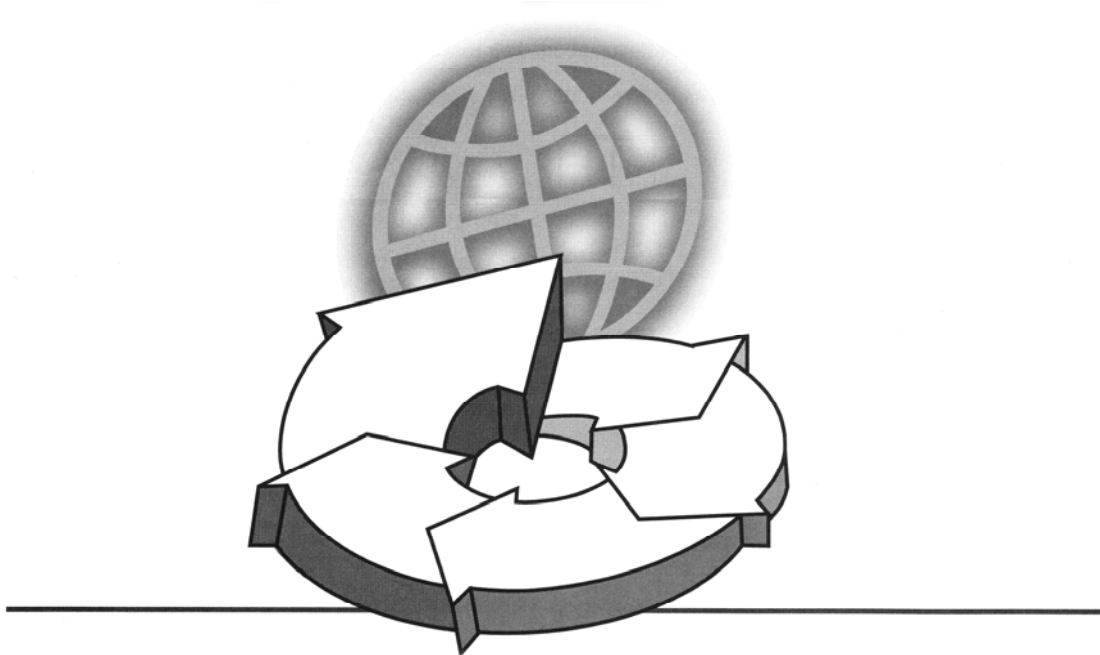

Omega tečaj:

Praktični trening za osnivače crkava

Treći priručnik

Napisali:
The Alliance for Saturation Church Planting
u suradnji s
Peter Deyneka Russian Ministries

**Omega tečaj:
Praktični trening za osnivače crkava
Treći priručnik**

Original printed version published by
The Bible League, P.O. Box 28000, Chicago, IL 60625 USA
E-mail: BibleLeague@xc.org
www.bibleleague.org

Copyright © 2000, 2006 United World Mission.
This material was originally copyrighted by *The Alliance for Saturation Church Planting* and was prepared by that partnership in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

You are **permitted and encouraged to reproduce and distribute this material** in any format provided that:
(1) you credit the author, (2) you indicate if modifications are made, (3) you do not charge a fee beyond the cost of reproduction, and (4) you do not make more than 1,000 copies.
If you would like to post this material to the Internet or if your intended use is other than outlined above, please contact United World Mission, ATTN: Jay Weaver/Omega, 9401-B Southern Pines Blvd. Charlotte, NC 28273-5596, or omega_course@alliancescp.org

Translations and adaptations for your context are also encouraged. Again, please contact omega_course@alliancescp.org so that we can encourage and inform others who may also be interested in your language or intended use.

For more information about their respective ministries, please contact:

www.AllianceSCP.org

(website / resources available but formal partnership now dissolved)
http://www.alliancescp.org/resources/interchanges/2005_aug.html

P.O. Box 496
Wheaton, IL , USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
info@russian-ministries.org
www.russian-ministries.org

Originally printed in the United States of America

PRIZNANJA

Zahvaljujemo se i odajemo priznanje svima koji su pridonijeli u pripremi ovih priručnika. Sljedeće osobe toliko su doprinijele procesu pisanja i uređivanja ovih materijala. Gospode, osnuj svoju crkvu... u svim krajevima svijeta!

Jay Weaver, General Editor: *World Team*

Richard Beckham: *Greater Europe Mission*

David & Lisa Bromlow: *Christ For Russia*

Ron Brunson: *World Witness and United World Mission*

Don Crane: *Greater Europe Mission*

Bea Crane: *Greater Europe Mission*

Hunter Dockery: *World Harvest Mission*

Mike Elwood: *Greater Europe Mission*

Jeff Geske: *United World Mission*

Dave Henderson: *C B International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Bob Mackey: *United World Mission*

Bob Martin: *United World Mission*

Paul Michaels: *Grace Brethren Intl. Mission*

Norie Roeder: *United World Mission*

Ki Sanders: *World Team*

Larry Sallee: *UFM International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Eric Villanueva: *United World Mission*

David Westrum: *Interlink Ministries / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

POSEBNA ZAHVALA NA ADMINISTRATIVNOJ I TEHNIČKOJ PODRŠCI

Edith Bond: *The Alliance Regional Resource*

David Gál: *The Alliance Regional Resource*

Nell Harden: *Retired English Professor*

PRIRUČNIK TRI

Sadržaj

UVOD.....	9
CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA.....	11
PRAGOVI.....	13
PREGLED PROGRAMA.....	15

ODBC VIZIJA

LEKCIJA 8: Prvo napredovanje	23
Rođenje novozavjetne Crkve	23
Progonstvo	24
Pavlova misijska putovanja	24
Sabor u Jeruzalemu (Djela 15)	26
Principi iza strategijskih misijskih aktivnosti	26
LEKCIJA 9: Osnove pokreta za osnivanje crkava	31
Osnovne paradigme za Osnivanje dovoljnog broja crkava	31
Kameni gradnje za osnivanje dovoljnog broja crkava	32
Rezultat: Pokreti za osnivanje crkava	35

CRKVA

LEKCIJA 9,10: Crkva i duhovni darovi	39
Zašto trebamo duhovne darove?	39
Vođe... dati od Isusa... da opreme Tijelo	40
Sposobnosti... dane od Duha Svetoga... da ojačaju Tijelo	40
Induktivno proučavanje Biblije o odlomcima o Duhu Svetom	42
Smetnje za otkrivanje darova	44
Mobilizacija Crkve prema duhovnoj nadaroenosti	44
Duhovni darovi i osnivanje crkava	45
LEKCIJA 11: Društvene dinamike Crkve	47
Biblijski principi	48
Novozavjetna Crkva i kultura	49
Od Novog zavjeta do danas	52
Suvremena kultura i Crkva	53

DUHOVNI KARAKTER

LEKCIJA 8,9: Zakon i Evanđelje.....	57
Božja svrha za zakon	58
Ograničenja zakona	59
Živjeti po zakonu	60
Duh nas oslobađa od zakona	61
Život u vjeri i Duhu u Evanđelju	61
LEKCIJA 10: Pokajanje kao način života.....	67
Karakteristike istinskog pokajanja	68
Pravo pokajanje kao način života	70
Blagoslovi pravog pokajanja	71
Dodatak: Grešnikovo mjesto	73

MOLITVA

LEKCIJA 5: Molitva i post.....	77
Osnovna priroda molitve	77
Uloga posta	78
LEKCIJA 6,7: Uloga molitve	81
Zahvala Ocu—Kološani 1:3-5	81
Molite da se Evanđelje čuje širom svijeta—Kološani 1: 6-7	82
Molite da vas Bog ispuni spoznajom svoje volje—Kološani 1:9-11	82
Dajte hvale Ocu—Kološani 1:12-14	83

VODSTVO

LEKCIJA 3: Sfere vodstva	87
Isusov primjer	88
Sfere vodstva kod osnivanja crkava	88
Vaše sfere vodstva	89
LEKCIJA 4: Uvod u timski rad.....	91
Što je timski rad?	91
Biblijski temelji za timski rad	92
Karakteristike učinkovitog timskog rada	93
LEKCIJA 5: Razvoj tima.....	97
Formiranje tvog tima	97
Vođenje tvog tima	99
Razumijevanje svog tima	100

KUĆNE GRUPE

LEKCIJA 7: Dinamika rasprave u kućnoj grupi	105
Voditi raspravu u kućnoj grupi	105
Rauzvijanje dobrih pitanja	106
Problemi rasprave	107
Dodatak: Kućne grupe: Uzorak pitanja za raspravu	111
LEKCIJA 8: Briga za ljude u kućnoj grupi.....	113
Gradnja odnosa	113
Otkrij potrebe ljudi	114
Briga za potrebe u tvojoj kućnoj grupi	115
LEKCIJA 9: Treniranje vođa za nove kućne grupe	117
Izaberi pomoćnog vođu	117
Pripremi svog pomoćnika za vodstvo	119
Otpusti svog pomoćnika u službu	120

EVANGELIZACIJA

LEKCIJA 8: Odnosi u evangelizaciji	125
Postati prijatelj ne kršćanima	125
Slijediti Krista u prijateljstvu	127
Izračunati cijenu	127
Životna iskustva u vezi sa evangelizacijom prijateljstva	127

STVARATI UČENIKE

LEKCIJA 1: Uvod u stvaranje učenika.....	131
Biblijski temelj	131
Definicija učenika i stvaranja učenika	132
Božji poziv za stvaranje učenika	133
Kako stvaranje učenika doprinosi osnivanju crkava	133
Početi sa završetkom u mislima	134
 LEKCIJA 2: Tvoja uloga u stvaranju učenika.....	 135
Rasti duhovno	135
Demonstriraj kristoliku ljubav za svoje učenike	136
Usredotoči se na stvarne duhovne potrebe ljudi, a ne na programe	137
Ciljaj na reprodukciju u umnažanje	137
Učestalo procjenjuj svoju službu i budi spreman napraviti potrebne promjene	138
Uči, uči, uči!	138
Dodatak: Karakteristike kršćanske ljubavi	139
 LEKCIJA 3: Budi upoznat sa svojim ciljem i ljudima	 141
Razumij svoj cilj stvaranja učenika	141
Razumij trenutno duhovno stanje svojih ljudi	142
Praktične vodilje za stvaranje učenika	144
Dodatak: Vjera, nada, ljubav	145
 LEKCIJA 4: Pomaganje učenicima da duhovno rastu	 147
Prepoznaj uobičajene uzroke duhovne borbe	147
Vjernici kojima se pomaže moraju nadvladati duhovne zapreke	150
Dodatak: Procjena potrebe za duhovnim rastom	153
 LEKCIJA 5: Obrasci za stvaranje učenika.....	 155
Obrazac 1: Individualni rast.....	156
Obrazac 2: Učeništvo jedan na jedan	156
Obrazac 3: Služba male kućne grupe	157
Obrazac 4: Služba velikoj grupi	158
Podsjetnik	158
Dodatak: Plan za stvaranje učenika	161

DUHOVNO RATOVANJE

LEKCIJA 1: Razumijevanje svjetonazora	169
Zajednički pogled na svijet	169
Biblijski pogled na svijet	170
Pogled na svijet i osnivanje crkava	171
LEKCIJA 2: Dinamike duhovnog ratovanja	173
Božje područje...	175
Čovjekovo područje..	175
Područje duhovnih bića	176
Područje bitke.....	176
Dodatak: Induktivno proučavanje Biblije: Efežani 4: 17 – 5:21	179
LEKCIJA 3: Duhovne borbe	181
Arene sotonskih napada	181
Kako znati da li je problem obične prirode ili je to sotonski napad	182
Kako se braniti od sotonskih napada	183
Vodilje za obračunavanje sa demonskim nedaćama	183
Dodatak: Biblijsko proučavanje	187
Dodatak: Slučajevi za proučavanje iz cijelog svijeta	189

PREDGOVOR

SVRHA OVOG MATERIJALA

Osnivači crkava često se regrutiraju i šalju u svijet s malom ili nikakvom obukom za zadatak koji se nalazi pred njima. Vođe crkava koji su preplavljeni teškoćama u službi često nemaju jasnu viziju onoga što Bog želi postići kroz njih. I osnivači crkava i vođe crkava trebaju obuku i viziju, ali biblijske škole i seminari za mnoge nisu realna opcija.

Ovaj materijal dizajniran je kako bi pružio ne samo viziju za osnivača crkve i vođu crkve, već i biblijske osnove i praktična evangelizatorska znanja kako bi mogli vidjeti kako ta vizija postaje stvarnost. Ovo nije «edukacijski» program. Radije, on pruža potrebne biblijske i edukativne osnove, kao i praktična evangelizatorska znanja, koja su potrebna za osnivanje crkava. Iako je Omega tečaj dizajniran za središnju/istočnu Europu i bivši Sovjetski savez, ohrabрили su nas izvještaji da je već svrhovito upotrebljen i primijenjen i u drugim zemljama.

Ovaj tečaj dizajniran je kako bi postigao dva cilja:

1. Pružio potrebnu obuku za crkve koje treba osnovati.
2. Ohrabrio mobilizaciju prema pokretu osnivanja crkava u cijelom Kristovom tijelu.

Danas možemo vidjeti pokrete osnivanja crkava u mnogim zemljama diljem svijeta, uključujući Brazil, Rumunjsku, Filipine, Nigeriju i druge. Vjerujemo da je lokalna crkva Božji primarni instrument za svjetsku evangelizaciju, te da osnivanje crkava zasnovano na metodi množenja predstavlja najučinkovitiji način rada usmjeren prema izvršavanju Velikog naloga. Nove crkve trebaju biti osnovane s vizijom za umnožavanje i sposobnošću da osnuje druge crkve. Kad se ovo dogodi, nastaje potencijal za pokret crkava koji može preplaviti zemlju i promijeniti živote ljudi diljem te zemlje.

Pokret osnivanja crkava treba ljude koji su uključene u sve razine zadatka osnivanja crkve, od mladih vjernika koji u uzbuđeni novonađenom vjerom, do vođa denominacija. Osnivači crkava sami nikad ne mogu biti katalizator za pokret osnivanja crkava. Ovaj materijal je primjenjiv i ima isto toliko vrijednosti za sve razine crkvenih djelatnika i vođa crkava koji mogu direktno i indirektno podržati nastojanja osnivača crkava u njihovom nastojanju da ispune zadaću na koju ih je Bog pozvao.

PREGLED RASPOREDA

Ovaj priručnik je jedan od pet priručnik, od kojih svaki sadrži otprilike 26 jednosatnih lekcija. Kako bi postigli gore navedene ciljeve, raspored obuhvaća široku paletu tema potrebnih za zadatak osnivanja crkava. Uključuje ODBC viziju, evangelizaciju u staničnim grupama, učenje, crkvu, evangelizaciju, induktivno proučavanje Biblije, vodstvo, molitvu, duhovni karakter i više.

Tečaj je podijeljen u pet priručnika kako bi pružio stalno šireći pristup procesu učenja. Kako svaki sudionik završava priručnik, on ili ona provode određeno vrijeme prije uzimanja drugog priručnika kako bi stavili u praksu principe koje su naučili. Iz tog razloga, mnoge kasnije lekcije nadograđuju na principe i znanja stečene i uvježbane u ranijim lekcijama.

Drugim riječima, napravljen je raspored koji treba naučiti i paralelno koristiti u stvarnom osnivanju crkava. Kako sudionik aktivno radi prema osnivanju nove crkve, on ili ona trebat će određene vještine i znanje, i suočit će se s raznim problemima po putu. Vještine i znanje potrebni u početku osnivanja crkve pruženi su u prvom priručniku, dok su aktivnosti i principi koji su potrebni u kasnijoj fazi osnivanja crkve predstavljeni u kasnijim priručnicima. Svaki priručnik dizajniran je kako bi pružio vještine, odgovorio na pitanja i diskutirao potencijalne probleme vezane uz prikladnu fazu osnivanja crkve na kojoj sudionik trenutno aktivno radi. Iza ovog predgovora, pronaći ćete listu ključnih razvojnih aktivnosti ili «pragova» za koje se vježbenici obučavaju i koje bi trebali primijeniti između seminara obučavanja.

Lekcije su grupirane po temi, a svaki od pet priručnika uključuje lekcije iz nekih od tema. Neke od tema, kao što su «vizija» i «crkva» uključeni su u svih pet priručnika. Druge, kao što su «učeništvo» pojavljuju se kasnije u nastavnom planu, kad su sudionici u fazi službe u kojoj te teme postaju potrebne. Pregled nastavnog plana koji sadrži popis naslova lekcija za svaki od pet priručnika nalazi se nekoliko stranica dalje.

UPORABA MATERIJALA

Savjet sudioniku

Mnogo vremena, molitve i truda uloženo je u pripremu svih pet priručnika ovog nastavnog plana. Svaki priručnik dizajniran je za specifične evangelizacijske vještine i znanje koje je potrebno tijekom procesa osnivanja nove crkve. Iz toga razloga, savjetujemo vam da počnete s prvim priručnikom, a ne s nekim od kasnijih. Isto tako, svaka lekcija pažljivo je odabrana i obrađena kako bi bila korisna, primjenjiva i nezamjenjiva u zadatku osnivanja crkve. Za vas će biti korisno da ne preskačete lekcije.

Budite svjesni da se pravo učenje događa kad primijenite koncepte predstavljene u ovim lekcijama na vaš osobni život i službu. Većina lekcija uključuje plan djelovanja na kraju poglavlja. Ovi planovi djelovanja dizajnirani su kako bi vam pomogli primijeniti ideje iz lekcije i trebali biste ih ispuniti prije nego što počnete rad na idućem priručniku. Uzimanje mentora može vam biti od velike pomoći, da imate nekoga tko vas može ohrabriti i dati vam savjete dok vi ulažete sebe u procesu osnivanja crkve. Mentor također može ispuniti potrebu za odgovornošću za vrijeme primjene koncepata koje ste naučili u vašem životu i službi. Imati nekoga tko može stati uz vas nije samo učinkovita pedagogija, već su mnogi osnivači crkava svjedočili koliko im je to pomoglo u njihovom životu i službi. Iz tog razloga, snažno vas potičemo da kroz molitvu potražite neku vrstu mentora koji može poboljšati i ojačati vašu službu osnivanja crkve.

Savjeti za učitelja

Ovaj materijal može se koristiti u raznim okruženjima kao što su biblijska škola, sjemenište ili seminar koji se održava u crkvi. Ipak, ovaj materijal primarno nije edukativan. On je namijenjen za osposobljavanje. Edukacije se usredotočuje na znanje i informaciju. Namjera ovih materijala nije samo ulijevanje znanja, već motiviranje prema akciji u kojoj se koriste biblijski provjerene vještine službe. Ovaj priručnik je za one koji žele raditi.

Iako metoda koju izaberete za poučavanje lekcija iz svakog priručnika ovisi o vašem kontekstu, svaki priručnik može se proći u jednoj sedmicama. Osim ovog ideala, mnoge lokacije za obuku uspješno su upotrijebili druge rasporede koji su bolje odgovarali životnim rasporedima i postojećim službama. Ponekad su se odlučili za dva intenzivna vikenda ili redovite tjedne sastanke. Preporučamo da posebno istaknete planove djelovanja na kraju svake lekcije kako bi ih svi izvršili prije početka idućeg seminara. Četiri do šest mjeseci je razumno vrijeme koje možete očekivati između seminara. Prednost ovakve vrste obuke je kombiniranje principa naučenih za vrijeme seminara s praksom u stvarnom životu između seminara.

Za vrijeme seminara, nije potrebno poučavati svaku točku svake lekcije, budući da sudionici sami mogu pročitati materijal. Ponekad je dobra metoda dobiti učenike da čitaju lekcije i pričaju o tome kako se to odnosi na njihovo iskustvo. U drugim slučajevima, lekcija od nekoga tko je stručnjak u predmetu o kojem se govori može biti najbolji način da se predoče koncepti. No, NEMOJTE TROŠITI PREVIŠE VREMENA NA PRISTUP LEKCIJAMA. Budite kreativni dok isprobavate razne metode kojima želite predočiti principe i vještine koje se nalaze u lekcijama. Drugi učitelji pronašli su inačice kao što su grupe za raspravu, radionice i igranje uloga mogu biti zanimljive i od pomoći.

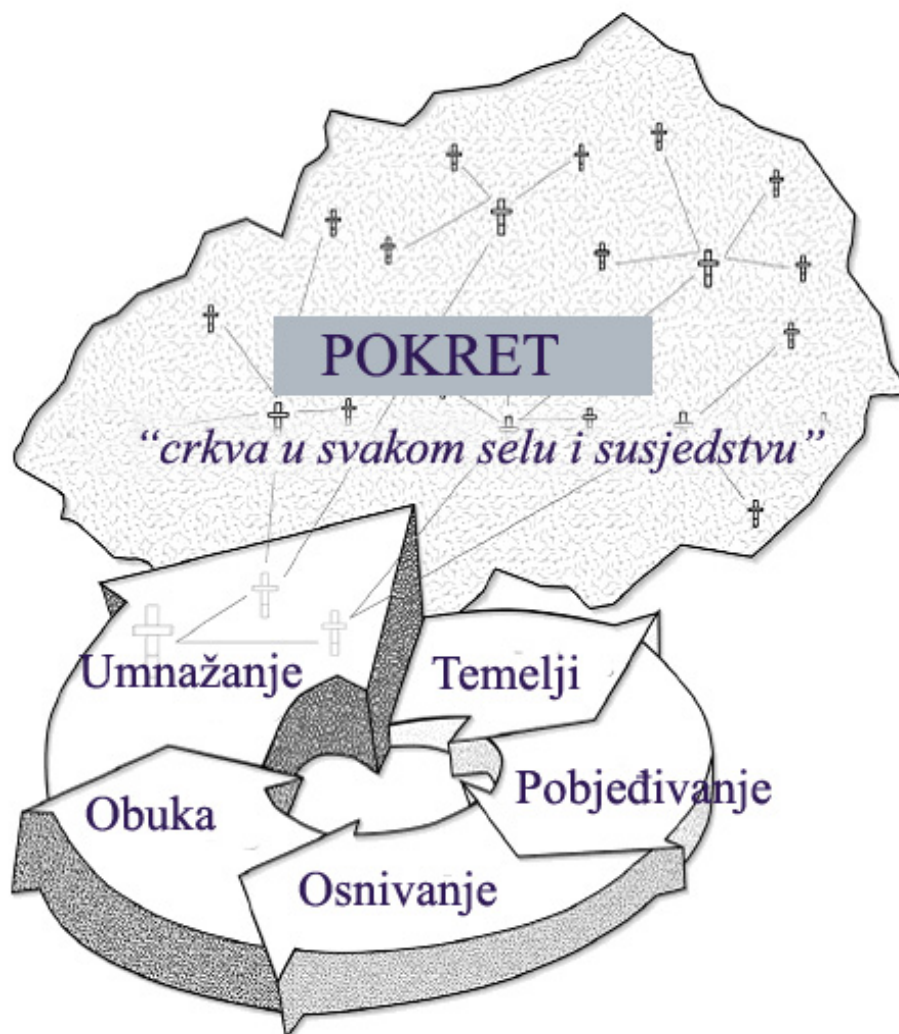
Dano vam je sveto povjerenje. Gospodin Crkava želi učiniti učenike od svih naroda, i potrebni su vođe. Imate ogroman potencijal pomoći opremiti mnoge koji mogu pomoći u pokretima osnivanja crkava i pomoći drugima u službama umnožavanja crkava.

Daljnja pomoć

Ne ustručavajte se kontaktirati nas ukoliko vam možemo biti od daljnje pomoći u širenju vizije osnivanja crkava umnožavanjem ili praktičnom opremanju osnivača crkava.

Jay Weaver, glavni urednik
Budimpešta, Mađarska, siječanj 2000.
omega_course@alliancescp.org

CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA

Osnivanje crkava nije nasumično povezan niz događaja i aktivnosti, već proces s točno utvrđenim ciljem. Za taj je proces potrebno uskladiti aktivnosti, sjediniti razne sposobnosti, imati zajedničku filozofiju i sposobno vodstvo. Upravo je razvoj ovih važnih područja cilj obuke za osnivača crkava. “Ciklus osnivanja crkava” je dijagram procesa osnivanja crkava, koji s posebnog stajališta prikazuje povezanost ključnih načela i postupaka koji su dio toga procesa. Ovo je poput autokarte za one koji će osnivati crkve, koja omogućuje da vidite odakle ste krenuli i kamo idete.

PRAGOVI

Nastavnog plana za osnivanje crkava *Omega*

Pragovi su konkretne evangelizatorske aktivnosti koje su uključene u ovaj nastavni plan. Svaki prag može se shvatiti kao individualna stepenica unutar većeg procesa započinjanja novih zajednica. Pragovi pružaju konkretne točke akcije koje mogu pomoći praktikantu da praktično primijeni koncepte koje sadrži *Omega tečaj*. Oni su istovremeno oznake koje označavaju napredak, kao i smjernice koje pomažu u zadržavanju pravog smjera. Slijedi lista pragova i naglasaka u *Omega tečaju*.

PRVI PRIRUČNIK: Naglasak na ODBC Viziju, svrhu crkve, induktivno proučavanje Biblije i istraživanje

Specifične aktivnosti:

- Ispitivanje svrhe crkve u svjetlu Velikog naloga
- Razvijanje sveobuhvatne evangelizacije utemeljene na viziji «Z» razmišljanja
- Istraživanje «forme i funkcije» u ranoj crkvi i crkvi danas.
- Učenje i prakticiranje induktivnog proučavanja Biblije
- Pisanje i dijeljenje osobnog svjedočanstva
- Iniciranje grupa za podršku u molitvi za evangelizaciju i osnivanje crkava
- Kompletiranje sveobuhvatnog istraživačkog projekta za ciljno područje

DRUGI PRIRUČNIK: Naglasak na evangelizaciju i stanične grupe

Specifične aktivnosti:

- Dijeljenje spoznaja istraživačkog projekta s drugima u ciljnom području
- Pisanje izjave svrhe crkve
- Razvijanje filozofije službe osnivanja crkava
- Razvijanje osobne strategije evangelizacije, uključujući osobnu evangelizaciju
- Zapčinjanje staničnih grupa s naglaskom na evangelizaciji
- Korištenje induktivnog proučavanja Biblije osobno i u staničnim grupama

TREĆI PRIRUČNIK: Naglasak na učenje, duhovnu borbu, timove i timski rad

Specifične aktivnosti:

- Prepoznavanje i uvježbavanje potencijalnih vođa staničnih grupa
- Provođenje vremena u molitvi i postu
- Procjenjivanje svjetonazora osnivača crkve u usporedbi s biblijskim svjetonazorom
- Korištenje biblijskih istina kako bi se oduprijeli duhovnim napadima u životu i službi osnivača crkve
- Stvaranje individualnih planova za stvaranje učenika za osobe uključene u službu osnivanja crkava
- Izvođenje aktivnosti za razvoj i evaluaciju tima
- Analiziranje duhovnih darova osnivača crkve i tima za osnivanje crkve

ČETVRTI PRIRUČNIK: Naglasak na vodstvo i nadzorništvo

Specifične aktivnosti:

- Procjena snaga i slabosti stila vodstva osnivača crkve, s naglaskom na metode osobne interakcije s drugima
- Korištenje principa vođenja služenjem u životu i službi osnivača crkve
- Vođenje korištenja vremena u životu i službi osnivača crkve, postavljanje prioriteta, izrada rasporeda
- Procjena financijskog davanja osnivača crkve, kao i davanja same osnovane crkve
- Ponavljanje biblijskih uloga muža i žene i odgovornosti koje osnivači crkava imaju prema svojim obiteljima
- Vođenje postojećih staničnih grupa kroz proces umnožavanja
- Pripremanje strateškog plana za rad u cilju zasićenja službe osnivanja crkava

PETI PRIRUČNIK: Naglasak na umnožavanje, mobiliziranje drugih i promoviranje ODBC pokreta

Specifične aktivnosti:

- Iniciranje suradnje u evangelizaciji s drugim evangelizacijskim grupama u ciljnom području
- Planiranje i implementacija nadzorne strukture za stanične grupe koje će promovirati rast i umnažanje koje je u tijeku
- Učenje osoba kako moliti za zasićenje osnivanja crkava; mobiliziranje na molitvu na gradskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini
- Razvijanje i implementacija plana za osnivača crkve da uvježba i bude mentor novim osnivačima crkava
- Osposobljavanje i otpuštanje novih vođa za službu osnivanja crkava
- Promoviranje vizije u novim crkvama za suradnju na misijskom polju ne samo u njihovom ciljnom području, nego i «do krajeva Zemlje»

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PRVOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje TEMELJNE FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
<p>Lekcija 1: «Z» razmišljanje</p> <p>Lekcija 2: Veliki nalog i osnivanje crkava</p> <p>Lekcija 3 (3A): Ciklus osnivanja crkava</p> <p>3A: modeli osnivanja crkava</p> <p>Lekcija 4 (4A, 4B): Principi istraživanja</p> <p>4A: <i>Razumijevanje ciljnog područja</i></p> <p>4B: <i>Uzorci upitnika</i></p>	<p>Lekcija 1: Biblijski temelji crkve</p> <p>Lekcija 2 (2A): Svrha crkve</p> <p>2A: <i>Veliki nalog – radni list</i></p> <p>Lekcija 3 (3A): Forma i funkcija</p> <p>3A: <i>Primjena forme i funkcije</i></p> <p>Lekcija 4: Definiranje lokalne crkve</p>	<p>Lekcija 1 (1A): Opravdanje po vjeri</p> <p>1A: <i>Izmijenjene knjige</i></p> <p>Lekcija 2: Življenje prema Evanđelju</p> <p>Lekcija 3: Kršćanski rast</p> <p>Lekcija 4: Transformirajuća snaga Evanđelja</p> <p>Lekcija 5: Vođenje duhovnog dnevnika</p>	<p>Lekcija 1, 2: Veliki molitveni skup: Molitva za probuđenje</p> <p>Lekcija 3 (3A): Kako pokrenuti molitvu</p> <p>3A: <i>Molitvena trojka</i></p>	<p>Lekcija 1 (1A): Uvod u metodu induktivnog proučavanja Biblije</p> <p>1A: <i>Kako smo dobili Bibliju</i></p> <p>Lekcija 2 (2A): Opažanje Božje Riječi</p> <p>2A: <i>Jezik Biblije</i></p> <p>Lekcija 3: Opažanje: radionica</p> <p>Lekcija 4 (4A): Tumačenje Božje Riječi</p> <p>4A: <i>Biblijske tabele</i></p> <p>Lekcija 5: Tumačenje: radionica</p> <p>Lekcija 6: Tumačenje Božje Riječi</p> <p>Lekcija 7 (7A): Primjena: radionica</p> <p>7A <i>Efez – induktivno biblijsko proučavanje</i></p>	<p>Lekcija 1: Uvod u Evangelizaciju</p> <p>Lekcija 2,3: Razvijanje vašeg osobnog svjedočanstva</p>
4	4	5	3	7	3

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED DRUGOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje OSVAJAČKU FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
Lekcija 5: Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava Lekcija 6: Istraživanje: radionica Lekcija 7: Mobiliziranje resursa kroz istraživanje	Lekcija 5: Narav crkve Lekcija 6 (6A): Funkcije crkve kao tijela 6A: <i>Krštenje u Novom zavjetu</i> Lekcija 7: Definiranje svrhe postojanja crkve Lekcija 8 (8A): Filozofija službe osnivanja crkava 8A: <i>Kako osmisliti vlastitu filozofiju službe osnivanja crkava</i>	Lekcija 6: Živjeti kao sinovi, a ne siročad Lekcija 7 (7A): Naučimo biti sinovi 7A: <i>Siročići ili sinovi</i>	Lekcija 4: Okupljanje na molitvu: slavljenje i meditacija	Lekcija 1 (1A) Biblijska načela za vođe 1A: <i>Razmatranje vodstva</i> Lekcija 2 (2A): Osobine vođe 2A: <i>Vođa</i>	Lekcija 1: Funkcije i prednosti staničnih grupa Lekcija 2 (2A, 2B): Načela vođenja staničnih grupa 2A: <i>Aktivnosti za probijanje leda</i> 2B <i>Primjeri aktivnosti</i> Lekcija 3 (3A) Osnivanje staničnih grupa 3A: <i>Radni list za planiranje</i> Lekcija 4 (4A) Evangeliziranje u staničnoj grupi 4A: O «Oikosu» Lekcija 5: Demonstracija stanične grupe Lekcija 6: Filozofija službe staničnih grupa	Lekcija 8 (8A): Kako se služiti inductivnim metodama proučavanja Biblije 8A: <i>Proučavanje Barnabine biografije</i> Lekcija 9 (9A, 9B): Vođenje inductivnog proučavanja Biblije 9A: <i>Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28</i> 9B: <i>Induktivno proučavanje Luke 15:1-7</i> Lekcija 10,11 (10A): Vođenje inductivnih proučavanja Biblije – radionica 10A: <i>Biblijski odjelci za inductivno proučavanje</i>	Lekcija 4 (4A): Evangelizacija i osnivanje crkava 4A: <i>Ocjenjivanje evangelizacijskih strategija</i> Lekcija 5 (5A, 5B): Prepreke za djelotvorno evangeliziranje 5A: <i>«Crkva u svim narodima»</i> 5B: <i>Odgovori na uobičajene primjedbe</i> Lekcija 6,7 (6A, 6B, 6C): Proces obraćenja 6A: <i>Kakvim ljudima želite navijestiti Evanđelje</i> 6B: <i>Tri načela strateškog evangeliziranja</i> 6C: <i>Razmatranje Isusovog pristupa ljudima</i>
3	4	2	1	2	6	4	4

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED TREĆEG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Evangelizacija (EV)	Stvaranje učenika (DI)	Duhovno ratovanje (SW)
Lekcija 8: Prvo napredovanje	Lekcija 9, 10: Crkva i duhovni darovi	Lekcija 8, 9: Zakon i Evanđelje	Lekcija 5: Molitva i post	Lekcija 3: Sfere vodstva	Lekcija 7(7A): Dinamika rasprave u kućnoj grupi	Lekcija 8: Odnosi u evangelizaciji	Lekcija 1: Uvod u stvaranje učenika	Lekcija 1: Razumijevanje svjetonazora
Lekcija 9: Osnove pokreta za osnivanje crkava	Lekcija 11: Društvene dinamike crkve	Lekcija 10 (10A): Pokajanje kao način života 10A: <i>Grešnikovo mjesto</i>	Lekcija 6, 7: Uloga molitve: Molitva za širenje Evanđelja	Lekcija 4: Uvod u timski rad Lekcija 5 Razvoj tima	7A: <i>uzorak pitanja za raspravu</i> Lekcija 8: Briga za ljude u kućnoj grupi Lekcija 9: Treniranje vođa za nove kućne grupe	Lekcija 2 (2A): Tvoja uloga u stvaranju učenika 2A: <i>Karakteristike kršćanske ljubavi</i> Lekcija 3 (3A): Budi upoznat sa svojim ciljem i ljudima 3A: <i>Vjera, nada, ljubav</i> Lekcija 4 (4A): Pomagajte učenicima da duhovno rastu 4A: <i>Duhovni rast treba procjenu</i> Lekcija 5 (5A): Obrasci za stvaranje učenika 5A: <i>Plan za stvaranje učenika</i>	Lekcija 2 (2A): Dinamike duhovnog ratovanja 2A: <i>Induktivno proučavanje Efežana 4:17-5:21</i> Lekcija 3 (3A, 3B): Duhovne borbe 3A: <i>Biblijsko proučavanje</i> 3B: <i>slučajevi za proučavanje iz cijelog svijeta</i>	
2	3	3	3	3	3	1	5	3

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Stvaranje učenika (DI)	Upraviteljstvo (ST)	Obitelji (FA)
Lekcija 10 (10A, 10B): Strateške komponente pokreta osnivanja crkava 10A: <i>Vjera i poslušnost</i> <i>ansuprot nevjeri i strahu</i> 10B: <i>stvari koje potiču prirodni rast</i>	Lekcija 12: Dinamika novonastajuće crkve Lekcija 13: Odluke crkava koje rastu Lekcija 14: Crkvena uprava i položaji	Lekcija 11: Ljubav kao temelj službe Lekcija 12: Shvati Očevo srce Lekcija 13: Milost je za ponizne	Lekcija 8,9: Molitveno okupljanje: Biblijska molitva	Lekcija 6 (6A): Vođenje služenjem 6A: <i>Kontrolni popis za vođe</i> Lekcija 7: Dinamika vodstva Lekcija 8: Vidovi interakcije Lekcija 9: Potrebe vezane uz vodstvo Lekcija 10 (10A): Obučavanje novih vođa 10A: <i>Osobine novog vođe koje treba poticati</i>	Lekcija 10: Diskutiranje o pitanjima i problemima u staničnim grupama Lekcija 11: Umnažanje staničnih grupa	Lekcija 6: Stvaranje učenika - radionica	Lekcija 1: Uvod u upraviteljstvo Lekcija 2: Upravljanje novcem Lekcija 3: Raspologanje vremenom Lekcija 4: Proces strateškog planiranja Lekcija 5: Proces strateškog planiranja – radionica	Lekcija 1: Biblijske uloge u obitelji Lekcija 2: Roditeljstvo
3	3	3	2	5	2	1	5	2

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PETOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje UMNAŽANJA FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Propovijedanje (PR)	Obitelj (FA)
Lekcija 13: Vizija i teleskopsko promatranje	Lekcija 15: Crkvena stega	Lekcija 15: Služba pomirenja	Lekcija 10: Pridobijanje molitvene potpore za pokret osnivanja crkava	Lekcija 11: Prepuštanje službe vođama	Lekcija 12: Stanične grupe koje ispunjavaju područje djelovanejm u lokalnim crkvama	Lekcija 1: Biblijsko propovijedanje I: Razumijevanje poruke	Lekcija 3: Služenje obiteljima
Lekcija 14: Mobiliziranje	Lekcija 16: Štovanje u lokalnoj crkvi	Lekcija 16: Moralni integritet osnivača crkava	Lekcija 11, 12: Molitveno okupljanje: Zahvaljivanje Bogu za njegovu vjernost	Lekcija 12: Vodstvo pokreta 12A: Vođe pokreta	Lekcija 13 (13A): Nadgledanje staničnih grupa 13A: <i>konačni korak</i>	Lekcija 2: Biblijsko propovijedanje II: Shvaćanje publike	
Lekcija 15: Sijedeći koraci	Lekcija 17: Kako voditi bogoslužje					Lekcija 3: Biblijsko propovijedanje III: Shvaćanje sebe	
Lekcija 16: Obuka – sastavni dio pokreta osnivanja crkava	Lekcija 18: Lokalna crkva i Kristovo tijelo u cjelini						
Lekcija 17: Nacionalne inicijative u mobiliziranju vođa	Lekcija 19: Povijesni utjecaj crkve u <u> </u> (Povijest crkve u kontekstu zemlje)						
5	5	2	3	2	2	3	1

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatak

ODBC VIZIJA

Prvo napredovanje

POKRET O OSNIVANJA CRKAVA U DJELIMA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći sudioniku da razumije biblijski presedan pokreta za osnivanje crkava gledajući širenje Crkve kao što je zabilježeno u Djelima.

☞ Glavne točke

- Širenje Crkve u prvom stoljeću bilo je brzo i silno.
- Određeni događaji i primjena određenih principa službe su doprinosili uspješnom širenju Crkve.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati principe silnog napredovanja Evanđelja u Novom zavjetu koje je pokretalo timove za osnivanje crkava prema pokretu za osnivanje crkava.
- učestvovati u pokretu osnivanja crkava koje se umnažaju tako što osnivaju druge rastuće i reproduktivne crkve.
- biti sposoban postaviti strategiju za evangelizaciju određenog područja kroz osnivanje crkava.

☞ Prijedlozi vođama

Imajte mapu mediteranskog svijeta i budite spremni pokazati područje koje je zahvatila Pavlova služba.

UVOD

U ranim danim koji su se zbili odmah nakon Isusovog uznesenja, Evanđelje nije imalo utjecaja na svijet izvan Judeje, Samarije i Galileje. Na početku, kršćanstvo se pojavilo kao malo i bespomoćno u usporedbi s političkim silama tih dana. No, ipak je prošlo kao lavina širom rimskog carstva tako da su unutar jedne generacije zajednice štovatelja bile uspostavljene od Jeruzalema do Rima, te i izvan njih.

Moderni povjesničari se dive, čudeći se kako je bilo moguće da se kršćanstvo toliko proširi u tako kratko vrijeme (Berkhof, str. 21). Je li to bilo samo slučajno širenje? Jesu li prvi misionari slijepo šetali svijetom da bi širili Evanđelje? Nije bilo baš tako.

Tijekom ove lekcije proučavat ćemo Pisma, najbolji priručnik koji se igdje može naći o osnivanju crkava. Razmatrat ćemo činjenice koje su doprinijele brzom širenju crkve vjerujući da je moguće primijeniti principe službe za napredak i osnivanje svakog područja s Evanđeljem.

Pažljivo proučavanje Djela otkriva da je širenje crkve bilo rezultat planova vođenih od Duha temeljenih na principima koje mi i danas možemo koristiti.

I. ROĐENJE NOVOZAVJETNE CRKVE

Dan Pentekosta, dana kada je rođena novozavjetna crkva, odigrao je glavnu ulogu u brzom širenju kršćanstva. Pentekost se dogodio tijekom vremena glavne proslave kada su tisuće Židova i prozelita dolazile u Jeruzalem iz cijelog svijeta. Luka je zabilježio ljude iz 13 različitih regija uključujući Parte, Međane, Elamite, stanovnike Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta, Azije, Frigije, Pamfilije, Egipta, Cirene, Rima te Krete. Mnogi su hodočasnici za vrijeme Pentekosta ponijeli svoju novu vjeru natrag u svoje domovine, ali tek nakon što su primili upute i doživjeli crkveni život koji se zbio nakon pentekostalne proslave (Dj. 2:42-47). Ovaj početni trening može objasniti kako je crkva u Rimu bila uspostavljena prije nego što je ijedan od apostola došao tamo.

II. PROGONSTVO

U Djelima 8 se opisalo veliko progonstvo koje je uzrokovalo da se crkva rasprši (Dj. 8:1; 11:19-21). To je također utjecalo na širenje Evanđelja. Kada su se vjernici raspršili, širili su Evanđelje većinom Židovima. U Antiohiji, u Siriji, mnogi Grci su bili zadobiveni za Krista što je rezultiralo utemeljenjem prve crkve sačinjene većinom od pogana što je zabilježeno u Pismu. To je smatrano toliko neuobičajenim da su vođe crkve u Jeruzalemu poslali Barnabu da izvidi situaciju (Dj. 11:22-24).

Barnaba je bio vrlo impresioniran vjernicima poganima da je proveo barem godinu dana služeći tamo. Čak je pozvao Pavla iz Tarza da mu se pridruži (Dj. 11:25-26). S ljudima iz drugih krajeva, napravili su dinamične timove vođa (Dj. 13:1). U Antiohiji su učenike prvi put nazvali "kršćanima" (Dj. 11:26).

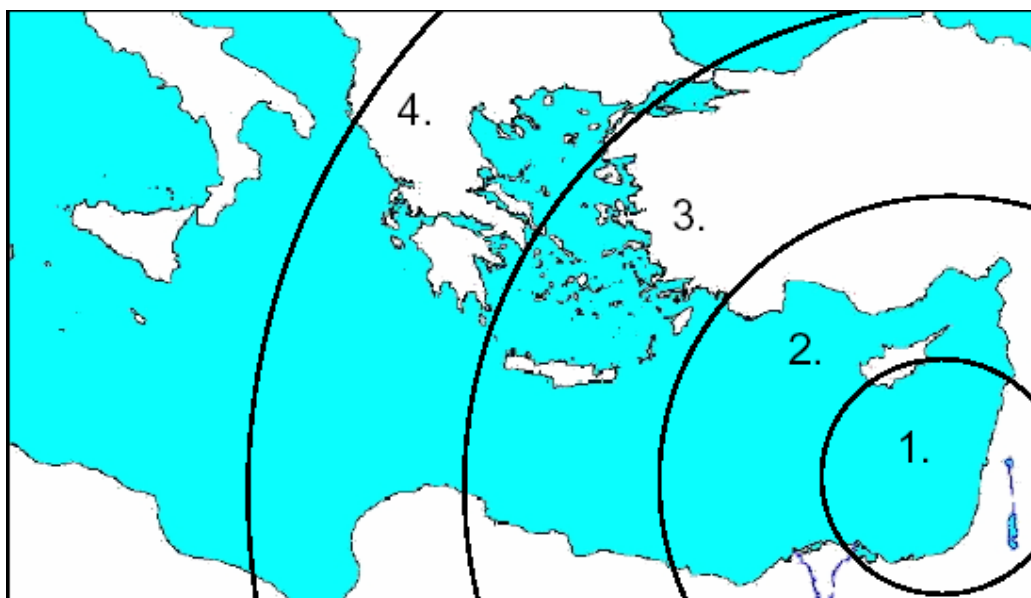
III. PAVLOVA MISIJSKA PUTOVANJA

«Tako sam od Jeruzalema pa uokolo sve do Ilirika pronio Evanđelje Kristovo.» (Rim. 15:19)

Pavao je bio mnogo toga: apostol, teolog i učitelj. U svim tim ulogama je njegova uloga osnivača crkava bila vrlo jasna. Drugi su zadobili više obraćenika nego Pavao, neki su propovijedali većem slušateljstvu, ali vjerojatno nitko nije bio uspješniji u osnivanju crkava (Allen

1962:3). Istražujući Pavlova misijska putovanja možemo naučiti ključ za Pavlov uspjeh.

Slika 8.1 Širenje Evanđelja

A. Prvo putovanje (Djela 13-14) -Širenje na Cipar i Galaciju

Pavao i Barnaba bili su poslani kao misionari prvo na otok Cipar, u Barnabin zavičaj. Počeli su propovijedajući u sinagogi u Salamis – najvećem gradu na otoku. Kasnije su otišli u grad Pafos, glavni grad za administraciju na otoku. Obraćenje Sergija Pavla (prokonzula) im je dalo naklonost ljudi u tom području (Dj. 13:1-12).

Nakon službe na Cipru zaputali su se prema Galaciji, današnjoj Turskoj. U Pizidiji Antiohijskoj, glavnom gradu južne Galacije, Pavao je propovijedao u sinagogi i vidio mnogo poganskih obraćenika. Budući da je Antiohija bila strateški važan grad u Pizidiji, utjecaj Pavlove i Barnabine službe nije bio samo ograničen na grad kao što se kaže u Djelima 13:49: "Riječ se pak Gospodnja pronese po svojoj pokrajini." Usprkos ovom uspjehu uslijedilo je progonstvo koje je bilo toliko žestoko da su Pavao i Barnaba bili prisiljeni otići (Dj. 13:14-52).

Pavao i Barnaba su nakon toga otputovali u Ikonij, važno trgovačko središte također u Galaciji. Mnogi su odgovorili na njihovo propovijedanje u sinagogi, ali su se uskoro suočili sa zavjerom od strane pogana i Židova (Dj. 14:1-7). Nakon što su ih istjerali, otišli su u Listru, vojni grad sa snažnim rimskim elementima. Čini se da je Pavao prošao kroz domorodačke gradove u provinciji kao što su bili Mistija i Vasada (Allen 1962:13). Kao rimski građanin, Pavao se osjećao sigurnije u gradovima s jakim rimskom nazočnošću. Nakon iscjeljenja hroma čovjeka u Listri, ljudi su počeli obožavati

Pavla i Barnabu, zamijenivši ih sa Zeusom i Hermesom. Židovi su potaknuli opoziciju i Pavao je bio kamenovan. Neuplašeni, Pavao i Barnaba pobjegli su u Debru (Dj. 14:8-20).

U Deбри su propovijedali Evanđelje i mnoge podučavali. Iz Debre, Pavao je lagano mogao otići natrag u Antiohiju, kroz svoj grad Tarz. No, smatrao je važnijim da ohrabri nove vjernike i postavi vođe u četiri crkve koje je osnovao u Pizidiji Antiohijskoj, Ikoniju, Listri i Derbi, usprkos opasnosti s kojom se ponovno mogao suočiti (Dj. 14:20-23).

B. Drugo putovanje (15:36-18:22) - Širenje na Makedoniju i Ahaju

Kao rezultat oko neslaganja u vezi uloge Ivana Marka u timu, Pavao i Barnaba su započeli služiti odvojeno. Barnaba i Ivan Marko su se vratili na Cipar. Sila je bio izabran da prati Pavla na njegovom drugom putovanju. Oni su krenuli s postavljenim ciljem da "ojačaju crkve" (Dj. 15:36-41).

Novi se tim vratio u Debru, Listru i vjerojatno u druge galacijske gradove (16:1-6). Dok su bili u Listri, Pavao je pozvao Timoteja da im se pridruži u službi. Pavao je želio ići u Aziju, ali mu Duh nije dopustio. Dok je bio u Troadi, Pavao je imao viziju Makedonaca (Dj. 16:7-11). Luka im se pridružio tako da je sada tim narastao na četvero (Pavao, Sila, Timotej, Luka). Zajedno su krenuli prema Filipima. Filipi su bili važan grad na "Igancijevom putu", rimski put koji je spajao Makedoniju i Aziju (16:12-40). U Filipima je bila spašena Lidija i njezin dom je posao središte djelovanja. Sila i Pavao su bili išibani i zatvoreni nakon što su oslobodili ropkinju od demona što je rezultiralo službenim tužbama vlasnika ropkinje. Tamničar i njegov "dom" bili su spašeni (Dj. 16:16-40).

Prošavši kroz Amfipol i Apoloniju, Pavao, Sila i Timotej su došli u Solun, glavni grad tog djela i glavnu luku u Makedoniji. Još jedanput počeli su propovijedati u sinagogi gdje je Pavao propovijedao tri subotnja dana. Tamo je bio dobar odaziv i od strane Židova i od bogobožnih pogana. No, ljubomora jednog dijela židovskih vođa je dovela do progonstva (17:1-9). Pavao je zbog toga otišao u Bereju, gdje su bili gorljivi za slušanjem riječi. Kada su solunski progonitelji slijedili misionara do Bareje, Pavao je bio primoran pobjeći ostavljajući Timoteja i Silu u Bereji (17:1-15).

Pavao je čekao da mu se Timotej i Sila pridruže u Ateni, tadašnjem kulturalnom i intelektualnom centru svijeta. Dok je bio tamo propovijedao je izuzetnu propovijed pomoću koje je uspostavio zajednički jezik sa slušateljstvom i tada je izjavio različitost u vjeri. Nekoliko ljudi bilo je spašeno (17:15-34).

Nakon toga, Pavao se smjestio u Korintu, glavnom gradu Ahaje, važnom transportnom i komunikacijskom središtu regije (Dj. 18:1-16). Pavlu se pridružuju Akvila i Priscila, sudrugovi u pravljenju šatora iz Rima. Sada tim uključuje Pavla, Silu, Timoteja, Akvilu i Priscilu. Kao i na mnogim drugim mjestima Pavlova služba je imala regionalni utjecaj na provinciju Ahaju (2. Kor. 1:1).

Nakon 18 mjeseci Pavao je zaplovio prema Antiohiji u Siriji ostavljajući iza sebe Silu i Timoteja da nastave rad u Korintu. Na putu je Pavao zastao u Efezu, pomorskoj luci u današnjoj zapadnoj Turskoj. Pavao je bio dobro primljen u sinagogi i Židovi su ga pozvali da ostane. Budući da mu je prije bilo zabranjeno od Duha da propovijeda u Aziji, obećao je da će se vratiti "ako je to Božja volja". Pavao ostavlja Akvilu i Priscilu tamo da nastave djelo (Dj. 18:19-21).

C. Treće putovanje (Djela 18:23;21:15) - Širenje u provincije Azije

Pavao je započeo svoje treće misijsko putovanje posjetivši crkve koje je osnovao u Galaciji (Dj. 18:23). Nakon toga je prošao kroz unutrašnjost do Efeza (Dj. 19:1).

Efez je bio morska luka na glavnoj ruti za karavane s laganim pristupom do rimske provincije u Aziji, koju je Pavao već dugo imao na srcu. Samo 150 km istočno od Likosne doline ležali su gradovi Laodiceja, Kolosi i Hierapolis. Efez je bio utvrda čarobnjaštva i idolopoklonstva. U to vrijeme je bio jedan od tri glavna grada istočnog mediteranskog svijeta (druga dva važna grada bili su Aleksandrija i Antiohija u Siriji). To je zaista bilo strateško mjesto za službu.

Kao što je to bio njegov običaj, Pavao je propovijedao u sinagogi i nakon tri mjeseca je bio odbačen. To odbacivanje je rezultiralo onime što je vjerojatno bilo vrhunac službe njegovog osnivanja crkava, velikim širenjem Evanđelja u provinciji Azije: "... odvoji učenike i danomice raspravljao u školi nekog Tirana. Trajalo je to dvije godine, tako da su svi azijski žitelji, Židovi i Grci, čuli riječ Božju." (Dj. 19:9-10)

Kako to da su svi u provinciji čuli "Riječ Božju"? Drugi odlomci u Novom zavjetu otkrivaju da su nastajale crkve u gradovima: Kolosima (Kol. 1:2), Laodiceji (Kol. 4:16), Hierapolisu (Kol. 4:13), Smirni (Otk. 2:8), Pergamu (Otk. 2:12), Tijatiri (Otk. 2:18), Sardu (Otk. 3:1), Filadelfiji (Otk. 3:7) i na drugim mjestima (vjerojatno Magneziji, Troi, Militu i dr.). Ove crkve u provinciji Aziji daju dokaz za pokret osnivanja crkava i potkrepljuju Pavlovu izjavu da je cijela Azija čula riječ Gospodnju. Kao

dodatak tome, knjige Efežanima, Kološanima, Prva i Druga Timoteju, Filemonu, Prva, Druga i Treća Ivanova, Otkrivenje i dio Djela, govore o crkvama i crkvenim vođama u Aziji koji su nastali iz velikog širenja Evanđelja na tom području.

Nakon tri godine u Efezu, Pavao se odlučio vratiti u Makedoniju i Ahaju i posjetiti četiri crkve koje je osnovao na svom drugom putovanju u Filipe, Solun, Bereu i Korint. Poslao je Timoteja i Erasta prije nego što je došao (Dj. 19:21) te je ostao malo duže u Efezu. Nakon pobune koja je nastala u Efezu od strane onih koji su ovisili o idolopoklonstvu i zarađivali od toga, Pavao je napustio Makedoniju. Pavao je putovao sa Sopaterom (iz Bereje), Aristarhom i Sekundom (Solunjci), Gajom (iz Derbe), Timotejem (Iz Listre), Tihikom i Trofimom (Dj. 20:3-6). Neki od njih bili su kolege koje je Pavao trenirao u centru za obuku koji je uspostavio u školi Tirana u Efezu.

Pavao je ohrabrio braću u Makedoniji i Ahaji ostajući u Korintu tri mjeseca (Dj. 20:1-3). Na putu za Jeruzalem zastao je u Miletu gdje se susreo s efeškim vođama da bi ih uputio u njihovo vođenje crkava (Dj. 20:17-38).

IV. JERUZALEMSKI SABOR (DJELA 15)

Usred upravo opisanih događaja, upravo nakon prvog putovanja, održao se važan sastanak u Jeruzalemu koji je imao važan utjecaj na snažnu širenje Crkve među poganima. Događaji koji su vodili do sabora uključuju incidente netrpeljivosti između Židova i pogana. Prvi dokaz u vezi konflikta se javlja kada su poganske udovice u Jeruzalemu zanemarene (Dj. 6). Stjepan, jedan od onih koji je bio izabran da riješi problem, je nakon toga bio kamenovan. Napetost je ponovno viđena kod osobnog Petrovog iskustva.

Njega je Bog zatražio da prekrši prethodno dan zakon te da jede "nečistu hranu". Tek je nakon toga Petar mogao posvjedočiti o obraćenju prvog pogana, Kornelija (Dj. 10). Treći događaj uključuje crkvu u Antiohiji koja je uključila mnogo poganskih obraćenika. Židovima u Jeruzalemu se činilo čudnim da pogani u Antiohiji slijede židovskog Mesiju. Nakon toga, oni su to sami istražili poslavši Barnabu da izvidi stvar (Dj. 11:19-24). Prvo misijsko putovanje je bilo zadnji dio na pozornici za događaje u Djelima 15. Pavao i Barnaba su vidjeli i tražili poganske obraćenike u mnogim gradovima Galacije. Uskoro su nakon toga neki kršćani židovskog podrijetla iz Jeruzalema bili u Antiohiji, centru poganskog kršćanskog pokreta, učeći da su svi kršćani dužni držati Mojsijev zakon (Dj. 15:1).

To je dovelo do sabora u Jeruzalemu. Centralni problem je bio trebaju li ili ne pogani držati Mojsijev zakon. Ili drukčije rečeno, je li Evanđelje bilo za pogane ili se od njih očekuje da se prvo obrate na judeizam?

Pod Božjim vodstvom, sabor je donio odluke bez previše problema. Poganima je dana sloboda tako da su bili oslobođeni od držanja Mojsijevog zakona. *"Zaključismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno: uzdržavati se od mesa žrtvovana idolima, od krvi, od udavljenoga i od bludništva. Budete li se toga držali, dobro ćete učiniti. Pozdrav!"* (Dj. 15:28-29)

Događaji u Djelima 15 imaju veliku misijsku i teološku istinu. Pokret za osnivanje crkava zauzima svoje mjesto kada se Evanđelje u svoj svojoj punini prihvati od strane Crkve. kada je Evanđelje nejasno ili zamijenjeno tradicijom, zakonima ili "formama" načinjenim od strane ljudi, njegova sila za mijenjanje ljudi je oslabljena. Stremimo tome da stavljamo mnogo naglaska na "formu". Za prve židovske obraćenike je bilo normalno da očekuju da pogani izražavaju svoju vjeru s jednakim "formama" na koje su oni bili navikli. No, Bog je radio novu stvar! Da je Jeruzalemski sabor napravio pogrešnu stvar, kršćanstvo bi vjerojatno ostala mala grana judaizma umjesto toga da se širi među "sve narode" kao što je i bilo namijenjeno.

Pokret za osnivanje crkava zauzima svoje mjesto kada se Evanđelje u svoj svojoj punini prihvati od strane Crkve. Kada je Evanđelje nejasno ili zamijenjeno, njegova sila je oslabljena.

V. PRINCIPI IZVAN STRATEŠKIH MISIJSKIH AKTIVNOSTI

Pismo nam daje detalje o Pavlovim aktivnostima. O drugim apostolima ne znamo mnogo. Tradicija kaže da je apostol Matej osnovao crkvu u Mezopotamiji, Toma u Indiji, Petar u Rimu i Marko u Egiptu, dok je Andrija Evanđelje odnio u Scythiu, sjeverno od Crnog Mora (Shenk, str. 157 i Forster, str.40.). U svakom događaju crkva se nastavila širiti nepokolebljivo čak i nakon Apostolske ere. Zamijeti sljedeće opaske:

- "Krist je osnovao novu rasu nas **kršćana u svakom narodu.**" Bardaisan, kršćanski plemić iz Edese u sjevernoj Mezopotamiji oko 200 g. pr. Kr.
- "Ali oni koje zovete 'trećom rasom' lagano mogu postati prvom, budući **da nema naroda koji nije kršćanski.**" Tertulijan iz Kartage oko 200 pr. Kr.

- "Sada ποστοφρε **crkve na granicama svijeta**, i cijeli svijet kliče od radosti Bogu Izraelovom." Origen 240 pr. Kr. (Foster 1972., str. 35.)

Kako se to dogodilo? Je li to bila slučajnost? Pažljivo proučavanje Djela otkriva da je širenje crkve nastalo zbog planova službe koje je vodio Duh i koje mi i danas možemo koristiti. Sada kada smo pažljivo proučavali Djela, ono što slijedi su neki od principa.

A. Podložnost na vodstvo Duha Svetoga

Mnoge misionarske aktivnosti nisu samo rezultat biblijske strategije ili dobrog donošenja planova, već su nastale zbog direktnog božanskog vodstva. Duh je poslao Filipa k etiopskom Eunuhu; Bog je rekao Petru da ide Kornelijevom domu; Duh Sveti je govorio antiohijskim vođama da pošalju Barnabu i Pavla kao misionare. Duh je vodio Pavla u Makedoniju umjesto u Aziju (Dj. 16:6 i dalje). Isus se ukazao Pavlu u Korintu govoreći mu da ostane tamo. Duh Sveti i prorok Agab su potvrdili ono što je Isus rekao Pavlu prilikom njegovog obraćenja, da "on mora trpjeti radi moga imena" (Dj. 9:16).

To proročanstvo odvelo ga je prema Jeruzalemu.

Mi ne možemo u potpunosti shvatiti putove Božje, ali možemo biti sigurni da postoje razlozi za sve ono što je opisano iznad. Vjerojatno je Bog zabranio Pavlu da radi u Aziji tijekom njegovog drugog putovanja zbog toga što nije bilo pravo vrijeme i Bog je znao da je najbolje strateško mjesto da zahvati Aziju Efez, a ne Bitinija i Mizija. Interesantno je primijetiti da je onda kada je Pavao otišao u Makedoniju jedna od prvih osoba koje je susreo bila Lidija iz Tijatire, grada u provinciji Aziji. Također zamijeti kako je Bog pripremio put za njegov kasniji dolazak u Efez tako što je poslao Priscilu, Akvilu i Apolona prije nego je on došao.

Već uključeni u rad, Pavao i drugi su primili vodstvo dok su bili "u pokretu". Nema biblijskog opravdanja da netko ostane neaktivan dok naposljetku ne primi poseban poziv. Oni koji su uključeni u osnivanje crkava moraju raditi s dobrim planiranjem i strategijom, ali trebaju shvatiti da će Bog intervenirati – čak će i primijeniti njihove planove – vodeći ih tijekom njihovog aktivnog slijedenja planova za osnivanje crkve.

B. Brzo kretanje

Pavao je proveo otprilike nekoliko mjeseci u većini gradova gdje je osnovao crkve. Npr., proveo je samo tri tjedna u Solunu. Kako je Pavao mogao tako brzo osnivati crkve? Vjerojatno je Pavao razumio veliki princip osnivanja crkava i znao je kada se treba pomaknuti s puta. Znao je da postoji nešto u njegovoj prisutnosti kao velikog učitelja što je sprječavalo razvoj ostalih. To malo vremena koje je Pavao provodio na svakom mjestu je sililo druge da shvate da ne mogu ovisiti o vremenu u svemu. Oni su trebali pronaći svoje vlastite izvore. Pavao je trenirao vođe i vjerovao je Duhu Svetom da će voditi nove vjernike. Kao što to Roland Allen objašnjava:

"Trening prvih obraćenika je bio prototip onoga što će biti primjer za budućnost. Da su prvi obraćenici bili poučeni da ovisi o misionaru i da je sve teklo u redu, evangelizacijski, obrazovni i društveni programi bi bili u njegovim rukama. Tada bi nerazvijena zajednica pasivno ovisila o čovjeku od kojeg su prihvatili prvi uvid u Evanđelje." (Allen, 1962., str. 81,93.)

Pavao je također dobro razumio poziv da bude apostol. Za Pavla je to značilo biti "pionir",

"postavljač temelja" (Rim. 15:20; 1 Kor. 3:6-8). Pavao je vjerovao u one koji su bili nadareni za pastore da vode crkve koje je osnovao.

C. Osposobljavanje drugih za službu

Kao što smo rekli Pavao se brzo kretao, no postoje značajne iznimke u vezi te prakse. Pavao je 18 mjeseci proveo u Korintu i tri godine u Efezu. No, u tim slučajevima kada Pavao nije fizički bio u pokretu, radio je na takav način da se Evanđelje širilo.

Studirajući Pavlova putovanja otkrivamo postupno mijenjanje u načinu njegovog djelovanja. Tijekom svog prvog putovanja, osnovao je barem četiri crkve te ih nakon toga posjetio. Njegov naglasak je bio na evangelizaciji područja i direktnom osnivanju crkava. No, tijekom njegovog posljednjeg putovanja, izgleda kao da nema iste ciljeve. Umjesto da se brzo kreće, proveo je većinu svog putovanja u Efezu. Efez je bio u sredini svega, tako da je lako mogao doći u kontakt sa svim crkvama koje je osnovao. Izgleda kao da je osnovao samo jednu crkvu (Efez) tijekom putovanja, ali je investirao svoje putovanje u posjet barem devet gradova gdje je prije osnovao crkve. Njegovo djelovanje se promijenilo s brzog evangeliziranja na trening učenika. Tijekom ovog putovanja Pavao je sa sobom imao mnogo učenika (Dj. 20:1-2). Također možemo čitati o njegovoj službi učenja u školi Tirana što je rezultiralo evangelizacijom provincije Azije (Dj. 19:9-10).

D. Propovijedanje ljudima spremnim na prihvaćanje poruke

Čini se da su svi gradovi koje je Pavao posjetio imali priličan broj židovskih zajednica, izuzev Filipe. Pavao je normalno ušao u sinagogu da propovijeda svoju poruku. To je dijelom bilo stoga jer je i on sam bio Židov, većinom zato što je Mesijin dolazak imao jedinstveno značenje za židovski narod (Rim. 1:16), a većinom zbog toga što su ljudi u sinagogama bili već prije "evangelizirani". Oni su mogli razumjeti i prihvatiti Evanđelje, koje je imalo židovske korijene, s malim dijelom kulturalne različitosti.

Kako je Pavao započinjao u sinagogama kao apostol za pogane, njegova meta su bili bogobožni pogani. Bogobožni su bili oni pogani koji su vjerovali u monoteizam i obratili se na judaizam, ali se nisu držali strogih zahtjeva zakona, posebno obrezanja. Bogobožni su pohađali sastanke u sinagogi i također su studirali starozavjetna Pisma. Kada je Evanđelje bilo objavljeno od strane farizeja, u sinagogi, a usto obrezanje **nije** bilo uvjet, mnogi bogobožni pogani su shvatili da je to logična vjera za njih. Pavlova poruka je sadržavala monoteizam koji ih je privukao u sinagogu bez legalizma koji ih je zadržao da se obrate na judaizam.

E. Rad iz strateške baze za regionalni pokret

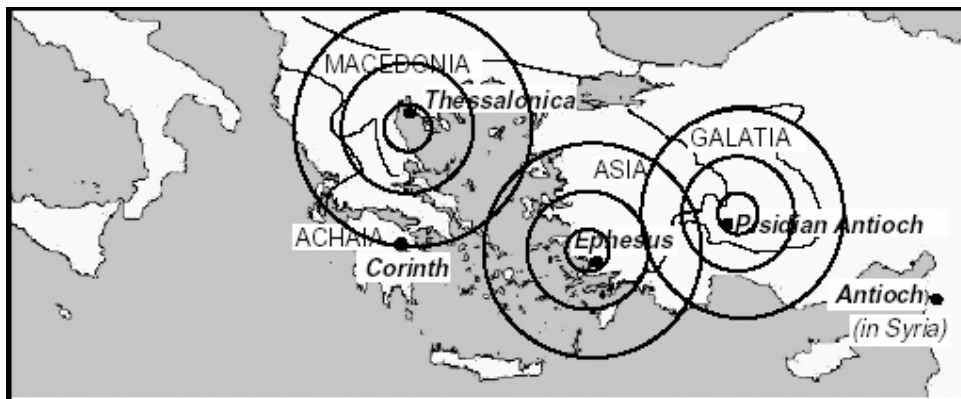
Pavao pokušava evangelizirati cijelo područje, ali ne tako da propovijeda u svakom dijelu. Uspostavio je strateški smještene crkve iz kojih bi se širilo Evanđelje i odakle bi prodro na cijeli prostor (vidi sliku 8.2.).

Uspostavivši strateški smještene crkve Evanđelje prodire u cijelo područje.

Gotovo su svi centri u kojima je Pavao služio bili veliki trgovački centri.

Većinom su bili na najvažnijim prometnicama tih dana. Zapravo čak i danas, kao što je to primijetio teolog koji je putovao tim područjem, svi gradovi u kojima je Pavao radio mogu biti dosegnuti vlakom, brodom ili jednim i drugim. To svjedoči o važnosti tih lokacija. Pavao je, pod božanskim vodstvom, napravio put za vozilo kojim je širio Evanđelje od Jeruzalema do glavnog grada Rima (Berkhof, str. 40.).

Slika 8.2 Regionalni pokret za osnivanje crkava

1. Od Galacije do Pizidije Antiohijske

Strateški izabравši Pizidiju Antiohijsku: "Riječ se pak Gospodnja pronese po svoj onoj pokrajini (Galacija)." (Dj. 13:49)

2. Makedonija, Ahaja i dalje od Soluna

Veliki nalog kao što je to zabilježeno u Djelima 1:8 bio je ilustriran od strane crkve u Solunu za koju Pavao govori: "Od vas je doista ne samo riječ Gospodnja odjeknula po Makedoniji i Ahaji, nego se i vaša vjera u Boga posvuda tako proširila." (1.Sol. 1:8)

3. Provincija Azija od Efeza

Kao rezultat Pavlove službe poučavanja u Efezu "tako da su svi azijski žitelji, Židovi i Grci, čuli riječ Božju." (Dj. 19:10)

ZAKLJUČAK

Je li se širenje crkve dogodilo slučajno? Širenje crkve je rezultiralo Duhom vođenim planovima temeljenim na principima službe koje i mi danas možemo koristiti. U sažetku, Pavlov plan je bio da evangelizira odgovorne ljude u strateškim centrima, osposobivši regionalne pokrete za osnivanje crkava (posebno u Galaciji, Makedoniji i Aziji) pod vodstvom Duha Svetog. Ono što osnivači crkava trebaju prije svega ostalog je da se vrate na misijske metode rane crkve.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Na koji je način Pentekost u Djelima 2 veliki dan za širenje Evanđelja?
- Zbog čega je sabor u Jeruzalemu toliko važan?
- Na koji je način progonstvo utjecalo na širenje Evanđelja? Je li progonstvo rezultiralo širenjem Crkve u suvremenim generacijama?
- Temeljeno na tvom proučavanju Novog zavjeta, koliko je crkava Pavao direktno osnovao?
- Opiši promjenu u naglasku između prvog i trećeg Pavlovog putovanja.
- Kako je proučavanje utjecalo na rast crkve u knjizi Djela?

IZVORI

- Allen, Roland. *Missionary Methods - St. Paul's or Ours?* Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, 1962.
- Berkhof, Louis. *Paul the Missionary.* Grand Rapids, MI: Eerdmans-Sevensma, n.d.
- Foster, John. *Church History: The First Advance.* London: Society for the Promoting Christian Knowledge, 1972.
- Shenk, David W., and Ervin R. Stutzman. *Creating Communities of the Kingdom, New Testament Models of Church Planting.* Scottsdale, PA: Herald Press, 1988.

Elementi pokreta za osnivanje crkve

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije predstaviti temelje koji promiču pokret za osnivanje crkava. Osnivači crkava trebali bi se vidjeti kao dio pokreta za osnivanje crkava koji je veći od pojma jedne po jedne zajednice.

☞ Glavne točke

- Pokreti za osnivanje crkava moraju biti utemeljeni na Božjoj riječi.
- Novi načini razmišljanja o viziji, crkvi i vodstvu su temelji za pokret osnivanja crkava.
- Temelji molitve, istraživanja, mobilizacije, treninga, evangelizacije i udjeljivanja vizije doprinose uspjehu pokreta za osnivanje crkava.
- Bog je arhitekt pokreta za osnivanje crkava.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- uz pomoć vjere biti sposoban postaviti strategiju za evangelizaciju područja kroz osnivanje crkve.
- učestvovati u pokretu za osnivanje crkava koje rastu tako što osnivaju druge rastuće i reproduktivne crkve.

UVOD

Cilj ODBC pokreta je zajedništvo vjernika koje svjedoči o tome unutar geografskog i kulturalnog doseg a svakoj osobi, tako da će svaka osoba biti u mogućnosti čuti Evanđelje objavljeno na kulturalno relevantan način u različitim prilikama i vidjeti život Kristov kroz te ljude u zajednici.

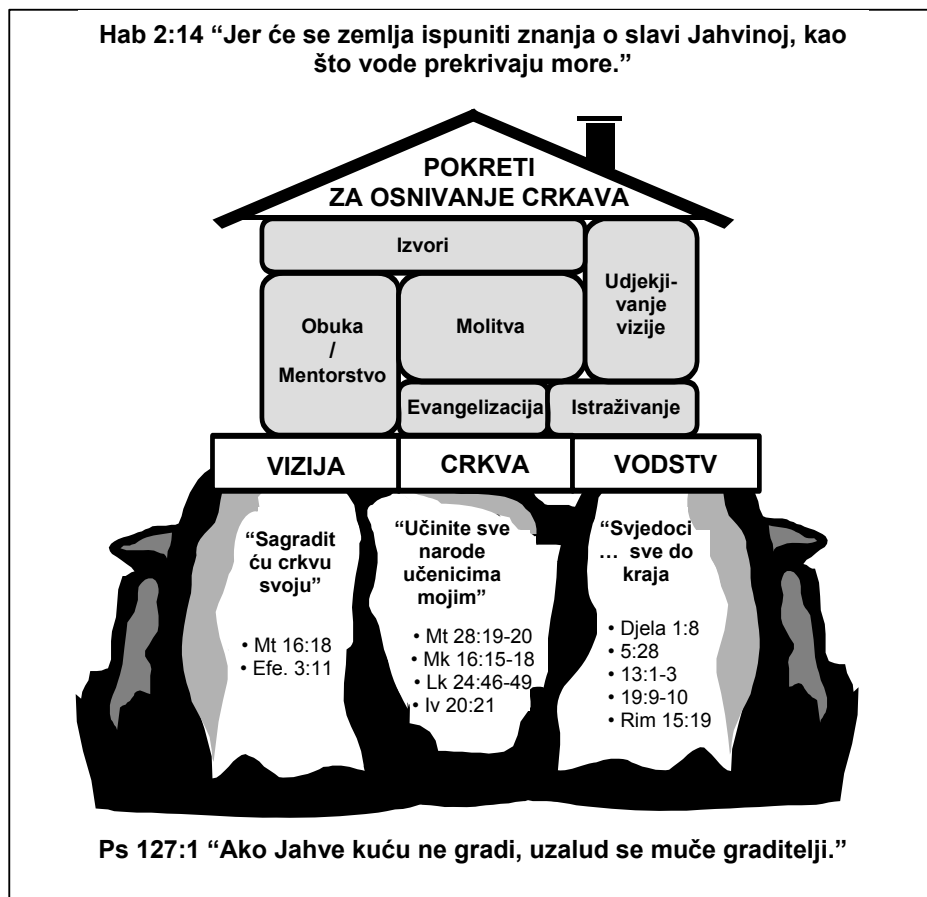
Kroz čitanje ove lekcije, ODBC pokreti rastu u dosta nacija širom svijeta. Svaki pokret ima svoja vlastita stajališta, ovisno o kulturi u kojoj se nalazi, ali u samoj biti svi imaju cilj kao što je spomenuto iznad. Na neki način imaju zajednički oblik i formu kao što je opisano.

Ako o ODBC-u mislimo upotrebljavajući metaforu kuće (vidi sliku 9.1), **temelj je Riječ Božja**. Građene na tom kamenu su tri temeljne paradigme koje održavaju uspješan pokret za osnivanje crkava. Na tom temelju je kamenje za gradnju molitve, istraživanja, evangelizacije, poduke/mentorstva, izvora i udjeljivanja vizije.

I. TEMELJNE PARADIGME ZA OSNIVANJE DOVOLJNOG BROJA CRKAVA

Prva paradigma je VIZIJA koja nije ograničena startanjem nekoliko crkava, već jedne koja vidi narode napućene s crkvama koje se šire ispunjavajući Veliko poslanje. Druga paradigma je CRKVA koja se sastoji od Božjih ljudi, nadarenih i ispunjenih Svetim Duhom, koji rade zajedno da bi ispunili Veliko poslanje. Treća paradigma je VODSTVO koje trenira i otpušta Božje ljude u službu. Radi važnosti ovih, napravljen je poseban raspored osnivanja crkava za svaku pojedino.

9.1 Komponente Pokreta za osnivanje crkava

II. TEMELJI ZA OSNIVANJE DOVOLJNOG BROJA CRKAVA

A. Molitva: Objavljivanje ovisnosti o Bogu

Molitva je temelj velikog pokreta za osnivanje crkava, spontanog ili organiziranog. Molitva je neophodna u zadatku osnivanja crkve i održavanju toga da pokret za osnivanje crkava ide željenim pravcem.

1. Zastupnička molitva

Molitva je potrebna zbog misionara, osnivača crkava i pastora. Ti ljudi su u kritičnoj duhovnoj poziciji i trebaju molitve Božjih ljudi. Pavao naglašava važnost molitve za političke i druge vođe kao prioritet u molitvenom životu vjernika (1Tim. 2:1-3).

Ta predanost u molitvi za ljude na vlasti je zbog toga da bi mogli imati povoljne uvjete za širenje Evanđelja.

2. Molitva za jedinstvo

Isus je molio da njegovi sljedbenici budu jedno (Ivan 17:22-23). Pavao ohrabruje vjernike da se mole u duhu jedinstva jedan s drugim (1Tim. 2:8). Vjerojatno ništa ne ohrabruje jedinstvo kao molitva u suradnji. Molitva je često korištena od strane Boga da bi vjernike spojila i u vrijeme kada mogu biti podijeljeni oko drugih problema.

3. Molitva duhovnog ratovanja

Širenje crkve je duhovno ratovanje. Sotona ne želi pokret za osnivanje crkava u tvom kraju i mobilizirat će demone protiv njega. Moćno duhovno ratovanje protiv Sotone, demonskih vladara, vlasti, sila ovoga mračnog svijeta i duhovnih sila zla zahtijeva čist kršćanski život i molitvu (Ef. 6:10-20).

B. Istraživanje: Vidjeti veću sliku

Istraživanje oprema Božje ljude da vide kako Bog djeluje tako što čini jasnim veliku sliku onoga što Bog želi da se učini u njihovom narodu ili grupi ljudi. Istraživanje također osigurava informacije koje pomažu kršćanskim radnicima donositi ispravne odluke o strategiji i djelovanju u službi. Specifičnije, pomaže agencijama i crkvama da znaju gdje trebaju osnovati crkve i koje su metode evangelizacije uspješne, a koje su neuspješne među različitim grupama ljudi.

Pokreti za osnivanje crkava također uključuju istraživanja zbog toga što uključeni ljudi žele znati gdje i kako Bog djeluje. Ponekad je istraživanje jedno od prvih stvari koje se radi i rezultira motiviranjem drugih, oslobađajući pokret.

Ovo su dva osobita mjesta gdje se radi istraživanje:

1. Određeno osnivanje crkve

Otkivajući svjetonazor i potrebe ljudi koji žive u ciljnom području, istraživanje može pomoći da se odluči koje strategije evangelizacije i kakvo osnivanje crkava treba biti korišteno. Istraživanje će također otkriti dostupne izvore za osnivanje crkava koji se mogu koristiti da bi pomogli u naporima pri osnivanju.

2. Regija – Narod/Provincija/Okrug/Grad

Istraživanje cijelog naroda ili određene regije može dati sveopću sliku statusa kršćanstva unutar njega. Ta informacija može izazvati crkvene vođe da uvide potrebu mobiliziranja crkava zbog evangelizacije koja će ispuniti područje crkvama.

Koje istraživanje treba biti napravljeno u tvom području?

C. Izvori za mobiliziranje

Jedno od najznačajnijih aspekata mobilizacije uključuje izvore. Kako je crkva rasla u Novom zavjetu, vjernici su mobilizirali izvore potrebne za njezin rast. Ljudi iz jeruzalemske crkve su požrtvovno davali da bi pomogli drugima u potrebi (Dj. 4:32-37). Kršćani su bili potaknuti na potporu drugih vjernika koji nisu imali nikakvih drugih opipljivih sredstava za pomoć, kao što su bile pobožne udovice (1Tim. 5:9-16).

Bogati su bili ohrabreni da daju više, da bi pomogli one koji su imali manje (1Tim. 6:18-19).

U samom središtu problema je temeljna istina da Božji ljudi provode osnovne potrebe za napredovanje Evanđelja. Ispunjenje Velikog naloga u narodu bi trebalo biti napravljeno od sredstava vjernika te zemlje. Njihov vlastiti desetak i prilozima bi se koristili za podupiranje rada. Nik Nedelchev je nacionalni vođa iz Bugarske. Nik ima mnogo iskustva u mobilizaciji sredstava za službu osnivanja crkava. Nik piše:

“Ako crkve u Bugarskoj žele nastaviti rasti i umnažati se, sredstva, bilo ljudska ili financijska, moraju dolaziti prvotno iz Bugarske... Mi pozdravljamo ulaganje u Bugarsku od strane Božjih ljudi iz drugih zemalja. Ulaganja bi trebala biti učinjena u oblicima strateških partnerstava s bugarskim organizacijama. Ta partnerstva bi trebala imati jasna očekivanja i određeni vremenski okvir, izbjegavajući stvaranje dugotrajne ovisnosti.”

D. Obuka/Mentorstvo: Priprema drugih za službu

Trenirani evangelizatori, vođe kućnih grupa, osnivači crkava i pastori u načinu širenja promiču pokret za osnivanje crkava. Svaki od radnika spomenutih iznad trebaju različiti trening, stoga treba biti dostupno mnoštvo pristupa treningu da bi se podupro pokret za osnivanje crkava.

Djela 20, u kojima vidimo Pavla kako pozdravlja efeške starješine, osiguravaju jedno od najboljih savjeta za treniranje crkvenih vođa.

Djela 20:20, 20:31 i 20:35 pokazuju da je Pavao "teško radio", "noću i danju" i "javno te od kuće do kuće". Osnivanje crkava i treniranje osnivača crkava zahtijeva težak rad. Djela 20:20 i 20:27 pokazuju da ih je on stalno podučavao. Podučavao je ono što je smatrao da je "od pomoći" za njihov zadatak. Djela 20:33-34

pokazuju da je živio časno. Nije bilo nikakvih pitanja u vezi Pavlovih motiva. Nitko nije mogao potaknuti ni malo sumnje oko njegovog financijskog poslovanja. Djela 20:35 pokazuju da je Pavao podučavao i modelirao davanje i nadgledništvo. Djela 20:31 i 20:36 pokazuju da je Pavao uključio emocije u svoj odnos prema tim vođama. Zajedno su plakali. Služba dolazi iz odnosa. Najbolji trening uključuje mentorstvo jedan na jedan, a ne samo formalnu naobrazbu.

Trenirani evangelizatori, vođe kućnih grupa, osnivači crkava i pastori u načinu širenja promiču pokret za osnivanje crkava.

Sljedeći se principi odnose na treniranje vođa u kontekstu pokreta za osnivanje crkava.

1. *Trening bi trebao biti fokusiran na vodstvo*

Trening koji vođe primaju trebao bi ih osposobiti da opremaju druge za pokret koji povećava broj crkava i širi Evanđelje diljem regije. Zapazi da u Djelima 20:15-38 Pavao podsjeća efeške vođe kako je radio s njima za vrijeme njihove obuke za vodstvo. Iz Efeza, Pavao je opremio vjernike da vode duhovni pokret koji je prekrpio cijelu regiju.

Knjiga Djela nam pokazuje kako Pavao opisuje da je trenirao vođe i da govori Timoteju kako da ih izabire. Prva Timoteju 3:1 i dalje pokazuje neophodne stvari koje treba imati netko tko želi biti vođa. Npr., karakter ima prioritet nad karizmom (1 Tim. 3:2-10). Pavlov odnos kod učenja Timoteja je bio kao onaj između oca i sina (2 Tim. 2:1).

2. *Trening bi trebao biti stvaralački*

Pokreti osnivanja crkava zahtijevaju trening koji vodi do povećavanja (npr., može se ponovno učiti druge). Pavlov trening se nastavio kroz četiri generacije. Počeo je predajom učenja iz Pavlova srca (2 Tim. 2:2). Tada je Timotej učio pouzdane ljude koji su "bili sposobni učiti druge". Učenje i trening kroz koji mi prolazimo tijekom pomaganja drugima da rastu u Kristu i tijekom pripreme novih vođa bi trebao biti napravljen tako da ga i oni mogu prenositi dalje.

Ovaj model četiri generacije je strateški put za planski trening. To zahtijeva jednostavnost tako da ga drugi mogu prenositi bez skupocjene opreme, elitnog znanja ili formalnog znanja. Stvaralački trening može biti izazov zbog toga jer materijal koji podučavamo ne samo da treba bit jednostavan već dubok i veoma visoke kvalitete tako da rezultira jakim crkvama koje će utjecati na ljudske živote i zajednice.

Trening mora uključivati i riječi i primjere. Je li ono kada podučavamo i treniramo, ono što omogućava da budemo stvaralački na četiri nivoa? Je li dovoljno jednostavno? Je li dovoljno duboko? Može li biti preneseno primjerima isto kao i riječima?

3. *Trening bi trebao biti dostupan*

Posao mjesne crkve je da trenira radnike da ispune veliki nalog. Kada ljudi razmišljaju o programima za treninge, oni obično razmišljaju o seminarima i biblijskim fakultetima ili nekim programima s obaveznim ostankom (stanovanjem) na tim mjestima. To je žalosno, budući da jedni od najučinkovitijih programa za treniranje nisu temeljeni na obaveznom stanovanju u domu za vrijeme treninga već se održavaju u crkvi. Pretpostavimo da crkveni radnik treba ići u školu da bi trenirao, to može spriječiti pokret za osnivanje crkava. Kad s druge strane mjesne crkve ozbiljno shvate svoju odgovornost za treniranje vođa, tada je trening dostupniji za više ljudi.

4. *Trening bi trebao rasti iz strateške baze*

Na Pavlovom trećem misijskom putovanju, trećinu svog vremena je proveo u Efezu (Dj. 19:9-10). On je izabrao strategiju djelovanja iz strateške baze da bi trenirao vođe koji će biti u mogućnosti zahvatiti cijelu regiju (vidi također Djela 20:18 i dalje). Nakon Pavlovih lekcija, vođe su otišli van i zahvatili provinciju Azije Riječju Božjom. Crkve nabrojane u Otkrivenju 2 i 3 se sve nalaze u toj regiji i moguće je da su osnovane od ljudi koji su učili od Pavla tijekom njegovog boravka u Efezu. Pišući vjernicima u Kolosima (gradu u provinciji Azije), Pavao čak spominje crkve "koji ga nisu osobno upoznale" (Kol. 2:1).

Jesi li ti pronašao stratešku bazu za treniranje osnivača crkava koji će pomoći tvom pokretu da se raširi cijelom regijom na najučinkovitiji način?

E. Evangelizacija: Polja su bijela

Bog djeluje u svijetu na način da privlači ljude k sebi. On nam je dao službu pomirenja (2 Kor. 5:18). Odgovornost crkve je da širi Evanđelje u svojoj zajednici i izvan nje. Da bi ODBC zauzeo svoje mjesto, Evanđelje mora biti proklamirano na svakom mjestu.

Isus je pokazao svojim učenicima da oni nisu "vidjeli" ljude na način na koji ih Bog vidi - već pripremljene (bije)le) za žetvu (Mt. 9:35-38). Ljudi zaista žele odnos s Bogom. Izgubljeni ljudi žive s Bogom, oblikovanim vakuomom u svojim dušama, i traže nešto što će ispuniti tu prazninu.

Evangelizacijski plodovi su minimalni ne stoga što ljudi ne traže Boga, već stoga jer ljudi odbacuju oblike i pokazivanje vjere koje tradicionalne crkve koriste. Nove forme i novi izražaji bezvremenskih istina trebaju da bi se dosegle nove generacije. Evangelizacija nije posao specijalaca, već svakog vjernika koji je iskusio Božju ljubav. Da bi nastao ODBC mora biti trenirano što više vjernika te

mobilizirano i izazvano da dijele svoju vjeru u svojim domovima, radnim mjestima, mjestima odmora i rekreacije - posvuda.

F. Udjeljivanje vizije

Pokret za osnivanje crkava počinje vizijom. Vizija donosi jasnoću za zadatak, nadahnjuje suradnju među grupama vjernika i motivira Božji narod da pokuša napraviti veće stvari za Njega. Vizija ili 'Ž', znači vidjeti posvuda uspostavljene crkve tako da svaki čovjek, žena i dijete imaju priliku čuti i prihvatiti Evanđelje.

Nekim regijama nedostaju pokreti radi toga jer tijelu Kristovom nedostaje vizija za to. Kako ljudi mogu stremiti k nečemu što sami ne shvaćaju? Nasuprot tome, u dijelovima svijeta gdje se nalaze pokreti za osnivanje crkve, postoji velika vizija.

Vizija je pokrenuta molitvom, istraživanjem i pitanjem "Što Bog želi?" To je veoma snažno pitanje. Vizija se može pitati nasamo s Bogom,

u grupi ili na specijalnim seminarima udjeljivanja vizije. Oni koji to razumno razmotre dolaze do spoznaje da Bog želi da svi ljudi imaju mogućnost čuti Evanđelje na svom vlastitom jeziku i nadalje da Bog želi imati takvu crkvu koja će rasti da svi imaju mogućnost postati Isusovi učenici. To je vizija ODBC-a koja mora biti prenošena drugima u različitim prilikama udjeljivanjem vizije.

Cilj je zajedništvo vjernika koji svjedoče svakoj osobi tako da će svatko biti u mogućnosti čuti Evanđelje prezentirano i viđeno u životu Krista kojim se živi u zajednici.

III. REZULTAT: POKRETI ZA OSNIVANJE CRKAVA

Krov ili vrh naše zgrade je pokret za osnivanje crkava. Cilj je zajedništvo vjernika koji svjedoči unutar geografskog i kulturalnog dosega svake osobe tako da će svi biti u mogućnosti čuti Evanđelje prezentirano na kulturalno relevantan način u različitim prilikama i vidjeti da se Kristov način života živi u zajednici. Da bi vidjeli Veliki nalog ispunjen, neophodno je imati produktivne modele u domu i međukulturalno.

A. Plodonosno osnivanje crkve

Osnovane crkve koje same sebe reproduciraju najbolji su način da bi se evangelizirala regija. Osnivanje crkava u dodatnom modelu neće rezultirati pokretom. Jedan plus jedan plus jedan jednako je tri. Jedan puta dva puta dva jednako je četiri.

Jedva različito na prvi pogled, ali uspoređujući ove primjere tijekom dugog perioda vidimo veliku razliku. Model razmnožavanja je model za koji se zalaže ODBC. To znači da kada se osnuje nova crkva, ona mora imati viziju da se širi čak iz svojeg početka.

ODBC stremi neizmjenjivo reproduktivnom modelu. Oni žele osnovati crkvu koja će se lako širiti tako da iz toga može nastati pokret. Osnivači crkava u ODBC-u nisu završili jednom kada su osnovali crkvu, oni žele da se crkva razmnoži i tek onda dolaze blizu upotpunjena Božjeg plana.

B. Međukulturalno osnivanje crkve

Kako se crkve razmnožavaju one obično proizvode 'crkve jednake sebi'. To donekle znači da je potrebno pionirsko ili međukulturalno osnivanje crkve da bi se dosegle nove grupe ljudi u regiji.

Probudjenje u Aziji se pružilo širom kulturalnih barijera obojih "Židova i Grka" (Dj. 19:10). Efežani 3:6 govore da je Evanđelje koje nadilazi kulture tajna koja je ispunjena od strane Crkve. Božji ljudi nisu samostalna etnička grupa već dolaze iz nacija diljem svijeta (Otk. 7:9-10).

Međukulturalno osnivanje crkava je jedna od aktivnosti koja ispunjava tu tajnu.

ZAKLJUČAK: "GOSPODIN GRADI KUĆU"

Bog je arhitekt pokreta za osnivanje crkava. Veliki duhovni pokreti ovise o Njemu i Njegovom savršenom vremenu. Nitko ne može prisiliti Boga da se pokrene. Bog je suveren i On se kreće kako On hoće. U Djelima, to vidimo demonstrirano u Pavlovom životu. Pavao je imao želju zahvatiti Aziju Evanđeljem i planirao je poći tamo sve dok Duh Sveti nije intervenirao. Tijekom njegovog kretanja u tom smjeru, Bog mu je dao novu uputu. Kasnije u Djelima 19, kada je Bog otvorio vrata Pavlu za rad u Aziji, „On je demonstrirao svoju silu na jedinstvene i čudesne načine (Djela 19:1-12). Cijel je Azija čula Riječ Božju! Neki od znakova Božje moći (poput iscjeljenja kroz maramice) se nikada nisu dogodili niti u jednom drugom biblijskom izvješću. Ljudima u Aziji je bilo očito da je Bog radio s njima na neuobičajene načine. Stvar je u tome da je u Efezu baš u to vrijeme, Bog u svom suverenitetu odabrao da djeluje na jedinstven način.

Stvoriti ODBC je nemoguće ako se to ne radi u Božje vrijeme. Kako znamo gdje i kada On djeluje ili želi djelovati?

Da bi spoznali Božju volju prvo moramo spoznati Boga. Da bi ga upoznali moramo razviti odnos s Njim u molitvi. Kako se približavamo u molitvi i možda postu, On će nam pokazati svoju volju. Možda je razlog što On ne djeluje u tome da postoji grijeh s kojim se nismo obračunali. Možda će on otkriti da je sada vrijeme za sjetvu ili navodnjavanje s molitvom sjemena koje je bilo posijano. Možda će nam pokazati različit pristup koji će biti ključ u otključavanju srca ljudi. Mogu postojati razlozi zbog kojih se Bog ne kreće u određenoj regiji, ali ako je Bog stavio breme na tvoje srce, nastavi tražiti Njegovo lice u molitvi.

Da bi spoznali Božju volju prvo moramo spoznati Boga.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koja je tvoja vizija?
- Je li molitveni pokret dio tvog plana kod osnivanja crkve?
- Kako radimo s već postojećim Kristovim tijelom prije osnivanja crkve?
- Imaš li regionalni plan za osnivanje crkve u okolnim gradovima?
- Gdje Bog posebno djeluje u tvojoj regiji?
- Koji elementi pokreta za osnivanje crkve su prisutni u tvojoj regiji?

CRKVA

Crkva i duhovni darovi

BOŽJE OSPOSOBLJAVANJE ZA SLUŽBU

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da pomogne timovima za osnivanje crkava identificirati duhovne darove jednih kod drugih tako da svi mogu služiti Bogu na način na koji ih je On nadario.

☞ Glavne točke

- Duhovni darovi su dani od Duha Svetoga da osnaže tijelo Kristovo.
- Duhovni darovi nisu isti kao i prirodni ili naučeni talenti ili sposobnosti.
- Duhovni darovi mogu biti otkriveni tijekom služenja i nakon toga se mogu razvijati.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati kako identificirati svoj vlastiti i pomoći drugima da identificiraju svoje vlastite duhovne darove.
- biti spreman napraviti potrebne promjene za rad s drugima koji su temeljeni na duhovnim darovima.
- učestvovati u timu za osnivanje crkve gdje svaki član može biti najučinkovitiji prema duhovnom darovima koje mu je Bog dao.

☞ Prijedlozi trenerima

Ovo je lekcija od dva sata. Ako je potrebna pauza, moguće ju je napraviti između točke III, "Sposobnosti... Dane od Duha Svetog...", i točke IV, "Opažanje s liste Duhovnih darova".

I. ZAŠTO SU NAM POTREBNI DUHOVNI DAROVI?

Crkva je duhovno biće. Mi vjerujemo da u nadnaravnom kraljevstvu Božjem postoje anđeli i demoni. Također vjerujemo da čovjek nije sam po sebi evoluirao, već da je stvoren s fizičkim i duhovnim osobinama. Mi smo više od tijela, krvi i kemikalija. Mi želimo živjeti nadnaravan život, živeći u Duhu radije negoli u tijelu. Pavao je izjavio:

"Iako, naime, živimo u tijelu, ne borimo se na tjelesan način. Naše borbeno oružje nije tjelesno. Naprotiv, ono je božanski jako za rušenje utvrda (2 Kor. 10:3-4).

Crkva mora koristiti božansku silu. U biti, postoje dva tipa koji su nam dostupni – molitva i duhovni darovi. Kroz oba je dostupna Božja sila u korist Njegovih ljudi i radi Njegovog djela. Oba su potrebna da bi se ispunila služba koja je prenaporna za ljudske napore. Bog nikad nije namjeravao da mi služimo u svojoj vlastitoj snazi. On nam je namjeravao pomoći. Isus je savjetovao učenike da ne napuštaju Jeruzalem niti da započnu službu dok nisu primili silu od Duha Svetoga (Dj. 1:4-5).

Bog je providio različite vrste darova za svoje tijelo da ga osposobi za ispravan rad. Jedna od kategorija darova uključuje vrste **vođa** "da pripreme svete za djelo službe" (Ef. 4:12). Sljedeća kategorija darova uključuje posebne sposobnosti za službu koje su dane u različitim kombinacijama svakom vjerniku. Ono što znamo o svakoj od tih kategorija je ono što učimo iz Pisma.

II. VOĐE: DANI OD ISUSA DA OPREME TIJELO

Prva kategorija darova uključuje **vođe** opisane u Efežanima 4:11-16. To nisu pozicije ili službe na koje se ljudi izabiru. To su jednostavno govoreći ljudi dani od Boga Tijelu Kristovom da opreme svakog pojedinca da napravi svoj dio. Ti ljudi nisu specijalci koji trebaju raditi umjesto nas; njihova učinkovitost je mjerena našom učinkovitošću za vrijeme obavljanja službe.

Tekst nabraja apostole, proroke, evangelizatore i pastore/učitelje. Oni s apostolskom ulogom su oni koji su poslani da budu temelj na početku nove službe. Oni s proročkom ulogom objavljuju Božju riječ Tijelu, dok evangelizatori objavljuju Njegovu riječ izgubljenima. Pastori/Učitelji bdiju i uče Božji narod. Da bi razumjeli ulogu vođe u Tijelu, razmotrimo evangelizatora: on ne može samo evangelizirati, on također mora opremiti druge kršćane da evangeliziraju.

III. SPOSOBNOSTI: DANE OD DUHA SVETOG DA OSNAŽE TIJELO

A. Definicija

Sljedeća kategorija darova je sposobnost dana vjernicima od Duha Svetog. Prirodne ili naučene sposobnosti i talenti bi se trebali koristiti u Božjoj službi. Duh također daje vjernicima sposobnosti da na jedinstven način doprinose gradnji Tijela Kristovog. Nazivaju se **duhovni darovi**.

Sigurne činjenice koje se povezuju s tim darovima su:

- svaki vjernik ima barem jedan (1 Kor. 12:7; 1 Pet. 4:10).
- oni su dani prema volji Duha prije negoli prema našim vlastitim željama (1 Kor. 12:11).
- oni su dani radi opće koristi prije negoli radi pojedinačne koristi (1 Kor. 12:7,12:27; Rim. 12:4-5).
- dar (ili darovi) koji mi imamo je djelo Duha (1 Kor. 12:4). Službe u kojima ih mi koristimo su povezane s Kristom (1 Kor. 12:5) i njihova učinkovitost je Božje djelo (1 Kor. 12:6). Naša odgovornost je samo poslušnost.

B. Duhovni darovi i Tijelo Kristovo

Bog je udijelio te darove zbog izgradnje Tijela.

1. Važnost svakog člana

Ilustracija Tijela u 1 Korinćanima 12 pokazuje potrebu da svaki član ispuni svoju ulogu u Tijelu. Upravo kako fizičko tijelo trpi kada je jedan ud bolestan, Tijelo Kristovo pati kada jedan član ne upotrebljava svoje darove. Svaki vjernik ima "dobra djela" (Ef. 2:10) koja treba napraviti. Ta djela se na mogu napraviti našom ljudskom snagom. Mi trebamo nadnaravnu snagu Duha Svetoga koji radi kroz nas da bi napravili dobra djela.

2. Funkcija "nadarenih" ljudi

Bog je crkvi dao nadarene ljude da vode i treniraju vjernike. Svaka mjesna crkva ima pojedince koji su jedinstveno nadareni u tim područjima. Nikada nije bila namjera da ti postanu elitna grupa koja će nositi službu crkve. Naprotiv, Ef. 4:11-13 čine jasnim da oni trebaju pripremiti Božji narod tako da ti vjernici mogu nastaviti djelo. Od velike važnosti je da svaki vjernik otkrije i koristi dar u službi.

3. Služiti milost Božju

Kada koristimo darove, mi zapravo služimo Božju milost (1 Pet. 4:10-11). Božja milosti i sila teku kroz nas prema drugima dok služimo. Bog želi služiti ljudima i on je odlučio to raditi kroz nas, posebno kroz naše duhovne darove. On je već odlučio kako želi upotrijebiti svakog od nas i dao nam je dar u skladu s tim. Naš zadatak je da ga koristimo i ubiremo plodove za Njega.

C. Prepoznavanje Duhovnih Darova pojedinca

Da bi prepoznali koji su naši darovi trebamo vremena i iskustva. Ako ne znaš koji su tvoji darovi, prvo možeš naučiti iz toga koji darovi postoje općenito, uključivši se u službu Tijela i procjenjivanjem onoga što Bog radi kroz tebe uz pomoć tvojih duhovnih darova i prirodnih sposobnosti. Npr., tvoji darovi će postati očiti tebi i drugima kroz tvoje služenje.

Ne postoji test za duhovne darove u Bibliji. Oni ne ovise o prirodnim ili naučenim sposobnostima. Liječnik ne treba imati pod svaku cijenu dar milosrđa, niti učitelj dar podučavanja. Oni trebaju imati obuku i iskustvo u tim profesijama, ali to nije isto kao duhovna nadarenost. Njihovi darovi zapravo

moгу biti evangeliziranje, administracija ili neka druga vrsta. Procjenjivanje tvoje profesije nije način da bi otkrio svoje duhovne darove (dar).

Dar se otkriva po svojim učincima kad se koristi. Tijekom našeg služenja drugima, sila i blagoslovi teku kroz naš dar do stupnja koji nadilazi našu ljudsku sposobnost. Jedini način da otkrijemo naš dar(ove) je da budemo uključeni u različite oblike službe i promatramo što Bog upotrebljava.

Dar se otkriva po svojim učincima kad se koristi.

Proces je u biti "trag i pogreška". Budući da će Božja sila teći kroz nas do drugih, važno je slušati njihove savjete. Mi sami ne moramo primijetiti kako nas Bog upotrebljava, ali drugi hoće.

Postoje mnogi duhovni darovi nabrojani u Novom zavjetu (vidi dolje paragraf D). Budući da svaka lista uključuje druge, čini se vjerojatnim da niti jedna lista nije potpuna. Moguće je da postoje mnogi drugi darovi za služenje. Isto tako, jasno je da svaki vjernik ima dar. No, nije jasno ima li svatko od nas samo jedan. Neki mogu imati dva ili više. To je teško reći. Baš zbog te raznolikosti, važno je da vjernici budu uključeni u različite vrste službi.

Iako prirodni ili naučeni talenti nisu isto što i duhovni darovi, trening ili talent, sigurno mogu povećati učinkovitost dara. Npr., ako osoba ima dar podučavanja, to znači da je Bog želi blagosloviti u toj službi. No, dar nije zamjena za to da bi oni imali nešto za reći! Bog može blagosloviti ono naše malo što imamo. No, On isto tako želi blagosloviti i naše veliko. Imati dar nije isprika za lijenost. To se odnosi na bilo koji dar. Jednom kad otkrijemo koji dar(ove) imamo, trebamo učiniti sve što je moguće da bi ga razvili tako da postupno postanemo bolje oruđe za službu u crkvi.

Slika 9.1 Bog umnožava naše napore

D. Opis duhovnih darova

Dva osnovna pokazatelja na kojima se temelji naše razumijevanje su Rimljani 12 i 1 Korinćanima 12-14. Znajući da je naše prirodno iskušenje da dopustimo da ovaj predmet bude sredstvo razdora, Duh Sveti je stavio veliko poglavlje ljubavi, 1 Korinćanima 13, u sredinu Njegovog učenja o darovima. Dalje slijedi prije abecedna nego prioritarna lista. Većina biblijskih znanstvenika vjeruje da ove liste nisu iscrpne.

E. Dva upozorenja

Prvo zapamtite, kao što je i prije izjavljeno, da je naše znanje o bilo kojem ili svim darovima iz Biblije. Drugo, dostupnost nekog od ovih darova danas je stvar neslaganja u Tijelu Kristovom. Rasprava se obično centrirala oko toga jesu li ili nisu neki darovi dostupni i danas crkvi, budući da je Novi zavjet napisan. Neki vjeruju da su sa završetkom Božjeg pisanog otkrivenja neki od darova, posebno u obliku čudesa, iščeznuli. Drugi vjeruju da je ono što Biblija podučava u vezi duhovnih darova za Novozavjetnu crkvu i danas primjenjivo za Crkvu. Ozbiljni, iskreni znanstvenici koji to proučavaju nalaze se na obje strane. Što onda moramo učiniti? Jednostavno rješenje je da izmjerimo i primijenimo našu poslušnost i iskustvo na jednostavnost i potpunu primjenu onoga što kaže Biblija.

IV. INDUKTIVNO BIBLIJSKO PROUČAVANJE ODLOMAKA O DUHOVNIM DAROVIMA

A. Opažanje

Dolje je lista redaka koji govore o duhovnim darovima. U drugom stupcu napiši općenita opažanja o svim duhovnim darovima, u trećem stupcu nabroji darove. Već je napravljen neki početni rad za tebe.

B. Tumačenje

U četvrtom stupcu napiši što svaki odlomak govori o svakom daru.

Pismo	Općenita opažanja	Darovi	Tumačenje
Rim. 12:6-8	Mi imamo različite darove prema milosti Koristi prema vjeri	Proročanstvo Služenje	
1 Kor. 12:4-11	Različit... isti Svaka osoba ima barem jedan dar		

Pismo	Općenita opažanja	Darovi	Tumačenje
1 Kor. 12:27-29			

Ef. 4:11

Sada usporedi listu. Iz tvog poznavanja Pisma, složi definiciju svakog dara:

C. Primjena

Složi listu darova za koje misliš da ih ti posjeduješ. Pokraj svakog, napiši kako ti vjeruješ da Bog želi da upotrijebiš dar da bi služio Tijelu.

V. ZAPREKE KOD OTKRIVANJA DAROVA

A. Osobni razlozi

- Strah od zlouporabe ili iskorištavanja od strane drugih ljudi.
- Pomanjkanje funkcionalnog razumijevanja nadnaravnog djelovanja u fizičkom prostoru. To je problem širom svijeta.
- Uklanjanje neriješenog osobnog grijeha i/ili pomanjkanje vjere.
- Pomanjkanje predanosti da služimo drugima.
- Pokušaji da oponašamo druge u funkcionalnoj upotrebi darova.
- Previše stremljenja da "dobijemo dar" radije negoli tražiti Davatelja dara.
- Stav "čekanja na dar prije negoli počnem služiti", prije nego što poslušno nastavim služiti drugima, vjerujući da će Bog ostvariti svoju namjeru kroz nas. Zapravo, mi možemo biti potpuno nesvjesni učinkovite upotrebe dara(ova) dok tražimo da ljubimo i služimo druge.

B. Organizacijski problemi

- Doktrinarna neuravnoteženost: neki isključuju određene darove, drugi prenaglašavaju neke od darova.
- Preveliki naglasak na neke od darova kao "znak duhovnosti" prije nego kao službu drugima.
- Nikakvo biblijsko učenje o darovima niti sloboda da ih se koristi.
- Pokazivanje darova kao kraja samog po sebi, prije nego kao sredstva za službu.

VI. MOBILIZIRANJE CRKVE PREMA DUHOVNOJ NADARENOSTI

Jedna od ključnih stvari u sazrijevanju i zrelosti u osnivanju crkve je pronalaženje načina da se treniraju svi članovi te otkriju, razviju i prakticiraju svoje darove u toku služenja. Ne postoji granica rasta crkve koja oslobađa ljude da služe u sili Svetoga Duha, nasuprot tome da ih ograničavaju u ispunjenju svog poziva u službi.

Osnivač crkve ne treba samo "služiti" već radije trenirati vjernike da i oni služe.

A. Kako pomoći drugima da otkriju i upotrijebe svoje darove

Prva stvar koju trebamo napraviti da bi pomogli drugima da otkriju svoje duhovne dar(ove) je da ih ohrabrimo i osposobimo da budu uključeni u službu. Samo kad služe mi ćemo biti sposobni vidjeti kako ih Bog učinkovito upotrebljava. Važno je da druge učimo o:

- potrebi za darovima.
- prirodi darova.
- otkrivanju naših dar(ova).
- odgovornosti da koristimo naš dar(ove).

Tada, u službi, trebamo razmotriti rezultate službe da bi vidjeli kako ju je Bog ili nije blagoslivljao. Ako vidimo prisutnost dara, trebamo ohrabriti vjernika da ga razvija i poveća službu u tom području (1 Pet. 4:10). Ako ne vidimo prisutnost dara, trebamo biti vjerni i savjetovati brata ili sestru o područjima službe u kojim treba pokušati, radije nego im dozvoliti da budu frustrirani pomanjkanjem rezultata.

Također je važno zapamtiti da svi vjernici, kao dio tijela Kristovog, imaju duhovni dar(ove). Dužina njihovog kršćanskog života nije bitna. Čak i novi vjernici imaju dar(ove). Pogledaj rezultate evangelizacijskih napora Samaritanke (4:28-30). Ona je vjerovala manje od jednoga sata kada ju je Bog upotrijebio da dovede veliku skupinu ljudi Isusu. Novi vjernici trebaju biti ohrabreni da služe i otkrivaju svoj dar(ove).

Postoji jedna mjera opreza koja se tiče novih vjernika u službi. Oni trebaju služiti. No, oni ne trebaju imati službu nadglednika, pastora, itd. (1 Tim. 3:6). Služiti drugima nije isto što i voditi druge. Služba vođe zahtijeva zrelost i dokazanu vjernost. No, svi kršćani trebaju biti uključeni u služenje drugima i evangelizaciju izgubljenih.

B. Trening pomaže da razvijemo darove

Iako su duhovni darovi milost od Boga, još uvijek postoji mjesto za trening i razvijanje njihove upotrebe u aktivnostima službe. Trening se radi na nivou ljudskih sposobnosti, dok je nadarenost na nivou duhovnog opunomoćenja. Oboje treba dolaziti zajedno u aktivnostima službe.

VII. DUHOVNI DAROVI I OSNIVANJE CRKVE

Da bi bio učinkovit u službi osnivanja crkava, osnivač crkve mora biti svjestan svojeg dara (darova). Kao rezultat toga, on se može fokusirati na službu koju Bog blagoslivlja u njegovom životu. Postoji mnogo načina da se osnuje crkva.

Ljudi mogu biti privučeni Bogu kroz učenje, evangelizaciju, suosjećanje ili drugi dar osnivača crkve. Veoma je važno da osnivač crkve s darom evangeliziranja provodi svoje vrijeme s izgubljenima radije nego da sve svoje vrijeme provodi u pripremi satova za proučavanje Biblije. No, osnivač crkve s darom poučavanja bi se trebao fokusirati na biblijska proučavanja. Ako ima dar milosrđa, on treba biti s bolesnima i povrijeđenima.

Budući da nitko nema sve darove, veoma je važno da osnivač crkve iz tima s drugima koji imaju darove nadopuni svoj vlastiti. Na taj način će nastati ravnoteža u službi. Osnivač crkve koji nema dar evangelizacije može osnovati crkvu, no to će mu biti veoma teško osim u slučaju da pronađe sudruga koji ima taj dar. Koji god darovi nedostaju osnivaču crkve trebali bi biti prisutni kod drugih u timu. U drugom slučaju, većina rada će ovisiti o teškim, ljudskim naporima.

Tim se može pobrinuti za dopunski dar.

Božji plan je da mjesno crkveno tijelo radi zajedno sa svakim članom upotrebljavajući njegov ili njezin dar (darove). Na početku nove crkve, može biti samo šačica vjernika. U tom slučaju, još je od veće važnosti da darovi svakog vjernika budu otkriveni, razvijeni i brzo i učinkovito upotrijebljeni.

Isus je dao posebne ljude Tijelu da opreme svaku osobu da bi napravila svoj dio. Naknadno, Duh Sveti opunomoćuje svakog vjernika s posebnim sposobnostima da nastavi svoj osobni zadatak, s tim da učini da cijelo Tijelo djeluje. Vođe su dane Tijelu da opreme svakog vjernika za službu.

PLAN DJELOVANJA

- Napravi induktivno proučavanje kod Djela IV.
- Definiraj potrebe za koje vjeruješ da Bog želi da budu ispunjene u tvojoj grupi. Nabroji prilike za služenje koje je Bog otvorio pred tom grupom.
- Posveti svoje vrijeme Bogu tražeći ga da osnaži i otpusti darove potrebne da bi se ispunile potrebe koje si identificirao. Ne fokusiraj se na darove već na Davatelja darova.
- Dopusti svakoj osobi da se počne kretati prema ispunjavanju potreba za koje oni smatraju da ih trebaju ispuniti. Zadrži usredotočenost i naglasak na potrebama u služenju ljubavi radije nego na daru.
- Treniraj ljude prema daru službe za koji oni smatraju da ga mogu koristiti u zadovoljavanju potreba.
- Dozvoli drugima da procjene i daju savjet zbog potvrde o darovima koje si ti koristio.

Društvene dinamike crkve

KAKO NAŠA KULTURA UTJEČE NA NAŠU CRKVU

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti kako je kultura – religiozna i društvena – utjecala na crkvu kroz povijest. Također će biti povučene paralele između crkve danas u Središnjoj/Istočnoj Europi i bivšem Sovjetskom Savez, te ranoj apostolskoj crkvi.

☞ Glavne točke

- Na crkve će utjecati kultura, ali ne smiju prekoračiti liniju i ući u grijeh.
- Kultura može biti pozitivnog, negativnog ili neutralnog utjecaja u crkvi.
- Crkva mora prilagoditi svoje oblike na kulturu u mijenjanju tako da bi bila relevantna.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- biti svjestan velikog utjecaja kulture na crkvu u prošlosti.
- biti uvjeren da crkvene forme moraju biti promijenjene kako se kultura i potrebe mijenjaju.
- procijeniti svoju vlastitu crkvu da vidi prilagođava li se da bi zadobila izgubljene ili očekuje da se izgubljeni promijene i prilagode crkvi.

☞ Prijedlog trenerima

- U pripremanju podučavanja ove lekcije, ukratko ponovite glavne točke religiozne povijesti svoje zemlje. Razmisli o kratkom pripremanju bibliografije tvog konteksta.
- Razmisli o tome da napraviš foliju slike 11.1 ili je nacrtaš na ploči. Diskutiraj o tome imaju li tri kulture koje su prikazane pravo biti različite jedna od druge – ili bi uvijek trebale biti iste ako su biblijske.

UVOD

Kultura uvijek igra važnu ulogu u odlučivanju kako misliti i djelovati. Mi smo oblikovani kulturom, okruženi njome i pod njenim smotom utjecajem. To se obično događa a da mi to ne primjećujemo. Čak i kada sretnemo nekoga tko je iz druge kulture koja je veoma drukčija od naše, mi možemo zaključiti da je on ili ona neobičan, a mi smo "normalni".

Kultura također ima utjecaj na crkvu. Crkve u različitim zemljama su različite. Neke razlike proizlaze iz doktrinarnih vjerovanja, ali većina razlika proizlazi iz kulture. Npr., crkvene zgrade u Africi će biti drukčije od onih u Rusiji. Klima je drukčija, a isto tako i kultura. Muzika u crkvama na jugu Amerike će biti mnogo drukčija od one u korejskim crkvama. Te razlike dolaze od kulture, a ne iz doktrina.

Kultura okružuje i utječe na crkvu.

Nadalje, niti jedna zemlja nije homogena kulturalna grupa. Svaka zemlja uključuje ljude iz različitih zemalja i kulturalnih pozadina. Kultura naveliko može varirati čak i među domorodačkim grupama unutar zemlje. Razlike u ekonomskoj situaciji, nivou naobrazbe i godinama mogu prouzrokovati radikalne razlike u svjetonazorima. Čak i kulturalne razlike između ruralnih i urbanih područja mogu biti značajne.

Neki od tih kulturalnih utjecaja na crkvu su pozitivni. Oni pomažu da crkva zna kako se odnositi i zadobivati svoje zemljake. Primjer takve vrste utjecaja može biti upotrijebljen u pjesništvu. Ako je to oblik umjetnosti koji se veoma cijeni u kulturi, onda se može koristiti učinkovito za izražavanje duhovnih istina. Drugi kulturalni utjecaji su neutralni i nisu veoma značajni; oni jednostavno odražavaju način na koji određena crkva izabire da nešto napravi. Primjer neutralnog utjecaja je sakupljanje priloga: treba li se sakupljati za vrijeme trajanja službe, na početku, na sredini ili na kraju, ili treba li kutija biti na lijevoj strani sobe u kojoj ljudi mogu staviti svoje priloge? Nažalost, uvijek postoje i negativni kulturalni utjecaji koji mogu utjecati na život crkvene zajednice.

Kulturalne razlike mogu biti pozitivne, negativne ili neutralne.

Oni mogu uključivati rasizam ili sinkretizam koji se šire crkvom iz kulture.

I. BIBLIJSKI PRINCIPI

A. Zadržati ravnotežu

Prilagođavanje na kulturu bez prilagodbe na grijeh koji se nalazi u kulturi može biti teško. To je važno pitanje za osnivača crkve. Tijekom njegovog posla organizacije nove crkve, on treba odlučiti o tome koje će oblike i strukture koristiti. Postoje dva veoma značajna odlomka o tom pitanju u Novom zavjetu.

1. Djela 14:11-18

U ovom odlomku, Pavao je upravo iscijelio hromog čovjeka u Listri. Kada su ljudi vidjeli čudo, htjeli su žrtvovati životinje za Pavla i Silu. Njihove namjere bile su dobre, ali Pavao je to prepoznao kao idolopoklonstvo i krenuo je spriječiti zlo. Pavao je odbio učestvovati u običajima kulture koji su jasno bili protivni Pismu.

2. 1 Korinćanima 9:19-23

Pavao jasno izjavljuje da je on spreman postati Židov, pogan ili bilo tko drugi tako da bi ih zadobio za Krista. On je spasenje izgubljenih smatrao daleko važnijim od svojih kulturalnih sklonosti. Također izjavljuje da postoji granica do koje on može postati kao drugi u toj kulturi. Pavao je uvijek pod Kristovim zakonom (rd. 21). On ne može prihvatiti grijeh, ali će ostaviti ostatak svoje kulture radi izgubljenih.

B. B. Forma i funkcija

O konceptu forme i funkcije je već raspravljano u prethodnim lekcijama. One su ključ da se pronađe ravnoteža u pristupima crkve kulturi. Veoma je važno zapamtiti značenja tih termina.

1. Funkcija – Što moramo činiti?

Stvari koje crkva mora raditi su funkcije. Glavne funkcije uključuju učenje, propovijedanje, evangeliziranje, krštavanje, obožavanje, molitvu i uzimanje Gospodnje večere. Postoje mnoge druge funkcije, kao što su ohrabrivanje drugih, ljubljenje drugih, pjevanje himni i duhovnih pjesama i davanje Bogu i onima koji su u potrebi. Crkva mora raditi te stvari.

2. Forma – Kako izabiremo funkcije?

Crkvene forme su načini na koje crkva pronosi svoje funkcije. Crkva ima veliku slobodu na tom području sve dok ne izabere forme koje su zabranjene od strane Pisma. Npr., crkvi je naređeno da moli. Kako, gdje, kada i kako često nije naznačeno. Stav koji pojedinac zauzima (stajanje, klečanje, sjedenje, itd.) se razlikuje od kulture do kulture. U tim odlukama imamo slobodu. Ako, npr., crkva odluči moliti se

Budi, to bi bio grijeh. Mi nemamo toliko slobode. Razlikovanje formi i funkcija je prvi korak u razvijanju crkve koju će cijeniti sve kulturalne grupe. Mi moramo razumjeti da imamo slobodu izabrati kako obožavamo i služimo sve dok ne prelazimo liniju koja vodi u grijeh koja je izrazito zabranjena u Bibliji.

Forme mogu i bit će različite za svaku kulturu. To je dobro i normalno sve dok se izbjegava grijeh.

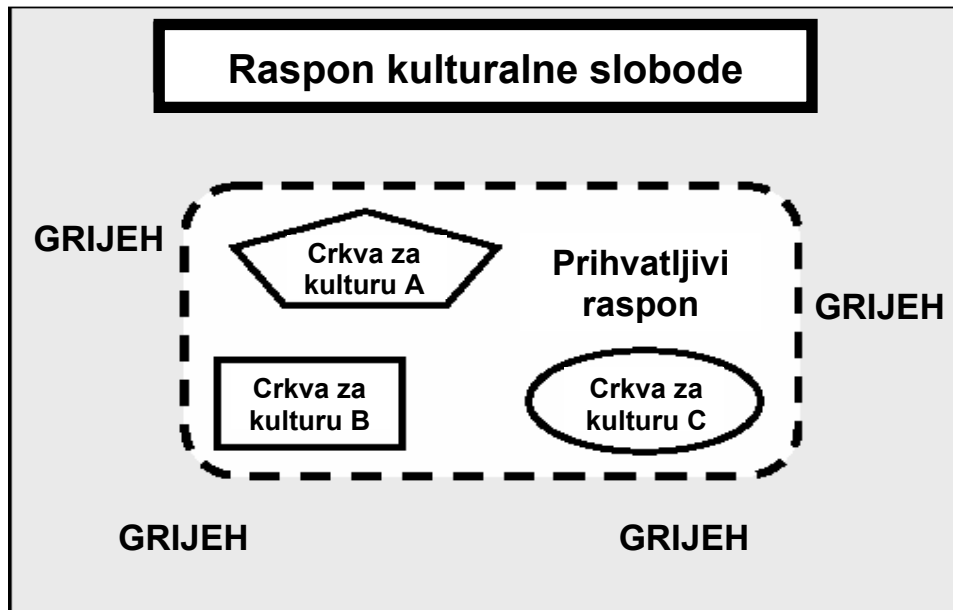
Slika 11.1 pomaže objasniti kako naš opseg slobode dopušta raznolikosti u našem obožavanju i kršćanskom životu.

Mi imamo slobodu izabrati kako obožavamo ili služimo, sve dok ne prelazimo liniju koja vodi u grijeh koja je izrazito zabranjena u Bibliji.

Primijeti na slici da tri različita oblika u centru predstavljaju crkvene forme prikladne za različite kulture. Svaka točka unutar bijelog centra je prihvatljiva za Boga. Različite kulture preferiraju različite forme unutar tog prihvatljivog područja. Kulture A, B i C mogu izabrati različit način djelovanja svojih biblijskih funkcija. To je dobro i normalno. Sivo područje predstavlja grijeh. Svaki oblik kulture je jednako valjan, sve dok ne prelazi tmurnu liniju u područje grijeha koji Biblija zabranjuje.

Slika 11.1 Opseg slobode za crkvenu kulturu i kršćanski život

II. NOVOZAVJETNA CRKVA I KULTURA

Utjecaj kulture se jasno vidi u priči o novozavjetnoj crkvi. Počela je u osnovi kao židovska grupa i onda se brzo proširila na pogane. Naposljetku, crkva na području pogana je uvelike nadmašila crkvu u Jeruzalemu po broju i važnosti. 70 god. pr. Kr., rimsko uništavanje Jeruzalema je završilo važnost te crkve.

Oblici slavljenja, crkvenih struktura i organizacija se razvijaju po potrebi - često kao odgovor na kulturalna pitanja.

Tijekom čitanja knjige Djela i poslanica, vidimo da su se forme obožavanja, strukture crkve i organizacije razvijale kako su bile potrebne, a često i kao odgovor na kulturne posljedice. To je bio kontinuirani proces kako su novi izazovi i nove kulture sučeljavane od strane rastuće crkve.

A. Jeruzalemska crkva

Jeruzalemska crkva je bila izuzetan primjer uspješne mjesne crkve. Ona još uvijek služi kao model za tijelo koje ljubi, brine se i dijeli. Imala je jednu veliku slabost. Zajednica je ispunila samo prvi dio Kristove zapovijedi da bude svjedokom u "Jeruzalemu, svoj Judeji i Samariji, i sve do kraja zemlje." Mi moramo oponašati ljubav tih vjernika jednih za druge, ali ne i njihovo pomanjkanje brige za ostatak svijeta.

Rana crkva u Jeruzalemu je u osnovi bila sastavljena od Židova koji su uvelike bili pod utjecajem židovske kulture. Apostoli su morali odlučiti kako izbalansirati svoju židovsku tradiciju s njihovom novom kršćanskom vjerom.

1. Molitva u hramu

Učenici su se nastavljali sastajati, moliti i obožavati u židovskom hramu, čak i nakon njihovog obraćenja (Dj. 2:46; 3:1). Oni su već bili navikli na stil obožavanja i bilo im je ugodno tako i nastaviti. Kako je broj vjernika prerastao u tisuće, tako nije bilo niti jednog drugog dovoljno velikog mjesta da se sastaju. Tada nije postojala misao o zgradi kao o "crkvenoj" zgradi. Ti su vjernici bili crkva. Taj dio njihove židovske religiozne kulture bio je prihvatljiv. Više nisu učestvovali u žrtvovanju. Shvatili su da je Krist, Jaganjac Božji, već ispunio žrtvenu funkciju (Heb. 7:27). Ispravno su odbacili običaj, usprkos svojim korijenima u toj kulturi.

2. Kućne crkve

Kao dodatak sastancima u hramu, vjernici su se zajedno sastajali od kuće do kuće (Dj. 2:46).

Taj princip je počeo čak i prije Pentekosta. Učenici su stalno bili zajedno dok su čekali na Duha Svetog (Dj. 1:12-14), i tri godine prije toga bili su svakodnevno s Isusom. Stoga taj običaj nije proizišao iz njihove židovske kulture, već iz njihovog iskustva s Kristom.

3. Evangelizacija

Kultura Židova je imala negativan učinak na evangelizaciju. Oni su imali problema s prihvaćanjem toga da će Bog spasiti pogane "pse" usprkos Kristovom prihvaćanju svih ljudi (Iv. 4). Gospod je ispravio tu slabost poslavši progonstvo da ih izvadi iz Jeruzalema da bi svjedočili svijetu. On je također govorio i Pavlu i Petru kroz dramatične vizije u skladu s tim da ih uvjeri da idu k poganima (Dj. 9,10).

Židovski kulturalni pogled je imao negativan učinak na evangelizaciju svijeta.

4. Razvoj đakona

Temeljne službe crkve vršili su apostoli i proroci (Ef. 2:20). Sljedeća služba koja se nakon toga pojavljuje je đakonska, iako nije tako nazvana u Djelima 6:1-7. Razvoj te službe je bio kulturalni problem. Čini se da se crkva bolje brinula o "pravim" židovskim udovicama koje su govorile hebrejski nego o onima koje su govorile grčki.

Odluka koju su napravili apostoli je bila ta da zajednica izabere sedam ljudi koji će se brinuti o zadatku. Budući da svi imaju grčka imena, čini se da je crkva svoju odluku donijela temeljeno na kulturi. Oni su odlučili da su udovice koje su govorile grčki jednako važne kao i one koje su govorile hebrejski. Također su odlučili da muškarci koji su govorili grčki najbolje mogu služiti svojim vlastitim. No, oni su ih zaredili javno i na taj način su demonstrirali da nisu bili "drugorazredna" kultura unutar crkve.

B. Crkva među poganima

S progonstvom u Djelima 8:1-3, apostoli su napokon proširili Evanđelje u Samariju i u "najudaljenije dijelove zemlje". Mnogi pogani su spremno prihvatili poruku, posebno onda kada su vidjeli čudesa koja su radili apostoli. Bog je također izabrao apostola Pavla da posebno služi toj grupi (Dj. 9:15). Kao rezultat njegove službe, crkva je eksplodirala u rastu usprkos žestokom protivljenju.

Čak su i crkve na poganskim područjima Male Azije imale značajan broj Židova. Pavlova normalna metoda zadobivanja novih gradova je bila takva da prvo ide Židovima, a poganima samo kada su Židovi odbacili poruku Evanđelja. Pavao je znao da su Židovi bili Božji izabrani narod te da su već imali osnovno znanje o Bogu i o Starom zavjetu. Ponekad je podučavao predane židovske muškarce i žene koji su mu pomogli da brzo formira jezgru nove crkve. Ali oni su sa sobom također donijeli svjetovna i religiozna kulturalna obilježja koja su često sprječavala zahvaćanje pogana.

Uobičajena tema u Novom zavjetu je kako integrirati te židovske vjernike u tijelo Kristovo. Krist je srušio prepreke razdvajanja i formirao jedno novo tijelo – crkvu – od pogana i Židova (Ef. 2:14-16). Oni se nisu uvijek slagali. Sukob se obično događao kada su židovski kršćani inzistirali na prenošenju svoje religiozne kulture na pogane kršćane. Poslanice učestalo kore takav stav.

U ranoj crkvi se sukob često događao kada su židovski kršćani inzistirali na prenošenju svoje religiozne kulture na pogane kršćane.

1. Jeruzalemski sabor

Djela 15:1-21 bilježe značajnu odluku koja se ticala toga na koji način židovska religiozna kultura treba bit prenesena u crkvu. Židovski vjernici su inzistirali na tome kako je obrezanje bilo neophodno za spasenje. Donesene su dvije važne odluke na saboru.

A. Obrezanje

Obrezanje je bilo jedno od najsvetijih obreda judaizma. No ipak, sabor ga je odbacio. Oni nisu željeli staviti bilo koje dodatno breme na one koji su bili spašeni (Dj. 15:10-11,19). Spasenje milošću po vjeri je eliminiralo potrebu za izvođenjem bilo kakvog religioznog djela. Knjiga Galaćanima je u osnovi napisana da se pozabavi s tim pitanjima. Pokret da se nove vjernike prisili da se podčine židovskoj tradiciji i religioznoj kulturi bio je odlučno odbačen.

B. Jedenje mesa

Dok su izričito odbacili obrezanje, sabor je napravio sljedeći ustupak (Dj. 15:19-21). Zatražili su od poganskih vjernika da se suzdržavaju od sljedećeg:

- hrane zagađene idolima.
- seksualne nemoralnosti.
- mesa udavljenih životinja i krvi.

Redak 21 daje razlog za to. U svakom gradu su postojali nevjerni Židovi, koje je crkva željela zadobiti za Gospoda. Seksualna nemoralnost, meso žrtvovano idolima i meso s krvlju u sebi im je bilo toliko kulturalno odbojno da ih je to moglo spriječiti u zadobivanju za Krista.

Seksualna nemoralnost je posebno bila zabranjena u Bibliji kao grijeh. Njena zabrana je razumljiva. Ali što je s jedenjem krvavog i žrtvovanog mesa? Pavao je kasnije nadodao važnu diskusiju o tom predmetu. U 1 Korinćanima 8 on donosi sljedeće principe:

- idoli su ništa.
- hrana koju jedemo ne utječe na naš odnos s Bogom.

Također osuđuje suzdržavanje od hrane u 1 Timoteju 4:3-5. Jasno je da jesti hranu nije grijeh. Ipak on odlučuje ne jesti meso koje je bilo žrtvovano idolima tako da bi izbjegao da se "slabiji brat" ne uvrijedi. Pavao ovdje govori o mladim kršćanima koji su još uvijek slabi u svojoj vjeri i još uvijek ne razumiju svoju novu slobodu u Kristu. Pavao se odriče takvog mesa zato da ne bi bio prepreka slabijim vjernicima.

Vjernici moraju prilagoditi svoje religiozne forme tako da bi bili manje uvredljivi kulturi nevjernika i "slabijih" kršćana.

To blisko povezuje situaciju u Djelima 15. Stoga vidimo da su učenici trebali napraviti kulturalne ustupke za ove dvije grupe:

- nespašene Židove.
- "slabe" kršćane.

Važno je učenje da vjernici moraju prilagoditi svoj religiozne forme tako da bi bili što manje uvredljivi za kulturu nevjernika i "slabih" kršćana. Tada to ostaje kontekst Pavlove izjave postajanju "svega svima" tako da ih zadobije (1 Kor. 9:19-23).

2. Misije u Antiohiju

Bog je snažno koristio crkvu u Antiohiji kao bazu iz koje je poslao Pavla i Barnabu, a kasnije Silu, da evangeliziraju poganski svijet. Malo znamo o unutrašnjem životu te crkve u usporedbi s Jeruzalemskom crkvom, o kojoj je mnogo napisano. Nova komponenta koju nam Gospod pokazuje kroz

Struktura crkve se mijenjala, rasla i bila je pročišćavana kad je za to bilo potrebe.

Antiohiju je potreba širenja Evanđelja svim ljudima. Religiozna kultura židovskih vjernika ih je spriječila u ostvarivanju tog zadatka. Oni nisu mogli i nisu htjeli napraviti potrebne promjene u svojim formama štovanja koje su bile neophodne da se dosegnu poganski narodi. Bog ih je stavio po strani i upotrijebio umjesto njih crkvu u Antiohiji. To je bolan kraj predivnog početka Jeruzalemske crkve u Djelima 2.

3. Razvoj crkvenih službi

Kako se crkva širila Azijom i mediteranskim područjem, dodavane su nove službe crkvenoj strukturi. Vidimo da su pridodani starješine u 1 Timoteju 3:1-11 i Titu 1:5. Đakoni nastavljaju, ali zahtjevi, isto kao i oni starješina, su dani u većim detaljima u 1 Timoteju 3:1-13 i Titu 1:5-9. U tim knjigama vidimo i moguće navode za đakonice i navode za posebnu listu potpore crkvenim udovicama, kompletiranu sa zahtjevima koje one moraju ispunjavati. Jasno je da se struktura crkve promijenila, narasla te da je bila pročišćavana kad je za to bila potreba u vremenima promjene i potreba. Služba crkve je isto tako bila prilagođavana prema određenim kulturalnim potrebama i obilježjima svake grupe (Titu 1:12-14).

Služba u crkvi se prilagođavala u skladu s posebnim potrebama kulture i obilježjima svake grupe.

4. Rimsko p`rogonstvo

Na početku Djela 8, rana crkva je žestoko bila progonjena od Rimljana. Trpljenja i smrt kršćana su tijekom tog razdoblja dobro poznata, kao i njihova vjera i ljubav. Većina Novog zavjeta je napisana tijekom tog razdoblja i pozivi da ostanu vjerni su uobičajeni. Općenito, vjernici su ostali vjerni i služe nam kao divan primjer. Pošto im je bilo zabranjeno da se javno sastaju, sastajali su

se u kućama, šumama i pećinama. No, ostati u vjernosti je bilo teško. Nastavili su se boriti s ostavljanjem svojih kulturalnih formi i običaja. Kako je progonstvo postajalo žešće, postojala je jaka kušnja za židovske vjernike da se vrate na judaizam i sigurnost njihovog službenog statusa. Činjenica da nisu mogli napraviti jasno odvajanje od prošlosti i svojih starih forma šovanja kasnije je služila kao zamka za njih. Knjiga Hebrejima je napisana toj grupi da demonstrira ludost mijenjanja Kristove sile za te stare forme.

III. OD NOVOG ZAVJETA DO DANAS

Mnogo vremena je prošlo od novozavjetnih dana do našeg modernog doba i kršćanska crkva se također promijenila. Neke od tih promjena su bile pozitivne, a neke negativne. Većina od toga je bila zbog utjecaja kulture, radije nego zbog doktrine.

A. Razvoj državne crkve

Predanost svetaca je na kraju bila pobjednička – čak je i car Konstantin povjerovao, i kršćanstvo je bilo imenovano državnom religijom. Taj čin je promijenio religioznu sliku svijeta. Umjesto malih grupa ozbiljnih vjernika u kućama pod velikim rizikom, pojavile su se ogromne crkvene zgrade sa prestižem koji je privukao čak i nevjernike k njihovoj snazi, ljepoti i bogatstvu. Postajali su uvijek istinski vjernici – “ostatak”. Ali kako se politička sila i vidljivost Crkve povećavala, njezina duhovnost se umanjivala. Forme šovanja su postupno postajale važnije nego njezine funkcije.

Kako se politička sila i vidljivost crkve pojačavala, forme šovanja su postajale važnije nego njezine funkcije.

B. Istočno – Zapadni raskol

Naposljetku su se katolička i pravoslavna crkva razdvojile. Slučaj je djelomično bio doktrinaran (“filioque” klauzula), ali je isto tako uvelike bio uvjetovan kulturalnim razlikama između Istoka i Zapada, i borbom za moć među vođama te dvije grupe. I istočna i zapadna crkva su se veoma oslanjale na forme radije nego na funkcije. Bilo im je važnije kako su se kretali kroz način šovanja od onoga u što su vjerovali. Iz toga su proizašle dvije vrlo različite forme šovanja – jedna na Istoku, a druga na Zapadu. Primijeti to cijenjenje forme kada je izaslanik javio 987 pr.Kr. Vladimiru, velikom vojvodi iz Kijeva, o pravoslavnoj vjeri u Konstantinopolu:

Protestantska crkva je polagano usvojila mnoge iste forme koje su koristili pravoslavna i katolička crkva.

“Grci su nas vodili u svoje građevine gdje su štovali svoga Boga, i mi ne znamo jesmo li bili na nebu ili na zemlji. Jer na zemlji nema takvog sjaja ili takve ljepote, i nemamo riječi kako to opisati. Jedino što znamo je da Bog prebiva tamo među ljudima, i njihova služba je ljepša nego ceremonije našeg naroda. Ne možemo zaboraviti tu ljepotu. Svaki čovjek, nakon što proba nešto slatko, nakon toga ne želi prihvatiti ono što je gorko, stoga mi ne možemo više prebivati ovdje.”

The Primary Chronicle

C. Protestantska reformacija

Korijen protestantske reformacije je bila želja reformatora da isprave taj nezajamčen naglasak na formama. Oni su se željeli vratiti pravim funkcijama crkve. Reformatori su propovijedali da je spasenje kroz vjeru u Krista – i u samoj vjeri. Forme crkve nisu bile toliko važne koliko funkcije. **Ono što vjerujemo** je daleko važnije nego **kako štujemo**. I pravoslavna i katolička crkva su odbacile taj argument. Oko tog predmeta su se vodili ratovi. Zemlje su napadane. Nevjernici su ubijani. Državne kršćanske crkve su progonile druge kršćanske crkve. Istraživači su se takmičili u prisvajanju novootkrivenih kontinenata za “pravu” religiju. Na obje strane je bilo zlouporabe. U ekstremnom slučaju u Rusiji, pravoslavci su se borili s pravoslavcima u starom vjerničkom raskolu oko problema gdje su raspravljali koliko prstiju treba koristiti pojedinac kad se križa. Umirali su za tu formu iako su se obje strane složile oko doktrine o Trojstvu - funkciji! Usred tog neprijateljstva, protestantska crkva je usvojila mnoge iste forme – velike ukrašene zgrade, profesionalno svećenstvo i stroge forme bogoslužja – koje su koristili pravoslavci i katolici.

Stupanj do kojeg su crkve bile zahvaćene svojom kulturom i prošlošću uvelike ovisi o izborima koji su crkveni vođe napravili u vezi forma i funkcija.

IV. SUVREMENA KULTURA I CRKVA

Crkve u Središnjoj/Istočnoj Europi i bivšem Sovjetskom Savezu se danas bore s rezultatima kulturalne, političke i religiozne povijesti. Svaka mjesna crkva ima svoju jedinstvenu zajednicu i uređenje. Nemoguće je napraviti općenitu sliku koja se može primijeniti na sve. Stupanj do kojeg je svaka crkva bila pod utjecajem uvelike ovisi o izborima koje su vođe crkava donijeli u vezi formi i funkcija. Ti izbori su možda napravljeni svjesno ili nesvjesno, ali su se neprestano činili. Neki od njih su pozitivni. Drugi mogu zaustavljati suvremenu crkvu da zahvaća izgubljene.

Dva jasna principa proizlaze iz proučavanja novozavjetne crkve:

1. **Forme crkve se moraju mijenjati u skladu s potrebom ili kulturalnom promjenom.**
2. **Crkva mora biti voljna mijenjati svoje forme tako da ne bi odbila nevjernike ili slabe kršćane - isto tako treba izbjegavati grijeh.**

Nažalost, ti principi su često potpuno drukčiji. Radije nego da slijedimo jasan primjer iz Biblije, mi poduzimamo jednu ili obje sljedeće akcije:

A. Odbijamo se promijeniti

Mnoge se crkve odbijaju promijeniti. One mogu biti potpuno nesvjesne o količini "kulturalne prtljage" koju su sakupile tijekom 2000 godina crkvene povijesti. Ako su toga svjesne, to opravdavaju kao drevnu tradiciju. Forme su zamijenile funkcije. Slijede smjer židovskih kršćana i pristaju uz svoje tradicije. Kao rezultat toga nesposobne su dosegnuti i odnositi se prema svojoj kulturi.

B. Očekujemo da se nevjernici prilagode našoj crkvenoj kulturi

To je tako uobičajeno da se gotovo prihvaća bez pitanja. Međutim, to se jasno suprotstavlja Pismu. U Bibliji se od vjernika očekuje da postane sve za sve ljude. Mi moramo živjeti živote koji se poistovjećuju s nevjernicima i učiniti im lakim da nam se obrate i poslušaju našu poruku. Privlačimo ih do Spasitelja. Neke stvari u kulturi su grijeh. One moraju biti odbačene. No, često se one samo protive kulturi crkve. Kada je to slučaj, crkva se mora mijenjati. Čak je i Krist u potpunosti promijenio svoju kulturu i postao čovjek da bi spasio grešnike - ipak bez grijeha (Fil. 2:7; Heb. 4:15).

Na isti način crkve očekuju da "slabi" vjernici brzo ostave stvari za koje nisu spremni. No, načini Pisma su za jake vjernike u skladu da žrtvuju svoja prava tako da ne bi stavili preteška bremena na slabe vjernike. Koliko su puta članovi crkve reagirali kao "slabi" brat i zahtijevale od novih kršćana da se ostave svoje kulture? Istina je da jači brat treba podučavati slabijeg. No, to se treba dogoditi tijekom vremena. Prvi korak koji jači brat treba učiniti je da ostavi svoja prava i trpi nedostatke slabijeg brata dok ne naraste i postane zreliji.

SAŽETAK

Današnji izazov za crkvu je da zna kada sučeliti grijeh u kulturi oko sebe i kada se promijeniti i prihvatiti kulturu tako da bi zadobila izgubljene. To se uvijek mora držati uravnoteženo. To je težak problem za crkvu u Središnjoj/Istočnoj Europi i bivšem Sovjetskom Savezu. Postoje stoljeća tradicije i povijesti koje su nad njima. U mnogo slučajeva problem nalikuje na onaj židovskih kršćana u ranoj crkvi. Oni su bili predani Bogu. Učestalo su se molili. Ljubili su jedni druge. Ali su imali problema s ostavljanjem svoje 2000 godina stare židovske tradicije u skladu s tim da ispune Veliki nalog. Promijenimo se prije nego što novo progonstvo zahvati braću.

Današnji izazov za crkvu je da zna kada sučeliti grijeh u kulturi oko sebe i kada se promijeniti i prihvatiti kulturu tako da bi zadobila izgubljene.

Neke crkve danas će se odlučiti promijeniti i zadobiti izgubljene, ali mnoge neće. Zbog toga je osnivanje novih crkava još važnije i zadatak osnivača crkve još hitniji. Kulturalne dinamike novih crkava su mnogo sličnije antiohijskoj crkvi. Novi vjernici dolaze bez religiozne kulturalne "prtljage" starijih kršćana. Oni se lako mogu nositi sa svojim svijetom i kulturom. Njihov potencijal je neograničen. Bez konkretnih formi oni su slobodni prilagoditi svoje štovanje i život tako da bi zadobili izgubljene.

Opasnost je u tome da novi vjernici također znaju malo o svetosti ili doktrini. Antiohijska crkva je nadvladala nedostatke s dobrim učiteljima (Dj. 13:1). Dok su podučavali ljude o milosti i svetosti, Bog ih je upotrijebio da zadobiju poznati svijet tog doba. Budimo i mi danas tako vjerni.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koja su neka od glavnih kulturalnih obilježja tvoje zemlje ili područja? Od kuda su došli? Jesu li iz povijesti, religije, politike, klime, životnog stila ili nečeg drugog?
- Kako vjernik može razlikovati grijeh od nečeg što je suprotno njegovoj religioznoj kulturi?

PLAN DJELOVANJA

- Prijeđi lekciju o formi i funkciji u svjetlu ove lekcije. Nabroji forme i funkcije svoje crkve.
- Procjeni svoju listu iznad u svjetlu onoga što znaš o povijesnim kulturalnim utjecajima na kršćansku crkvu.
- Nabroji obilježja drugih povijesnih grana kršćanstva u tvojoj zemlji, kao pravoslavlja, katolicizma ili luteranstva. Kritički i uz molitvu procjeni koja su od ovih obilježja asimilirana od strane tvoje crkve. Kategoriziraj ih kao pozitivne ili negativne.

IZVORI

- Russian Primary Chronicle: Laurentian Text, Samuel H. Cross. N.p., n.d.

DUHOVNI KARAKTER

Zakon i Evanđelje

ŽIVOT U DUHU

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati što je sve uobičajeno danas: kršćani koji drže zakon, ali u isto vrijeme rastu u ljubavi prema Bogu i drugima. Diskutirat ćemo o korijenu tog problema, pouzdavanju na zakon da bi postali sveti bez rasta u vjeri Evanđelja Isusa Krista. Također ćemo učiti o tome kako se može napraviti prava promjena u nama i drugima.

☞ Glavne točke

- Svrha Božjeg zakona je da nam pokaže našu grešnost, njegovu svetost i našu potrebu za Kristom.
- Zakon nas ne može učiniti svetima.
- Svetost je stvar srca.
- Život u Duhu i vjera u Evanđelje nas oslobađa od zakona.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti da je svrha Božjeg zakona da nam pokaže našu grešnost u suprotnosti s Božjom svetošću, i da nas dovede do toga da vidimo našu potrebu za Isusom Kristom svaki dan.
- otkriti da nas rastuća vjera u Evanđelju oslobađa od držanja zakona i vodi u iskrenu ljubav za Boga i druge.
- naučiti služenju Bogu na nov način u Duhu, a ne na stari način pisanim pravilima.

☞ Prijedlozi trenerima

Ovo je lekcija od dva sata. Većina ideja u ovoj lekciji dolazi iz Rimljanima 7:1-13, Galaćanima 3:1-5 i 3:19-26. Prilikom pripremanja ove lekcije, budite sigurni da znate te odlomke.

UVOD

Odnos između zakona i Evanđelja je jedna od najvažnijih rasprava za crkvene vođe. Nekoliko puta tijekom crkvene povijesti, ova tema je zauzela središnje mjesto u raspravama. Prva takva rasprava je zabilježena u Djelima 15 i kasnijim poslanicama Rimljanima i Galaćanima. Bi li crkva trebala naglašavati vršenje zakona kao temeljni način služenja Bogu? Jednostavno rečeno odgovor je bio ne (Dj. 15:19-21)! Sljedeća takva rasprava bila je u 16 st. kada je njemački monah Martin Luther, usred religioznog sistema temeljenog na religiji, ponovno otkrio doktrinu opravdanja po vjeri. Luther je nakon toga počeo propovijedati o spasenju kao besplatnom daru odvojenom od dobrih djela te je tako započela Protestantska reformacija.

Slijedeći oba događaja, dogodili su se veliki pokreti Božji. U Djelima i tijekom Protestantske reformacije, Božje Kraljevstvo se širilo, ljudi su dolazili Kristu, crkve su osnivane, i cijele regije su bile promijenjene. Zbog čega mi ne vidimo da Bog na tako silan način radi i danas? Što je potrebno da iskusimo transformirajuću silu Isusa Krista? Vjerojatno dio odgovora leži u činjenici da imamo tendenciju zloupotrebjavati zakon i u isto vrijeme ne uspijevamo osloboditi Evanđelje u našim službama.

Mi imamo tendenciju zloupotrebjavati zakon i u isto vrijeme ne uspijevamo osloboditi Evanđelje u našim službama.

U ovoj lekciji, prvo ćemo istražiti željenu svrhu zakona Božjeg. Drugo, trebamo razgovarati o ograničenjima zakona i njegovoj nesposobnosti da proizvede svetost u nama. I treće, vidimo novi način življenja koji nam donosi Novi zavjet. Naša je potreba naučiti živjeti po vjeri u Evanđelje i silu Svetog Duha.

I. BOŽJA SVRHA ZA ZAKON

A. Zakon nam pokazuje Božju svetost

Bog nam je dao zakon stoga da bi zastor koji je skrivao Njegovu slavu mogao biti odmaknut i zato da bi mogli shvatiti što naše ljudsko srce nije u mogućnosti, predivnu svetost Božju. To je cilj zakona. Nikome tko čita Bibliju ne treba dugo da shvati kako je strog Božji zakon. Zakon je strog zbog toga što je Božja svetost stroga. To vidimo u svakom djelu zakona, u svetom životu na koji nas poziva, u njegovom beskompromisnom duhu i u njegovim oštrim kaznama za prijestup. Razmotri kazne za nepoštivanje Božjeg zakona. To vidimo u Izlasku 21:15-17, 22:20 i Ponovljenom zakonu 22:20-22. Za preljub se zahtijevalo da obje osobe budu kamenovane do smrti. Ako je sin prokleo roditelje u napadu bijesa, on se trebao kamenovati. Zastrahujuće je misliti koliko bi nas bilo mrtvo da se te kazne primjenjuju i danas.

Hoćemo li stoga izbjegavati Božji zakon tako da ne bi bili izloženi njegovoj svetosti? Ne, sigurno ne. Ako nikada nismo upoznali Boga u njegovoj pravoj svetosti, patit ćemo mnogo. Upoznati Boga u njegovoj svetosti je temeljno za nas tako da bi mogli razumjeti našu stvarnu potrebu za Isusom Kristom i njegovim otkupljenjem. Bez rastuće spoznaje Božje svetosti, bit ćemo ponosni, bez milosti u našim odnosima s drugima i hodat ćemo u samopouzdanju i nevjeri.

Zakon je zbog toga potreban, prvo za nevjernike, da otkrije Božju veliku svetost kako bi ih doveo Kristu. Zakon je također potreban za vjernike, da pokaže kako svetost izgleda, isto kao i da pokaže gdje je pogriješio i gdje se treba pokajati. Mogli bi reći da je zakon opipljiv izraz Božjeg karaktera. Kako bi oponašali Njegov karakter, trebamo imati konkretne slike zakona.

B. Zakon nam pokazuje naš grijeh

Sljedeća svrha zakona je da nam pokaže naš grijeh. U Rimljanima 7:7 nam je rečeno kako je zakon djelovao u životu apostola Pavla. Kroz zapovijed "Ne poželi", Pavao je naučio da je požuda grijeh. Nakon toga Pavao govori u recima 8 i 9 da nakon što je to naučio, zapovijed je djelovala kao ogledalo odražavajući cijelo vrijeme da je želio druge stvari, te je vidio koliko je zaista bilo grešno njegovo srce. "Kroz zapovijed, grijeh je proizveo u meni požudu svake vrste", govori on.

Na kraju, Pavao je vidio kako je "živ" grijeh u njemu, također postaje svjestan toga kako je bio osuđen pred Bogom dok su mu odzvanjale riječi Mojsijevog saveza: "Proklet bio koji ne bude vršio riječi ovoga Zakona." (Pnz. 27:26) Kroz zakon, naučio je da je bio proklet, da je bio "mrtav" čovjek.

Princip koji ovdje moramo razumjeti je da zakon služi kao dijagnostička mašina. Ako sumnjaš da imaš tuberkulozu, tada ćeš otići u bolnicu i rentgen će istražiti tvoja pluća. Ako rentgen naznači da imaš tuberkulozu, hoćeš li se vratiti u bolnicu da ti da tretman koji ti je potreban da budeš izliječen? Ne, zbog toga što iako je rentgen sjajan u dijagnostici problema, potpuno je neučinkovit da nam pomogne pružiti pomoć u liječenju tuberkuloze. To je način na koji djeluje zakon. Njegova svrha je da nam ukaže na grijeh, no on nema pravu silu da bi u nama proizveo svetost.

C. Zakon nam pokazuje našu potrebu za Kristom

Ako je Bog svet, kako to zakon demonstrira, a mi smo grešnici, kako nam to zakon pokazuje, što onda mi trebamo činiti? Mi trebamo Spasitelja! Treća svrha zakona je da nam pokaže našu potrebu za Kristom.

Zakon nam je dan od Boga da "nas vodi Kristu" (Gal. 3:24). Razumijemo li što to znači?

Dolazimo do spoznaje naše potrebe za Kristom kad uvidimo svetost Božju, isto kao i našu nesposobnost da obnašamo zahtjeve zakona. Kada se okrenemo Kristu, mislimo li da zakon prestaje djelovati na taj način? Bi li nas zakon trebao prestati usmjeravati Kristu nakon što smo postali kršćani? Ne, zakon je uvijek pred nama da nam pokaže da trebamo Krista koji jedini ispunja ideale zakona i čini nas dostojnima da budemo djeca Božja.

Razmotrite sljedeću izjavu danu od iskusnog pastora. On objašnjava: «*Moram priznati da mnogo godina nakon što sam postao kršćanin nisam razumio kako bi me zakon trebao usmjeravati Kristu. Taj stav je bio očit na način na koji sam vodio svoj osobni život i službu. Mislio sam da ću, kada se riješim svojih početnih grijeha, obnašati Božji zakon. Vidite da sam imao malo potrebe za milošću i Evanđeljem budući da sam mislio da obnašam Božji zakon. Nisam mogao razumjeti zašto drugi nisu mogli napredovati kao i ja u provođenju zakona. Bio sam frustriran zbog toga jer se činilo da se ljudi u prvoj crkvi gdje sam bio pastor ne mijenjaju. Nažalost, ja sam bio slijep na činjenicu da se i ja*

zapravo nisam mijenjao, zbog toga jer sam stavio svoje pouzdanje u nešto što zapravo nije imalo sile da me promijeni. Cijelo vrijeme sam mislio da provodim zakon, dok sam zapravo cijelo vrijeme bio farizej! Provodio sam zakon do jedne mjere, ali sam u isto vrijeme bio dosta zahtjevan.»

Je li tvoja služba okarakterizirana "zahtjevima" ili "legalističkom" ljubavlju?

II. OGRANIČENJA ZAKONA

Kao što smo vidjeli, zakon ima svoje mjesto. Biblija jasno uči da je zakon Božji dobar. Rimljani 7:12 kažu: "Tako: Zakon je svet, i zapovijed je sveta, i pravedna, i dobra." Dok je zakon u sebi pravedan i dobar, on je nepotpun kao temelj na kojem treba rasti na način da se ugodi Bogu (Rim. 8:3, Gal. 3:21). Kao što ćemo vidjeti, zakon nije, niti je ikad imao namjenu ljude učiniti svetima ili da bude primarni temelj kroz koji mi imamo odnos sa Bogom (Gal. 3:1-25). Zakon ima drugu funkciju. Ne može nas učiniti svetima radi sljedećih ograničenja:

A. Zakon se ne bavi srcem

Svetost je prvenstveno stvar srca (Pnz. 6:4,5; Mt. 22:37-38). Kada je srce promijenjeno, sve se mijenja. Svetost koja je temeljena na strogom držanju zakona obično izrasta iz pogrešnog shvaćanja da su kršćanska zrelost i svetost stvar ponašanja. To je bila pogreška farizeja (Mt. 23:23-28). Oni su pokušavali steći svetost kroz strogo provođenje zakona. Isus sigurno nije bio impresioniran!

Svetost je prvenstveno stvar srca. Kada je srce promijenjeno, sve se mijenja.

Uzmimo primjer bogatog mladog vladara (Lk. 18:18-23). On je bio "dobar čovjek" koji je slijedio zakon. No, njegova nevoljnost da proda što je posjedovao otkrila je njegovo srce. Zbog toga ga je Isus odbacio. Iako je vršio zakon, nije bio duhovan niti svet čovjek. Sveti čovjek bi poslušao Isusa u ovom slučaju.

Što mi mislimo kako kršćanin raste? Često se fokusiramo na listu onoga što trebamo vršiti, npr. čitati Bibliju, vršiti dobra djela, sastajati se s crkvom, dijeliti našu vjeru s nevjernicima, i moliti se. To su sigurno zapovijedi i sredstva za rast u vjeri. Ali griješimo kada mislimo da će te aktivnosti proizvesti vjeru u nama. Fokusiramo svoju pozornost na dužnosti vršenja, misleći da ćemo ih radeći postat sveti. Mi se ne uspijevamo baviti stvarima u našem srcu i stvarnošću Kristovog djela u nama kao temelja života po vjeri.

Usredotočivanjem na zakon kao mjerilo svetosti, izgubili smo uvid radikalne promjene srca koju bi Novi zavjet trebao donijeti vjerniku.

U mnogim crkvama vidimo prilagodbu na pravila, ali pomanjkanje svete želje u ostatku života. Ponekad postoji strogo pridržavanje pravila, ali pomanjkanje ljubavi prema ostalima. Izvana, može postojati rast da bi se prilagodili "svetosti", ali iznutra može biti stav kritičizma i nemilosrđa. To nije "nalikovanje Kristu". Ono što je često proizvedeno u našim životima je "poslušnost" bez ljubavi, i "sveta aktivnost" bez vjere.

Fokus Novog zavjeta je radikalna promjena iznutra (Rim. 12:2, 2 Kor. 5:17). Naglašavajući zakon kao mjerilo svetosti, izgubili smo uvid u radikalnu promjenu srca koju bi novi savez trebao donijeti vjerniku. Ipak, kad gledamo danas na crkvu, ne vidimo tu promjenu. Mnogi kršćani diljem svijeta nemaju srce za Boga. Jedan od glavnih razloga za to je da smo se okrenuli oslanjanju na zakon kao temelj za život i službu, i kao rezultat toga, crkva dijeli iste slabosti starozavjetnog Izraela (Rim. 9:31-32).

B. Zakon uzrokuje krivnju

Ako prihvatiš zakon kao svoj primarni način odnosa s Bogom, onda s njim dolazi "prokletstvo". "Prokletstvo" je u tome da je zakon "sve ili ništa". Ako ćeš živjeti prema zakonu, onda moraš izvršavati SVE U POTPUNOSTI – CIJELO VRIJEME (Gal. 3:10). No, nitko ne može vršiti zakon; jer kao što se Božja svetost ne može mjeriti, njegov zakon je iznad naše moći da ga vršimo. Konstantna usredotočenost na zakon proizvodi svjestan osjećaj krivnje, radi toga jer nikada zakon ne možeš vršiti dovoljno dobro. Umjesto da napreduješ, osuđen si od strane zakona. On uzima tvoju radost, uzrokujući da vidiš svoje propuste i sumnju u Kristovo djelo, silu Duha i tvoje usvojenje od našeg nebeskog Oca.

Kada se crkvene vođe fokusiraju na zahtjeve zakona bez milosti, oni stavljaju teret na ljude sa zahtjevima koje nitko ne može držati. Umjesto da usmjeravaju ljude na odgovor nađen u Evanđelju, ti vođe, kao farizeji, često stvaraju nove zakone da bi pomogli ljudima da vrše Božji zakon. Čineći to, jednostavno gomilaju veći teret, teret koji nitko ne može nositi.

U knjizi Zločin i Kazna, Dostojevski opisuje scenu kada glavni lik, Raskolnikov, vozi niz seoski put. Na svom putovanju, Raskolnikov susreće drugog vozača čija su kola zapela u blatu. Vozač je počeo šibati svog konja, pokušavajući prisiliti konja da izvuče kola iz blata. Konj je postao nesposoban radi toga jer se umorio od pokušavanja. No, vozač je nastavio šibati konja, misleći da će bič dati više poticaja da se kola izvuku van.

Jer kao što se Božja svetost ne može mjeriti, njegov zakon je iznad naše moći da ga vršimo.

Na kraju je vozač završio tako da je konja pretukao na smrt. To mi činimo iz tjedna u tjedan, dok govorimo ljudima o zahtjevima zakona bez toga da im približimo Evanđelje i put u kojem nam vjera u Evanđelju daje slobodu, radost i silu u našoj službi Bogu. Koristeći krivnju kao motivaciju, proizvodimo "poslušnost" bez ljubavi i "svetu aktivnost" bez vjere.

C. Zakon uzrokuje ponos

Postoje neki koji su bolji od drugih u vršenju zakona. Ti ljudi su oni koji imaju dobre osobne organizacijske navike i samodisciplinu. Često su ti ljudi uzdignuti kao modeli kršćanskog života, ne radi njihovih srca punih ljubavi već radi njihove izvanjske poslušnosti pravilima.

Možda si ti jedan od onih koji čine bolje od ostalih. Osjećaš li se više duhovnim zbog svog teškog rada u vršenju zakona? Ako da, čuvaj se. Vršenje zakona i dobra djela, posebno s rezultatima teškog rada i discipline, često dolaze s ružnim nusproizvodom hvalisanja i ponosa (Ef. 2:8-9, Fil. 3:4 i dalje). Osoba koja vrši zakon kroz svoje vlastite napore obično razvija osjećaj ponosa nad svojim ostvarenjima (Rim. 2:23). Ponos je posljednja karakteristika koju bi pobožna osoba trebala imati (Fil. 2:1-11; Rim. 12:3).

Ako je Abraham bio pravedan pred Bogom radi svojih djela, tada je imao nešto čime bi se mogao hvaliti (Rim. 4:2). No, kao što se ispostavilo, bio je opravdan vjerom i stoga se nije imao čime hvaliti. Naprotiv, on nije mogao učiniti ništa već odgovoriti Bogu sa srcem zahvalnosti za Božju dobrotu prema njemu. Na isti način, duhovna osoba nije ponosna svojim duhovnim postignućem kao što bi bila da je tamo došla svojim teškim radom. Umjesto toga, mi se hvalimo onim što je Gospod učinio za nas (1 Kor. 1:29-31; Gal. 6:14).

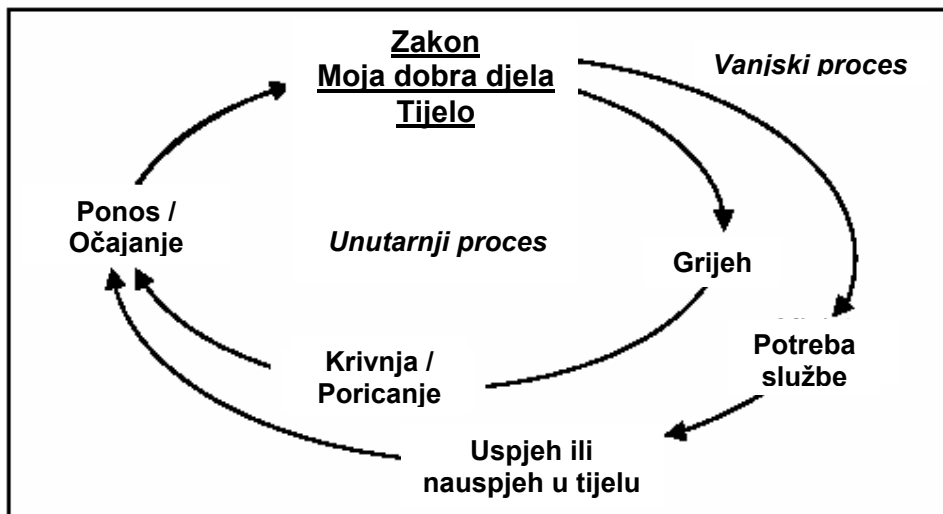
III. ŽIVJETI PO ZAKONU

Živjeti prema zakonu – legalizam – se može opisati kao da čovjek mora držati određena pravila i regule da bi zadobio naklonost i nagrade od Boga. Važno je slijediti zakon. Sigurno sveta ili duhovna osoba vrši i poštuje zakon. Ali vršiti zakon legalistički, tako da se dobije nagrada ili posebna naklonost, sasvim je druga stvar.

Nažalost, mnogi ljudi pogrešno shvaćaju ulogu Božjeg zakona i legalistički se odnose prema Bogu. To se vidi u crkvama gdje je stalna usredotočenost na traženja zakona radi proširenog shvaćanja da nas zakon čini svetima. Rade se nova pravila da bi nas zadržala na putu. Programi i nešto efektno se radi da bi održali ravnotežu izvanjske svetosti. Sve je to učinjeno s nadom da će držanje tih zakona i pravila staviti naše tjelesne požude pod kontrolu i stvoriti svetost.

Život po zakonu se može opisati dijagramom ispod (slika 8.1). Ako su naši životi temeljeni na zakonu, onda kada postanemo svjesni grijeha u našim životima često odgovaramo branjenjem. Mi krivimo druge ili niječemo grijeh. To će voditi ili u ponos ili u depresiju, ovisno o tome kako mi hodamo i razračunavamo se s grijehom. Ako pobijedimo grijeh svojim naporima – onda je prirodan ishod ponos. Ako nas grijeh porazi, tada imamo tendenciju očajavati. No, u oba slučaja nema radosti. (Vidi Pavlovo pitanje Galaćanima: "Što se dogodilo sa svom vašom radošću?" (Gal. 4:15)). Kada se uključimo u službu drugima, ako je to motivirano zakonom naši napori bit će na prvom mjestu. Rezultati će ponovno biti ponos zbog uspješne službe ili očajavanje radi neuspjeha.

Slika 8.1 Živjeti po zakonu - kao siročće

IV. DUH NAS OSLOBAĐA OD ZAKONA

Kristovo djelo na križu je promijenilo sve između neba i zemlje. Kroz svoju smrt i uskrsnuće pobijedio je zakon i dao nam Duha Svetog koji prebiva u nama, nešto puno snažnije po čemu možemo živjeti.

U Mateju 5:17 Isus, pošto je bio optužen za nepoštovanje prema zakonu, izjavljuje: "Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim." Neki mogu upotrijebiti ovaj redak i predlagati da je zakon Starog zavjeta još uvijek na snazi na način na koji je bio u starozavjetna vremena. Grčka riječ označena s "ispuniti" je riječ "plerao"¹, što znači, "ispuniti" kao "dovršiti".

Zamijeti uporabu riječi "plerao" u sljedećim odlomcima:

- "Pošto je **dovršio** (plerao) sve te riječi... " (Lk. 7:1)
- "Kad to **prođe** (plerao)... " (Dj. 19:21)
- "Kad se navršiše (plerao) dvije godine... " (Dj. 24:27)

Drugim riječima Matej 5:17 se lako može prevesti kao "Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ga ukinem već dovedem do završetka." Zaista, dovesti zakon do kraja je upravo ono što je Isus učinio, kao što to naznačuju nekoliko drugih novozavjetnih odlomaka.

- "A sad, umrijevši onomu koji nas je držao u ropstvu, ostali smo slobodni od Zakona tako da služimo u novom duhu, a ne u starom slovu." (Rim. 7:6)
- "Krist nas je otkupio od prokletstva zakona postavši mjesto nas proklet..." (Gal. 3:13a)
- "Prema tome, Zakon nam je bio čuvar da nas vodi u Krista, da se vjerom opravdamo. I s dolaskom vjere nismo više podložni čuvaru." (Gal. 3:24-25)

Svi ovi citati naznačuju da je Krist pobijedio zakon, oslobodivši nas njegove osude. Ispunio je zakon kroz svoju savršenu poslušnost. Kao što smo mi stavili svoju vjeru u Krista, zakon nas više ne osuđuje! Mi više ne padamo pod njegovo prokletstvo kada ga ne uspijevamo vršiti kao što bi trebali. Mi imamo potpuno Kristovo oprostjenje i savršenu pravednost, i naša vjera u Njega ispunja zahtjeve zakona od nas.

V. ŽIVOT U DUHU I VJERA U EVANĐELJE

Ako zakon nije naš primarni način odnosa s Bogom, što onda jest? Sada kada nas je Krist oslobodio od zakona, kako mi rastemo u svetosti? Mi sada mislimo ako zakon nema silu, što će onda držati ljude da ne žive kao nevjernici? Mnogi kršćani su živjeli toliko dugo u tijelu i pod zakonom da je za njih teško shvatiti neki drugi način za rast. Postoji novi način za živjeti naše kršćanske živote i mi moramo naučiti

¹ πληρωω

živjeti na taj novi način kako bi spoznali pravu silu da budemo pokorni i služimo u napredovanju Kraljevstva.

Umjesto legalizma, Novi zavjet uči da Bog s nama ima odnos na temelju milosti. Da bi razumjeli kako to može biti, moramo pogledati biblijsku analogiju u kojoj je Bog otac, a mi smo Njegova djeca. Svako dijete koje ima roditelje koji ga vole može povezati to s konceptom milosti. Voljeno dijete ne zadobiva trudom naklonost svojih roditelja; ono je voljeno zato što postoji. Kada dijete ne sluša ili kada razočara roditelje, ono može biti kažnjeno, no ono ne treba zavrijediti trudom svoj put natrag u roditeljsku naklonost (kao izgubljeni sin). Bez obzira što napravi ono ostaje dijete, i uvijek je bezuvjetno voljeno.

Kao djeca Božja i mi se možemo obratiti našem Ocu na **način oslobađajuće sile Evanđelja, kroz prebivanje Duha Svetog**. To primamo nakon što smo usvojeni kao Njegova djeca (Ef. 1:13; Gal. 4:6; Rim. 8:14). Život u Duhu i vjera u Evanđelje bi trebali transformirati naše osobne duhovne živote kao i našu službu drugima.

A. Osoban duhovni rast u Duhu

1. Duh otvara novi način poslušnosti i rasta u osobnoj svetosti.

Mi trebamo biti poslušni, ali kako? To isto pitanje su jednom pitali Isusa: "Što da činimo – upitaše ga nato – da radimo djela koja Bog hoće?" Ovo djelo Bog hoće – odgovori im Isus – da vjerujete u onoga koga je Bog poslao." (Iv. 6:28-29)

Naša vjera je presudna za rast u svetosti.

Tablica 8.2 Novi način i Stari način

<u>Nov način u Duhu</u> <i>Služiti 'kroz vjeru u Evanđelje'</i>	<u>Stari način u pisanom slovu</u> <i>'Služiti pod zakonom'</i>
Iz ljubavi prema Bogu u svjetlu onoga što je Krist učinio za mene	Iz straha, pokušavajući biti poslušan dovoljno dobro kako bih bio prihvaćen
Sa svjesnošću svojih vlastitih neuspjeha; ja stavljam svoje pouzdanje u Duha Svetog	Iz samopouzdanja, svojim vlastitim naporima
Iz svog srca	Iz sebične dužnosti
Bez straha od osude i neuspjeha	Iz duboke zabrinutosti da uspijem ili budem osuđen
Iz zahvalnosti za Božju milost	Iz superiornog stava radi toga jer sam ja "onaj koji drži zakon"

Apostol Pavao daje više svjetla na taj novi način rasta u svetosti. U Rimljanima 7:1-13 opisuje službu "tako da služimo u novom duhu, a ne u starom slovu" (Rim. 7:6). Koja je razlika između ova dva načina življenja? Pogledajmo ih jednog nasuprot drugom.

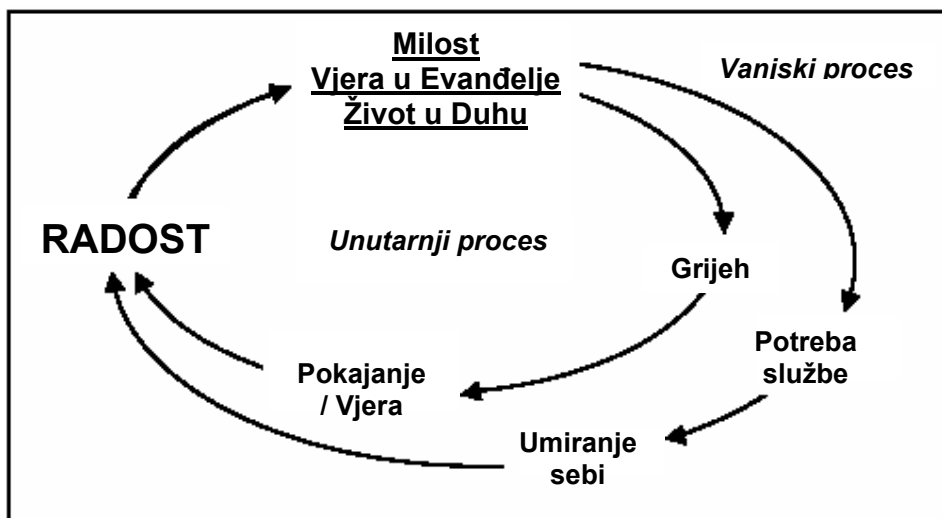
U Rimljanima 8:1-4, vidimo još jednom suprotnost između zakona i Duha, i jasno su nam rečena ograničenja zakona. "Doista ono što je bilo nemoguće Zakonu, jer je zbog tijela bio nemoćan, ostvario je Bog poslavši svog vlastitog Sina..." (Rim. 8:3). Zakon nije mogao proizvesti svetost u nama jer je naše tijelo nemoćno da proizvede svetost u nama. Zakon je slab jer smo mi slabi.

Mi sada živimo kao pustolovi s Duhom. Ostatak Rimljana 8 ovo još jasnije objašnjava. Radi toga jer nam je udijeljena pravednost i Duh, mi se više ne bojimo i nismo siročad ili robovi (rd. 15-17). Radi sigurnosti Božje ljubavi, ništa više nije smrtonosno. Duh nam pomaže kada smo slabi i On nas vodi svaki dan. Mi imamo pouzdanje gledati na život kao na pustolovinu, radije nego kao na životni zadatak držanja pravila. Mi se krećemo iz jedne pustolovine u drugu; Krist je Kralj pobjednik i Duh nam pomaže tijekom našeg kretanja. Nekad će nas duh voditi u mogućnost da služimo, a bit će i vremena kada će nam ukazati na grijeh. No, u ovom novom načinu razmišljanja, ništa više nije toliko zastrašujuće da ne bi mogli vjerovati Duhu da nas neće provesti kroz to.

Kroz vjeru u Evanđelje mi primamo Duha, koji nas osposobljava da služimo na taj novi način. Pogledaj Pavlove riječi Galaćanima : «Jeste li primili Duha vršenjem zakona ili prihvaćanjem vjere? Daje li vam Bog Duha i čini čudesa među vama jer vršite zakon ili zbog prihvaćanja vjere?» (Gal. 3:2-3,5)

Dijagram na slici 8.3 ilustrira život u Duhu. Kada postanemo svjesni grijeha u našem životu, ako smo motivirani od strane Duha, kajemo se i vjerujemo u Božje oprostjenje. To naravno vodi u radost. Izvana odgovaramo na potrebe službe samo žrtvovanjem i ponovno je radost krajnji ishod.

Slika 8.3 Život u Duhu—kao Sin

2. Duh nam pokazuje naš grijeh.

Kao što znamo zakon nam pokazuje naš grijeh, a isto čini i Duh (Ivan 16:8).

Kao što je ilustrirano krugom, ako odgovorimo na djelo Duha kao dijete i to prihvatimo, pokajemo se i nastavimo dalje, tada se krećemo iz tuge pokajanja prema obnovljenoj radosti. Znak pravog pokajanja nije neprestana žalost već obnovljena radost radi Božje milosti i veličine Kristove čija nas krv čini čistima. Zadaća Duha je da nas uvijek vraća Evanđelju.

Kako znamo hodamo li u Duhu? Jedan od načina je da primijetimo kako reagiramo na naš grijeh. Uspostavljamo li pravila i pokušavamo još više raditi u tijelu? Ako je tako, mi živimo po zakonu. Kajemo li se priznavajući svoje slabosti kao i Božju silu koja nas mijenja?

Ako je tako, onda hodamo u Duhu.

B. Duh nas vodi u službu

Ako hodamo u Duhu, onda je život pustolovina; on je mogućnost da umremo sebi i uzmemo sve što Duh ima za nas. Na samom kraju, isto imamo radost. Ako živimo pod zakonom i u tijelu, tada ćemo otkriti da su šanse za službu više od pritiska. One su ispunjene strahom od neuspjeha. I kada odgovorimo na te prilike, one u nama ostavljaju ponos ili depresiju, ovisno o tome kakav je bio ishod. Duh nam daje novi pristup službi. Služiti iz vjere utječe na naš osoban rast u svetosti, kao i na način kako služimo drugim ljudima. Kako bi trebali tražiti promjene u drugima? Kako bi trebali raditi tako da i drugi rastu u svetosti? Pastor Johnny Long, misionar u Keniji, piše kako mi obično tome pristupamo:

"Zakon miče Evanđelje iz naših domova i mi smo ostavljeni da samo jednim načinom promijenimo sebe i ostale - čineći nametnuta pravila! Umjesto da se oslanjamo na Duha Svetog, mi se oslanjamo na krivnju, dužnost i iznuđenu snagu volje da bi promijenili stvari. Naše samopouzdanje zapravo gasi i žalosti Svetog Duha tako da stvari postaju gore, a ne bolje! U tom "čisto novom svijetu" gdje je zakon kralj, ja počinjem vjerovati da će moja pravila, moja učenja, moje primjenjivanje Božjih zakona promijeniti grozno nesavršene ljude s kojima sam prisiljen živjeti. Ja želim da se oni promijene kako bi bili prihvatljivi meni i Bogu (po tom redosljedu)." (Iz Sonship For Africa manual, lekcija—"Law vs. Gospel In Home and Family Relationships" by John Wade Long, Jr.)

Kako tražimo promjenu (na bolje) u životu onima kojima služimo postoje tri važna pitanja koja se moramo pitati:

1. Što je CILJ službe drugima?

U ŠTO se nadam da će se oni promijeniti? Koristeći samo zakon da bi služio drugima može rezultirati izvanjskom pobožnošću što je suprotno poslušnosti iz srca. Uzmimo za primjer dječaka od kojeg je majka tražila da sjedne u stolac zbog toga što je bio neposlušan, i nakon toga mu je htjela dati roditeljski savjet. "Mladiću, sjedni!" zapovjedila je ona. No on je ostao stajati. "Sjedni!" ona je inzistirala. Ostao je stajati. "Marko ako ne sjedneš uzet ću šibu i išibati te!" ona je napokon zaprijetila. Marko je sjeo, ali buljeći u svoju majku, rekao je: "Izvana možda sjedim, no iznutra i dalje stojim." Iako je njegova reakcija bila ispravna, njegovo srce je i dalje bilo neposlušno.

2. Koji STIL SLUŽBE ću koristiti da ostvarim svoj cilj?

Na KOJI način mislim da će se te promjene dogoditi? Bog nije stvorio zakon da bi promijenio čovječje srce. On je tutor koji ga vodi u situaciju bespomoćnosti prema Isusu Kristu koji ga može promijeniti tijekom njegovog hoda u Duhu vjerujući u Evanđelje. Naše tijelo odbacuje ideju naše slabosti i stav da je Evanđelje jedino koje može promijeniti ljude, stoga pokušavamo promijeniti način ponašanja čineći razna pravila, i izvršavajući kazne. Velika je opasnost u tome da to izvršavanje zakona može promijeniti ponašanje ljudi, no srce je rijetko promijenjeno.

3. Kako ja osobno mogu MODELIRATI promjenu koju tražim?

Kakvu ulogu ima moje JA promijenjeno u motivaciji drugih na promjenu? Način na koji vodimo crkvu i odnos prema drugima tijekom našeg osnivanja crkve reći će više o našoj duhovnoj zrelosti nego bilo što drugo. Jesmo li sluge koji vodimo pokazujući primjerom, tako da ljudi mogu reći: "To želim postati" ili želimo da se ljudi promijene namećući im razne zahtjeve? (1 Pet. 5:3)

Naš model za službu je onaj na koji i naš Bog Otac služi nama, po milosti. Isto tako i naše služenje treba biti okarakterizirano milošću. Ako naša služba ne ide iznad zakona da bi se fokusirala na oslobađajuću silu Evanđelja, kroz prebivanje Duha Svetog, onda ćemo mi ostati ništa više nego neupotrebljivi putokazi. I dok možemo usmjeriti ljude smjerom kojim bi trebali ići, mi ćemo propustiti da ih vodimo do životnog izvora koji ih osposobljava da naprave svoje putovanje.

ZAKLJUČAK

Vidiš li radikalnu razliku između Zakona i Evanđelja? Vidiš li razliku između služenja u "novom načinu Duha, a ne u starom načinu pisanog slova?" Sigurno, Božji zakon ima svoje mjesto. On nam pomaže da bi shvatili Božju svetost, i da vidimo svoju vlastitu grešnost. No, zakon je također dan da nas vodi prema Isusu Kristu. To ne prestaje kada postanemo kršćani, već je to funkcija zakona koja traje cijelo vrijeme u životu vjernika. Samo kada se naše oči okrenu k Isusu, u vjeri, mi rastemo u spoznaji ljubavi koja tjera da hodamo u novini Duha.

Ako ćemo ikada htjeti vidjeti pokrete za osnivanje crkava, Evanđelje a ne Zakon mora imati svoje pravo mjesto u središtu. "Jer slovo ubija, a Duh daje život." Neka nam Bog da oči da vidimo svoju pravu potrebu za Evanđeljem Isusa Krista i srce da vjerujemo da su sve naše potrebe ispunjene u Njemu.

Ako ćemo željeti ikada vidjeti pokrete za osnivanje crkava, Evanđelje, a ne Zakon mora imati svoje pravo mjesto u središtu.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Fokusira li se tvoje propovijedanje i savjetovanje drugih obično na zakon zato što misliš da on osnažuje ljude na promjenu?
- Koja je svrha zakona i Evanđelja u kršćanskom životu?
- Zašto je zakon bez sile da u nama proizvede svetost?
- Kako nas vjera u Evanđelje osposobljava da živimo u svježini Duha?
- Što je legalizam? Misliš li da je to nijekanje sile Evanđelja i stavljanje pouzdanja u zakon? Zašto da ili zašto ne?
- Što znači da nismo "pod zakonom" u Galaćanima 5:18, iako nas se još uvijek zove da vršimo Božje zapovijedi?

PLAN DJELOVANJA

- Ponovi tablicu 8.2 "Novi način i Stari način". Uz molitvu iskreno procijeni svoju vlastitu poslušnost Bogu. Pokazuju li tvoja djela da služiš u vjeri u Evanđelje ili služiš pod zakonom?
- Na posebnom komadu papira, odgovori na sljedeća pitanja:
  1. Koji je moj cilj službe drugima?
  2. Koji stil službe ću iskoristiti da bi ostvario taj cilj?
  3. Kako osobno mogu oblikovati promjene koje tražim u drugima? Koje promjene trebam napraviti u svom vlastitom životu i službi?

IZVORI

- Long, John Wade, Jr. "Lesson 14 : Law vs. The Gospel in Family Relationships," in Sonship for Africa,
- Version 1. Oreland, PA: World Harvest Mission, 1999.

Pokajanje kao način života

☞ Svrha Lekcije

Svrha je ove lekcije da pomogne sudioniku razumjeti kako život usredotočen na Evanđelje vodi do novog životnog stila pokajanja i vjere. Evanđelje bi trebalo stvoriti vjeru u našim srcima tako da budemo potpuno iskreni o svom grijehu, sposobni da ga odbacimo u pokajanju pred Bogom i doživimo radost zbog Božje velike milosti i milosrđa.

☞ Glavne točke

- Pravo pokajanje uključuje da budemo iskreni u vezi našeg grijeha umjesto da stvaramo isprike o njemu ili da ga niječemo.
- Pravo pokajanje ne uključuje pokoru jer pokora pokazuje pomanjkanje pouzdanja u Božje oprostjenje.
- Iskreni i ponizni vjernici se trebaju pokajati kada god im Duh Sveti otkrije grijeh.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti da bi usredotočenost tijekom života na Božju milost trebala voditi da iskrenog suočavanja s grijehom te u radosnu, neprestanu i potpunu predaju Bogu.
- rasti tako da ima životni stil koji se povećava u spoznaji Boga, kajući se još više radi grijeha i otkrivati prava bogatstva Božje milosti koja se nalaze u Isusu Kristu.
- postati jedan od glavnih pokajnika u svojoj zajednici i službenik milosti dok i sam doživljava veliku milost Božju.

☞ Dodatak

10A "Grešnikovo mjesto" Stanley Voke

☞ Prijedlozi trenerima

Koristite vlastite primjere i priče da bi pokazali kako je pokajanje utjecalo i produbilo vaš duhovni život i kako Bog časti one koji se kaju.

UVOD

Učili smo o prihvaćenosti od Boga i kako bi to trebalo utjecati na naše razmišljanje i funkcioniranje kao sinova i kćeri umjesto siročadi. Naše posvojenje, koje nas je dovelo u novi odnos s Bogom, bi nam pomoglo da se usredotočimo na Evanđelje, a ne na zakon. Iz toga ne učimo samo ono što bi trebali raditi kao kršćani, već doživljavamo motivaciju i silu da istinski rastemo u svetosti. Također smo govorili o životu u Duhu i kako to proizvodi daleko veću svetost od one ako težemo svoj život uz zakon, jer Duh mijenja naša srca, a ne samo naše ponašanje.

Promjena srca prvo zahtijeva slamanje starog srca. To se događa u pokajanju koje doživljavamo prilikom spasenja. Ono što tada otkrivamo je da Bog nastavlja to djelo tijekom našeg posvećenja slamajući naša srca tako da bi ih napravio novima. Kao što Izreke 6:23 kažu: "Opomene stege put su života." Ovdje otkrivamo Božji put popravljavanja života, koji popravlja tvrdoglavo srce, da reagira u poniznosti. To nije samo novi put koji nas upoznaje sa životom koji Bog nudi u Kristu, već je to put života koji nas neprestano vodi natrag k milosti Božjoj koja iznova i iznova obnavlja naša srca.

To je taj put života koji mi sada razmatramo. Ako bi mogli uhvatiti središnju ideju ove lekcije, mogli bi reći: "Pokajanje je put života."

I. KARAKTERISTIKE PRAVOG POKAJANJA

Da bi sada mogli dobiti sliku onoga što je pravo pokajanje i koji je plod koji ono donosi, okrenimo Psalam 51. Ovdje nalazimo jedan od najslikovitijih opisa pravog pokajanja. To je Davidov psalam priznanja, dok je njegovo vlastito srce bilo slomljeno zbog grijeha koji je počinio. Iz ovog psalma učimo koje su prava značajke pokajanja, razlog zašto pokajanje mora biti način života, a također i blagoslov života u pokajanju.

A. Priznaj svoj grijeh

Prva značajka pravog pokajanje je ponizno priznavanje našeg grijeha. David priznaje u st. 5: "Bezakonje svoje priznajem, grijeh je moj svagda preda mnom." Jedna od velikih bolesti grijeha je ta da on zasljepljuje i zavarava srce. David je živio pod tom zabludom gotovo godinu dana, sve dok ga prorok Natan nije suočio s grijehom kroz priču. Ali u trenutku kada ga je Natan ukorio, David je ponizno odgovorio priznajući: "Zgriješio sam."

Primjer

Jednom je jedan pastor imao temperament koji bi periodično buknuo tijekom sastanaka s njegovim kolegama koji su bili vođe u crkvi. Kada je taj pastor priznao svom prijatelju da se molio Bogu da mu da samokontrolu, prijatelj je mudro izjavio: "Brate, ti se moliš oko pogrešne stvari - tvoj problem nije nedostatak samokontrole, tvoj problem je ljutnja. Ako bi ti Bog dao samokontrolu ti ne bi bio ništa bolji zbog toga što bi to samo iskoristio da prikriješ grijeh koji je ljutnja."

Ovaj pastor je imao problema u sučeljavanju sa svojim grijehom i u takvom se stanju nikada nije istinski mogao pokajati i promijeniti. U Psalmu 32, David se prisjeća vremena kada je bio svjestan svog grijeha, ali ga odbija priznati (st. 3), i ovdje vidimo glavnu razliku između svjesnosti o grijehu i pokajanju za grijeh. On je odbio priznati da je ono što je učinio pogrešno. Ponekad, mi jednostavno ne vidimo svoj grijeh, ali često puta znamo da smo sagriješili, no naše srce odbija priznati da je ono što smo napravili potpuno pogrešno. Često radimo isprike, npr. "Osoba je zaslužila ono što sam joj napravio(la)." Ili, "Nisam si mogao pomoći, izgubio sam kontrolu nad sobom." Kroz takve isprike, bježimo od iskrenog suočavanja s grijehom i opravdavamo naše pogrešne postupke. Ali pokajničko srce vidi i priznaje grijeh koji je bio počinjen. Time nadvladavamo grijeh i priznajemo da je ono što smo napravili zaista pogrešno.

B. Shvati "Grešnost grijeha"

Druga značajka pravog pokajanja je da ono shvaća što grijeh zapravo jest. David priznaje u Psalmu 51:6: "Tebi, samom tebi ja sam zgriješio i učinio što je zlo pred tobom..." Očito, David je sagriješio protiv drugih ljudi, ali pokajničko srce shvaća da naše najveće vrijeđanje i najveća krivnja leže pred Bogom, jer je bit svakog grijeha stavljanje nas samih iznad Boga. Grijeh je kao da Boga bacimo na tlo i postavimo sebe na Njegov tron. Istinsko pokajničko srce žali radi takvog arogantnog stava.

Primjer

Na kršćanskom omladinskom kampu, mladić i djevojka su bili uhvaćeni u nemoralnoj situaciji. Bilo im je izuzetno neugodno i kada su bili odvedeni u ured kampa da bi ih poslali kući, djevojka je nekontrolirano počela plakati. Nakon otprilike deset minuta slušanja tog ridanja savjetnik ju je upitao: "Zašto toliko plačeš? Zbog toga što smo te uhvatili i bojiš se što će reći tvoji roditelji? Ili zbog toga što si uvidjela da je ono što si napravila protiv Boga i žao ti je što si ga uvrijedila?" Istog trena djevojka je prestala plakati zato što je shvatila da uopće nije niti mislila da je napravila nešto pogrešno pred Bogom.

Za istinski pokajano srce, veliko žaljenje dolazi od shvaćanja onoga što grijeh zapravo jest. Shvaćamo grešnost grijeha. Obeščastili smo Boga i sebe uzdigli iznad njega. To je najveća sramota za onoga tko zna da je Bog Stvoritelj. To je isto velika sramota onima koji poznaju Kristovu nevjerovatnu ljubav. Iako je On naš Stvoritelj, On se ponizio tako što je umro na križu da bi spasio nevrijedna bića poput nas. Znajući Božju nevjerovatnu ljubav, osoba koja se kaje je slomljena spoznajom da je zloupotrijebila i iskoristila tu čudesnu ljubav.

Takva vrsta tugovanja nas vodi do toga da se ispovjedimo Bogu zajedno s Davidom: "Pravedan ćeš biti kad progovoriš, bez prijekora kada presuđiš." Kakva god da će Božja presuda biti zbog mog grijeha, On je bez krivnje i ja sam zaslužio osudu. Osjećaj da zaslužujemo Božji pravedan sud dolazi iz pokajničkog srca koje zna koji je njegov stvarni grijeh.

Stoga pravo pokajanje vidi i priznaje grijeh. Ono također razumije grešnost grijeha, kad je počinjen pred Bogom.

C. Budi raskajana srca zbog grijeha

U pravom pokajanju, srce je raskajano i skršeno. Postoji također i slomljenost zbog grijeha. Psalam 51:19 kaže: "Žrtva Bogu duh je raskajan, srce raskajano, ponizno, Bože nećeš prezreti."

Ovdje nam je rečeno da Bog ne uživa u izvanjskim izražajima koji mogu postati jeftine imitacije koje ne odražavaju pravi stav srca. U danima Izraela, često su se prinosile životinjske žrtve, a u isto vrijeme srce nikada nije istinski bilo raskajano, i Boga se odbijalo takvim izvanjskim dojmom (Iz. 1:10-15).

Bog ne uživa u izvanjskim izražajima koji mogu postati jeftine imitacije koje ne odražavaju pravi stav srca.

Raskajano i skršeno srce je ono koje je bilo slomljeno i ponizno. Ono ne lebdi, ispunjeno ponosom. Ono drži nisko, grešničko mjesto, dok tuguje nad ponosom, koji nema nikakvog temelja, i pobunom koja je pogrešno prisvojila svoje mjesto nad svevišnjim Stvoriteljem. On sam je nad svim stvarima. To je srce koje je podčinjeno i učinjeno nježnim zbog tuge radi naših pogrešaka da bi voljelo najvećeg ljubavnika naše duše.

D. Opasnosti od apatije i pokore

Svi mi znamo kako se borimo s problemom srca. Grijeh nas zavara tako da lako postanemo glumci i naš izvanjski izgled su često prazni kontejneri kojima nedostaje istinska želja srca. Budimo svjesni da je u jednu ruku veoma lako za nas da budemo neosjetljivi na "grešnost" grijeha. U drugu ruku, veoma je lako ostaviti naše pokajanje i prijeći na pokoru uz pomoć koje pokušavamo platiti kaznu za naš grijeh vlastitim žrtvovanjem. Oba načina su odvrtna u Božjim očima, jer su oba puna arogantnih pretpostavki.

Biti apatičan u vezi grijeha je umanjivati naš grijeh i misliti mnogo više o sebi nego što trebamo. No, pokušati stvoriti sebe vrijednima Božjeg oprostjenja kroz pokoru je ne uspjeti ponizno priznati našu stvarnu potrebu za Božjom milošću i Spasiteljem koji je sam platio strašnu kaznu za naš grijeh i koji ostvaruje jedinu pravednost prihvatljivu u očima savršeno svetog Boga.

... pokušati stvoriti sebe vrijednima Božjeg oprostjenja kroz pokoru je ne uspjeti ponizno priznati našu stvarnu potrebu za Božjom milošću.

Velika opasnost za "religioznu" osobu je da prezre apatiju, ali ne i pokoru, jer ne vidi arogantne vrijednosti pokore. Osoba misli da izražava svoju nevrjednost, no njegovo zavedeno srce u stvarnosti odražava aroganciju na najgorem mogućem stupnju. Ona pretpostavlja da će je njene patnje za grijeh učiniti prihvatljivim od strane Boga. Ponovno osoba umanjuje grijeh, svetost i Kristovu žrtvu na križu, dok u isto vrijeme sebe čini velikom.

Netko može reći: "Ja sam protestant. Ne činim pokoru za svoj grijeh." Misliš li to uistinu? Koliko dugo tuguješ nad grijehom i batinaš sebe iznutra radi pogrešne stvari koju si učinio? Satima ili danima? Osjećaš li ponekad da ti Bog zaista ne može oprostiti zbog toga što je tvoj grijeh prestrašan? Pokušavaš li se ponekad iskupiti za svoj grijeh tako da misliš da te Bog sada prihvaća? To su oblici pokore i nisu stvarno pokajanje, i ako tvoje pokajanje ne proizvodi "plod pokajanja", možda je to zbog toga što se ne kaješ, već jednostavno činiš pokoru.

U pravom pokajanju, srce je slomljeno i ponizno. Ali ako nas naša tuga dovede do toga da budemo preokupirani našim grijehom i time da ništa ne vrijedimo, tada se naše pokajanje pretvara u pokoru. Mudar kršćanin je običavao savjetovati ljude: "Za svaki pojedini pogled na grijeh, pogledajte deset puta na Krista." To je i za nas dobar savjet, tako da naše pokajanje ne bi postalo prakticanje pokore što vodi u život mizerije i patnje za naš grijeh.

Pravo pokajanje je put života zato što stvara u nama obnovljeno srce za Boga kada vidimo svoj grijeh i priznamo ga. Pravo pokajanje je životni put jer je naše srce slomljeno i ponizno, te stvoreno takvim da ponovno ljubi Boga. Ali pravo pokajanje ima i svoje imitacije, kao i sve ostalo u svijetu. Stoga, moramo dozvoliti Božjoj riječi da nas još jednom pouči, kako ne bi upali u zamku nečega što izgleda kao pokajanje, ali ne donosi plodove pravog pokajanja.

II. PRAVO POKAJANJE KAO PUT ŽIVOTA

Da bi živjeli život okarakteriziran pokajanjem sljedeći koncepti trebaju biti shvaćeni:

A. Otac čeka da nam oprost

Mnogi ljudi neće biti dovoljno poštteni da bi priznali svoj grijeh osim u slučaju ako će biti sigurni da će moći podnijeti kaznu. Djeca mogu skrivati važne informacije od svojih roditelja zbog straha od kazne. Mi se isto možemo ponašati s Bogom i s drugima kada smo krivi!

Nemamo se čega plašiti kada se pokajemo za svoj grijeh. Ne možemo platiti kaznu za grijeh. Isus Krist je to već učinio! Tako da "više nema osude za one koji su u Kristu Isusu" (Rim. 8:1). Možemo biti iskreni u vezi našeg grijeha budući da znamo da Bog čeka da bi nam oprostio (1Iv. 1:9, Heb 4:16).

Bog nas zove na duboke izvore svoje milosti, tako da se više ne moramo plašiti iskreno približiti Njemu u svoj Njegovoj svetosti. Bog zna da iskrenost i transparentnost rastu najbolje u zemlji nepromijenjene ljubavi i to je ono što nam

Bog zna da iskrenost i transparentnost rastu najbolje u zemlji nepromijenjene ljubavi i to je ono što nam On nudi.

On nudi. Tako da je Bog uspostavio novi savez. Krist je ispunio zakon da bi milost mogla biti dana u punini. Bog je u nama stvorio novo srce, tako da grijeh više ne vlada. Umjesto toga grijeh postaje stari, prezreni gospodar kako mi rastemo u ljubavi Božjoj.

B. Pokajanje je iskreno prepuštanje našeg stvarnog problema

Ideja toga da je pokajanje način života čini se čudna nekim kršćanima, jer je veoma jednostavno misliti da nismo više, kao što to Luther govori, "stvarni, veliki, tvrdokorni" grešnici. Primijeti Davidovo prepuštanje dok polako dolazi do stanja raskajana srca: "Evo, grešan sam već rođen, u grijehu me začu majka moja." (Ps. 51:7) Zasiurno, to je važna izjava, koja govori o sjemenu grijeha koje je naslijeđeno od svake generacije od kada su Adam i Eva počinili prvi grijeh. No, Davida ovdje ne interesira to da bi nam dao teološku izjavu o izvornom grijehu. Ovo je iskreno prepuštanje njegovog stvarnog problema i bilo bi i za nas dobro da uzmemo k srcu njegovu zdravu ispovijed.

Životni stil pokajanja je vrlo važan dio našeg kršćanskog hoda, zbog toga što je naš problem s grijehom vrlo stvaran i vrlo dubok. Čak i nakon što je apostol Pavao postao kršćanin i znao Gospoda više od 20 godina, priznao je svoju borbu s grijehom. U Rimljanima 7:15 on kaže: "Jer zbilja ne razumijem što činim. Jer ne činim ono što hoću, nego činim ono što mrzim." Grijeh nije samo izolirani način ponašanja da činimo krivo. On je dio naše pale naravi i integralni dio naših prirodnih stavova, vjerovanja i ponašanja duboko ukorijenjenih u otuđenju od Boga. To obuhvaća stvarni problem koji imamo s grijehom, i stoga našu potrebu za kontinuiranim, istinskim pokajanjem srca. Ako želimo iskusiti duboku, kontinuiranu obnovu u našem duhovnom životu, također moramo trezveno priznati naš problem s grijehom.

Grijeh nije samo izolirani način ponašanja da činimo krivo. On je... integralni dio naših prirodnih stavova, vjerovanja i ponašanja duboko ukorijenjenih u našem otuđenju od Boga.

C. Bog je predan tome da radi u nama

Samo kada shvatimo svoj pravi problem s grijehom bit ćemo ohrabreni sljedećim stihom u Psalmu 51: "Evo ti ljubiš srce iskreno, u dubini duše učiš me mudrosti!" (st. 8.)

Bog je u Davidu stvorio srce koje je ponovno znalo istinu, kako se Davidovo srce slomilo zbog grijeha. On kaže u Psalmu 32:2: Blago čovjeku... u čijem duhu nema prijevare." Bog je iz Davidovog srca maknuo prijevaru grijeha i njegovo pokajanje je bilo plod Božjeg djela.

Budi ohrabren da usprkos našem pravom problemu s grijehom, Bog radi na tome da proizvede istinu i mudrost u nama. Naše vrijeme stvarnog pokajanja je zapravo djelo Boga koji stvara istinu u našoj duši i mudrost u našem duhu. Stoga, mi bi trebali otvoriti svoja srca za Boga da slobodno napravi to djelo u nama. Mi trebamo Njegovu pomoć. Ako smo iskreni u hodu u istini, tada možemo moliti kao i David: "Pronikni me svega, Bože, srce mi upoznaj, iskušaj me i upoznaj moje misli: pogledaj, ne idem li putem pogubnim, i povedi me putem vječnim" (Psalam 139:23-24). Zaista nije lako željeti da se naša srca slome, ali samo kroz tu slomljenost ćemo moći hodati u istini i mudrosti.

III. BLAGOSLOVI PRAVOG POKAJANJA

Istine u ovim lekcijama se fokusiraju na našem novom odnosu s Bogom temeljenom na milosti, i životu slobode i sile. Kada obično mislimo o milosti i slobodi, postajemo nervozni o plodu koji sve to "oslobađanje" može proizvesti. Ohrabruje li učenje o milosti mlako kršćansko življenje? Odgovor je ne, ono ne ohrabruje mlako kršćansko življenje. Naprotiv, učenje o milosti rezultira time da se ljudi toliko zaljube u Oca da žele vršiti svaku njegovu zapovijed.

Biblija uči o blagoslovima raskajana srca. David traži da Bog odgovori prema svojoj dobroti u vezi onoga što je imao prije nego je sagraješio. David očekuje da će ponovno iskusiti Božju milost (st. 1), kako bi mogao biti opran od grijeha (st. 2), kako bi mogao imati radost (st. 8, 12), kako bi njegov grijeh bio izbrisan tako da ga se Bog više ne bi sjećao (st. 9), kako bi mogao imati pravi duh (rd. 10, 12) i kako bi mogao imati Duha Svetoga (st. 11).

Možemo biti sigurni da će Bog to učiniti za nas, da su nam to obećani blagoslovi za pokajanje, radi toga vidimo u 2 Korinćanima 1:20: "Uistinu, sva obećanja Božja imaju u njemu svoj da." Sva obećanja dana od Boga su da za nas koji smo u Kristu. Svaki put kada je David zatražio od Boga da odgovori na njegovo pokajanje, nalazimo obećanja ili principe koji nam garantiraju da je to zaista način na koji će Bog odgovoriti na naše pokajanje.

Na kraju, u stihu 19, David izražava posljednji i najveći od svih tih blagoslova kada kaže kao tvrdnju: "Žrtva Bogu duh je raskajan, srce ponizno." Ponekada možemo dovesti Boga do toga da u nama nalazi zadovoljstva, ali se Bog nikada neće okrenuti od srca koje je slomljeno radi svog grijeha. To je uvijek put natrag k Bogu, i uvijek ćemo naići na dobrodošlicu kada je naše srce slomljeno nad našim grijehom. On uživa u takvom srcu i takvo srce će privući k sebi.

Bliskost Boga je velika nagrada za život pokajanja. Isus govori pokajanom kršćaninu u laodicejskoj crkvi da će doći "... i jesti s njim i on sa mnom" (Otk. 3:14-20). To govori o intimnosti koju ćemo spoznati kako se naše srce bude nastavljalo slamati nad grijehom i kada uđemo u dublji odnos s Bogom. To se događa kada pokajanje napravimo svojim načinom življenja.

ZAKLJUČAK

U ovoj lekciji smo govorili o Davidu kralju Izraela. Činjenica da je David bio kralj nije značila da je on isključen od pokajanja. Naprotiv, njegova pozicija vođe je značila da je on trebao modelirati pravo pokajanje cijelom Izraelu. Mudri pastori i osnivači crkava uče svoje zajednice pokajanju. Zapravo vođe bi trebale među prvima priznati svoje borbe s grijehom. Nadalje, oni bi trebali biti voljni pokajati se za svoj grijeh onima koji ih napadaju. Kada vođa to može učiniti, tada zajednica ili određena služba može biti još intimnija s Bogom.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Što je pravo pokajanje?
- Koje su opasnosti srca nakon što uvidimo svoj grijeh?
- Koja je razlika između pokajanja i pokore? Definiraj oboje.
- Kako mogu prepoznati kada se moje pokajanje okrene u pokoru?
- Nabroji blagoslove pokajanja koje je David tražio u Psalmu 51:1-2, 7-17. Napiši navode iz Pisma koji potvrđuju obećanje ili princip koji čine sigurnim te blagoslove za nas koji smo u Kristu.
- Osjećaš li da te Bog odbacio kada si se pokajao za grijeh? Zašto osjećaš takvu odbačenost?
- Smatraš li da bi trebao biti "glavni" pokajnik u svojoj crkvi? Zašto da ili zašto ne?

PLAN DJELOVANJA

- Pročitaj "Mjesto grešnika" od Stanleyja Voke (vidi dodatak 10A).

Grešnikovo mjesto

NAPISAO STANLEY VOKE

“Ništa u ruci ne donosim, samo se na križ oslanjam.”

Najteža stvar za svakoga je da zauzme grešničko mjesto. Toliko teška da ga mnogi nikada ne zauzmu, dok se drugi, koji su jednom dovedeni tamo, više ne žele vraćati. Nitko po prirodi nije naklonjen mjestu grešnika. Ipak ako ne dođemo tamo, tada ne možemo spoznati Krista ili iskusiti slatkoću Božjeg milostivog praštanja. Ako ga izbjegnemo, mogli bi reći "mi nemamo grijeha" i tako zavaravati ostale.

ZAUZETI GREŠNIČKO MJESTO

Mjesto grešnika je mjesto gdje prihvaćamo bez isprike da smo grešnici. Mi možemo počinuti samo jedan grijeh kao što je ljubomora ili ponos; možemo biti osuđeni za nešto što se čini malim, ali tako se ponovno vraćamo na mjesto grešnika - iako smo možda kršćani mnogo godina. Iza svakog grijeha Bog nam može pokazati stvari još ozbiljnije sve dok ne samo jedna već mnoge stvari ne budu priznate i mi smo dovedeni do toga da priznamo sve zlo naše prirode. Čovjek je jednom priznao da je ukrao uže. Onda ga je vratio. Sljedeći dan se vratio, ovaj put vraćajući kravu za koju nije bio voljan priznati da je bila na kraju užeta! Kada zauzmemo grešničko mjesto, mi priznajemo istinu o sebi - cijelu istinu.

Mjesto grešnika je mjesto gdje prihvaćamo krivnju. Mi se prestajemo izgovarati i govorimo: "Nisam bio skroz pri sebi kada sam to učinio." Umjesto toga mi spuštamo svoju glavu govoreći: "Da, Bože, to sam bio ja; upravo sam takav." Više ne krivimo svoje živce, svoje okolnosti ili druge ljude. Ne smeta nam da nam netko ukaže na pogrešku ili nas kritizira, mi se ne prepiremo i opravdavamo i ne pokušavamo objasniti stvari. Mi čak priznajemo svojem kritičaru da bi nas mogao mnogo više kritizirati da nas je poznao kakvi smo zaista bili. Mi ne tratimo vrijeme i zrak kada brzo dolazimo na grešničko mjesto. Zaista bi stvari bile drukčije u crkvama kada bi se članovi regularno sastajali na mjestu grešnika.

To je mjesto koje je David zauzeo, kada ga je Natan izazvao, on je spustio glavu govoreći: "Sagriješio sam." Tamo je Job stajao i vikao: "Evo, ja sam zao", a Izaija je rekao: "Jao meni! Propadoh." Tu se molio čovjek: "Bože smiluj se meni grešniku"; tamo je Petar pao pred Isusovim nogama govoreći: "Bože, smiluj se meni grešniku." Na tom mjestu je izgubljeni sin priznao: "Oče, sagriješio sam i nisam više dostojan." Pavao je često klečao na grešničkom mjestu i mnogi sveti su ga navodnjavali svojim suzama. Ako tamo nismo došli, tada još nismo počeli s Bogom (2 Sam. 12:13, Ps. 51:4, Job 40:4, Iz. 6:5, Lk. 18:13, Lk. 5:8, Lk. 15:18).

Mi ne volimo grešničko mjesto jer se borimo da će nam povrijediti ponos. Stoga se borimo, prepiremo, okrivljujemo druge, opravdavamo sebe i radimo sve ostalo samo ne zauzimamo grešničko mjesto gdje Bog čeka da bi nam oprostio i oslobodio nas.

IZBJEGAVANJE GREŠNIČKOG MJESTA

Učestalo, mi izbjegavamo to mjesto zato jer grijeh ne želimo nazvati grijehom. Mi govorimo o nedostacima, pogreškama, slabostima, nesposobnostima, sklonostima; o svemu osim o grijehu. Najljepša žena pod bilo kojim drugim imenom je isto što i ljepotica, a grijeh pod bilo kojim imenom je isto što i zlo - za Boga. Nevolja je u tome da mi radimo svoje vlastite definicije umjesto da prihvatimo Božje. U Pismu, grijeh je svako uskraćivanje Božje slave, sve što promašuje svoj cilj moralnog savršenstva ili prelazi liniju Božje volje, sve što je iskrivljeno u slici Božje pravednosti bilo u motivi, želji, namjeri, instinktu, misli, navici, pogledu, riječi, djelu, reakciji ili odnosu. Bilo da je rađeno nemarno ili u neznanju, to je još uvijek grijeh i nazvati ga nekako drukčije bez potrebe za pokajanjem ili opraštenjem je izbjegavanje grešničkog mjesta.

Mi možemo odbiti gledati grijeh kao grijeh. Možda smo zaposleni ljudi koji nemaju vremena baviti se takvim trivijalnostima. Imamo svoje stavove i programe koje trebamo ostvariti. Kao Naman, zauzeti smo zadobivanjem priznanja dok u isto vrijeme skrivamo gubu. Održavamo sastanke, predsjedavamo odborima, uzimamo zadatke, dajemo novac ovima i onima - zapravo činimo sve - osim da priznamo svoju duhovnu gubu koja treba biti oprana kako bi bili čisti. Mi smo kao oni u Jeremijinim danima koji su jurišali kao konji u

bitku ali nikada nisu stali da bi se pokajali ili rekli: "Što sam učinio?" Tako smo jako zaposleni - prezaposleni da bi ikada stali na grešničko mjesto (Jer. 8:6).

Možemo izbjegavati to mjesto pretpostavljajući ulogu popravaka. S našim doktrinama usko povezanim, mi smo evanđeoski stručnjaci s oštrim teološkim osjetilom. Volimo ispravljati, ali ne i biti ispravljani. Kao i farizeji davno prije, držimo sebe izvan grešničkog mjesta stavljajući druge u njega. Tako smo puni znanja da nemamo mjesta za slomljeno i ponizno srce. Čak je i Henry Martyn, veliki svetac kakav je on bio, zabilježio u svoj dnevnik: "Odlučio sam nikad ne ukoriti drugoga osim u slučaju kad istovremeno osjetim posebnu skrušenost srca!" Shvatio je da treba živjeti na grešničkom mjestu.

Možemo izbjegavati to mjesto čineći našu sigurnost u Kristu izgovorom za ne pokajanje. Sigurni smo u naše spasenje, a ipak nekako nismo osvjedočeni o našem grijehu. Mi smo kao mali dječak koji se kada je bio poslan s ploče da opere ruke, vratio s velikim osmjehom i zapanjujućom izjavom: " Pa, one su imale takvo pranje ovoga puta da ih više nikada neće biti potrebno prati."

Mi smo po vjeri sinovi Božji i stanovnici neba. No, ipak smo i dalje grešnici. Još uvijek se trebamo prati na "izvoru otvorenom za grijeh i nečistoću" (Zah. 13:1). Milost nas nikada neće voditi u grijeh, no uvijek će nas osvjedočiti o njemu, i tako otkriveni grijeh će nas ponovno vratiti milosti.

Moguće je izbjegavati grešničko mjesto s pogrešnom primjenom krvi Kristove, govoreći o njoj kao o "pokrivalu" ili "zaštiti" kao što je bila ona pashalnog janjeta. Žrtva Krista na Golgoti je bila zbog grijeha. Ona je pomirujući, a ne samo zaštitnički posrednik. Ako je stoga trebamo, mi to trebamo kao grešnici koji dolaze da se očiste, a ne kao grešnici koji samo trebaju biti zaštićeni od zla koje je izvan nas samih. Kada govorimo da nas samo krv štiti, mi izbjegavamo grešničko mjesto.

Spurgeonov (poznati engleski propovjednik) student je jednom propovijedao pred njim o "Potpunom oklopu Božjem". Uobraženi mladić je odglumio svoju poruku, stavljajući oklop dio po dio, sve dok nije sve obukao. Mahnuo je mačem Duha trijumfalno viknuvši: "I gdje je sada đavao?" Gosp. Spurgeon se nagnuo naprijed i rekao: "Mladiću, on je unutar tog oklopa!" Moramo biti oprezni da ne bi sotonu pustili unutra zaboravljajući na grešnikovo mjesto. Naša srca su zavodljiva iznad svega, kao i mitološki Protej, i kao takva će prihvatiti svaku odjeću da bi sakrila svoju pravu prirodu. Ispod naše duhovne frazeologije i crkvenog ugleda mi nismo ništa nego jadni grešnici, i trebamo biti čišćeni svaki dan u krvi Kristovoj.

PRONAĆI MILOST NA GREŠNIČKOM MJESTU

Zar nije čudno da je mjesto koje mi grešnici izbjegavamo isto ono koje je naš bezgrešni Spasitelj uzeo? Zaista, ako je on bio Sin Božji onda bi sišao s križa! Čudesa, moćne propovijedi, čak i samo uskrsnuće bi mogli očekivati od takvog Pojedinca, ali ne i krštenje u Jordanu s poreznicima i bludnicama ili kriminalno pogubljenje s ubojicama i lopovima! Ipak je to mjesto gdje je On došao, jer je Njegovo lice bilo usmjereno prema tom mjestu još iz vječnosti.

Na tom istom mjestu ga i grešnik danas susreće. Za razliku od svog druga koji je umro kriveći druge i proklinjući Boga, lopov koji je umirao je priznao krivnju i pronašao oprostjenje. Mir i raj su mu došli dok je on došao na grešničko mjesto i tamo pronašao Isusa. To je paradoks milosti. Onaj koji inzistira na svojoj pravednosti bit će proglašen krivim, za razliku od onog koji priznaje svoju krivicu i bit će proglašen pravednim. Božja pravednost je dana onima koji stoje na grešničkom mjestu.

Tu i samo tu je mjesto pravog mira, jer ovdje prestajemo s našim stremljenjima i nalazimo Boga. Ovdje se nalazi odmor za srce i vrata raja. Ovdje možemo odbaciti svoje pretvaranje i priznati tko smo. Ovdje dolazimo k Isusu da bi bili očišćeni u njegovoj dragocjenoj krvi. Ovdje Duh Sveti ispunja i nalazi se svetost. Ovdje su izvori probuđenja. Na to mjesto cijela crkva treba dolaziti ponovno i ponovno. To je mjesto istine, milosti i slobode - grešničko mjesto. Kada si zadnji put bio tamo? Zapravo, jesi li tamo sada?

MOLITVA

Molitva i post

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da dobijemo novi pogled na uloge molitve i posta u procesu osnivanja crkve.

☞ Glavne točke

- Molitva je temelj za ostvarivanje duhovnog rada osnivanja crkve.
- Post je biblijska metoda pojačavanja molitve i u Starom i u Novom zavjetu.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati biblijsko učenje o postu u molitvi.
- biti konstantan u svojoj ovisnosti o Bogu kroz post i molitvu.
- moliti i postiti za zadatak osnivanja crkve.

UVOD

Pošto su osnivači crkava uključeni u mnoge aktivnosti potrebne da bi se vidjela novoosnovana crkva, veoma je lako zanemariti duhovne discipline. Ako pokušamo raditi duhovan rad u tijelu, tada se kao željeni rezultat može pojaviti obeshrabrenje. Na ovom mjestu osnivač crkve treba zastati i ponovno pogledati na ulogu molitve i posta.

I. NAJVAŽNIJE SVOJSTVO MOLITVE

Bog se objavio kao sveznajući. On zna sve stvari. Bog je također i svemoguć. Može učiniti sve stvari. Zašto onda trebamo moliti? Ako je nešto Božja volja, zar onda On to neće učiniti? Ili ako ne molimo, prijeći li to nekako svemoćnog Boga da nešto ne napravi?

A. Starozavjetni primjeri - Bog čeka da Njegov narod moli

1. Izlazak 3:7-8

Izraelci su bili u zatočeništvu u Egiptu i Bog se objavio Mojsiju i rekao: "... Čuo sam im zazivanje... znane su mi muke njegove. Zato sam sišao da ga izbavim...."

2. Izlazak 32:7-14

Izrael se okrenuo od Boga i napravio zlatno tele da ga obožava. Bog je rekao Mojsiju:

"Pusti sada neka se moj gnjev na njih raspali da ih istrijem. Onda ću od tebe razviti velik narod." No Mojsije se molio Jahvi, podsjećajući ga na njegova obećanja. "I Jahve odustane da na svoj narod svali nesreću kojom mu bijaše zaprijetio."

3. 2 Ljetopisi 7

Nakon što je Salomon sagradio hram, molio se posvećujući hram Bogu. Bog je odgovorio tako da je poslao vatru s neba da spali paljenicu i klanice. Tada je njegova slava ispunila hram. Rekao je Salomonu: "Uslišao sam tvoju molitvu i izabrao to mjesto da mi bude Dom žrtve." Nadalje, on je obećao da "ako se ponizi moj narod na koji je prizvano Ime moje, i pomoli se, i potraži lice moje i okani se zlih putova, ja ću ga tada uslišati s neba i oprostiti mu grijeh i izliječit ću mu zemlju. Moje će oči biti otvorene i moje uši pažljive na molitvu s ovoga mjesta."

B. Novozavjetni primjeri - Postoji odnos između akcije koja se odvija na nebu i naših molitava na zemlji

1. Jakov 5:13-18

U ovom odlomku, apostol Jakov govori o molitvi vjere i priznanju grijeha. On kaže: "Molitva pravednika je silna i učinkovita." (rd. 16) Jakov onda nastavlja s navođenjem primjera Ilije koji je molio da ne bude kiše tri i pol godine. Bog je odgovorio na Ilijinu molitvu zadržavajući kišu. Nakon toga je Ilija molio za kišu i Bog ju je poslao.

2. Luka 6:12-16

Upravo prije važne odluke (izabiranje dvanaest učenika), Isus je uzašao na planinu da moli i nastavio je moliti cijelu noć.

3. Matej 26:36-44

Kako se Isus približavao smrti, molio je u agoniji: "Oče moj! Ako je moguće neka me mimoiđe ovaj kalež. Ali neka ne bude moja, nego tvoja volja!" Drugi puta se Isus pomoli: "Oče moj! Ako nije moguće da me mine ovaj kalež, a da ga ne pijem, neka bude volja tvoja." Isus se pomolio i treći put, moleći istim riječima.

4. Matej 6:5-18

Isus je učio svoje učenike kako moliti. Jer "zna Otac vaš što vam je potrebno i prije nego ga zamolite." (rd.8) Isus je potaknuo učenike da svakodnevno traže da njihove dnevne potrebe budu ispunjene, kako bi se očuvali od kušnji i kako bi Očeva volja bila ispunjena na zemlji kao što je na nebu.

5. Matej 7:7-12

Isus govori obraćajući se svojim učenicima: "Molite, i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se!" Isus je ohrabrio učenike da se ne boje izraziti svoje potrebe i želje u molitvi Ocu.

C. Određeni zaključci u vezi najvažnijih svojstava molitve

Bog može učiniti sve što želi, no čini se da je On odlučio čekati, odgađajući svoje djelo sve dok njegov narod ne izrazi svoje slaganje u molitvi prije nego On djeluje. Iz primjera i učenja iz Pisma, čini se da se Bog povezao s našim molitvama, odabirući da ostvari svoje ciljeve kroz te molitve.

Bog poštuje čovjekovu volju i želi da ljudi primjenjuju svoju volju u jedinstvu s Božjom voljom i u suprotnosti s voljom Sotone. Molitva je izraz naše želje za Božjom voljom i ona je jedan način na koji mi radimo zajedno s Bogom u ostvarivanju Njegovih ciljeva. Molitva nije borba u kojoj uvjeravamo i silimo Boga da bi promijenio svoje mišljenje kako bi pristajalo uz naše vlastite užitke. Radije, kroz molitvu mi otkrivamo Njegovu volju i tada priklanjamo svoju volju u skladu s Božjim željama i ciljevima. Radi toga molitva ima dvostruku svrhu:

- Izražavanja naših misli i želja Bogu.
- Otkrivanja Njegove volje za nas.

II. ULOGA POSTA

Post je naše slobodno odricanje od neke ili sve hrane i pića u svrhu neometane molitve. Također može postojati vrijeme povlačenja od aktivnosti i zajedništva s prijateljima na neko vrijeme kako bi se predali dublje u zajedništvo s Bogom - kako bi tražili Njega i Njegovu volju. **Post je duhovna disciplina, a ne zapovijed.** Zbog toga, ako osoba ima medicinske probleme ili iz nekog drugog razloga ne može postiti, ta se osoba ne bi trebala osjećati krivom ili biti optužena da griješi. Post se u nekim kulturama i religioznim sredinama običava činiti kao ritual ili tradicija. Funkcija biblijskog posta je da pojedinac usredotoči nepodijeljenu pozornost na Boga. Nikada se ne bi trebalo postiti samo kao ritual.

A. Isusovo učenje

Isus je podučavao o postu i sam je postio (Mt. 4:2). Njegovi učenici nisu trebali postiti za vrijeme dok je on postio i bio s njima (Mk. 2:18-19). Međutim, čak i ovaj tekst jasno govori da je Isus očekivao *da učenici poste nakon što On bude uznesen na nebo*. Također je podučavao svoje učenike kako postiti u molitvi. U kontekstu učenja o molitvi, Isus je dvaput rekao o postu: "Kada postite... ne budite kao licemjeri..." (Mt. 6:16-17) Zapazi da je On rekao "kada" a ne "ako" kao da je to bila regularna praksa učenika.

B. Primjer rane crkve

U Djelima, vidimo kako molitva, post i širenje crkve idu ruku pod ruku. Kako se crkva oslanjala na Boga, Evanđelje je napredovalo.

2. Djela 13:1-3

Za vrijeme dok su vođe crkve u Antiohiji služili (molili) pred Bogom i postili, spustio se Duh Sveti s uputama i vodiljama. Širenje Pavlove službe i širenje crkve u Maloj Aziji i Europi počelo je s molitvom i postom.

3. Djela 14:23

Pavao i Barnaba su postavili starješine novih crkava pod Božju brigu s molitvom i postom. Kroz molitvu i post, Pavao i Barnaba su dobili hrabrost da bi postavili te ljude kako bi vodili svoje crkve u Božjim rukama.

C. Priroda posta

Krist je učio u skladu s tim da ćemo dobiti odgovore s neba kad molimo, tražimo i kucamo (Mt. 7:7). Svaka riječ indicira na veliki intenzitet traženja. Post učinjen slobodno otkriva žudnju, ustrajno breme srca, žudnju koja je veća od želje za fizičkom hranom. Motivacija za postom izgleda kao da je dvostruka. Vjernik ulazi u još intenzivnije traženje Boga zbog dvostrukog cilja:

- Duhovnog jačanja.
- Napretka Kraljevstva Božjeg.

Kao što je pokazano u Kristovim uputama i primjerima rane crkve, post je očekivan i vitalan dio molitve.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Jesi li ikad proveo(la) vrijeme u molitvi i postu? Kakvo je bilo tvoje iskustvo? Jesi li osjetio(la) duhovno osnaženje ili vidio(la) da Bog odgovora na tvoju molitvu na poseban način?

PLAN DJELOVANJA

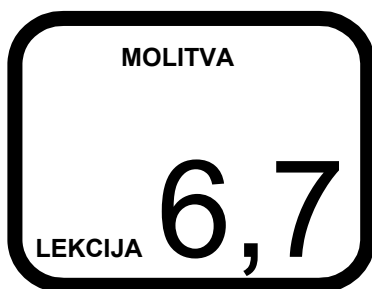
- Pročitaj Matej 6:16-18.
- Opiši kako su "licemjeri" izgledali kada su postili. Zbog čega su to činili?
- Opiši kako bi osoba trebala izgledati kada posti.
- Kako naš post može postati ritual?
- Planiraj i ostvari duhovnu disciplinu pasta. Ispod je nekoliko načina na koji to neki kršćani rade. Možda ćeš željeti slijediti neke od njih, no oblik odabireš sam. Suzdrži se neke hrane i pića na određeno vrijeme.
  - Suzdrži se sve hrane, ali pij sokove i druge tekućine određeno vrijeme.
  - Suzdrži se od određene hrane, ali na određeno vrijeme.
  - Odredi jedan dan tjedno/mjesečno kada ćeš postiti.
  - Napravi listu određenih stvari za koje ćeš moliti kada postiš.
  - Zabilježi u svom duhovnom dnevniku svoje iskustvo tijekom posta. Kako si se osjećao? Što si naučio o sebi? Što o Bogu?

IZVORI

- Duewel, Wesley L., Touching the World Through Prayer. Coral Gables, FL: Worldteam, 1986.
- Eastman, Dick, No Easy Road. Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1971.
- Piper, John, Hunger for God. Wheaton, IL: Crossway Books, 1997.

Uloga molitve

MOLITVA ZA ŠIRENJE EVANĐELJA

☞ Svrha Lekcije

Svrha je ove lekcije osigurati mogućnost kako bi osnivači crkava imali ujedinjenu molitvu za sebe i druge osnivače crkava širom Centralne/Istočne Europe i bivšeg Sovjetskog Saveza.

☞ Glavne točke

Vrlo je važno moliti za širenje Evanđelja izvan našeg mjesnog područja.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije, svaki sudionik bi trebao:

- znati kako bolje koristiti biblijske molitve kao model za svoju molitvu.
- biti ojačan kroz molitvu drugih.
- moliti ne samo za mjesne osnivače crkava, već i za osnivače crkava koji rade u drugim zemljama.

☞ Prijedlog trenerima

Vodite sudionike u molitvi kroz molitvu Pavla u Kološanima 1:3-14 ostavljajući vremena za poduku na minimumu tako da se većina vremena može posvetiti molitvi.

Poželjno je da se sudionici mole za osnivače crkava u drugim zemljama koji prolaze kroz isti program treniranja. Zemlje gdje se to trenutno događa su Albanija, Bugarska, Češka, Estonija, Hrvatska, Mađarska, Rumunjska, Rusija, Slovačka, Srbija i Ukrajina. Za nove informacije kontaktiraj ured Alliance u Budimpešti.

UVOD

Jedan od najboljih načina za molitvu je da koristimo biblijske modele. Za ovaj lanac molitve, slijedi molitvu apostola Pavla Kološanima danu u **Kološanima 1:3-14** kao pregled za slavljenje, štovanje i molitvu.

Primijeti da ova molitva počinje i završava sa zahvaljivanjem Bogu (Slika 6.1). Činjenica da je to uobičajen biblijski način daje naglasak na važnost molitve i zahvaljivanja. Slijedit ćemo isti ciklus u ovom lancu molitve. Kretat ćemo se od zahvaljivanja, preko Evanđelja, do spoznaje i natrag na zahvaljivanje.

I. ZAHVALJUJMO BOGU - KOLOŠANI 1:3-5

Pročitajmo zajedno ovaj redak 1:3-5. «Zahvaljujemo Bogu, Ocu Gospodina našega Isusa Krista, uvijek kad molimo za vas, jer smo čuli za vašu vjeru u Kristu Isusu i za ljubav koju imate prema svima svetima radi dobra kojem se nadate i koje se za vas čuva na nebesima. Za nj ste prije čuli propovijedanjem istine, to jest Radosne vijesti, koja je kod vas.»

A. Zahvaljujte Ocu za svete

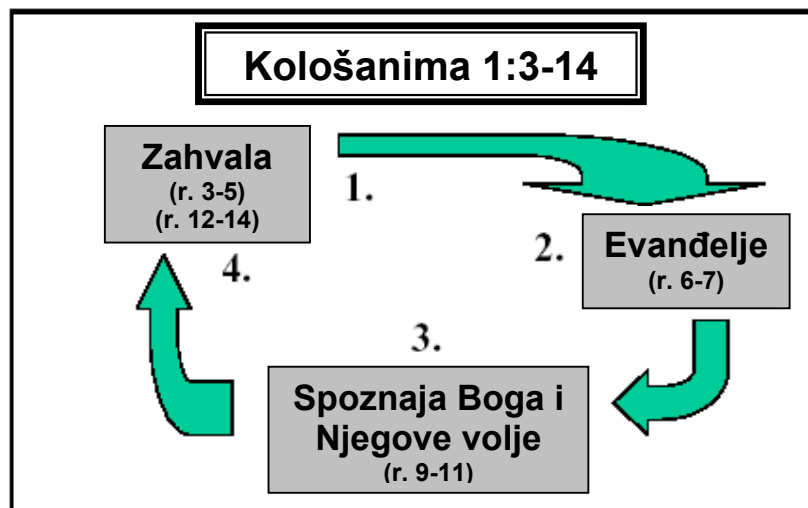
- na ovom treningu (određeno, po imenu).
- u svojoj crkvi.
- u svom životu: za one koji su imali duhovni utjecaj u tvom životu.

B. Zahvaljujte Ocu

- za ljubav koju vam je pokazao.
- za vjeru koju vam je dao.
- za nadu koju imate usred ovog bespomoćnog svijeta.
- da je Evanđelje došlo do vas.

Obrati pozornost: Budi određen u svojim molitvama. Zahvaljuj i slavi Oca zbog određenih događaja u svom životu gdje je Bog pokazao svoju ljubav, vjeru, nadu i kada si primio Evanđelje.

Slika 6.1. Molitveni krug

II. MOLITE DA SE EVANĐELJE ČUJE ŠIROM SVIJETA - KOLOŠANI 1:6-7

Pročitajte zajedno retke 6 i 7: "... Evanđelju koje je do vas doprlo te plodove nosi i raste, kao što po svem svijetu, tako i među vama od dana kad ste čuli i spoznali milost Božju po istini, kako ste naučili od ljubljenog Epafre, sluge zajedno s nama; on je umjesto nas, vjeran poslužitelj Kristov, on nas je i obavijestio o vašoj ljubavi u Duhu."

- Molite da Evanđelje donese mnogo ploda u životima ljudi kojima samo svjedočili (Budite određeni u svojim molitvama).
- Molite da Evanđelje donese mnogo ploda na mjestima gdje drugi osnivaju crkve (Trenner bi trebao imati listu zemalja gdje se sada održava Trening za osnivanje crkava).
- Molite za druge misionare koje znate, kako bi njihova služba rezultirala s mnogo ploda.
- Molite kako bi Bog pozvao još mnogo vjernika službenika da odnesu Evanđelje do kraja zemlje.

III. MOLITE KAKO BI VAS BOG ISPUNIO POTPUNOM SPOZNAJOM SVOJE VOLJE .KOLOŠANI 1:9-11

Tiho pročitajte retke 9-11: "Zato i mi, od dana kada to čusmo, neprestano za vas molimo i ištemo da se ispunite spoznajom volje Njegove u svoj mudrosti i shvaćanju duhovnome: da živite dostojno Gospodina i posve mu ugodite, plodni svakim dobrim djelom i rastući u spoznaji Božjoj, osnaženi svakom snagom, po sili Slave njegove, za svaku postojanost i strpljivost."

- Na praznim crtama ispod, nabrojite razloge zbog kojih je Pavao molio da oni budu ispunjeni spoznajom njegove volje kroz svu duhovnu mudrost i razumijevanje. Koji su bili očekivani rezultati? Prva dva su riješena za vas.
  - Da vjernici mogu živjeti život dostojan Boga.
  - Da vjernici mogu ugoditi Bogu.
  - _____

4. _____
5. _____
6. _____

B. Koristeći listu koju ste ispunili u djelu A, molite te stvari za svoje prijatelje na ovom treningu.

IV. ZAHVALJUJTE OCU - KOLOŠANI 1:12-14

Pročitajte glasno retke 12-13: «... s radošću zahvaljujući Ocu koji vas osposobi za dioništvo u baštini svetih u svjetlosti. On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo svoga ljubljenog Sina, u kome imamo otkupljenje, oproštenje grijeha.»

A. Zahvaljujte Ocu zbog toga jer vas je uveo u svoje Kraljevstvo.

B. Zahvaljujte Ocu da više ne živite pod ropstvom Sotone.

C. Zahvaljujte Ocu da ste izbavljeni.

D. Zahvaljujte Ocu da su vam grijesi oprošteni.

E. Zahvaljujte Ocu da ga možete zvati "Abba" ili "Tata".

VODSTVO

Sfere vodstva

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da pomogne sudioniku kako bi odredio na koje mjesto treba fokusirati svoje napore u vezi razvijanja vodstva.

☞ Glavne točke

- Osnivač crkava treba napraviti trening novih vođa kao visoki prioritet.
- Učinkoviti trening za vodstvo zahtijeva da osnivač crkve provede više vremena i napora s onima koji će postati vođe i proširiti službu.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- biti uvjeren da trening vodstva treba biti prioritet za njegovo ili njezino vrijeme i napore.
- znati kako koristiti koncept 'Sfera Vodstva' koje će mu pomoći u planiranju treninga za vodstvo.

UVOD

Jedna od najvažnijih odluka s kojom se vođe suočavaju je kako koristiti svoje vrijeme. Zahtjevi su beskonačni. Nikada nema dovoljno sati da bi se sve napravilo. Što se mora učiniti, a što može čekati? Odgovori nisu jednostavni, no postoje neki općeniti principi. Jedna od najvažnijih vodilja je ta da vođe moraju biti trenirani u skladu s tim da im služba raste i da se širi. To je posebno istina s osnivanjem crkava. Bez kontinuiranog razvoja novih vođa, proces će stagnirati i umrijeti.

Svaki bi osnivač crkve trebao biti uključen u razvoj novih vođa. No, čak i tada treba postojati neka vodilja u vezi toga koje vođe treba trenirati i koliko vremena treba uložiti u pojedinca. Isus je najbolji primjer kako održati balans.

I. ISUSOV PRIMJER

Isus je došao na zemlju kako bi platio za naše grijeha i utemeljio svoju crkvu. Ta crkva bi trebala biti njegovo sredstvo da propovijeda Evanđelje svim narodima. Razmotrivši velik zadatak s kojim se suočio Isus, zaista je neobično da je odlučio provoditi svoje vrijeme na način na koji je to činio. Svakog je dana mogao raditi nevjerojatna čuda i provoditi cijelo vrijeme propovijedajući masama koje su ih došle vidjeti.

Zaista, Isus je učinio mnoga čuda, ali ne svakodnevno i niti blizu broja koliko je mogao učiniti. Nadalje, jasno se vidi da je odlučio provoditi svoje vrijeme trenirajući dvanaest ljudi prije negoli mnoštva. Radije nego da dosegne što je više moguće ljudi, Isus je trenirao šaćicu vođa koji će kasnije doseći druge. Rezultati su bili nevjerojatni. Iako je moćno Rimsko carstvo opako progonilo mladu, novu Crkvu, ona je preživjela i rasla sve dok sam car Konstantin nije postao kršćanin. Jasno je da Isusove neuobičajene metode djeluju.

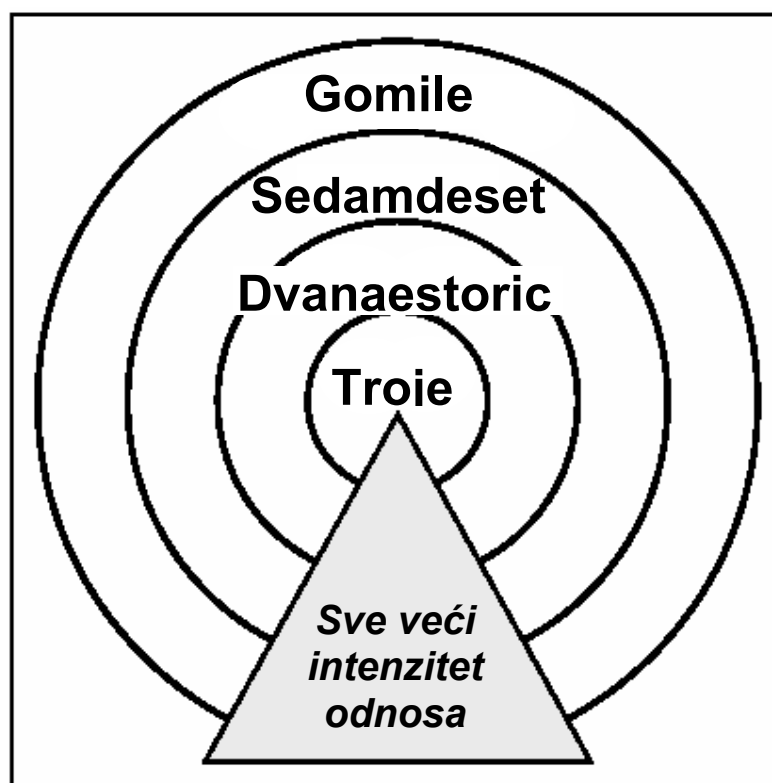
Radije nego da dosegne što je više moguće ljudi, Isus je trenirao šaćicu vođa koji će kasnije doseći druge.

Blizak pogled na Isusovu službu pokazuje da se i On bavio s četiri različite grupe ljudi. Te grupe su bile:

- *Trojica* – Isus je iznova i iznova uzimao Petra, Jakova i Ivana odvojeno od ostalih učenika i pokazivao im više o svojoj naravi i namjeri. Primjeri uključuju Mateja 17:1, Marka 5:37, Marka 13:3 i Marka 14:33. Kada čitamo knjigu Djela, vidimo da su ta tri čovjeka igrala mnogo značajniju ulogu u razvoju Crkve nego što su to imali ostali učenici.

- *Dvanaestorica* – Dvanaest apostola su uživali poseban odnos s Isusom. Bili su izabrani za tu čast između mnogih učenika koji su ga slijedili (Lk. 6:13). Iako će i ostali učenici igrati važnu ulogu u novoj Crkvi, dvanaestorica (osim Jude) će biti oni koji će biti vođe. Zbog toga su oni bili prioritet za Kristovo vrijeme i trud.
- *Učenici* – Kao što smo vidjeli iznad, postojala je i veća grupa 'učenika' koji nisu bili izabrani da budu među dvanaesticom. Ta grupa je također napustila svoje domove i stil života kako bi ga slijedili (Lk. 14:27). Sveukupni broj se očito često mijenjao. U jednoj prilici, mnogi od njih su napustili Isusa (Iv. 6:66). U Luki 10:1, grupa je bila dovoljno velika da bi Isus mogao izabrati sedamdeset i dvojicu među njima za posebnu službu. Nakon svog uskrsnuća, pojavio se pred više od 500 njih (1 Kor. 15:6). I glavna grupa od 120 se predala molitvi dok su čekali na obećanog Duha Svetog (Djela 1:15).
- *Mase ljudi* – Velik je broj ljudi slijedio Isusa, slušajući Njegova učenja i čekajući da vide Njegova čuda (Mt. 4:25; 13:2). Znamo da im je broj bio i do 5000, računajući samo muškarce (Lk. 9:14). Neki od njih su povjerovali, a neki nisu. Ljudi koji su bili među njima idu od učenika do farizeja koji su htjeli uhvatiti Isusa u nekoj pogrešci.

Slika 3.1 Sfere Isusovog vodstva

Slika 3.1 ilustrira te različite grupe koje su slijedile Isusa kao niz sfera. Intenzitet odnosa se povećava kako se krećemo od masa u vanjskom krugu prema unutarnjem krugu u kojem su Petar, Jakov i Ivan.

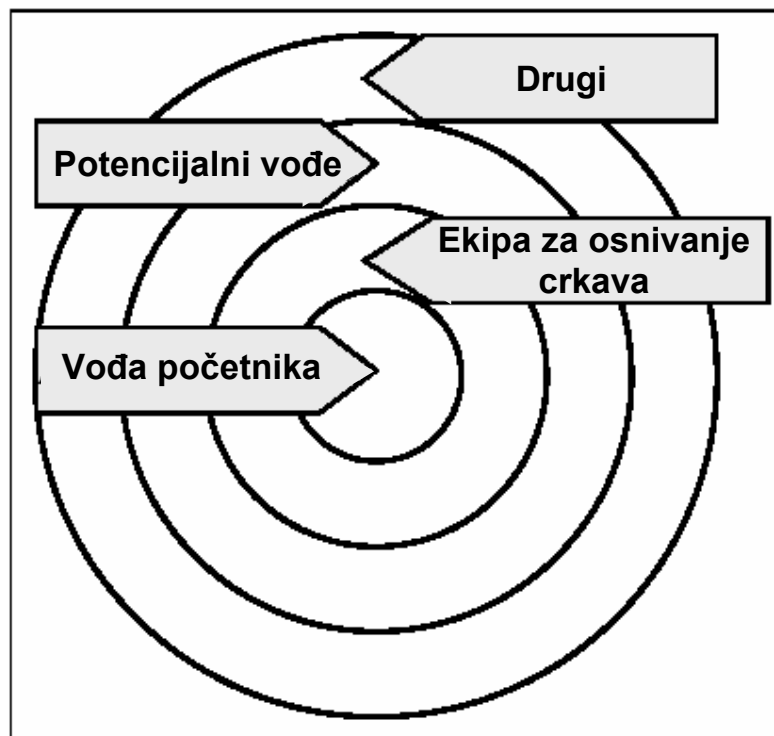
Kada gledamo na Isusovu službu, čini se da je on stavio veći naglasak na formiranje sfera bližih centru. Kako se krećemo od vanjskog prema unutarnjem krugu, On je provodio više vremena, otkrivao više istine i očekivao više za uzvrat.

II. SFERE VODSTVA KOD OSNIVANJA CRKAVA

Osnivači crkava bi također trebali slijediti Isusov primjer tako da se fokusiraju na prikladne ljude koje će trenirati. Ako bi trebao podvući svoje odnose kao sfere, onda bi to moglo izgledati kao slika 3.2. 'Izvana' bi se trebala nalaziti općenita grupa kojoj služimo - uključujući i vjernike i nevjernike. Slijedeći nivo bi uključio one vjernike za koje se čini da imaju potencijal kao budući vođe. Dublje unutra bi se nalazio tim za osnivanje crkava - oni s kojima bi radio da osnujete crkvu i koji su već uključeni u službu. Centar bi trebala biti osoba (ili vjerojatno 2-3 ljudi) s kojom radiš najintenzivnije da bi ga pripremio za vodstvo.

Slika 3.2 Sfere vodstva osnivača crkava

Dok promatraš sliku 3.2, postoji nekoliko ključnih točaka koje bi trebao primijetiti:

- Što je pojedinac bliže centru, više vremena i truda trebao bi provoditi u razvijanju te osobe za vodstvo.
- Do nekog stupnja bi trebao raditi sa svima u tvojim sferama, budući da ne možeš biti siguran tko će ili neće postati dobar vođa u budućnosti.
- Postepeno, oni koji su u izvanjskim sferama će se kretati prema unutarnjim tijekom svog rasta i sazrijevanja i dok se poučeni vođe oslobađaju za službu.
- Budući da si većinu svog vremena provodio s unutarnjim sferama, drugi ljudi s kojima radiš trebaju nositi službe 'izvanjskih' sfera kako ne bi bili zanemareni. Ti ćeš biti 'onaj koji oprema', a oni će biti 'službenici'. Ovaj model je biblijski (Ef. 4:11-12).
- Poučeni vođe će najvjerojatnije biti članovi tima za osnivanje crkava što čini novu sferu. To je jednako Petru, Jakovu i Ivanu koji su sačinjavali unutarnju Trojku, ali su bili i članovi Dvanaestorice.

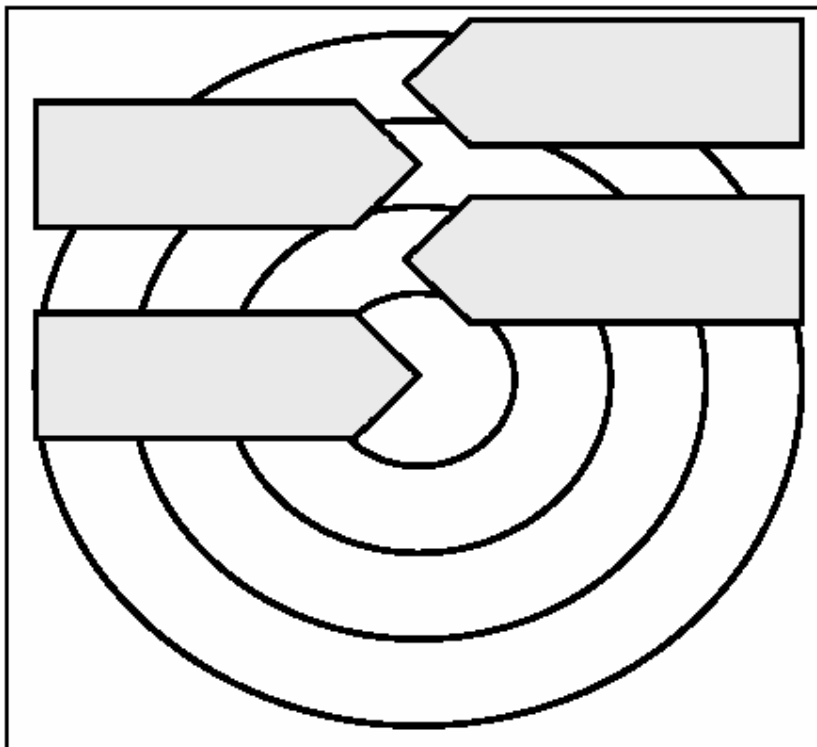
III. TVOJE SFERE VODSTVA

Što je s tvojom situacijom? Tko bi pristajao u tvoje sfere? Odvoji nekoliko trenutaka i ispuni na slici 3.3 imena pojedinaca i grupa kojima ti služiš, a koji bi najbolje bili opisani sa svakom od sfera vodstva.

Možda imaš samo formalni tim za osnivanje crkava, a možda i nemaš. Idealna situacija bi bila kada bi započeo novi tim za osnivanje crkve zbog već objašnjenih razloga u ovom materijalu. Nažalost, idealno nije uvijek moguće. Ako već imaš tim, tada će ti biti lako ispuniti sfere. Ako nemaš, razmotri sljedeće ideje i ispuni to što bolje možeš:

- Ako nemaš 'formalan' tim za osnivanje crkve, možda imaš 'neformalan'. Postoji li mala grupa predanih pojedinaca s kojima blisko radiš s ciljem osnivanja nove crkve? Smatraj ih svojim timom, čak i ako to nije 'službeno'. No, kako ih vodiš koristeći principe iz ovoga materijala, možda ćeš htjeti diskutirati o mogućnosti formiranja organiziranijeg tima u bliskoj budućnosti.
- Ponekada ćeš trebati raditi sam, kao što je novo područje s nepoznatim vjernicima. Ako je to tvoja situacija, tada samo možeš ispuniti izvanjski krug, no sada bi trebao početi planirati kako ćeš trenirati nove vjernike i pomicati ih kroz nivoe što je brže moguće. Tvoja situacija je daleko od idealne i jako je nepouzdana da ćeš biti veoma uspješan u osnivanju nove crkve osim ako ne počneš pronalaziti ljude iz unutarnjih sfera.

Slika 3.3 Tvoje sfere vodstva

- Ako imaš ikakve sumnje bi li ljudi trebali biti u 'višim' krugovima, napiši njihova imena sa zagradama. To će te podsjetiti da provedeš neko vrijeme kako bi procijenio te ljude i kako bi razvio aktivnosti učenja da vidiš jesu li zaista vjerni. Ako uvidiš da nisu, tada ih možeš maknuti iz tog kruga.
- Ne zabrinjavaj se time ako ćeš imati mnogo ljudi u unutarnjim sferama. Isus je bio u mogućnosti da samo intenzivno podučava trojicu - Petra, Jakova i Ivana. Nemoj se zabrinjavati ako nećeš biti u mogućnosti ostvariti više nego Gospod. Imati samo jednog učenika mnogo je bolje nego nemati nijednog. I mnogo je bolje imati samo jednog ili jednu i dobro ih istrenirati, nego nekoliko siromašnih.
- Ako se ne možeš sjetiti nikoga tko bi mogao biti u unutarnjim sferama, tada trebaš započeti ozbiljno, specifično, intenzivno moliti da Bog podigne vođe iz novog osnivanja crkve.

Pošto si ispunio svoje sfere, razmisli o tome kako koristiš svoje vrijeme i energiju. Ako imaš ljude na svakom nivou, tada bi svoje vrijeme trebao koncentrirati bliže centru. Činiš li to? Koliko više vremena provodiš s onima u unutarnjim sferama nego s onima u vanjskim sferama? Kakve aktivnosti radiš s njima? Razvijaš li svjesno vještine vodstva i služenja u njima?

Pretpostavljajući da sada provodiš dovoljno vremena s vođama i potencijalnim vođama, jesu li izvanjske sfere zanemarene? Nećeš imati dovoljno vremena i energije da bi služio samo njima i još uvijek razvijao vođe. Od velike važnosti je da naučiš podijeliti službu s onima s kojima radiš. Trebaš biti onaj koji oprema i poticatelj za one koji vrše službu. Kako to činiš?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koliko će dugo novom vjerniku trebati da se kreće kroz sfere do unutarnjeg kruga? To je toliko dugo koliko će biti potrebno da bi se utemeljila crkva. Je li to prihvatljivo vrijeme?
- Koliko je velik prioritet treninga vodstva u očima pastora na tvom području? Kako će to pomoći ili spriječiti rast i osnivanje novih crkava?

PLAN DJELOVANJA

Upotrijebi svoju dovršenu sliku 3.3 kako bi razvio plan za pomoć onima u svakom krugu da se razviju kao vođe. Nakon toga kritički procijeni svoj plan kako bi vidio je li moguće da ga izvršiš. Hoćeš li imati dovoljno vremena koje ćeš provesti sa 'unutarnjim' krugom? Koliko? Koliko često? Hoće li netko služiti 'izvanjskom' krugu? Tko? Kada? Kako? Napravi svaku nužnu prilagodbu za svoj plan i tada diskutiraj sa svojim mentorom.

Uvod u timski rad

KAKO RADITI S DRUGIMA

☞ Svrha lekcije

Ova lekcija objašnjava kako rad s ostalima u osnivanju crkve može povećati učinkovitost osnivača crkve upotunjavajući njegove sposobnosti.

☞ Glavne točke

- Timski rad je učinkovitiji nego samostalan.
- Timski rad uključuje grupu koja radi na zajedničkom zadatku.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti beneficije uključivanja drugih u službu nasuprot samostalnom radu.
- razumjeti biblijski temelj za timski rad.
- biti predan timskom radu radi učinkovitog osnivanja crkve.

☞ Prijedlozi trenerima

Ova lekcija o timskom radu se povezuje s formalnim timovima za osnivanje crkava, a također i uz neformalnije grupe vjernika koji rade zajedno na osnivanju nove crkve. Bilo bi od velike pomoći pitati sudionike da li itko od njih radi u formalnim timovima i tada odlučiti koja vrsta timskog rada bi bila od najveće pomoći za vaše učenike.

UVOD

Tipičan crkveni vođa može vidjeti da njegova zajednica hoda kao muha bez glave, čak i s veoma jasnim smjerom. On si može reći: "Ne mogu pokrenuti zajednicu, iako koristim i posljednji atom snage. Moram nastaviti voditi ljude konstantno kako bi stvari koje sada imamo i dalje išle. Ako prestanem gurati, naša crkva će jednostavno biti prepuštena sama sebi." Kako su tužne ove riječi za toliko mnogo crkava. Snažne upute jakih vođa su tijekom godina uspavale mnoge zajednice. Počinju se kretati samo onda kada ih se pogurne i naprave samo onoliko koliko im se kaže (uzeto od Kilinski, str. 159., 160.).

"Raditi sami" vođe, kao ovi opisani iznad, vjeruju da je jedini način na koji treba voditi korištenje vlastitog utjecaja i karizme da bi motivirali, gurnuli i uvjerali mase. Za nekoga tko koristi takav pristup, uspjeh je ograničen na broj ljudi na koje on može utjecati i na opseg njegove osobne sposobnosti i kreativnosti.

I. ŠTO JE TIMSKI RAD?

Timski rad uključuje rad s ostalima na zadatku (kao što je osnivanje crkve), radije nego da to radimo sami. Kao takav, timski rad zahtijeva slaganje oko cilja na kojem grupa radi da bi ga ostvarila. Radeći zajedno, članovi grupe (ili tima) koriste različite darove i sposobnosti svakog člana, isto kao i povećan opseg vremena i napora s kojim svaki pojedinac može doprinijeti zadatku.

Timski rad može uzeti oblik formalnog tima za služenje, s fokusom osnivanja nove crkve. U toj situaciji, normalno bi se trebao prepoznati vođa tima i vjerojatno neka vrsta službenog slaganja oko zadatka i odgovornosti svakog člana. Takva vrsta dogovora ima mnoge prednosti. Uloge su jasno definirane, a isto tako i cilj. Obično postoji jak sistem odgovornosti koji svakog člana drži učinkovitim u doprinosu zajedničkom cilju. Međutim, timski rad ne bi nikada trebao biti limitiran samo takvim formalnim situacijama.

Timski rad uključuje rad s ostalima na zadatku, radije nego da to radimo sami.

Čak i kada 'formalni' tim ne postoji ili kada kulturalne okolnosti priječe formiranje tima, timski rad se može i trebao bi se koristiti. Gotovo je svaki težak zadatak lakši kada grupa na njemu zajedno radi. To je posebno točno kada je zadatak osnivanje nove crkve. Nebrojani sati su potrebni da bi se evangeliziralo, učilo i izgrađivalo potencijalne članove crkve. Samo jedna osoba koja pokušava napraviti takav zadatak se obično odaje frustraciji i iscrpljenosti, radije negoli dosezanju mnoštava. Timski rad je bolji način.

Gotovo je svaki težak zadatak lakši kada grupa na njemu zajedno radi.

Čak će i neformalne grupe koje zajedno rade na osnivanju crkve funkcionirati bolje ako postoji jedna osoba koja je prepoznata kao 'vođa'. Izgledno, taj će vođa funkcionirati kao vođa-sluga, izgrađujući ostale članove, radije nego "gospodariti" nad grupom. Ova lekcija se fokusira na tog "vođu" i kako on može stvoriti atmosferu koja njeguje timski rad. Postoje nekoliko karakteristika uobičajenih za formalan i neformalan timski rad:

- O viziji (cilju) službe odlučuje grupa.
- Odluke donosi grupa.
- Probleme posjeduje grupa.
- Članovi grupe su zajednički odgovorni jedni drugima.
- Svaki član koristi svoje sposobnosti kako bi doprinio uspješnom ostvarenju zadatka.
- Netko je prepoznat kao 'vođa'.
- Grupa ostvaruje više nego što bi pojedinci mogli sami.

II. BIBLIJSKI TEMELJ ZA TIMSKI RAD

A. Stvoreni smo da bi bili 'zajedno'

Bog zove svoju djecu da zajedno rade. Taj princip vidimo u Bibliji već na samom početku stvaranja. Bog je prvo stvorio Adama, ali je uskoro izjavio: "Nije dobro da je čovjek sam." Onda je Bog stvorio Evu da bi bila "prikladan supružnik za njega."

Salomon, u svoj svojoj mudrosti, također je razumio da mi trebamo jedni druge.

"Bolje je dvojici nego jednome, jer imaju bolju plaću za svoj trud.

Padne li jedan, drugi će ga podići.

A teško jednomu! Ako padne, nema nikoga da ga podigne.

Pa ako se i spava udvoje, toplije je; a kako će se samac ugrijati?

I ako tko udari jednoga, dvojica će mu se oprijeti; i trostruko se uže ne kida brzo" (Propovjednik 4:9-12).

B. Vođe ne bi trebali raditi sami

Mojsije je imao veliku odgovornost kao vođa Izraelaca na putu u Obećanu zemlju. Mojsije je ostvario mnogo i bio je vjeran kao vođa, a ipak, ako istražimo njegove pogreške, vidimo da je previše radio sam. Povremeno vidimo Jošuu i Arona pokraj njega, ali mnogo češće Mojsije isključivo djeluje kao pojedinac odgovoran za mnoštvo. Bilo je trenutaka kada je to postalo previše za Mojsija i on se osjetio kao žrtva naroda (Izl. 17:4; Br. 11:10-14).

Kada se Mojsije ponovno spojio sa svojim tastom Jetrom u Izlasku 18, vidimo da je Jetro bio veoma impresioniran svime što je Bog učinio kroz Mojsija (Izl. 18:1-12). No, kada je Jetro primijetio da je Mojsije sam i kao sudac i kao vođa za sve ljude, odmah je rekao Mojsiju da ono što radi "nije dobro." Mojsije je mislio da je služiti ljudima samo na ovaj način preporučljivo. No, trebao je pomoć da bi olakšao breme i bio siguran da se posao obavlja ispravno. Tako je Jetro napravio plan po kojem je Mojsije mogao podijeliti odgovornosti s drugima (Izl. 18:17-26). Kasnije u sličnoj situaciji, kada je Mojsije bio tužan radi pobune ljudi, Bog je vidio da Mojsije treba pomoć i postavio je 70 starješina da bi mu pomogli 'nositi breme' (Br. 11:16-17).

To što Mojsije služi sam ljudima "nije dobro".

C. Rad zajedno je uobičajen način za službu u Novom zavjetu

Timski rad vidimo ponovno u nekoliko dijelova Novog zavjeta. Isus je pozvao svoje učenike i radio je s njima kao s grupom. Kada ih je Isus upoznao sa službom, umnožio je njihov trud šaljući ih 'dva po dva' (Mk. 6:7, Lk. 10:1). Petar je s drugim kršćanima otišao evangelizirati u Cezareju (Dj. 10:23).

Duh sveti je odvojio Pavla i Barnabu kao prvi misionarski tim (Dj. 13:2). Nakon prvog misijskog putovanja, ovaj se tim razdijelio na dva (Dj. 15:36-41). Pavao je imao otvorena vrata za službu, ali se ipak suzdržao od ukazane prilike zbog toga što je tada bio sam (2 Kor. 2:12-13). Kada su se vođe postavljali u ranoj crkvi, bilo je normalno da se odredi grupa starješina kako bi vodila svaku crkvu (Dj. 14:23).

Razlog za biblijski naglasak na timski rad je očit: u mnogim savjetnicima se nalazi velika mudrost (Izr. 15:22), a niti jedna osoba isto tako nema sve darove (Ef. 4, 1 Kor. 12). Mi trebamo jedni druge. Današnja služba bi trebala imati koristi od timskog rada. 2-5 ljudi koji rade zajedno mogu značajno povećati rast nove crkve. U tvom osnivanju crkve, traži one za koje se čini da imaju viziju sličnu tvojoj i moli ih da se mole oko priključivanja tvojoj službi.

Timski rad može značajno povećati rast nove crkve.

III. KARAKTERISTIKE UČINKOVITOG TIMSKOG RADA

A. Zajednička vizija i razumijevanje zadatka

Grupa ljudi se ne može kretati zajedno ako ne idu u istom smjeru. Timski rad zahtijeva da svaki član zna cilj prema kojem grupa stremlji. Neki službeni timovi imaju svoju izjavu namjere, koja u jednoj rečenici objašnjava zašto rade zajedno. U drugim situacijama, izjava namjere crkve bi mogla biti zajednička vizija koja održava da tim za osnivanje crkve radi zajedno.

Ako nisi proveo vrijeme da diskutiraš i da se složiš oko cilja s onima s kojima radiš, onda to učini što je prije moguće. Taj proces sam po sebi može biti vrlo vrijedno iskustvo. Dok razgovaraš o svrsi svoje grupe, osobne želje, strasti i sklonosti svakog člana mogu postati jasnije. Te želje na drugi mogući način ne bi bile spoznate. Kako su jedinstvene strasti i želje svakog člana otkrivene, razmotri kako one mogu biti uključene u sveukupnu viziju. Često ćeš otkriti da je Bog spojio zajedno pravu kombinaciju darova i sposobnosti u skladu da te osposobi da izvršiš zadatak.

Ukomponiraj strasti i želje članova grupe u sveopću viziju.

Kada ljudi koji zajedno rade imaju inkompatibilne pristupe ili sukobljavajuće ciljeve, tada zajednički rad nije moguć. U tom slučaju, ili članovi grupe moraju odustati od određenih želja ili trebaju oformiti odvojeni tim, kao što su to učinili Pavao i Barnaba u Djelima 15:36-41.

Pregledaj vaš zajednički cilj tijekom dnevnog sastajanja sa svojom grupom. Nemoj pretpostavljati da ga svaki član razumije (ili da ga se sjeća!), kako se ne bi trebao ponovno prelaziti.

Ovdje su neki primjeri izjava namjere:

- Naš tim postoji kako bi osnovao zdravu, multiplicirajuću crkvu u _____.
- Naša grupa postoji kako bi služila alkoholičarima u _____ na takav način da će pronaći spasenje od svojih grijeha i slobodu od svoje ovisnosti.
- Radimo zajedno kako bi olakšali rađanje i razvoj Pokret za osnivanje dovoljnog broja crkava u _____.
- Naša grupa postoji kako bi planirala i vodila smisleno bogoslužje kada se vjernici skupe u _____ crkvi.

B. Vrijeme provedeno zajedno u molitvi i planiranju

Učestvovanje članova grupe je najvrednije kada ljudi znaju što se događa i primjereno mogu iznositi ideje, potrebe i želje jedni drugima. To se može ostvariti zajedničkim sastajanjima jednom tjedno (ili češće) i činjenjem sljedećih stvari:

1. Zajedničke molitve

Ništa ljude ne povezuje u jedinstvo kao molitva. Učinkoviti osnivači crkava i grupe za osnivanje crkava su predani molitvi. Zajedno se mole za osobne potrebe, ciljeve službe, a također i za izgubljene s kojima imaju kontakte.

2. Razgovaranje o individualnim službama

Timski rad zahtijeva da se provede vrijeme u slušanju onoga što pojedini članovi rade. Slušanje iz prve ruke o onome kako drugi članovi doprinose može pomoći da se tim zbliži, da se izgradi moral i nauče vještine za služenje.

3. *Zajedničko planiranje*

Zajedničko planiranje može biti veoma dragocjeno iskustvo. Neki vođe planiraju i tada govore grupi što trebaju raditi. Kada su članovi grupe neiskusni ili nezreli, tada će vjerojatno trebati vođu koji će povremeno raditi te stvari. Vođa bi trebao uključiti one koji rade s njim u proces planiranja.

Vođa bi trebao uključiti one koji rade s njim u proces planiranja.

Ljudi su najpredaniji stvarima u koje su sami bili uključeni prilikom stvaranja.

Planiranje povećava potencijal timskog rada. To planiranje bi moglo uključivati: 1) Pogled na zajednički zadatak. 2) Odlučivanje o potrebama grupe u skladu s postizanjem cilja. 3) Identificiranje izvora za službu. 4) Razvijanje strategija za postizanje ciljeva.

4. *Međusobno izgrađivanje i opremanje (prema potrebi).*

Dobar vođa će olakšati razvoj vještina za služenje svakog člana u svojoj grupi. Odvojiti će vrijeme kako bi im pomogao da budu učinkovitiji u propovijedanju, evangelizaciji ili u brizi za bolesne. Oživljavanje službe iz bliske prošlosti može osigurati trenutke poduke kada je netko voljan učiti.

Ako grupa koju ti vodiš nema redovite sastanke, tada razmisli o započinjanju istih prema primjeru iznad.

C. **Odnosi okarakterizirani ljubavlju**

Timski rad pretpostavlja voljnost da se uskladi i radi zajedno. Članovi grupe trebaju posjedovati želju da budu otvoreni o sebi. Bliskost se dobiva prihvaćanjem, podijeljenim iskustvima i vremenom. Stoga su zajedničko poštovanje, razumijevanje, ohrabrenje i naglasak na međusobnom služenju ključni elementi za timski rad.

Članovi grupe trebaju posjedovati voljnost da budu otvoreni o sebi.

Kako bi se postigla takva vrsta bliskosti, odnosi u grupi moraju biti temeljeni na posebnoj vrsti ljubavi - Božjoj ljubavi. Ta ljubav ne voli drugu osobu radi njene osobnosti, izgleda, sposobnosti ili inteligencije. Ona je motivirana Božjom beskonačnom i neuvjetovanom ljubavlju za nas. Kada primijenimo takvu vrstu ljubavi mi ohrabrujemo i gradimo jedni druge kao što to Pavao kaže Solunjanima (1 Sol. 5:11). Isus Krist je model za vođu koji želi učiti da "smatraš druge boljima od sebe" (Fil. 2:1-8).

Jedan test ljubavi je sposobnost rješavanja sukoba. Sukob je normalan, ali kada postoji neslaganje, on se mora priznati i riješiti. Grupe koje se ljube imaju sigurnost da raspravljaju o stvarima oko kojih se ne slažu. Prepoznaju da je svaki član važan za grupu i neće dopustiti da neslaganje uništi njihov odnos.

D. **Jasne i različite uloge**

Mnogi ljudi u službi traže ljude jednake sebi da im se pridruže u osnivanju crkve. To je velika pogreška i ignorira činjenicu da smo mi tijelo s mnogo udova i mnogo različitih darova (1 Kor. 12:12-31). Različiti ljudi mogu bolje ostvariti složene zadatke.

Različiti ljudi mogu bolje ostvariti složene zadatke.

Npr., grupa koja zajedno osniva novu crkvu može trebati ljude odgovorne za sljedeće zadatke:

- Evangelizaciju
- Učeništvo
- Slavljenje
- Financije/zgradu
- Uključenje novih članova
- Službu kućnih grupa
- Službu treninga vjernika
- Brigu za bolesne
- Posluživanje

Timski rad zahtijeva da članovi razumiju odgovornosti jednih prema drugima. Ako članovi ne znaju tko je odgovoran za određena područja, tada može narasti nivoi frustracije i služba će patiti. Ako nitko nije zadužen za vođenje bogoslužja, grupa se može svaki put pronaći u vrludanju tijekom bogoslužja, budući da nitko ne zna program za službu. Kada nitko nije zadužen za financije, članovi neće imati dovoljno sredstava za kupnju evangelizacijske literature kada će biti potrebno.

Timski rad je najučinkovitiji kada svaki član zna svoju ulogu i kada je stavljen u situaciju koja gradi njegovu ili njezinu snagu. Kada je tako, rezultati grupe se umnažaju zbog toga što svaki član radi do krajnjih granica. Primarna odgovornost vođe grupe je da omogući da se to i dogodi.

Timski rad je najučinkovitiji kada svaki član zna svoju ulogu i kada je stavljen u situaciju koja gradi njegovu ili njezinu snagu.

E. Iskrena i otvorena komunikacija među članovima

Glavna barijera za dobru komunikaciju je tendencija da procjenjujemo i sudimo a da nismo zaista poslušali. Kada grupa prakticira timski rad onda teži razumijevanju drugih prije nego što da savjet ili dijeli svoje vlastito mišljenje. Takva vrsta komunikacije pokazuje ljubav i poštovanje za drugu osobu.

Takva vrsta komunikacije se događa samo onda kada odvojimo vrijeme za razumijevanje problema prije nego ponudimo rješenje. Dobro pravilo je da ponovno preslušamo problem ili drugo mišljenje prije nego što reagiramo. Preslušavanje pruža mogućnost za odgovor i ispravku. Također pokazuje i razumijevanje i poštovanje.

Kada se javi problem u komunikaciji među članovima grupe, zapamti sljedeće:

- Ispituj kako bi razjasnio misli, osjećaje ili mišljenja drugih.
- Prepoznavaj i priznaj svoje vlastite želje, planove i ambicije.
- Zadrži neuvjetovano prihvaćanje čak i kada se ne slažeš.

Ako je sukob međuljudski, zapamti:

- Razgovaraj samo s osobama koje su uključene u situaciju ili problem (Mt. 18:15).
- Ne ulazi u ogovaranje ili klevetanje (2 Kor. 12:20).
- Pripazi na svoje riječi (Jak. 3:1-12).
- Blagoslivljaj, ne proklinji (Rim. 12:14).

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koje su prednosti kada osnivači crkava rade zajedno s drugima? Koji su neki od nedostataka u tom pristupu?
- Timski rad zahtijeva zajedničku viziju. Koje su tri stvari koje ti kao vođa možeš učiniti da bi pomogao onima s kojima radiš da formuliraju i zapamte zajedničku viziju?
- Ponekad su sastanci doživljeni kao "dosadni" i "gubitak vremena". Koje vrste sastanaka bi bile gubitak vremena, a koje vrste sastanaka bi bile od koristi za grupu koja radi zajedno na osnivanju nove crkve?
- U tvom određenom kontekstu, koje su uloge neophodne da bi se započela nova crkva (npr. evangelizator, učitelj, itd.)? Je li neophodno imati sve uloge predstavljene prije nego bi započeo crkvu?

PLAN DJELOVANJA

Nabroji četiri glavna zadatka koja trebaju biti dovršena u tvom zadatku osnivanja crkve. Razmisli kome bi mogao dodijeliti odgovornost za svaki zadatak, temeljeno na određenoj nadarenosti i snazi drugih vjernika koji su voljni pomoći. Zatim odluči kako možeš regrutirati i trenirati osobu za taj zadatak. Tada to i učini.

IZVORI

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks . Leadership: Making Human Strength Productive. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.
- Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. Organization and Leadership in the Local Church. Grand Rapids: Zondervan, 1973.
- Robinson, Martin and David Spriggs. Church Planting, The Training Manual. Oxford, England: Lynx Communications, 1995.

Razvoj tima

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti kako kršćanski vođa može oformiti tim za osnivanje crkve i razviti karakter i sposobnosti članova.

☞ Glavne točke

- Ključ za formiranje tima je predanost na zajednički zadatak, kao što je osnivanje nove crkve.
- Prva odgovornost vođe je da razvije karakter i sposobnosti tima.
- Timski rad se ne događa slučajno - uključuje četiri faze.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati osnovne korake da se oformi tim za osnivanje crkve.
- razumjeti da je uloga timskog vođe razviti karakter i vještine svakog člana tima.

☞ Prijedlozi trenerima

Iako se materijal u ovoj lekciji tiče razvijanja članova u timu za osnivanje crkve, on se može primijeniti na vođe kućnih grupa, koji također trebaju stremiti tome da razviju svoje članove u grupi na sličan način. Također je vrijedan i za pastora koji želi razviti članove i druge vođe u svojoj crkvi.

UVOD

Prednosti osnivanja crkve uz pomoć tima smo prodiskutirali u prijašnjoj lekciji. Možda već imaš tim. Možda nemaš, ali bi ga želio imati. Možda si neodlučan i želio bi znati više o tome kako će tim funkcionirati. Ova lekcija pomaže u vezi tih pitanja.

U mnogim slučajevima uspjeh tima za osnivanje crkve ovisi o vođi. Često puta je odgovornost vođe da regrutira članove tima. I dok bi tim za osnivanje crkve trebao raditi zajedno i donositi odluke o viziji, zadatku i svrsi, još uvijek treba postojati jedna osoba, vođa, koji je odgovoran da bi im pomogao kako bi išli prema viziji i dosegli postavljene ciljeve. Ova lekcija će pretpostaviti da si ti ta osoba koja će oformiti i voditi tim u uspješnom osnivanju crkve.

I. FORMIRANJE TIMA

Čak i ako već imaš grupu ljudi koji rade s tobom kako bi osnovao crkvu, možda imaš ili nemaš tim. Već je mnogo napisano o jezgri tima. Napravljena je i velika količina istraživanja o tome kako voditi tim. Većina tih istraživanja je svjetovna i iako nudi korisne ideje to nije dovoljno za pokretanje dobrog tima za osnivanje crkve. Za vrijeme tvog skupljanja tima radi duhovnog zadatka osnivanja crkve, trebat ćeš pojedince koji imaju tri osnovne karakteristike:

- Predanost cilju osnivanja crkve.
- Pobožan karakter.
- Slaganje oko toga da maksimalno iskoriste snagu kroz jasne uloge.

Poželjno je, ali ne i neophodno, da potencijalni članovi tima imaju sve ove karakteristike. Ako im nedostaju neke od ovih osobina, trebali bi rasti u tim područjima tijekom procesa osnivanja crkve. Tvoja uloga vođe bit će od vitalne važnosti u situacijama takve vrste. Trebat ćeš biti svjestan slabosti i svakodnevno ohrabrivati rast. Ako ćeš biti uspješan, tvoj tim može usvojiti činjenicu da svi vjernici rastu i sazrijevaju - nitko od nas nije savršen. To može učiniti članove tima pristupačnijima i osjetljivijima za nove kontakte koje ćete pokušavati zadobiti.

U drugu ruku, osnivanje crkve je ozbiljan pothvat. Može se dogoditi da nema dovoljno vremena ili energije da bi se prošlo kroz znane slabosti u tvom timu dok ćete raditi na evangeliziranju izgubljenih i činjenju učenika od njih. Isus nije odabrao savršene ljude kao svoje učenike, već je također proveo tri i pol godine mijenjajući njihove živote prije nego što su bili spremni. Koliko ti imaš vremena? Prisutnost nezrelih članova u timu bi vjerojatno mogla prouzročiti veliku štetu kroz bezbožna djela ili stavove. Zbog toga ćeš pažljivo i uz molitvu trebat procijeniti i snage i slabosti svakog potencijalnog člana tima prije nego što doneseš odluku.

Ako još uvijek formiraš tim, pažljivo procijeni te kvalitete u svakom od članova tima. Ako već imaš tim koji uključuje neke članove koji su slabi u tri osobine nabrojane iznad, tada bi trebao napraviti prioritet kako bi im pomogao da ih nadvladaju. Ako u tome ne uspiješ, trebao bi razmisliti o tome da im kažeš da napuste tim.

A. Predanost cilju osnivanja crkve

Važnost zajedničkog cilja se teško može preneglasiti. To se čini logičnim. U sportskom svijetu, npr., 'uspješni' timovi su često sastavljeni od ljudi koji u drugoj situaciji ne bi bili osobito kompatibilni. Zapravo, oni se ne bi niti sviđali jedni drugima. No, snažna predanost cilju da pobjede u igri može im pomoći da nadvladaju razlike i rade/igraju zajedno.

Ako grupa nevjernika može demonstrirati takvu suradnju i žrtvu radi dobrobiti sporta, koliko onda veći može biti njen utjecaj na tim za osnivanje crkve? Ako svaki član tvog tima za osnivanje crkve zadrži snažnu i vitalnu predanost da vidi crkvu osnovanu, onda će imati više razumijevanja i fleksibilnosti u svojim odnosima tijekom služenja. Takva snažna predanost možda već postoji ili ćeš im možda morati pomoći da razviju takvu viziju. Također ćeš im morati pomoći da zadrže predanost.

B. Pobožan karakter

Razmotri malo učenike koje je Isus izabrao. Oni su veoma neobrazovana ili 'sposobna' grupa. Isus je očigledno tražio drukčiju kvalifikaciju. Ti bi trebao učiniti isto. Kakva je bila kvalifikacija? Kada su učenici bili suočeni s biranjem ljudi koji bi im pomogli, oni su tražili ljude "pune Duha Svetog i mudrosti" (Djela 6:3). Očito je da nisu marili na obrazovanje, dob, sposobnost, iskustvo ili druge karakteristike koje bi mi smatrali važnima. Radije su vrednovali pobožan karakter.

Pavao je rekao Timoteju da izabere "vjerne" (Gk. *πιστος*)² ljude (2 Tim. 2:2). U istom retku, ona kaže koji će biti "sposobni" podučiti ostale. Riječ "sposobni" ili "kadri" je prijevod grčke riječi *ικανος*.³ Ovaj prijevod je vodio neke da naglase obrazovanje ili sposobnost, u suprotnosti s Djelima 6. Proučavanje upotrebe riječi *ικανος* pokazuje da bi bolji prijevod bio "dostojni". Razmotri istu riječ u Mateju 3:11 - "čiju obuću ja nisam dostojan (*ικανος*) nositi." Misliš li da Ivan nije bio "sposoban" nositi sandale ili da nije bio "dostojan"? U Mateju je *ικανος* preveden kao "zaslužiti".

To znači da se Pavao slaže s apostolima da je pobožan karakter najvažnija stvar. Bez pobožnog karaktera, mi nismo "dostojni" služiti Gospodu. To je prvotna kvaliteta koju bi trebao tražiti u članu tima. Bog će blagosloviti takve izbore. Bilo da su članovi tvog tima muškarci, žene ili oboje, primjenjivat će se isti biblijski princip. To ne znači da trening, sposobnost ili iskustvo nisu od neke važnosti. No, te stvari su sekundarne nasuprot pobožnom, Duhom ispunjenom životu.

Pobožan karakter je najvažnija stvar.

C. Dogovor oko maksimalnog korištenja snage kroz jasne uloge

Tim za osnivanje crkve bi trebao predstavljati crkvu kakvu želi osnovati. Biblijski model je tijelo, sa svojim raznolikostima koje zajedno radi u jedinstvu (1 Kor. 12). Ta slika tijela ilustrira prednosti različitih članova tima koji imaju sposobnosti nadopunjavanja drugih i duhovnih darova. Dobar tim za osnivanje crkve će imati te raznolikosti. U njemu se mogu nalaziti evangelizator, savjetnik, pastir, učitelj, netko tko iskazuje milosrđe, itd. Svatko je važan. U njemu bi također trebale postojati razlike u spolu, dobi i osobnosti. Točan balans bi ovisio o potrebama tvoje situacije i dostupnim članovima. Gledaj na raznolikosti kao na prednosti radije nego kao na nedostatke.

² πιστος

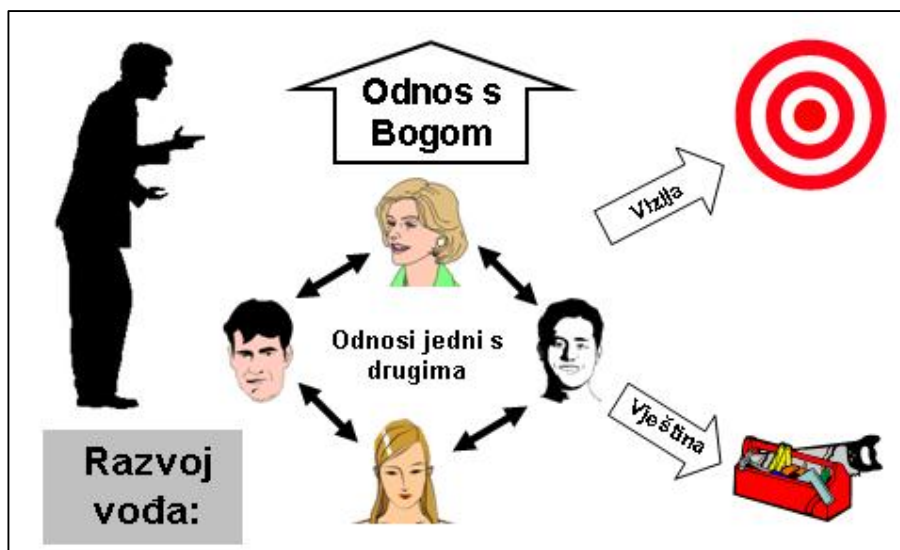
³ ικανος

Kao tijelo, raznolikost je vrijedna jedino onda ako ide prema zajedničkom cilju. Ona mora imati glavu. Na isti način, tim mora imati glavu ili vođu - vjerojatno tebe. Naglasak je na vođenju članova u službu, prije nego na "gospodarenju nad njima". Takvo 'vodstvo' bi prije trebalo biti funkcionalno nego pozicijsko. Budi siguran da se tim slaže da ga se vodi.

II. VOĐENJE TIMA

Osobita odgovornost vođe će se odnositi na svrhu tima koji vodi. Sljedeća svrha odražava odgovornosti vođe u kontekstu započinjanja nove crkve. Kako budeš vodio svoj tim, teži tome da radiš svaku od sljedećih aktivnosti.

Slika 5.1 Vođe razvijaju svoj tim

A. Razvijaj odnos članova tima s Bogom

Budi pastor svome timu. Ponudi im duhovnu potporu kada su u duhovnoj potrebi. To pretpostavlja da poznaješ svakog člana tima dovoljno dobro da bi znao kada imaju duhovne potrebe. Provedi vrijeme s njima i nemoj se plašiti pitati ih "teška pitanja" o njihovom odnosu s Bogom i borbama koje možda imaju.

Duhovno zdravlje svakog člana tvog tima će biti direktno povezano s njihovim razumijevanjem Božje riječi i njihovom sposobnosti da biblijske istine stave u praksu u službi i u svoj svakodnevni život. Moli za njihovo duhovno zdravlje i rast. Ako oni to već nemaju, pomozni članovima tima da razviju osobnu disciplinu proučavanja Biblije i molitve. Moli da otkriju i razviju svoje duhovne darove i nakon toga da aktivno traže načine kako bi ih prakticirali.

B. Razvijaj međusobne odnose unutar tima

Timski rad zahtijeva da članovi tima razumiju i vjeruju jedni drugima. Ako postoje problemi u odnosima u tvom timu, služba tima će trpjeti. Trebat ćeš pomoći članovima tima da razviju i održe povjerenje i ljubav jednih za druge. Zadrži sljedeće ciljeve u glavi dok to radiš:

Ako postoje problemi u odnosima u tvom timu, služba tima će trpjeti.

- Pomozni članovima tvog tima da prepoznaju svoje temperamente.
- Pomozni članovima tima da prepoznaju svoje snage i slabosti u odnosima.
- Pomozni članovima tima da razviju pozitivne stavove prema različitostima.
- Prepoznaj koje su tenzije u odnosima.

C. Razvijaj među članovima tima viziju za službom

Mnoge situacije u osnivanju crkve su teške. U tim slučajevima, tvoj tim mora vidjeti napredak ili će se obeshrabriti. To je posebna istina u ranim fazama, kada je postavljen temelj i malo kasnije kada može biti samo malo obraćenika. Kao vođa, traži načine kako bi pomogao timu da vidi veću sliku, viziju (Ž), kako bi bili inspirirani da budu predani zadatku (Gal. 6:9).

Nemoj pretpostavljati da su vizija i ciljevi shvaćeni od svakog člana tima. Ljudi u većini timova imaju tendenciju gubiti iz vida viziju ako ih se konstantno ne podsjeća na nju od. Drži viziju uvijek naprijed, i kad je god moguće izazovi tim da misle malo više tako da ne bi postali zadovoljni s manje od onoga što Bog namjerava s njima.

D. Razvijaj vještine služenja kod svog tima

Većina ljudi izbjegava službu ako nemaju vještine koje se zahtijevaju da bi se izvršio zadatak. Mnogi ljudi ne evangeliziraju ili ne proučavaju Bibliju radi toga što misle da ne znaju kako. Budi voljan odvojiti vrijeme kako bi poboljšao vještine služenja koje će tvoj tim trebati da osnuje novu crkvu. Prakticiraj zajedničko induktivno proučavanje Biblije. Razgovarajte i demonstrirajte nekoliko različitih načina evangeliziranja.

Budi voljan odvojiti vrijeme kako bi poboljšao vještine služenja onih koji rade s tobom na osnivanju nove crkve.

Kada treniraš ljude za službu, nemoj pretpostavljati da su dobri primjeri i općenite upute dostatne. Neki ljudi trebaju direktan i osoban kontakt (1 Sol. 5:14). Kada ćeš podučavati vještine služenja zapamti sljedeće:

1. Pripremi svoje srce i misli prije nego što savjetuješ.

Provedi vrijeme u molitvi, tražeći od Boga da ti da mudrost u radu bilo s cijelim timom ili s jednim članom. Sastavi konkretan plan vještina koje želiš podučavati i različite načine u kojima ćeš to moći učiniti. Misli na ono što je bilo od pomoći za tebe kada si prvi put naučio kako vršiti različite tipove službi.

2. Traži poučljive trenutke (Izr. 25:11 "Riječi kazane u pravo vrijeme").

Za poduku je vrijeme kada:

- Ljudi nisu zastrašeni.
- Ti nisi ljut ili frustriran.
- Druga osoba prepoznava svoju potrebu za pomoći ili potporom.

III. RAZUMIJEVANJE SVOG TIMA

Tvoj tim neće istog trenutka ili automatski funkcionirati na način kako ti možda želiš. Svaki tim ide kroz proces rasta i sazrijevanja. Tablica na tabeli 5.2 opisuje četiri uobičajene faze kroz koje timovi normalno prolaze tijekom svog rasta i zajedničkog sazrijevanja. Prijeko je potrebno za vođu biti sposoban identificirati gdje je njegov ili njezin tim u vezi s vodstvom, zajedničkom svrhom, odnosima, ulogama, fleksibilnošću, komunikaciji i duhovnom životu. Svako od ovih područja predstavlja važan aspekt sveopćeg zdravlja i zrelosti tima za osnivanje crkve.

Tabela 5.2 Četiri faze razvoja tima

	1. NEZRELI TIM <i>Usredotočen na vođu</i>	2. MLADI TIM <i>Usredotočen na ljude</i>	3. TIM KOJI UČI <i>Usredotočen na proces</i>	4. ZRELI TIM <i>Usredotočen na cilj</i>
Vodstvo	<ul style="list-style-type: none"> Vođe donose većinu odluka Upućujući (govorni) stil 	<ul style="list-style-type: none"> Odluke još uvijek donosi vođa no daje se više prijedloga, razmatra se više opcija 	<ul style="list-style-type: none"> Svi više učestvuju otkad članovi rade prema zajedničkom cilju Odluke donosi tim efikasno i učinkovito 	<ul style="list-style-type: none"> Vođa je fleksibilan u stilu, prilagođava se situaciji Neko vodstvo je vođeno zadatkom, tako da oni s vještinama uzimaju privremene uloge vođa Zadaci se povjeravaju
Zajednički cilj	<ul style="list-style-type: none"> Nema dijeljenja razumijevanja onoga što treba biti učinjeno Nejasan cilj 	<ul style="list-style-type: none"> Timu još uvijek nedostaje jedinstvo cilja, ali postaje svjestan nedostatka 	<ul style="list-style-type: none"> O cilju se diskutira i razjašnjava ono što članovi tima misle 	<ul style="list-style-type: none"> Učinkovitost postaje fokus Progres postaje stvaran Sve se odvija u timu
Odnosi	<ul style="list-style-type: none"> Malo ili ništa razumijevanja drugih... njihovih snaga, slabosti, itd. 	<ul style="list-style-type: none"> Fokus je na upoznavanju i razumijevanju drugih, njihovih snaga, slabosti, itd. 	<ul style="list-style-type: none"> Ljubav i lojalnost među članovima se razvija Članovi se manje vrijeđaju i otvoreni su za ono što se govori 	<ul style="list-style-type: none"> Ponos je članstvo u timu Slabost je prihvaćena i protumačena Predanost za pomoć drugima doseže svoj potpuni potencijal
Određene uloge	<ul style="list-style-type: none"> Dobro definirane na individualnoj bazi Još nije jasno kako uloge pristaju sa zadatkom 	<ul style="list-style-type: none"> Uspoređivanje snaga i situacija je raspravljano, no malo je učinjeno 	<ul style="list-style-type: none"> Uloge su razjašnjene - snage su podređene situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> Podjela rada je očita, ali sa brigom za cijeli zadatak
Fleksibilni procesi	<ul style="list-style-type: none"> Pravila, procesi i procedure su dani od vrha ili iznutra 	<ul style="list-style-type: none"> Otvorenije se suočava s problemima Diskutira se o riskantnim pitanjima 	<ul style="list-style-type: none"> Tim istražuje različite pristupe i alternativne rute Fokus je na učinkovitosti Postoji slaganje oko toga kako će se stvari raditi 	<ul style="list-style-type: none"> Ohrabruje se individualna inicijativa Fleksibilnost postaje glavna stvar u strategiji i metodi
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> Malo efektivne komunikacije Obrambeni stav Pogreške se prikrivaju Usredotočenost na sebe 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikacija je otvorenija i učinkovitija Usredotočenost na sebe 	<ul style="list-style-type: none"> Otvorena, orijentirana na zadatak 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikacija je okarakterizirana povjerenjem, otvorenošću, poštenjem, suradnjom i konfrontacijom
Dinamičan duhovni život	<ul style="list-style-type: none"> Molitva je rutina Hod u vjeri se ne posjeduje kao timsko iskustvo 	<ul style="list-style-type: none"> Tim se redovito sastaje da bi molio za dnevne potrebe 	<ul style="list-style-type: none"> Međusobni odnosi se mjere prema Pismu 	<ul style="list-style-type: none"> Molitva je prirodna, prva reakcija na nove probleme Poslušna vjera se potiče U duhovno ratovanje se ulazi kao tim

U idealnoj situaciji, tim kršćana koji zajedno radi bi trebao biti jednak na svim područjima. Međutim, u realnosti, oni mogu biti vrlo nezreli u terminima vodstva i određenih uloga, no zreliji na području odnosa i komunikacije. To je mnogo realnije za očekivati.

Ova tabela ima dvostruku svrhu. Prvo, može se koristiti od strane vođe da mu pomogne identificirati gdje se nalazi njegov ili njezin tim u terminima razvoja i zrelosti. Drugo, može se koristiti da bi pomogla vođi da vidi kako se tim mora dalje razvijati, i da mogu reći da su dosegili viši nivo razvoja.

Vođa bi trebao identificirati gdje se nalazi njegov ili njezin tim u terminima razvoja i zrelosti.

Na primjer, u području vodstva, tim može dopuštati da vođa donosi sve odluke i da im uvijek govori što da čine. Upotrebljavajući tabelu, vođa vidi da članovi tima trebaju učestvovati više u donošenju odluka. On ili ona tada mogu smisliti nekoliko načina da traže mišljenja, traže druge za pomoć, itd. kako bi pomogli timu da raste i sazrijeva. Ovaj proces se može i treba ponavljati na svim nabrojanim područjima.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Na koji je način biti vođa tima koji osniva crkvu drukčije nego biti vođa općenito?
- Odgovornosti vođe su fokusirane na razvijanje karaktera, vizije i vještina služenja u članovima njegovog ili njezinog tima. Zašto se zamarati s time kada se treba napraviti posao (npr. osnovati novu crkvu)?
- Svojim vlastitim riječima, opiši ulogu vođe u vezi zadatka koji treba ostvariti i članova tima za osnivanje crkve.
- Što se može dogoditi s timom koji sazri u nekim područjima, ali ostane nezreo u drugim područjima?
- Ima li vođa ulogu da pomogne svom timu da se razvije ili raste, ili je to samo "prirodan" proces koji će se dogoditi svakom timu koji provede dovoljno vremena zajedno?

PLAN DJELOVANJA

- Koristeći tabelu 5.2, "Četiri faze razvoja tima", odluči na kojem je sada nivou tvoj tim u svakom od nabrojanih područja. Na odvojenom listu papira, napravi listu svakog područja (vodstva, cilja, odnosa, itd.) i napiši gdje se nalazi tvoj tim (faza 1, 2, 3 ili 4).
- Pogledaj na tabelu da vidiš koje bi bile karakteristike tima koji je razvijeniji u svakom od ovih područja. Za svako područje nabrojano na tvom papiru, napiši barem tri konkretne, mjerive stvari koje možeš učiniti kako bi pomogao svome timu da se razvije i sazri na tom području.
- Počni ostvarivati svoje ideje i nakon dva mjeseca pregledaj ovu tabelu i ponovi vježbu. U kojim je područjima tvoj tim narastao? Na kojim je područjima ostao isti kao i prije? Koje druge načine možeš pokušati kako bi pomogao svome timu da nastavi rasti i razvijati se na tim "statičnim" područjima? Razmotri svoje ideje i uvide sa svojim mentorom.

IZVORI

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. Leadership: Making Human Strength Productive. t. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.
- Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. Organization and Leadership in the Local Church. Grand Rapids: Zondervan, 1973.

KUĆNE GRUPE

Dinamika rasprave i kućnoj grupi

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije opremiti vođu kućne grupe s vještinama potrebnim da vodi diskusiju u grupi jedno značajno vrijeme.

☞ Glavne točke

- Cilj diskusije na kućnoj grupi je da uključi članove grupe u nju.
- Vođa kućne grupe bi trebao biti svjestan zajedničkih problema diskusije.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti vještine komunikacije koje su neophodne za vođu kućne grupe.
- znati principe za razvijanje dobrih pitanja za diskusiju.
- vježbati identificiranje i rješavanje problema nastalih tijekom diskusije provedene na kućnoj grupi.

☞ Dodatak

7A Kućne grupe: Uzorak s pitanjima za diskusiju

☞ Prijedlozi trenerima

Iako je svrha ove lekcije opremiti vođu kućne grupe da vodi dobru raspravu, sama diskusija nije konačni cilj kućne grupe. Vrijeme dobre diskusije među članovima grupe ohrabruje zajedništvo, jača odnose i provađa sredstva za učenje i primjenjivanje biblijskih istina. Učeći kako dobro voditi diskusiju i izbjegavati probleme komunikacije, vođa kućne grupe će izgraditi povjerenje i predanost među članovima grupe i motivirati grupu da ispuni svoju svrhu.

Primite k znanju lekciju o vodstvu 8 "Stilovi za interakciju" u priručniku 4 koja dovršava ovu lekciju na području kako dobro komunicirati s drugima u kućnoj grupi.

Planiraj provesti barem 20 minuta na satu "Savladavanje problema diskusije" kada se vježba na kraju lekcije.

I. VOĐENJE DISKUSIJE NA KUĆNOJ GRUPI

Vrijednost dobre diskusije se ne može dovoljno prenaglasiti. Kroz diskusiju članovi uče više jedni o drugima i zbližavaju se jedni s drugima u kršćanskoj ljubavi. Diskusija o ljubavi je vitalan dio procesa učenja i rasta u životu vjernika. Kućna grupa dodaje dinamiku interaktivne diskusije koja nedostaje na sastancima velike grupe. Sveti Duh koristi takve diskusije između vjernika i nevjernika kako bi privukao ljude bliže Isusu.

Uloga vođe kućne grupe je da omogući dobru raspravu i da pokaže članovima svoje grupe kako slušati, postavljati dobra pitanja i izbjegavati probleme koji bi mogli nastati. Na taj način vođa nastavlja pomagati članovima kućne grupe da rastu i sazrijevaju u svojoj vjeri i svojim vještinama služenja.

Vođa kućne grupe omogućuje dobru raspravu i pokazuje kako slušati, postavljati dobra pitanja i izbjegavati probleme.

Ova lekcija je napravljena kako bi podučila formu ili metodu za vođenje diskusije u kućnoj grupi. Povjerenje, predanost i snažni odnosi trebali bi biti ishod grupne diskusije, a ne sposobnost vođe da "napravi dobru predstavu". Svaki učenik bi trebao misliti o grupnoj komunikaciji i interakciji u svjetlu svoje vlastite kulture i tada upotrijebiti prikladne vještine komunikacije koje će izgraditi povjerenje među članovima kućne grupe. Sljedeće naznake za dobru komunikaciju su jednostavne i lako za koristiti:

A. Slušaj

Jedna od najvažnijih vještina vođe na diskusiji je **slušanje**. Slušanje uključuje fizičko i emocionalno fokusiranje na osobu koja govori. Zapamti da govor tvog tijela govori vjerojatno glasnije nego tvoje riječi. Zadrži dobar kontakt očima i nemoj biti preokupiran s drugim stvarima dok netko drugi govori.

B. Pitaj

Često ljudi koji su više ekstrovertirani teže tome da govore cijelo vrijeme na kućnoj grupi. Ako se to dogodi, **pitaj druge** u grupi o njihovim idejama i mišljenjima. Ne dopusti da jedan ili dva čovjeka kontroliraju konverzaciju.

C. Razjasni

Ponekad ćeš morati **razjasniti** nešto što se reklo. «Mate, što si mislio kada si upotrijebio riječ spašen?» Ne pretpostavljaj da razumiješ što je netko rekao a da ne ponoviš što ti misliš da je rekao svojim vlastitim riječima. Ili, pitaj ga da ponovi svoju misao na drukčiji način.

“Lana, malo sam zbunjen - možeš li to objasniti drukčije?”

D. Opravdavaj

Od pomoći je da ljudi **opravdaju** svoje komentare. Pitaj ih zašto tako misle, gdje su našli tu ideju u odlomku Pisma koji se proučava, itd. “Marko, ja nisam došao do istog zaključka kao i ti iz tih stihova u Pismu. Možeš li nam bolje objasniti da bi shvatili tvoje gledište?”

E. Proširuj

Ponekad ćeš trebati **proširiti** raspravu pitajući da li netko ima što za dodati ili ćeš pitati kako se ono što je rečeno nadovezuje na prijašnju misao.

F. Preusmjeravaj

Kada netko u grupi razgovara samo s vođom **preusmjeri** njegova ili njezina pitanja ili komentare na druge u grupi. “Braner, ne razumijem zašto bi se tako osjećao. Laura kakav je tvoj utisak na Branetov prijedlog?” Ako je diskusija uvijek između vođe i samo jedne osobe u grupi, ostali nemaju što doprinijeti i osjećaju se isključenim.

Komunikacija u grupi bi trebala ići naprijed-natrag među članovima grupe, a ne samo jednosmjerno između vođe prema svakom članu grupe.

G. Sažmi

Nakon nekoliko točaka u diskusiji bilo bi od pomoći da se zaustavi i **sažme** što je rečeno. Naznači glavne ideje ili doprinose koje su pojedinci rekli. To će pomoći zadržati fokus diskusije na glavnoj temi, i osigurati osjećaj nekog postignuća članova grupe.

H. Potvrđuj

Zapamti da **potvrdiš** članove grupe prepoznavajući i cijeneći ono što svaka osoba govori. Zahvali im na njihovom doprinosu diskusiji. “Lea, želim da znaš da cijenim što si podijelila svoja razmišljanja o tome s nama.” Čak i ako komentar koji osoba napravi treba ispravku, govornik je važan i treba mu se to pokazati radi njegove voljnosti da doprinese diskusiji.

II. RAZVIJANJE DOBRIH PITANJA

Pitanja koja postavljaš na kućnoj grupi mogu uvelike poboljšati odnose među članovima i omogućiti otkrivanje istine u Božjoj riječi. Pitanja koja su dobro postavljena će ohrabriti ljude da dijele među sobom svoje misli i osjećaje.

A. Pitanja o zajedništvu

Pitanja su važan dio građenja osobnih odnosa među članovima u grupi. Dodatak 7A “Primjeri pitanja za diskusiju” sadrži primjere pitanja koji će pomoći članovima tvoje grupe da se bolje upoznaju. Važno je da naučiš kako oblikovati svoja vlastita pitanja da se odnose

Važno je da naučiš kako oblikovati svoja vlastita pitanja da se odnose na tvoj život i živote ljudi u tvojoj grupi.

na živote ljudi u tvojoj grupi. Pitaj pitanja koja će omogućiti članovima grupe da podijele među sobom stvari koje drugi ne bi lako rekli: "Okolo kojih se stvari brineš?" "Koja će ti se promjena desiti u budućnosti? Kako se osjećaš u vezi toga?" Takve vrste pitanja ohrabruju druge ljude da govore o svojim unutarnjim mislima i osjećajima što gradi atmosferu brige i potpore u grupi.

Postavljaj pitanja na koja se može odgovoriti u 2-3 minute: "Možeš li podijeliti jedno područje s kojim se boriš ovoga tjedna?" U ranim fazama nove grupe, povremeno pitaj pitanja koja će dopustiti da članovi afirmiraju jedni druge: "Koja je barem jedna dobra stvar koju možeš reći o jednom članu naše grupe?"

Pitanja o zajedništvu su jednostavna, a ipak jačaju odnos u grupi. Ne zahtijevaju negativne odgovore (npr. ne pitaj: "Koja je tvoja najgora pogreška?"). Svatko u grupi može odgovoriti na pitanja o zajedništvu i ona pomažu da se članovi upoznaju i vole jedni druge. Takve vrste pitanja traže da ljudi podijele iz svojih srca, a ne da iznose mišljenja o nekim pitanjima.

B. Pitanja tijekom diskusije o Bibliji

Pitanja koja pitaš tijekom diskusije o Bibliji bit će malo drukčija od onih koja koristiš tijekom vremena zajedništva. Htjeti ćeš razviti pitanja koja će voditi grupu kroz induktivno proučavanje dijela Pisma. Kada je kućna grupa još relativno nova, tvoja pitanja će biti primjer za njih kako studirati induktivno.

Zapamti, fokus tijekom diskusije o Bibliji nije samo biblijsko znanje već otkriti istinu Božje riječi koja će rezultirati promjenom života.

Kako će grupa rasti i sazrijevati, ti ćeš željeti da i **oni** postavljaju pitanja koja će im dati uvid u Božju riječ. To možeš učiniti formalno pitajući jednog od članova da vodi proučavanje na nekom od sastanaka. Ili, to možeš učiniti neformalno, pitajući grupu za ideje dok ćete zajedno prolaziti kroz odlomak Pisma.

Možeš postaviti ovakvo pitanje: "Što možemo pitati u vezi ovih redaka kako bi pažljivo razmotrili što je bilo zapisano?" ili "Kakve vrste pitanja za primjenu možeš smisliti, a da se odnose na odlomak za naše svakodnevne živote?"

Jedna mogućnost je da se odvoji jedan ili dva sastanka i razvije biblijska diskusija lekcije u grupi. Ne samo da će to naučiti članove grupe kako razviti dobra pitanja već će i pomoći da se nadalje pripreme za buduću službu, posebno oni koji će i sami postati vođe kućnih grupa.

Kada vođa kućne grupe koristi dobra pitanja za biblijsku diskusiju, on ili ona daje primjer grupi kako voditi biblijsku diskusiju. Ove lekcije osiguravaju vodilje i praksu za vođenje biblijske diskusije u kućnoj grupi. Zapamti, fokus tijekom diskusije o Bibliji nije samo biblijsko znanje, već otkriti istinu Božje riječi koja će rezultirati promjenom života.

III. PROBLEMI PRILIKOM DISKUSIJE

Svaka grupa će imati članove koji će voljeti govoriti i neke koji će biti tiši. Neki ljudi mogu skrenuti s puta i govoriti o svemu osim o zadanoj temi. Drugi se vole prepirati kako bi dokazali da su u pravu. Kao vođa kućne grupe, uskoro ćeš saznati da će nastajati problemi prilikom diskusije. Važno je kako ćeš riješiti te probleme za rast grupe kao zajednice koja se brine, kao i za osobni rast svakog člana grupe.

A. Tipovi problema diskusije

1. Netko govori previše / Netko uopće ne govori

To su vjerojatno dva najuobičajenija problema tijekom vremena diskusije. Kako ćeš s taktom pitati nekoga tko govori previše da bude tih i dozvoliti nekome drugom da doprinese diskusiji? Kada netko govori previše, potvrdi komentar osobe i onda usmjeri diskusiju prema nekom drugom u grupi. "Tomislave, to je zaista dobro. Što misli netko drugi tko još nije ništa podijelio? Postoje li druge ideje? Sandro, ti si noćas bio tih, što ti misliš?" Vođa također može izabrati da sjedne pokraj govorljive osobe, tako da on ili ona može napraviti više kontakata s drugima u grupi i ohrabriti ih da podijele.

Ponekad je jedini način da uključiš sramežljivu ili tihu osobu da govori (barem inicijalno) da joj direktno postaviš pitanje. "Jasna, koje su tvoje misli o ovom retku?" Vođa također može sjesti nasuprot tihe osobe u grupi (pretpostavljamo da grupa sjedi u krugu) tako da on ili ona mogu ohrabriti tu osobu da podijeli što ima uz kontakt očima i govorom tijela.

Možda ćeš imati u svojoj grupi nekoga tko je već neko vrijeme kršćanin i tko zna odgovore na mnoga pitanja tijekom biblijske diskusije. Problem je u tome što ta osoba odgovara na sva pitanja prije nego drugi imaju vremena razmisliti o tome ili dopustiti sebi svoje vlastite odgovore. U tom slučaju, može biti od pomoći razgovarati privatno s tom osobom i iskoristiti njegovu potporu kako bi ti pomogao uključiti ostale članove grupe u diskusiju. Možda je ta osoba mogući učenik za vođu za kojeg Bog želi da mu budeš mentor.

2. *Govornik je bio previše općenit ili nejasan*

Ponekad je teško izraziti ono što zaista žele reći. Ti im možeš pomoći da fokusiraju svoju ideju ili glavnu točku pitajući ih da to razjasne. "Možeš li nam dati primjer za tu točku? Tvoja općenita ideja je dobra, no radoznao sam možemo li je obrazložiti jasnije. Zna li itko primjer nečega takvog?" Ili ćeš možda trebati preformulirati svojim riječima što je rečeno, kako bi to učinio jasnijim i razumljivijim.

3. *Razgovor je skrenuo sa zadane teme*

Držanje grupe na pravom kolosijeku može biti jedno od najtežih aspekata vođenja diskusije. Ljudi imaju tendenciju govoriti o onome što znaju, iako to nije ono što studirate ili o čemu diskutirate. "Karmen, to je zanimljiva stvar, i možda o tome možemo razgovarati (ili voditi proučavanje Biblije o tome) na drugom sastanku." Ili, možeš reći: "Karmen, to je zanimljiva ideja, no ne odnosi se na noćasnju temu." Nakon toga možeš pitati članove grupe pitanje koje se odnosi na zadanu temu, kako bi ih vratio na pravi put.

4. *Postoji pitanje koje grupa i vođa ne mogu odgovoriti*

To se dešava češće nego što možeš misliti. Najgora moguća stvar je da daš nejasan ili općenit odgovor, tako da se čini da znate nešto što u stvari ne znate. Tvoja grupa treba znati da vođe ne znaju sve. Ako nitko u grupi nije u mogućnosti odgovoriti na pitanje, onda kao vođa, reci im da ćeš učiniti sve što možeš da to saznaš i obavijestiti ih o tome na slijedećem sastanku. Napravi si bilješku kako bi to napravio da ne zaboraviš.

5. *Dva ili više članova ulaze u prepirku*

Prvo, prepirke u kućnoj grupi nisu uvijek loše. One mogu razjasniti ono što se govori i mogu pomoći grupi da razmotre to kroz odlomak Pisma ili zadanu temu. No, postoji razlika između zdrave prepirke i bijesne konfrontacije. Uloga vođe je da pažljivo motriš raspravu i da je zaustaviš ako se stvari previše zagriju. "Ivane, Saša, mislim da smo svi razumjeli vaša gledišta, no trebamo ići dalje. Možda možete o tome razgovarati više nakon sastanka."

Ponekada rasprave nisu žustre, ali nemaju jednostavno ili lako rješenje. Dva čovjeka se mogu prepirati o dva pogleda na dio Pisma, bez ikakvog napretka prema rješenju. U tom slučaju također trebaš zaustaviti raspravu i vratiti se na ono što proučavate ili diskutirate.

6. *Netko uvijek zbija šale*

Neki ljudi uživaju u pričanju šala ili u tome da su duhoviti, a u stvarnosti, oni mogu biti vrlo smiješni. Bog je možda dao tvojoj grupi osobu koja ima dobar smisao za humor i sposobnost pronaći nešto smiješno u gotovo svakoj situaciji. U pravom kontekstu, ti ljudi mogu biti od velike koristi za tvoju grupu, budući da mogu pomoći "probiti led" kada stvari postanu preozbiljne ili previše dosadne.

Međutim, ako ta osoba stalno priča viceve i želi biti stalno u centru pažnje, ona uskoro postaje problem. Pozovi ga privatno na stranu i daj mu do znanja koliko cijeniš njegovu sposobnost da "pomogne" kada se stvari uspore ili su neugodne, no budi siguran da postaviš granice na ono što je i što nije prikladno ponašanje. Mnogo puta osoba ne shvaća da uzrokuje probleme. Nemoj govoriti da je ona problem, već da je teže za ostale u grupi da se koncentriraju ili učestvuju kada se ona stalno šali.

7. *Netko ili ne obraća pozornost ili je preokupiran s nečim drugim*

Ako netko izgleda kao da mu je dosadno ili nije zainteresiran za diskusiju, pokušaj njega ili nju uključiti pitajući ih direktno pitanja. "Još nismo ništa čuli od tebe do sada, Silvija?"

Ako je ona očito preokupirana s nečim drugim (pletanjem kose, listanjem papira, itd.), pokušaj je uvući u konverzaciju pitajući je dovoljno pitanja tako da nema vremena raditi ono što sada radi. Ako je to nešto što ona konstantno radi, onda ćeš možda morati privatno razgovarati s njom i reći kako je njezino ponašanje puno nepoštivanja prema drugima u grupi.

Postoji još jedna stvar koju treba razmotriti u ovoj situaciji. Možda je rasprava zaista dosadna! Ako se čini da je dosada problem u tvojoj grupi, bilo bi dobro o tome razgovarati s tvojim pomoćnikom, ili s nekim kome vjeruješ u grupi kako bi naučio koja je tema relevantnija za grupu.

8. *Dva člana konstantno međusobno vode "privatan" razgovor*

Postoji nekoliko načina na koje ih možeš natjerati da prestanu. Jedan bi bio da ih pitaš da podijele ono o čemu su razgovarali s grupom (pretpostavljajući da razgovaraju o zadanoj temi). Drugi način bi bio da ih pitaš direktno više pitanja, tako da moraju prestati razgovarati jedan s drugim kako bi razgovarali s grupom. Ako to postane stalan problem, tada ćeš morati razgovarati sa svakim od njih posebno o tome kako njihova konverzacija uznemiruje cijelu grupu.

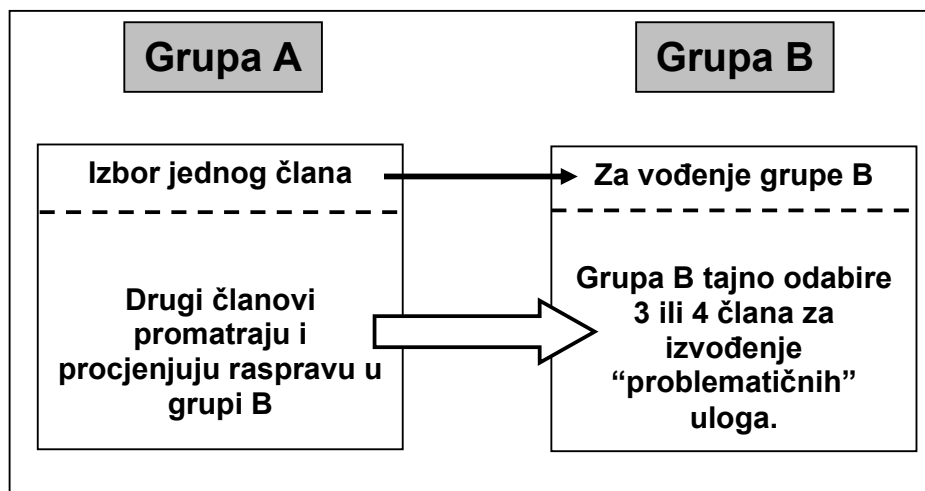
B. Vježba: Svladavanje problema prilikom diskusije

Podijeli učenike u dvije grupe, grupu A i grupu B. Grupa A izabire jednu osobu među sobom da "vodi" grupu B. Dok oni izabiru, grupa B tajno izabire ne više od 3-4 ljudi da glume jednu od uloga nabrojanih iznad. U razdoblju od oko pet minuta, grupa B treba diskutirati o temi "Uloga Crkve u poboljšanju društva" (ili nekoj drugoj temi koju žele). Grupa A promatra. Slika 7.1 ilustrira kako poredati dvije grupe.

"Problematicni" ljudi u grupi trebaju na smjene započinjati svoje uloge, a vođa iz grupe A mora pokušati riješiti probleme kako se pojavljuju. Zapamti, "normalni" ljudi također moraju doprinositi konverzaciji, a ne samo "problematicni" ljudi! Na kraju pet minuta, grupa A može pretpostaviti koji ljudi su imali koje uloge. Obje grupe trebaju procijeniti kako je vođa pokušao riješiti probleme koji su nastali.

Grupa B izabire nekoga tko će voditi grupu A, dok grupa A tajno izabire 3-4 ljudi da glume problematične uloge, itd. Aktivnost se nastavlja sve dok to dopušta vrijeme.

Slika 7.1 Vježba za diskusiju

Problematicne uloge:

- Sramežljiva osoba koja ne govori
- "Šaljivdžija" koji je uvijek smiješan
- Pričalica koji cijelo vrijeme priča
- Zaposlena osoba koja je preokupirana nečim drugim
- Dva prijatelja koji privatno nešto razgovaraju
- Dva prijatelja koja uđu u žestoku raspravu
- Osoba koja uvijek želi razgovarati o nečem drugom
- Osoba koja je uvijek nejasna i neodređena
- Osoba koja propovijeda umjesto kratkog odgovora na jednostavno pitanje

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koje vještine komuniciranja smatraš najvažnijima za vođu kućne grupe? Zašto?
- Koji tipovi pitanja za raspravu bi bili najprikladniji za novu grupu ili za novu osobu koja je došla u već postojeću grupu? Koje vrste pitanja ne bi bile prikladne u takvim situacijama?
- Na koje načine vođa dobro rješava "probleme" tijekom vježbe «Rješavanje problema»? Na koje načine vođa "slabo" rješava neke probleme?

PLAN DJELOVANJA

- Provedi neko vrijeme u sastavljanju pitanja uzoraka za upotrebu u novoj kućnoj grupi. Što bi mogao koristiti da pomogneš novim članovima da se upoznaju?
- Nadalje, napravi neka pitanja koja bi mogao koristiti da pomogneš grupi da raste dublje u odnosima. O kojim temama ili područjima života bi volio diskutirati?
- Konačno, napravi neka pitanja koja će ohrabriti grupu da dosegne ljude u svom krugu kućnih odnosa. Što bi mogao pitati da ih motivira da izgrade odnose s ljudima i dijele Krista?

Kućne grupe: Uzorak pitanja za raspravu

Ova pitanja za diskusiju je najbolje proučavati tijekom zajedničkog vremena na sastanku kućne grupe. Ona su drukčija od pitanja za "probijanje leda" u kućnoj grupi Dodatak 2A (Priručnik 2) u tome što su napravljena da se ulazi dublje u razumijevanje sebe i drugih u grupi. Njihova najbolja primjena je u grupi gdje su se članovi međusobno upoznali i gdje postoji jedan nivo povjerenja.

Pitanja su organizirana na četiri područja i predstavljaju četiri tipa odnosa koje osoba može imati u svome životu.

ČETIRI ODNOSA:

I. ODNOS S BOGOM

1. Kada si prvi put postao svjestan da te Bog voli?
2. Koja su tvoja najsnažnija uvjerenja o Bogu?
3. Što misliš koju ti stvar Bog pokušava reći?
4. Što misliš koju bi stvar Bog volio čuti da mu kažeš?
5. Na koje bi jednostavno pitanje volio da ti Bog odgovori?
6. Opiši nekoga koga znaš, a za koga osjećaš da blisko poznaje Boga.

II. ODNOS SA SOBOM

1. Nacrtaj vijenac ili grb koji te najbolje opisuje i onda to objasni grupi.
2. Što bi učinio kada bi znao da ne možeš pogriješiti?
3. Što bi najviše volio činiti tijekom sljedećih pet godina kada bi znao da nema nikakvih ograničenja?
4. Tko je najzanimljivija osoba koju si ikada susreo (la)? Što ti se kod njega ili nje sviđa?
5. Koje je tvoje najdraže postignuće? U tvom ranom životu? U prošlim godinama?
6. Podijeli svoje tri najjače osobine.
7. Koja je tvoja najsretnija uspomena (u raznim dobima)?
8. Opiši najvažniji događaj u svom životu.
9. Opiši svojoj grupi karakteristike "idealne osobe".
10. Tko je, osim roditelja, imao najviše utjecaja u tvom životu?
11. Koji bi te darovi najviše blagoslovili?
12. Čija odobrenja najviše trebaš?

13. U čijoj si prisutnosti najslobodniji? Zašto?
14. Kada bi imao što si stvarno želio u svome životu, što bi to bilo?
15. Ukratko nabroji svoje dugotrajne i kratkotrajne ciljeve.
16. Opiši najuzbudljiviju kreativnu osobu koju si susreo.
17. Što će ljudi reći o tebi kada umreš?
18. Nabroji neke načine koji su kreativni i od pomoći da započneš i završiš dan.
19. U što najviše vjeruješ?
20. Tko je najviše promijenio tvoj život?
21. Koje su dvije najbolje knjige koje si ikad pročitao (osim Biblije)?
22. Kako voliš provoditi svoje slobodno vrijeme?
23. Što na tebe ostavlja najviše utjecaja?
24. Što te čini najviše zabrinutim, tjeskobnim ili uplašenim?

III. ODNOSI S DRUGIMA

1. Opiši osobu koja ti najviše znači i reci zašto.
2. Tko je prva osoba koja te zaista razumije?
3. Kakvu vrstu osobe smatraš najpovjerljivijom?
4. Što čini osobu dobrim slušačem?
5. Jesi li ti osoba kojoj se drugi povjeravaju? Zašto?
6. Kako misliš da te ova grupa slušala (grupno i individualno)?
7. Što čini dobar brak?

IV. ODNOSI SA SVIJETOM

1. Što bi volio da svijet oko tebe najbolje spozna?
2. Što je najpotrebnije našem društvu?
3. Opiši svoje osjećaje o nepravdi u društvu. Što te najviše zabrinjava?
4. Koja je najvažnija stvar koju možeš učiniti u vezi te nepravde?
5. Koja je najočitija potreba u društvu?
6. Što ćeš učiniti da promijeniš svoju crkvu, zajednicu ili svoj posao na bolje?

Briga za ljude u kućnoj grupi

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije osposobiti vođu kućne grupe i članove grupe da bi bili sposobni prepoznati i iskreno se brinuti za potrebe ljudi.

☞ Glavne točke

- Odnosi su ključna stvar za ispunjavanje potreba.
- Ispunjavanje potreba je važan dio života kućne grupe.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti sastavne dijelove izgrađivanja odnosa: ljubav, molitvu i provođenje zajedničkog vremena.
- znati kako prepoznati potrebe članova u grupi.
- naučiti kako ispuniti potrebe onih u grupi ili ljudi koje grupa zahvaća.

☞ Prijedlozi trenerima

Planirajte provesti barem 10 minuta nastavnog vremena na vježbi "Briga za ljude" na kraju ove lekcije. Zapazite da nema "ispravnih" i "pogrešnih" reakcija na danu situaciju. Cilj vježbe je pomoći učenicima da razumiju da se ljubav izražava kroz akciju kada se jave potrebe u grupi. Promišljajući kroz dane situacije, učenici će biti bolje opremljeni da savladaju slične situacije u svojim vlastitim kućnim grupama.

I. IZGRAĐIVANJE ODNOSA

Nina je dolazila na kućnu grupu nekoliko mjeseci. Sviđali su joj se ljudi u grupi i, iako nije nikoga od njih poznavala veoma dobro, uživala je sastajati se s njima jednom tjedno. Ninin muž nije dolazio na grupu je nedavno izgubio posao. Njihov novac se trošio i Nina se veoma brinula o tome što će kao obitelj učiniti. Željela je reći nešto grupi, ali se stidjela i nije ih željela zamarati svojim problemima. Nedugo nakon toga, prestala je dolaziti na sastanke grupe i članovi su se ponekada glasno pitali: "Što li joj se dogodilo?"

Što nije u redu s tom situacijom? Možda je Nina trebala to reći i barem zatražiti svoju kućnu grupu da moli za njezinu obitelj. No, stvaran problem je pomanjkanje iskrenih odnosa u njezinoj kućnoj grupi. Ona nije poznavala ljude u svojoj grupi i oni nisu poznavali nju. Jedna od svrha kućne grupe je da osigura zajedništvo, brigu i ohrabrenje koje kršćani trebaju dati jedni drugima. No, bez provođenja odnosa, to se neće dogoditi.

Kućna grupa osigurava izvrsnu priliku za rast i razvijanje odnosa. Trebat će vremena i napora da se zaista upoznaju članovi tvoje grupe, no učinkovita služba prema "ljudima" zahtijeva takve osobne odnose. Sve dok ne izgradiš odnose između sebe i ljudi u tvojoj grupi, nećeš moći stvarno služiti njihovim najdubljim potrebama.

Učinkovita služba prema "ljudima" zahtijeva osobne odnose.

Na isti način, želiš da članovi tvoje grupe razviju odnose među sobom. Moraš im dati primjer u izgrađivanju odnosa, kao i omogućiti prilike da se to i dogodi u tvojoj grupi. Kako bi se odnosi razvijali i rasli u tvojoj grupi, važne su tri značajke: ljubav, molitva i zajedničko provođenje vremena.

A. Ljubite jedni druge

Odnosi s prijateljima vjernicima moraju biti temeljeni na "agape"⁴ ljubavi iz 1 Korinćanima 13. Ta vrsta ljubavi ne voli drugog zbog osobnosti, izgleda ili inteligencije. Ljubav nastavlja ljubiti čak i kada s druge strane nije pokazana ljubav. Ljubav je motivirana Božjom beskonačnom i neuvjetovanom ljubavlju prema nama. Biblija kaže: " Mi ljubimo jer je on prvo ljubio nas... i dao nam ovu zapovijed: Tko god Boga ljubi mora ljubiti i brata svoga." (1 Iv. 4:19,21)

Kako se ljubav pokazuje na kućnoj grupi? Ljudi se osjećaju ljubljenima kada su prihvaćeni i imaju osjećaj da pripadaju grupi. Ljubav je prisutna kada članovi osjećaju da se ljudi brinu o njima. Ljubav je pokazana kada netko ima problem i grupa (ili pojedinci u grupi) mu pomaže. Ljubav je očita kada posjetioci dođu i vide razliku među vjernicima u grupi. Kršćanska ljubav između članova kućne grupe se pokazuje djelima, a ne samo riječima.

B. Molite jedni za druge

Iskreno zajedništvo s vjernicima zahtijeva molitvu, posebno s onim vjernicima koje je "teško" ljubiti. Kao vođa kućne grupe, moraš moliti i tražiti Boga da ti da iskrenu ljubav za svakog člana u kućnoj grupi. Misli o svakoj osobi i moli za njega ili nju. Moli za svoje odnose sa svakim i za sposobnost da služiš svakoj osobi. Moli za duhovni rast svakog člana i da svaki član otkrije i koristi svoje duhovne darove. Moli da svaka osoba bude učinkoviti svjedok ljudima u mreži njihovih poznanstava. Moli također za osobne potrebe i borbe svakog člana. Dok ćeš moliti za svaku osobu u tvojoj grupi, tvoja ljubav prema njima će rasti i tvoji odnosi s njima će se produbljivati.

Na isti način, ohrabri svoju grupu da mole jedni za druge. Planiraj vrijeme u kućnoj grupi kada će ljudi moći podijeliti svoje osobne probleme i potrebe vezane uz službu. Tada provedite vrijeme moleći jedni za druge.

C. Provodite vrijeme zajedno

Potrebno je vrijeme da bi se izgradili odnosi. Moraš planirati kako bi provodio vrijeme s ljudima u tvojoj grupi **izvan** tjednih sastanaka. Možeš ih pozvati na ručak, da se pridruže tvojoj obitelji u šetnji parkom ili jednostavno da provedete večer u vašem ili njihovom domu. **Aktivnost nije toliko važna koliko vrijeme koje provodite zajedno.** Povjerenje se razvija odnosom kada ljudi vide da te oni zaista interesiraju, bilo obiteljski, bilo kroz posao. Kada problemi dođu u njihove živote, povjerenje koje se razvilo među vama će vam dopustiti da im služite. Također im možete dati do znanja da mislite i molite za njih nazivajući ih ili tako da im pošaljete kratak sms (poruku).

Moraš planirati kako bi provodio vrijeme s ljudima u tvojoj grupi izvan tjednih sastanaka.

Također je zdravo za kućnu grupu da se povremeno sastane na posebnim događajima izvan sastanaka kućne grupe. To će pomoći produbiti i ojačati odnose među članovima grupe. Te aktivnosti mogu biti veoma neformalne, kao zajednički izlet ili odlazak na planinarenje. Sastanci mogu biti i više strukturirani, kao što su zajednički radovi na projektu pomaganja jednom od članova grupe ili nekome iz zajednice (npr. popravak krova, pomoć oko vrta starijoj osobi, itd.). Ako su se članovi tvoje grupe molili i sastajali s nevjernicima kako se ne bi osjećali neugodno da dođu na vašu kućnu grupu, to su također sjajne prilike na koje ih možete pozvati. To im daje mogućnost da se sastanu s drugim kršćanima u ugodnom, mirnom okruženju.

II. OTKRIJ POTREBE LJUDI

Kućna grupa osigurava sjajno okruženje u kojem možemo služiti potrebama ljudi. Često će se, kako grupa raste i sazrijeva, članovi osjećati slobodno i dijeliti potrebe te tražiti pomoć. No, uvijek će postojati članovi koji neće otvoreno govoriti o svojim potrebama, posebno kada se grupa tek formirala ili ako su novi u grupi. Kao vođa kućne grupe, moraš biti svjestan nekih pokazatelja koji ukazuju na problem ili potrebu. Također možeš pomoći grupi da otkrije te tragove tako da o potrebama mogu pitati jedni druge.

Postoji nekoliko pokazatelja koji će pomoći tebi i grupi primijetiti postoje li potrebe koje se nisu izrekle. Kad nekoga upoznaš, mnogo puta će njegovi ili njezini izrazi lica ili ton glasa indicirati na mogući problem. Ponekad, njegovi komentari ili odgovori na pitanja tijekom biblijske diskusije mogu odražavati duhovne ili emocionalne probleme. Kako se ta osoba osjeća? Što osjeća o Bogu? To se također može iskazati kada osoba moli.

⁴ agape

Ponekad, kada se podijele molitveni zahtjevi, ljudi će "nagovijestiti" problem a da ga zapravo ne obrazlože. Grupa bi taktički trebala pitati za više detalja, tako da mogu pomoći i ispuniti potrebu. Ponekad će neprikladno ponašanje tijekom sastanka grupe indicirati da postoji neki skriveni problem. Umjesto da ga vođa samo odvede na stranu i zamoli ga da prestane, grupa može početi ispitivati i istražiti da vidi postoje li dublji, skriveni problemi za njegovo ponašanje.

Ponekad smo prezaposleni sa svim "detaljima" naše službe i zaboravljamo da su najvažniji ljudi s kojima radimo.

Nemojte ignorirati Duha Svetog dok vam pomaže otkriti potrebe ljudi. Dok se moliš da možeš služiti članovima grupe i dok proučavaš Pismo, nauči se oslanjati na Njegovo vodstvo. Da bi otkrio potrebe, moraš i promatrati ima li ih! Ponekad smo prezaposleni sa svim "detaljima" naše službe i zaboravljamo da su najvažniji ljudi s kojima radimo.

III. BRIGA ZA POTREBE U TVOJOJ KUĆNOJ GRUPI

Ako će tvoja grupa biti ona koja se brine i njeguje zajedništvo vjernika kako je Bog želi, članovi moraju naučiti kako voljeti jedni druge i "nositi bremena jedni drugima" (Gal. 6:2). Vođa kućne grupe mora postaviti primjer brige za ostale na način koji pokazuje ljubav i brigu.

A. Odgovor na potrebe

Kada član grupe ima potrebu ili problem:

- pokušaj razumjeti problem i suosjećati s njim. "Ako netko pati, svi udovi pate; ako je jedan ud počašćen, svi udovi se raduju s njim." (1 Kor. 12:26) Pokaži da ti je stalo do njega kao do pojedinca. Odvoji vrijeme samo za slušanje o njegovim potrebama. Zamisli kako bi se ti osjećao da si u njegovoj situaciji.
- kao grupa molite za rješenje. Mi trebamo Božju mudrost, ne našu vlastitu. "Ako nekomu nedostaje mudrosti, neka traži od Boga, koji uvijek daje obilno i bez prigovora, i dat će mu je." (Jk. 1:5) Radeći kao grupa to pomaže da osnažite odnose i da date grupi osjećaj solidarnosti.
- kao grupa tražite biblijsko rješenje. "Svako Pismo je Bogom nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljavanje i odgajanje u pravедnosti, da čovjek Božji bude savršen – opremljen za svako djelo ljubavi." (2 Tim. 3:16-17) Što bolje tvoja grupa poznaje Bibliju, to će bolje biti opremljeni služiti potrebama ljudi. To je također mogućnost da se demonstrira kako se Biblija može primijeniti na svakodnevne probleme.
- razmotri što grupa može učiniti duhovno, emocionalno ili materijalno da pomogne. Ponekad je sve što se može učiniti za povrijeđenu osobu moliti, ponuditi ohrabrenje i dati joj do znanja da se brinete. Ako se može ispuniti materijalna potreba, grupa bi trebala odlučiti što može učiniti kako bi pomogla.

Očito je da grupe ne postoje samo unutar grupe - ako netko ima prijatelja s problemom, grupa može odlučiti kako može pomoći u ispunjavanju potreba. To je jedan od najboljih načina za grupu da seže van s ljubavlju Kristovom na opipljiv način.

Ponekad su problemi pitanja grijeha u životu pojedinca iz grupe. Ako je netko u grupi sagriješio protiv nekog drugog člana grupe, Isusovo uputstvo u Mateju 18:15-17 bi se trebalo koristiti kao metoda za rješavanje te situacije. Ako je netko u grupi pao u grijeh, grupa ga treba "ispraviti u duhu blagosti" (Gal. 6:1). Smatrati se međusobno odgovornima za naš hod s Kristom važan je čimbenik zajedništva vjernika u kućnoj grupi.

Kako bi grupa trebala reagirati kad netko propusti sastanak? Netko iz grupe (ne neophodno vođa) treba kontaktirati tu osobu **sljedeći dan** i dati mu do znanja da je nedostajao. Možda je bolestan ili ima neki drugi problem. Ponovno, grupa treba odlučiti što može učiniti da bi pomogli. Kada ljudi ne dolaze na sastanke, nemojte ih ignorirati. Pođite za njima! Dajte im do znanja da se grupa brine!

Briga jednih za druge je nalog koji imaju svi kršćani. Međutim, neki problemi, posebno ozbiljni emocionalni problemi, dovoljno su ozbiljna stvar da se zatraži profesionalna pomoć. Dok ta osoba radi sa specijalistom, grupa bi trebala nastaviti moliti i ohrabrivati je.

B. Vježba: Briga za ljude

Ono što slijedi je nekoliko scenarija nekih situacija s kojima bi se mogao susresti u svojoj kućnoj grupi. Na satu diskutirajte o svakoj situaciji i predložite načine na koje kućna grupa može pomoći. To ne moraju biti neophodno "ispravne" i "pogrešne" reakcije na takve situacije. Glavna je stvar da se pokaže ljubav na djelu – različiti ljudi mogu reagirati na različite načine.

- Katarina: Primaš telefonski poziv od Katarine jutro nakon vašeg posljednjeg sastanka kućne grupe. Kaže ti da više neće dolaziti na sastanke, ali je vrlo nejasna o razlogu zašto. Dok razmišljaš o tome, prisjećaš se da je Katarina govorila veoma malo tijekom zajedništva ili vremena diskusije i da je otišla a da nije razgovarala ni s kim nakon što je sastanak bio gotov. Što bi učinio?
- Olivera: Tijekom jednog sastanka, članovi grupe su dijelili svoje osobne potrebe za molitvom. Kada je došao red na Oliveru, gledala je u pod i rekla da je sve u redu te zahvalila. Tijekom vremena molitve, ti nisi siguran, no sumnjaš da ona plače. Što bi učinio?
- Andrej i Marija: Bračni par, Andrej i Marija dolazili su na tvoju grupu već gotovo godinu dana. Tijekom tog vremena njihovi posjeti bili su povremeni, najbolje govoreći. Kasnije, nakon sastanka grupe, grupi je jasno da postoji neka određena napetost među njima. Ti sumnjaš da možda imaju problema u braku, no misliš da ih ne poznaješ dovoljno dobro da bi ih pitao o tome. Što bi učinio?
- Matija: Nedavno je jedan od članova grupe pozvao svog kolegu s posla na kućnu grupu. Tijekom vremena diskutiranja o Bibliji, on postavlja mnogo pitanja i želi naučiti više o Isusu. Međutim, Matija ima vrlo iritantan karakter i cijelo vrijeme vrijeđa ljude (a da toga nije svjestan!). Njegova prisutnost je poremetila inače ugodno vrijeme na grupi. Već nekoliko tjedana nije došao na sastanak, i da budemo iskreni, većini članova grupe je laknulo da više nije tu. Što bi učinio?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- u 1 Tim. 2:8 Pavao piše: "Tako smo vam, ovladani ljubavlju prema vama, jer ste nam omiljeli, htjeli predati ne samo Radosnu vijest Božju nego i svoj život." Zašto je "dijeljenje njihovih života" važan dio Pavlove službe?
- Ponovi priču o Nini s početka ove lekcije. Što bi se trebalo dogoditi u njezinoj grupi i kako bi joj grupa mogla pomoći?
- Je li kućna grupa trebala odmah pomoći s financijskim sredstvima? Zašto da ili zašto ne?

PLAN DJELOVANJA

- Napiši dva ili tri načina na koje tvoja kućna grupa može rasti u svojoj ljubavi jednih prema drugima. Napiši nekoliko aktivnosti koje tvoja kućna grupa može učiniti da se više mole jedni za druge.
- Napiši dvije ideje na koje tvoja kućna grupa može provoditi zajedničko vrijeme pokraj regularnih sastanaka. Planiraj to učiniti tijekom sljedeća tri mjeseca.
- Ohrabri članove u svojoj kućnoj grupi da dijele potrebe, zabrinutost i probleme s grupom, i da traže načine na koje grupa može pomoći.

IZVORI

- Mackey, Bob. All About Cells, Unpublished materials, 1996.
- Neighbour, Ralph. The Shepherd's Guidebook. Houston: Touch Publications, 1992.

Obučavanje vođa nove kućne grupe

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije osigurati praktične vodilje za postojeće vođe kućnih grupa da bi mogli trenirati nove vođe kućnih grupa.

☞ Glavne točke

Mora se izabrati pomoćni vođa kućne grupe, pripremiti i osloboditi za službu.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati važnost pomoćnog vođe u njegovoj kućnoj grupi i znati kako da izabere pomoćnika.
- razumjeti proces pripremanja pomoćnika za vodstvo uključujući njega ili nju u područja službe.
- razumjeti proces oslobađanja u službu učenika kako bi vodio svoju kućnu grupu.

☞ Prijedlozi trenerima

Vježba na satu "Koga izabrati kada nema nikakvog očitog izbora" sadrži nekoliko scenarija vođa kućnih grupa koji su imali problema u izabiranju pomoćnika. Zapamti da ne postoje točni odgovori za svaki od ovih scenarija. Svrha lekcije je pomoći da učenici misle na praktičan način prilikom izabiranja pomoćnika, i da se bave rješavanjem situacija koje mogu biti slične s onim s čime će se susresti u vlastitim kućnim grupama.

Kućna grupa 10 u sljedećem priručniku pruža mogućnost da vođe kućnih grupa diskutiraju o pitanjima i problemima koje imaju na kućnim grupama. Podsjeti učenike da naprave listu pitanja i problema kako bi je ponijeli kada prime priručnik četiri.

I. IZABERI POMOĆNOG VOĐU

A. Važnost pomoćnog vođe

Biološka ćelija u ljudskom tijelu će po svojoj naravi ponovno proizvesti još jednu. Definicija koju smo izabrali za kućnu grupu, koja sebe postavlja odvojeno od drugih grupa, je ta da se kućna grupa također umnožava. Međutim, dok se ćelija ima mogućnost sama razmnožavati u tijelu, kućna grupa se ne može razmnožavati bez nekoga tko će biti sposoban voditi novu grupu (ćeliju) koja je nastala.

Općenita filozofija oko službe u kućnoj grupi je ta da su grupe (ćelije) samo kamenje za gradnju, ili manji dio, veće strategije službe da se započnu nove crkve. Postoji mnogo metoda i pristupa kako bi se koristila kućna grupa da se započnu crkve. Same grupe su često integralan dio procesa osnivanja crkve.

Bez novih vođa koji bi započeli nove grupe, očito je da proces neće uspjeti. Gdje nalazimo vođe novih grupa? U samoj grupi! Jedan od prvih zadataka vođe kućne grupe je da uz molitvu izabere i razvije pomoćnika u grupi. Proces umnožavanja kućne grupe počinje u realnosti samo onda kada se izabiru nove vođe i kada se podučavaju.

Gdje nalazimo vođe novih grupa? U samoj grupi.

B. Proces izabiranja pomoćnika

Vođe kućnih grupa trebaju povjeriti Kristovo učenje "povjerljivim ljudima koji će biti sposobni podučiti druge" (2 Tim. 2:2). To su ljudi koji nisu samo sposobni postati vođe, već su također sposobni ponoviti proces i trenirati druge vođe.

U Bibliji imamo mnogo primjera o zrelim vjernicima koji su proveli vrijeme i služili s onima manje zrelim u vjeri i iskustvu služenja. Dobro poznato poticanje Timoteja od strane Pavla može se vidjeti iz nekoliko primjera koje imamo u Novom zavjetu: Isus sa svojim učenicima, Pavao i Timotej, Akvila i Apolon, Pavao i Sila, itd.

Koji su uvjeti za pomoćnog vođu kućne grupe? Svaki zreli vođa kućne grupe trebao bi imati tri sljedeće sklonosti: karakter (poštenje), iskustvo i vještine. Od ove tri sklonosti, samo je karakter (poštenje) ono što se zahtijeva od nekoga da bi započeo proces razvoja kao vođa kućne grupe. Iskustvo i vještine će doći s vremenom, kako će vođa kućne grupe podučavati pomoćnika i uključivati ga u različita područja službe.

Pitanje poštenja (karaktera) je veoma važno. Pomoćnik bi trebao rasti u kršćanskom karakteru, kao što je nabrojano u uvjetima za nadglednike i đakone u 1 Timoteju 3:2-12. Ako su te značajke karaktera očite, onda se osoba može smatrati "kandidatom" koji će postati vođa kućne grupe. Cilj naše potrage nije savršena osoba, budući da takva osoba ne postoji. Radije, mi želimo osobu koja marljivo želi rasti u tim područjima. Duhovni karakter je raspravljen detaljno u djelu programa treninga za duhovni karakter. To možeš koristiti kao vodič za ohrabivanje razvoja svog i duhovnog karaktera svog pomoćnika.

Vrijeme za izabiranje pomoćnog vođe je važno - niti prerano, a niti prekasno.

Vođa kućne grupe trebao bi provesti mnogo vremena u molitvi prije nego što izabere pomoćnog vođu. Trebao bi moliti za vodstvo i mudrost Duha Svetoga dok donosi odluku. Izabiranje nekoga kao pomoćnog vođe nije mala stvar, a vođa kućne grupe mora tražiti potvrdu od Duha Svetog o izboru koji radi.

Vrijeme za izabiranje vođe je važno. Vođa kućne grupe izbor ne može napraviti prerano, dok nema dovoljno vremena da promatra i upozna članove svoje grupe. U drugu ruku, pomoćni vođa ne može biti izabran u posljednji čas, kada je grupa spremna na podjelu i vođa uviđa da treba novog vođu koji će mu pomoći.

Mora se provesti dovoljno vremena s pomoćnim vođom kako bi naučio i rastao u svom iskustvu i vještinama u kućnoj grupi. Vođa kućne grupe mora uz molitvu odlučiti kada izabrati svoj pomoćnika i početi vršiti službu s njim.

C. Vježba: Koga izabrati kada nema očitog izbora?

Vođe kućne grupe se često bore s važnom odlukom koga izabrati za pomoćnog vođu. Dobro je pogledati nekoliko primjera kada je apostol Pavao putovao i započinjao nove crkve. Kada čitamo Djela apostolska, Pavao i Barnaba nisu postavili vođe u crkvama sve do njihovog drugog misionarskog putovanja. Oni nisu odmah postavili starješine koji bi vodili te crkve.

1 Timoteju 3:1 kaže: "Sigurna je ova riječ: Tko teži za (crkvenom) nadgledničkom službom, čezne za uzvišenom službom." 1 Petrova 5:2 kaže: "Pasite stado Božje koje je među vama i nadzirite ga, ne na silu, nego dragovoljno, prema Božjoj volji; ne iz težnje za prljavim dobitkom, nego iz oduševljenja!" Vodstvo treba biti udijeljeno osobi koja "stavlja svoje srce" u njega i koja je "voljna" i "puna oduševljenja" za služenjem. Duhovna zrelost je preduvjet za vodstvo, ali pomoćni vođa mora također iskreno željeti služiti Bogu.

Na satu diskutirajte o sljedećim situacijama:

- Scenarij:* Marin je nedavno pokrenuo kućnu grupu u svom susjedstvu. Njegov je cilj započeti dovoljno grupa koje se razmnožavaju tako da se može osnovati nekoliko novih crkava u gradu. Pozvao je nekoliko prijatelja i članova obitelji i grupa se već sastajala nekoliko mjeseci. Svi u grupi su novi vjernici i nitko se ne čini dovoljno zrelim da bi postao pomoćni vođa. Marin je molio o tome, no nije siguran što učiniti. Može li izabrati vjernika koji bi bio njegov pomoćnik? Što bi mu ti predložio?
- Scenarij:* Petar je započeo kućnu grupu s druga dva vjernika. Oni su kršćani već nekoliko godina, ali niti jedan od njih nema dovoljno iskustva u službi. Petar misli da bi trebao dugo čekati prije nego što izabere jednog od njih kao svog pomoćnog vođu kako bi imali dovoljno mogućnosti da ga promatraju kako on vodi grupu. Što misliš o njegovom pristupu? Što bi predložio?

3. *Scenarij:* Emil je započeo kućnu grupu u zajednici s vrlo velikom stopom nezaposlenosti. Grupa pokušava pomoći ljudima da pronađu posao u zajednici, kao i upoznati ih s Biblijom. Emil je zamolio prvih nekoliko ljudi koji su došli da pozovu ostale prijatelje koji su bili nezaposleni. Odgovor je bio predivan i grupa je narasla do 15 ljudi u jednom mjesecu. Emil zna da bi se grupa trebala podijeliti kada dosegne 15, no to se očito ne može dogoditi budući da niti jedan od njih nije vjernik. On želi da grupa i dalje nastavi rasti, te ne zna što bi dalje učinio. Koji bi mu ti dao savjet? Što misliš o njegovoj strategiji? Postoji li nešto što bi ti učinio drukčije?

II. PRIPREMI SVOG POMOĆNIKA ZA VODSTVO

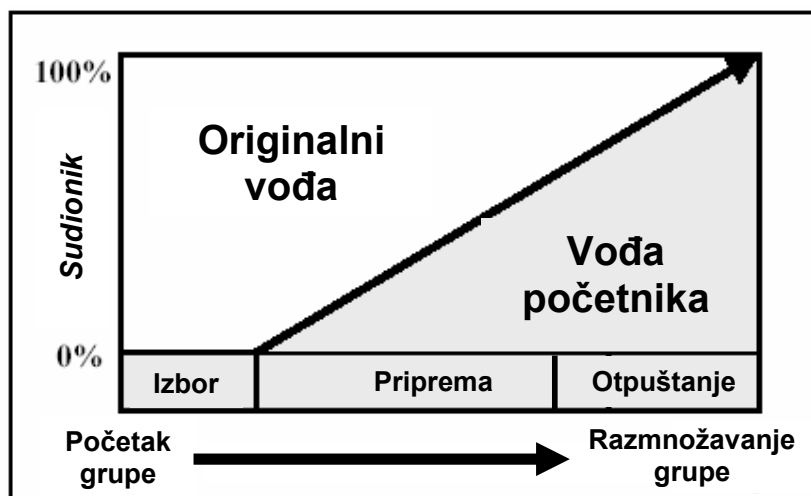
A. Uključi svog pomoćnika u sve dijelove službe

Jednom kad si izabrao svog pomoćnika, moraš svjesno uložiti napor kako bi ga uključio u sve što radiš u vezi kućne grupe. Sve što si do sada radio sam, sada moraš pokušati raditi sa svojim pomoćnikom. Objasni sve, više nego jednom, sve dok nisi siguran da tvoj pomoćnik razumije dovoljno dobro da to prenese drugom novom vođi.

Moraš svjesno uložiti napor kako bi uključio svog pomoćnika u sve što radiš u vezi kućne grupe.

Trebao bi započeti uključivati svog pomoćnika u pripremu i vođenje sastanka svake kućne grupe. Unaprijed razgovarajte što ćete raditi na svakom sastanku i objasni zašto ćete napraviti takav pristup. Nakon svakog sastanka, diskutirajte o tome što ste oboje naučili s tog sastanka. Nakon toga planirajte sljedeći sastanak. Razgovarajte o problemima na sastanku, npr. tko dominira na diskusijama i kako je pitanje bilo (ili nije) riješeno. Takvo uključivanje pomoćnika je ilustrirano na slici 9.1.

Slika 9.1 Razvijanje pomoćnika

Jednom kada se tvoj pomoćnik osamostali u različitim vidovima planiranja i vođenja individualnih sastanaka, možeš mu pomoći u razumijevanju veće slike i filozofije službe kućnih grupa. Razgovarajte o ciljevima tvog osnivanja crkve i objasni na koji su način kućne grupe dio tvog cilja za osnivanje crkve. Pomozi mu shvatiti životni ciklus kućnih grupa i razgovarajte u kojoj se fazi trenutno nalazi vaša grupa.

Naravno, ovaj proces uključivanja tvog pomoćnika zahtijeva značajno ulaganje tvog vremena i truda. No, u procesu učenja ne postoje prečaci. Ulaganje tvog života u život drugog zahtijeva predanost, ustrajnost i mnogo pomoći i ohrabrenja Duha Svetog.

B. Procjenjuj svog pomoćnika

Kao vođa kućne grupe, vrlo dobro znaš da imaš snage i slabosti dok vršiš službu. Na isti način, tvoj pomoćnik će biti izvrstan u nekim područjima, dok će činiti pogreške ili će imati probleme na drugim područjima vođenja kućne grupe. Trebao bi razgovarati sa svojim pomoćnikom o stvarima koje čini dobro. To će osigurati ohrabrenje i potvrdu za njegov poziv da bude vođa. Također je od koristi razgovarati s njim u ljubavi, o područjima u kojima treba rasti. Pomoćnik u kućnoj grupi može imati dosta iskustva u službi, a ipak mu mogu nedostajati dobre vještine služenja.

Dok podučavaš svog učenika, moraš mu pomoći da vidi gdje i kako se može usavršiti kao vođa. Kada vidiš područje potrebe, ponudi mu načine gdje će se moći konstruktivno usavršiti. Drugim riječima, nemoj samo ukazati na problem, ponudi prijedloge kako može ispraviti problematična područja. Dok oblikuješ službu sa svojim pomoćnikom, reci mu da podijeli s tobom područja za koja misli da bi mu ti mogao pomoći. Nitko od nas nije savršen i često puta imamo nedostatke ili slabosti koje niti ne uviđamo. Ljepota odnosa u učeništvu je mogućnost da pomognemo jedni drugima kako bi ušli u dublju kršćansku zrelost i rast. Razgovarajući i procjenjujući o svojim snagama i slabostima vi demonstrirate vrijednost tinskog rada. Osnivanje crkve se najbolje radi u timu ljudi koji si mogu međusobno nadopuniti snage i slabosti i pomoći u rastu prema dubljoj kršćanskoj zrelosti.

Osnivanje crkve se najbolje radi u timu ljudi koji si međusobno mogu nadopuniti snage i slabosti.

C. Moli se za svog pomoćnika i sa svojim pomoćnikom

Dok podučavaš svog pomoćnika i modeliraš službu za njega, odvoji vrijeme da se moliš za rast njegovog karaktera, iskustvo i njegove vještine. Moli da ga Duh Sveti nastavi tješiti, ohrabrivati i voditi. Moli također za sposobnost da ga možeš podučavati i da budeš primjer vođe kućne grupe za njega.

Također je važno moliti **sa** svojim pomoćnikom. Odvojiti vrijeme koje ćete provesti zajedno u molitvi za planiranje sastanaka i evangelizacijske događaje. Zajedno molite o pojedincima u grupi, njihovim potrebama i za ljude s kojima se oni susreću. Molite se zajedno za područja na kojima se borite ili za druge osobne potrebe. Pokušaj u svog pomoćnika usaditi veliku važnost koju molitva ima u svim područjima službe kućnih grupa.

III. OTPUSTI SVOG POMOĆNIKA U SLUŽBU

A. Udijeli viziju svom pomoćniku

Jedan od najvažnijih koraka u oslobađanju tvog pomoćnika je da mu neprestano daješ viziju o onome što se može dogoditi kroz njegov život i službu. Treniranje vještina za služenje bez vizije je jednako kao i kretanje na put a da ne znamo kamo idemo. Tvoj pomoćnik treba shvatiti da može biti mnogo krajnjih potencijalnih rezultata njegove službe, te mnogo osnovanih novih crkava kroz njegovu službu vođenja kućne grupe. Mora uvidjeti na koji će se način ono što on uči i radi sada uklopiti u veći "krajnji rezultat" vizije. Realizacija onoga što Bog može učiniti kroz svoje nesavršene ljude može biti značajna motivacija za pomoćnika. Odvoji vrijeme da pitaš svog pomoćnika koja je njegova vizija za djelo za koje ga Bog zove. Procjeni pomažeš li mu ili ne u razvijanju njegove vizije. Budi siguran da tvoj pomoćnik razumije da ima važnu ulogu u pomoći za ostvarivanje Velikog naloga.

B. Povjeri službu svom pomoćniku

Kako tvoj pomoćnik raste u razumijevanju različitih dijelova službe kućne grupe, trebaš mu početi povjeravati sve više i više odgovornosti. Općenito, prvo trebaš oblikovati službu za svog pomoćnika, objašnjavajući što činiš i zašto. Nakon toga zajedno vršite službu (kao što je planiranje sastanaka ili vođenje biblijske diskusije). Sada dozvoli svom pomoćniku da sam vodi službu, s tvojim ohrabriranjem i nadgledanjem.

Objektivno objasni snage i slabosti koje si primijetio i providi konstruktivne prijedloge za napredak. Konačno, dozvoli svom pomoćniku da vodi službu bez ikakvog uplitanja s tvoje strane. Kada dosegne točku da sam bude sposoban potpuno voditi sastanak kućne grupe, možda ćeš poželjeti s vremena na vrijeme "biti zaposlen" kako bi on zadobio pouzdanje u svoje sposobnosti a da ti nisi tamo.

Ovaj proces povjeravanja počinje kao mala stvar, ali naposljetku ćeš željeti da tvoj pomoćnik zadobije više iskustva u vođenju kućne grupe bez tvog uplitanja. To je jedini način na koji će on zaista biti pripremljen voditi svoju grupu, vjerujući Gospodu Isusu da ga vodi u ulozi vođe.

Shvati da povjeravanje službe nije uvijek lagano za vođu kućne grupe. Predavanje autoriteta i odgovornosti za tvoju grupu je teška stvar. Što ako pomoćnik ne napravi posao dobro? Što ako on ili ona naprave mnogo pogrešaka? Što će grupa misliti i kako će reagirati? Vođa kućne grupe mora napraviti korak vjere kako pomoćnik dobiva sve više i više odgovornosti. On se mora umanjivati kako se pomoćnik povećava. Nekim vođama se čini kao da su "izgubili" svoj posao i sada su nezaposleni. Podijeli svoje osjećaje sa svojim pomoćnikom tijekom tog vremena, tako da on bude pripremljen da se suoči s tim kada dođe vrijeme da i sam preda svoju grupu novom vođi.

C. Ohrabri svog pomoćnika da započne novu kućnu grupu

Kako će tvoja kućna grupa nastaviti zahvaćati ljude i rasti, doći će vrijeme kada će biti spremna na podjelu u dvije kućne grupe. Kako će se vrijeme približavati, razgovaraj sa svojim pomoćnikom o općoj strategiji službe za njegovu novu grupu. Koji su njegovi ciljevi za započinjanje crkve, i kako će se njegova nova grupa uklopiti u veću strategiju misije? Vjerojatno će njegova kućna grupa biti kamen temeljac za istu crkvu kao što je i tvoja grupa ili će njegova grupa započeti novu crkvu. Važan je dio da tvoj pomoćnik shvati veću strategiju i gdje se njegova grupa uklapa u tu strategiju.

Ohrabri svog pomoćnika da razvije molitveni tim za podršku da mole za njega prije, tijekom i poslije započinjanja nove grupe. Pomozi mu da zna kako pripremiti prvi sastanak, budući da možda nije bio dio tog dijela kada je započela tvoja grupa.

Tijekom posljednjeg mjeseca prije nego što je tvoja grupa spremna na podjelu, potpuno predaj službu kućne grupe svom pomoćniku. Na taj način, članovi grupe će imati pouzdanje u njega kao u novog vođu kada se iz jedne grupe oforme dvije. Konačno, ostani blizu i budi dostupan kako bi pomogao svom pomoćniku s njegovom novom grupom. Ne "napuštaj" ga kako bi plivao u dubokim vodama sam. Moli se s njim i drži ga odgovornim kako bi sam izabrao pomoćnika iz nove grupe. Nastavi ga ohrabrivati tijekom njegovog vođenja vlastite grupe.

(Proces dijeljenja kućne grupe bit će objašnjen detaljno u lekciji 11 "Podjela kućne grupe" u priručniku 4.)

D. Započni ponovno proces s novim pomoćnikom

Nakon što se tvoja grupa podijelila na dvije grupe, tvoj prošli pomoćnik će sada raditi s nekim ljudima iz prve grupe. To znači da prva grupa ponovno može početi zahvaćati ljude i dovoditi nove ljude. To također znači da ti ponovno kroz molitvu moraš razmisliti tko će biti tvoj novi pomoćnik. Ovaj proces nalaženja, učenja i oslobađanja vođa je učinkovita metoda da se vide nove grupe, da se vidi kako ljudi dolaze Gospodu i da se ispuni Veliki nalog kroz nove crkve.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koje su kvalifikacije za novog pomoćnika?
- Ako nitko u tvojoj grupi nije kvalificiran za pomoćnika, koji su neki od konkretnih načina da možeš razviti vođe unutar svoje grupe? Što trebaš učiniti da bi se to dogodilo?
- Što bi učinio da kroz molitvu izabereš pomoćnika, a on ili ona to odbiju?

PLAN DJELOVANJA

- Ako još nisi izabrao pomoćnog vođu iz svoje grupe, moli se za to i tada to učini. Ako izgleda kao da nitko nije kvalificiran, izaberi nekoga koga ćeš podučavati i razviti u vođu.
- Započni uvoditi svog pomoćnika u službu i aktivno mu povjeravaj sve više i više službe.
- S vremena na vrijeme, procijeni svog pomoćnika i pitaj ga da i on procijeni tebe u vezi s tvojom službom u grupi.
- Moli za svog pomoćnog vođu (pomoćnika).

IZVORI

- Neighbour, Ralph. The Shepherd's Guidebook. Houston: Touch Publications, 1990.
- Logan, Robert. Multiplication of Cell Groups. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., n.d.

EVANGELIZACIJA

Odnosi u evangelizaciji

«NITKO NIJE VOLIO VIŠE...»

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da bi se naznačila potreba i strateška važnost izgradnje odnosa s nevjernima.

☞ Glavne točke

- Isus je aktivno tražio kako bi razvio odnos s grešnicima i kako bi ih zadobio.
- Božja je volja za kršćane da idu i traže izgubljene, a ne da se zajedno sastaju i pozivaju izgubljene kako bi došli k njima.
- Postoji cijena, ali i prednosti da se bude prijatelj s nevjernicima.
- Evanđelje se najbolje pronosi kada imamo odnos s nevjernicima.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- odlučiti imati prijateljske odnose s nekršćanima u svrhu dobrobiti Kraljevstva Božjeg.

☞ Prijedlozi trenerima

Konačna je lekcija o evangelizaciji napravljena kako bi se do kraja povećao emocionalni utjecaj ključnih dijelova Pisma u vezi našeg odnosa s izgubljenima. Važno je da ljudi imaju vremena da se uhvate u koštac s Lukom 15 i suvremenom vrijednošću tog odlomka osobno za njih. Neka u tišini razmisle o njemu neko vrijeme i donesu vlastite odgovore na pitanja postavljena u dijelu I B.

Tvoja strast za zadobivanje izgubljenih mora biti očita, osobna i praktična. Uključi primjere kako je netko dosegnuo tebe ili kako si ti doveo nekoga k vjeri kroz prijateljstvo.

UVOD

PAŽNJA! Ova lekcija može promijeniti tvoj život! Ako razumiješ i primijeniš njenu poruku, tvoja služba može postati neprocjenjivo bogatija, više ispunjena i zadovoljavajuća. Također je istina da te, ako primjenjuješ učenja ove lekcije, ostali kršćanski prijatelji mogu pogrešno shvatiti jer će misliti da ćeš se zaraziti svijetom.

Ali zapamti, Isus je također bio zvan "prijateljem grešnika" (Mt. 11:19). Vrijedno je riskiranja biti kao i On. Da bi vidio pokret za osnivanje dovoljnog broja crkava u tvojoj zemlji, mora se pojaviti značajan obrat evangelizacije. Strateški prioritet se mora dati dosezanju ljudi... pojedincima s licima i problemima. Odnosi grade vjeru, vjera gradi zajedništvo, a zajedništvo zahvaća narode!

Nastavi oprezno, ali nastavi u vjeri!

I. POSTANI PRIJATELJ S NEKRŠĆANIMA

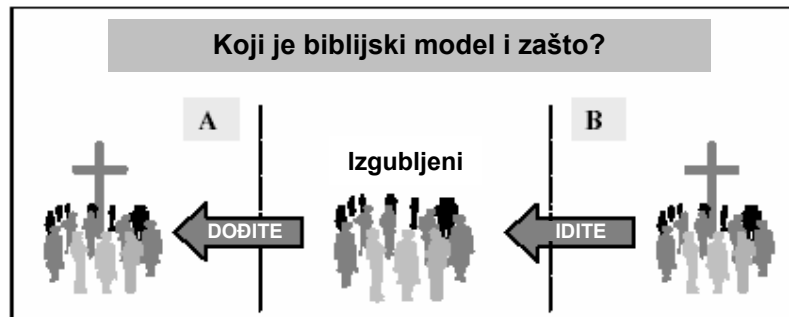
A. Tri usporedbe: Jedna lekcija - Luka 15

Farizeji su bili uznemireni što je Isus provodio vrijeme s grešnicima. Smatrali su da se pravedna osoba nije mogla i smjela družiti s grešnicima. To bi onečistilo pravednu osobu. Njihovo razmišljanje se činilo razumnim, no bilo je neispravno. Kao odgovor na to pitanje, Isus je ispričao priče o izgubljenim stvarima koje su zabilježene u Luki 15. Poanta sve tri priče je ista. Kada se novčić ili drugo blago izgubi, mi ga tražimo i radujemo se kada ga nađemo. No, Bog izgubljene ljude još više cijeni od tih stvari. Isto bi tako i mi trebali.

B. Koju lekciju možemo naučiti iz usporedbe?

- Kome se Isus obraća u ovoj usporedbi na osnovu redaka 1 i 2?
- Što uzrokuje najviše radosti na nebu prema redcima 9 i 10?
- Što je Bogu važnije - grupa od devedeset vjernika koji ga slave - ili pokajanje jednog grešnika (rd. 9,10)?
- Je li žalba starijeg brata bila opravdana (rd. 29-30)? Je li taknula očevo srce?
- Što je više zanimalo Isusa: odobravanje religioznih osoba ili spasenje izgubljenih?
- Možeš li zamisliti sebe u usporedbi o izgubljenom sinu? Koji ti lik najviše pristaje?
- Koji bi lik želio biti?
- Koji je prevladavajući stav u našim crkvama prema zahvaćanju izgubljenih? Nalikuju li naše crkve više Ocu ili starijem bratu? Jesi li voljan zauzeti drukčije stajalište, ako je neophodno, da postaneš prijatelj izgubljenima i da ih zahvatiš?
- Kakve vrste napora bi bile neophodne da dosegneš ljude gdje živiš?

Slika 8.1 Traženje i Pozivanje

C. Što je s ostalim recima u Bibliji?

Luka 15 jasno uči da bi naš prioritet trebao biti da idemo van i tražimo izgubljene. Isus je jasno vidljivo provodio vrijeme "jedući i pijući" s grešnicima kako bi ih zadobio. Kako možemo uskladiti te činjenice s redcima kao što su:

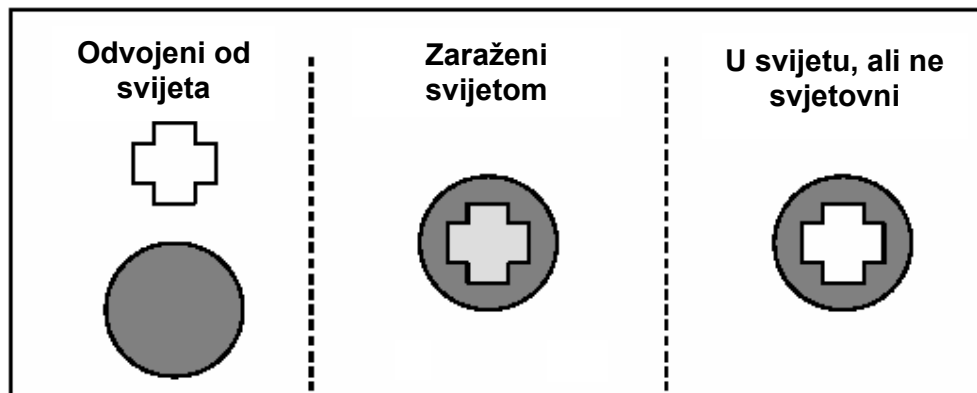
- 2 Kor. 6:14: Nema zajedništva između svjetla i tame.
- 1 Iv. 2:15: Ne ljubite svijeta.
- 1 Kor. 15:33: Loše društvo kvari zdravo ćudoređe (zdrave morale).

Zaista je istina da nas preblizak odnos s nespašenom osobom može odvesti s pravog puta. Naši najbliži prijatelji bi trebali biti vjernici. Npr., Isusovi najbliži prijatelji su bili dvanaestorica apostola, Marija i Marta, Lazar i drugi učenici. U isto vrijeme, Isus je također izlazio i uspostavljao odnose s grešnicima. Odlazio je u njihove domove i na mjesta gdje su se oni nalazili. "Ljubiti izgubljene" nije isto kao i ljubiti svijet. I propovijedanje "Pokajte se!" nije ista stvar kao i odnos. Pavao je jasno rekao Korinćanima da nije namjeravao da oni izbjegavaju grešnike (1 Kor. 5:9-11). Prema Pavlu, pogrešno je imati zajedništvo s nemoralnim vjernikom, no ne i s nemoralnim nevjernikom. To je šokantna izjava, ali istinita je.

Zaista trebamo veliku mudrost da možemo procijeniti koliko bliske odnose možemo imati s nevjernicima. Međutim, farizeji su griješili u vezi prevelikog opreza, a danas mnoge crkve i vjernici slijede isti primjer - radije nego primjer Krista. Moramo imati odnose s nevjernicima koji su dovoljno bliski da uzrokuju to da nam oni vjeruju kako bi im objasnili Evanđelje.

Nije rješenje da se odvojimo od vjernika - već radije da pažljivo zadržimo svoju vlastitu pravednost dok "jedemo i pijemo" s njima.

Slika 8.2 Tri pogleda na prijateljstvo s nevjernicima

II. SLIJEDITI KRISTA U PRIJATELJSTVU

Isus nije samo pričao priče. On je podupro te usporedbe tako što je nudio iskreno prijateljstvo ljudima u potrebi. Pisma govore o prirodi Isusovih prijateljstava.

A. Rimljani 5:6-8

“Krist je naime, dok smo još bili slabi, umro u pravo vrijeme za nas bezbožnike. Dakako, teško se umire za pravednika, a za dobročinitelja možda bi se tko i usudio umrijeti. Ali Bog pokaza svoju ljubav prema nama time što je Krist dok smo još bili grešnici, umro za nas.”

B. Ivan 15:13

“Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti vlastiti život za svoje prijatelje.”

C. Marko 10:45

“Jer Sin Čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne život svoj kao otkup mjesto svih.”

Što je istina u ova tri odlomka Pisma? Kakve je dokaze prijateljstva ponudio Krist?

Kako mi možemo uvjerljivo demonstrirati prijateljstvo i ljubav onima koji su izvan tijela Kristovog?

III. PLAĆANJE CIJENE

A. Cijena prijateljstva s nekršćanima

- Stajat će te vremena.
- Mogla bi te stajati tvog ugleda, "prijatelj grešnika" (Lk. 7:34).
- Mogla bi te stajati emocionalne patnje i boli.
- Stajat će te neugodnosti.

B. Prednosti prijateljevanja s nekršćanima

- Dobivaš prijatelja - nekoga s drukčijom perspektivom.
- Otvaraju ti se vrata Evanđelja, ne samo za tvog novog prijatelja, već za njegov krug prijatelja, a na kraju i za njihove prijatelje.
- Dobivaš potporu među nevjernima za svoju vjeru.
- Dobivaš nadu od nove braće i sestara u Kristu, budućih suradnika u zadatku dosezanja tvoje zajednice i naroda.

IV. ŽIVOTNO ISKUSTVO U VEZI EVANGELIZACIJE PUTEM PRIJATELJSTVA

Provedite ostatak lekcije dijeleći ilustracije i osobne primjere o važnosti prijateljstva u evangelizaciji iz svojih osobnih života.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Kako mogu započeti ostvarivati komunikaciju s nekršćanima u mojoj zajednici družeći se s njima?
- Kako mogu inicirati odnose s nekršćanima u mojoj zajednici?
- Jesam li voljan platiti cijenu da iskoračim van i dosegnem druge koji su trenutno izvan mog dosega Evanđeljem?
- Što se događa s pokretom za osnivanje crkve ako se gorljivo, neprekidno evangeliziranje zaustavi?
- Jim Elliot, misijski mučenik kod Acua Indijanaca iz Ekvadora, jednom je napisao: "Budala nije onaj koji daje što ne može zadržati, kako bi zadobio ono što ne može izgubiti." Je li bio u pravu? Kako se njegove riječi odnose na zadatak zadobivanja drugih za Krista?

PLAN DJELOVANJA

- Moli za božanski susret s nekršćanima. Koji su načini na koje možeš inicirati odnose s nekršćanima u svojoj zajednici? Traži smionost kako bi mogao prolaziti kroz vrata koja On otvara. Moli se za uvid kako bi ih vidio.
- Hoćeš li platiti cijenu i demonstrirati vjeru petorici nekršćana u zajednici ovoga mjeseca kako bi ih eventualno pridobio za Krista?
- Sažmi dan! Budi prijatelj i zadobij te prijatelje za Krista! Uključi ih u svoja proučavanja Biblije, druženje i službu zahvaćanja ostalih. Učini ih dijelom tima!

IZVORI

- Petersen, Jim. Living Proof: Sharing the Gospel Naturally, Colorado Springs: Navpress, 1989.
- Pippert, Rebecca Manley. Out of the Salt Shaker & Into the World: Evangelism As a Way of Life. Madison, WI: Intervarsity Press, 1999.

STVARANJE UČENIKA

Uvod u stvaranje učenika

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da se upozna strateško mjesto rađanja učenika u sveopćem procesu osnivanja crkava.

☞ Glavne točke

- Raditi učenike je odgovornost crkve.
- Raditi učenike je samo srce crkvenog života.
- Raditi učenike je ključno za rast crkve.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti biblijski temelj za činjenje učenika u vezi s Velikim poslanjem.
- imati veću osobnu viziju i predanost na zadatak činjenja učenika.
- razumjeti Božju krajnju svrhu i kako se to odnosi na zadatak činjenja učenika.
- razumjeti kako će učinkovito učeništvo doprinijeti njegovom uspjehu kao osnivača crkve.

☞ Prijedlozi trenerima

Lekcije učeništva u trećem i četvrtom priručniku pristaju zajedno. Preporučljivo je da jedan trener vodi cijelo učeništvo. Ako je potrebno više od jednog trenera, treneri moraju imati blisku koordinaciju. Prije nego što započne ciklus treniranja, trener bi trebao pročitati cijelo učenje (svih šest lekcija, uključujući i plan djelovanja) kako bi zadobio razumijevanje jedinstvenog pristupa. sadržaju.

UVOD

Činiti učenike je temelj osnivanja crkve i odgovornost mjesne crkve. Crkve se umnožavaju zbog toga što se učenici sami umnožavaju u životima drugih kroz pravljenje učenika. Ako je evangelizacija duhovno porodištvo, činjenje učenika je duhovna pedijatrija. U procesu podizanja djece, naša želja nije da podižemo djecu koja će biti vječno ovisna jedna o drugima i nezrela. U procesu činjenja učenika mi pomažemo našoj braći i sestrama u Kristu kako bi narasla u potpunu duhovnu zrelost i bila partner s Bogom u procesu zajedničkog podučavanja i posvećenja. Iako je činjenje učenika zadatak mjesne zajednice, može se ostvariti na različite načine. Umjesto da predložimo strogi program činjenja učenika, ova serija lekcija će ti pomoći da razumiješ funkciju činjenja učenika u zadatku osnivanja crkve i da razmišljaš kako učinkovito ostvariti tu funkciju u svojoj vlastitoj službi osnivanja crkve.

I. BIBLIJSKI TEMELJ

Činjenje učenika je bilo samo srce Isusove službe dok je bio na zemlji. Evanđelje daje jasan opis toga kako je Isus odabrao određene ljude da ga slijede, kako ih je trenirao i oslobodio da nastave njegovu službu. Biblija te ljude zove "učenicima", što znači oni koji uče, ili šegrtima. U Velikom nalogu Isus otkriva da je činjenje učenika samo središte za njegovu crkvu do njegova ponovnog povratka.

"**Dana** mi je sva vlast na nebu i zemlji. Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim, krsteći ih u ime Oca, Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše **sve** što sam vam zapovjedio! Ja sam s vama u **sve** dane do svršetka svijeta." (Matej 28:18-20)

Činjenje učenika je samo srce velikog naloga. Dominantna riječ koja povezuje ovaj odlomak je "sve": Sva vlast, sve narode, sve stvari (koje sam vam zapovjedio) i sve dane. U grčkom su "idite", "krstite" i "učite" participi. Jedino se glagol "učinite učenicima" nalazi u zapovjednom obliku. S ovim jednostavnim, a ipak dubokim riječima, Isus svojoj crkvi daje glavni zadatak do njegovog povratka i obećanje po kojem je njezin uspjeh zagarantiran. U ostatku Novog zavjeta, posebno u Pavlovima spisima, vidimo kako je rana crkva živjela u skladu s tom zapovijedi.

A. Zadatak

Glavni naglasak je na središnjoj zapovijedi "učinite učenike". Zapazi da je zapovijed činiti učenike, a ne samo obraćenike. Tri srodna principa otkrivaju tri važna gledišta procesa činjenja učenika:

1. *Idite*

Izvorni grčki bi se lako mogao prevesti s 'dok idete' ili 'pošto ste išli'. To pretpostavlja da oni koji poštuju Veliki nalog "idu (kreću se)". Isus nije činio učenike u nekoj izolaciji u učionici, već u kontekstu kretanja kroz život. Njegovo činjenje učenika je bilo integrirano, a ne izolirano. Njegovi učenici su morali slijediti njegov primjer, preuzimajući inicijativu, a ne da čekaju da ljudi dođu u crkvu.

2. *Krstite*

Krštenje je javno svjedočanstvo da je pojedinac stavio svoju vjeru u Krista. Veliki nalog ukazuje da se krsti 'u' Trojstvo. Iz ovoga učimo nešto o naravi novog identiteta učenika. Jedna od čudnovatih kvaliteta Trojstva je zajedništvo koje Otac, Sin i Duh dijele. Na sličan način, vjernik je kršten u zajednicu saveza, zajednicu vjernika koji dijele isto zajedništvo kao i Trojstvo (Iv. 17).

3. *Učite*

Kao članovi Kristove zajednice saveza, Crkve, i kao oni koji su se zavjetovali na pokornost njegovom gospodstvu, kršćani moraju naučiti kako živjeti u skladu s time. Pažljivo promotri što se treba podučavati. Redak ne govori da je cilj podučavati zapovijedi, već da je cilj **podučavati poslušnost** u vezi svega što je Isus zapovjedio. Postoji ogromna razlika između podučavanja zapovijedi i podučavanja poslušnosti. Ako samo informiramo ljude o Kristovoj volji za njih se neće ostvariti Kristov cilj. Mi moramo podučavati (ohrabrivati i osposobljavati) ljude na poslušnost. Također zapazi da ih se mora podučavati da vrše "sve što sam vam zapovjedio". To znači da ih moramo podučavati da vrše svu volju Kristovu, ništa ne izostavljajući. Ne smijemo biti zadovoljni samo djelomičnom poslušnošću koja veoma lako može postati normom. Umjesto toga, trebamo neprestano proučavati Pismo, pitajući se: "Jesmo li poslušali sve što je ovdje zapisano? Kako svaku zapovijed možemo još vjernije poštivati?"

Na kraju, u te tri stvari moramo ustrajati sve do "svršetka svijeta", tj. dok se Isus ne vrati po svoju Crkvu. Tim riječima. Isus pokazuje da su te upute za cijelu Crkvu dok se on ne vrati, a ne samo za dvanaest učenika. To dovodi činjenje učenika i osnivanje crkve u prijeko potrebno zajedništvo. Osnivanje crkve zahtijeva činjenje učenika kako bi mlada crkva odrasla. Činjenje učenika zahtijeva osnivanje crkve kako bi se novi vjernici doveli u proces postajanja učenicima.

B. Obećanje

Upravo opisani zadatak se možda čini prezahtjevnim. Međutim, dok idemo i činimo učenike, krsteći ih i u želji da ih naučimo da poštuju sve što je Isus zapovjedio, možemo raditi s pouzdanjem. Mi smo sigurni u naš krajnji cilj zbog toga što Krist ima **sav autoritet** i obećao je da će biti s nama **u sve dane** do svršetka svijeta. Sam Krist je garancija uspjeha, dokle smo u Njemu ovisimo o Njegovom autoritetu i prisutnosti (usp. Ivan 15:4-17).

Apostol Pavao je, za vrijeme boravka u zatvoru, napisao sa sigurnošću crkvi u Filipima (Fil. 1:6): "... siguran sam u ovo isto da će onaj koji je počeo dobro djelo među vama dovršiti ga do Dana Krista Isusa." Zbog toga što je prepoznao da je Bog radio i da je Božji Duh prebivao u vjernicima i njihovom zajedništvu, znao je da njegovo djelo nije uzalud. To je za nas dobra vijest dok se upuštamo u diskusiju činjenja učenika.

II. DEFINICIJA UČENIKA I ČINJENJA UČENIKA

A. Učenik

Učenikom se može opisati nekoga tko je stavio svoju vjeru u Krista i, kroz krštenje, se poistovjetio kao sljedbenik Krista i kao član Kristove Crkve. Kao član Kristove zajednice saveza, on se obvezao na pokornost Kristu i teži k tomu da živi život poslušnosti u skladu s potpunom voljom Kristovom. Takva poslušnost nije samo čisto vanjsko prilagođavanje na Kristovu volju, već izlazi iz srca ljubavi,

vjere i nade. Rast učenika u poslušnosti je proces koji traje cijeli život. Pismo opisuje učenika kao onoga tko će "zanijekati sebe i uzeti svoj križ i slijediti (Krista)" (Mt. 16:24). Učenik služi drugima (Mt. 20:25-28). Ima nadnaravnu ljubav za Krista (Lk. 14:25-27). Ljudi će znati da je on učenik Krista po njegovoj ljubavi za druge (Iv. 13:34-35). Njegov život će donositi plodove Duha (Iv. 15:8).

B. Činjenje učenika

Činjenje učenika može se definirati kao proces po kojem Crkva, oviseći o autoritetu i prisutnosti Kristovoj, preuzima inicijativu:

- da vodi ljude u vjeru i podložnost Kristu.
- da ih uključi u Krista i njegovu zajednicu saveza, Crkvu, kroz krštenje.
- da ih vodi u život podložnosti potpunoj Kristovoj volji.

Vođenje ljudi u vjeru i pokornost obično zovemo evangeliziranje, što smo proučavali ranije. U svrhu ovog dijela tvog treninga, pretpostavit ćemo da su već uključeni u Kristovu zajednicu saveza kroz krštenje, i da su dio Crkve. U ovom djelu tečaja okrećemo se na vođenje ljudi u život pokornosti cijeloj volji Kristovoj.

III. BOŽJI POZIV DA ČINIMO UČENIKE

A. Da bi se pripremila Kristova nevjesta

Dok proučavamo Pismo, vidimo da je veliki Božji cilj u povijesti da proslavi Krista učinivši ga glavom nad svima. Također vidimo da će Kristu biti predstavljena "mlada", sveta i bez ljage, koja će biti "njegovo tijelo, punina onoga koji ispunja sve u svima" (Ef. 1:23).

Krist će vladati suvereno, no on neće sam izvršavati svoj autoritet. Vladat će u zajedništvu s nevjestom, Crkvom. Tijekom osnivanja crkve, evangelizacija se fokusira na dovođenje ljudi kako bi postali dio nevjeste; a činjenje učenika se fokusira na pripremanje nevjeste za njezin odnos s Kristom, njezinim Gospodom.

Na taj način, Crkva je važan dio Božjeg vječnog plana. Sve ono što Bog sada radi dizajnirano je da bi stvorio svetu zajednicu, ljude za tu posebnu svrhu - kako bi istinski bili jedno s Njim i jedno s drugim, i da bi bili učesnici u stvarnom životu koji karakterizira Trojstvo. Otkrivanje Crkve i njezino predstavljanje suprugu, Kristu, je konačan klimatski događaj zabilježen u Otkrivenju. Tijekom cijele vječnosti savršena nevjesta i Božanstvo će uživati i radovati se jedno u drugom. Crkva će konačno Bogu donijeti slavu koju zaslužuje, odražavajući Njegov karakter slave i štujući ga "u duhu i istini" (Iv. 4:23). Po svojoj milosti, Bog je odredio Crkvu kao sredstvo koje će koristiti da bi ostvario svoju namjeru. **U sažetku, Kristova zapovijed da činimo učenike je njegov poziv da uzmemo dio u stvaranju Božje svete zajednice, savršene i svete nevjeste koja je odvojena za Krista.**

B. Da napravimo nevjestu dostojnu mladoženje

Sve što jesmo i što trebamo raditi treba biti procjenjivano u svjetlu Božjeg "poziva" da uzmemo dio u stvaranju Božje svete zajednice, Crkve. Naš uspjeh u stvaranju učenika mjeri se s tim koliko dobro pripremamo nevjestu da bude dostojna Krista. Jesu li stvari koje sada radimo u pripremanju nevjeste dostojne Krista? Razmotri ova pitanja:

- Opremamo li ljude da rastu u jedinstvu s Bogom i jedni s drugima? Vodimo li ih da žive živote koji manifestiraju tu božansku ljubav koja odražava to jedinstvo?
- Opremamo li ljude da rastu dublje u svojoj vjeri i nadi u Krista?
- Opremamo li naše učenike da služe učinkovito drugima, te da druge izgrađuju u Kristu?
- Opremamo li ljude kako bi bili Kristovi poslanici, pozivajući druge da postanu dio Božje svete zajednice i na taj način povećavaju Kristovu nevjestu?

IV. NA KOJI NAČIN ČINJENJE UČENIKA DOPRINOSI OSNIVANJU CRKVE?

Činjenje učenika leži u samom centru osnivanja crkve. Tvoj uspjeh u utemeljivanju novih crkava će ovisiti ne samo o zadobivanju novih obraćenika za Krista, već o stvaranju pravih učenika koji mu se sve vjernije i vjernije pokoravaju.

Osnivanje crkava je u stvarnosti osnivanje zajednica učenika gdje toga još nije bilo. Početna faza osnivanja crkve uključuje vođenje ljudi u vjeru i predanost Isusu. Kao što smo vidjeli u raspravi o Velikom nalogu iznad, obraćenje je prvi korak u činjenju učenika.

Mora se zapamtiti da obraćenje samo radi obraćenja nikad nije cilj. Obraćanje se mora shvatiti kao prvi korak u procesu tijekom života. Činjenje učenika vodi te nove obraćenike u dublje razumijevanje Kristove volje za njih i izgrađuje ih na takav način da ga sve više i više slušaju. To dublje razumijevanje i pokornost dolazi iz srca ljubavi koja rastu u jedinstvu s Kristom i jednih s drugima. Drugim riječima, prava "zajednica" je stvorena onda kada se činjenje učenika radi na pravi način. Ako osnivanje crkve uključuje osnivanje novih "zajednica" učenika, onda je činjenje učenika, kako ga mi razumijemo ovdje, apsolutno od temeljne važnosti.

Sljedeći vitalan čin osposobljavanja novih obraćenika da budu poslušni Kristu je njihovo opremanje za službu. Činjenje učenika osposobljava tvoje obraćenike da učinkovito služe drugima, primjenjujući duhovne darove koje im je dao Bog. Na taj način, činjenje učenika vodi do naglog umnožavanja suradnika u službi. Među tim novim suradnicima će se nalaziti oni koji će se priključiti u zadatku osnivanja crkve. Takvo naglo umnožavanje suradnika je jedan od ključnih čimbenika u uspostavljanju pokreta za osnivanje crkava.

V. POČETAK S KRAJEM NA UMU

Dok ćeš sastavljati sveobuhvatan plan za činjenje učenika za tvoj trud oko započinjanja crkve, moraš proći kroz tri kritična koraka:

- Shvati svoj cilj kako činiti učenike.
- Shvati trenutno duhovno stanje svojih ljudi.
- Napravi plan kako ćeš pomoći svojim ljudima da rastu s mjesta na kojem se sada nalaze prema cilju za činjenje učenika.

Ono što se tebe treba ticati na ovom mjestu je da identificiraš koji je tvoj cilj prilikom činjenja učenika i da dozvoliš da taj cilj oblikuje ono što sada radiš. Bog je onaj koji odlučuje o cilju. Naša odgovornost je da jasno razumijemo što Bog želi od nas i da tada odgovorimo u vjeri i s poslušnošću. Svako planiranje je ništa drugo nego naš odgovor u poslušnosti na svrhu koju nam je otkrio Bog.

Planiramo zato što želimo biti poslušni Bogu svim svojim srcem i umom. Mi planiramo stoga što imamo **namjeru** biti poslušni i urediti svoje živote prema tome. Takvo planiranje se uvijek radi sa svjesnom ovisnosti o Bogu. To se rađa i ostvaruje u molitvi.

U vezi s činjenjem učenika, tvoj cilj su životi poslušnosti cijeloj Kristovoj volji. Tvoja početna točka su trenutna duhovna stanja ljudi koje podučavaš. Na kraju, moraš razviti strategiju na koji ćeš način pomoći svojim ljudima da rastu s mjesta na kojem se sada nalaze prema cilju poslušnosti cijele volje Kristove. Moraš pronaći praktične načine kako im pomoći da bi razumjeli dublje što to znači živjeti kao član Kristove zajednice saveza i osposobiti ih da žive prema tome, tj. da žive u poslušnosti prema cijeloj volji Kristovoj. Činjenje učenika se ne događa u neko određeno vrijeme ili na dogovorenom mjestu. Ono je dinamičan, višestruki proces i može se ostvariti na različitim mjestima i kod različitih ljudi. (Poveži to s lekcijom o učeništvu 5 "Oblici za činjenje učenika".)

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Što je pogrešno s evangeliziranjem bez učeništva?
- Kakvu će razliku učiniti učinkovito činjenje učenika u utvrđivanju nove crkve? Ili u utvrđivanju pokreta za osnivanje crkava?
- Je li moguće osnovati crkvu bez dobrog naglaska na učeništvo? Zašto da ili zašto ne?
- U kojim različitim kontekstima/oblicima crkva može raditi prema činjenju učenika?

PLAN DJELOVANJA

- Opiši kakve ciljeve činjenja učenika tvoja crkva ima u ovom trenutku.
- Nabroji ciljeve činjenja učenika za koje smatraš da bi ih trebao imati.

Tvoja uloga u stvaranju učenika

KLJUČ USPJEŠNOG STVARANJA UČENIKA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije ponovno razmotriti glavne stvari za uspjeh u stvaranju učenika.

☞ Glavne točke

- Učinkovit stvaratelj učenika je onaj koji sam neprestano raste u vjeri, nadi i ljubavi.
- Učinkovit stvaratelj učenika daje primjer za vjeru, nadu i ljubav drugima.
- Učinkovit stvaratelj učenika se koncentrira na samu jezgru vjere, nade i ljubavi.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti zašto je njegov neprestani duhovni rast važan kod stvaranja učenika.
- biti potpuno uvjeren u stratešku važnost davanja samoga sebe u molitvu i pripremu, te kvalitetno iskoristiti vrijeme s drugim vjernicima zbog njihovog napretka kao učenika.
- razumjeti potrebu na fokusiranost na razvoj ljudi, a ne ispunjenje programa, te modelirati i promovirati kreativnost i fleksibilnost u procesu činjenja učenika.
- razumjeti izvanredan potencijal dugotrajnog utjecaja na njegove trenutne učenike prilikom umnožavanja zajedništva na generacije vjernika.

☞ Dodatak

2A Karakteristike kršćanske ljubavi

I. DUHOVNO RASTI

Sigurnosne upute kod aviona nam govore da u slučaju opasnosti odrasle osobe moraju staviti sigurnosnu opremu prije nego što pomognu drugima u tom procesu. Mi nećemo biti u mogućnosti pomoći drugima, ako sami negiramo istu stvar. Ta instrukcija nije sebična nego pragmatična (korisna). To se isto primjenjuje u području učenja.

Tvoj duhovni rast je apsolutno esencijalan ako želiš biti učinkovit činitelj učenika. Ono što naučiš na ovom treningu je samo mali početak. Produblivanje tvog vlastitog života mora postati tvoj prioritet broj jedan.

A. Razvij duhovno prepoznavanje

Na kraju, tvoja sposobnost da prepoznaješ duhovno stanje svojih ljudi će ovisiti o tvom nivou duhovne zrelosti. Niti jedan trening ili knjiga to ne može nadomjestiti. Što si zreliji, što je dublje tvoje vlastito iskustvo i razumijevanje vjere, nade i ljubavi, to ćeš jasnije moći prepoznati prisutnost ili nedostatak istih kod drugih. Što ćeš dublje rasti, to ćeš jasnije razumjeti koja su stvarna pitanja u životu tvojih učenika, s Božjeg gledišta.

Duhovno prepoznavanje dolazi kroz prilagođavanje tvog srca, duše i uma s Božjim. To znači da počinješ gledati na stvari isto kao što ih i Bog vidi. Što Bog voli, to i ti voliš. Što Bog odbacuje, ti odbacuješ. Što kod Boga uzrokuje radost to uzrokuje radost i kod tebe. Što Boga čini tužnim čini i tebe. Božji uzrok je i tvoj uzrok. Njegovi ciljevi su i tvoji ciljevi. Njegove vrijednosti su i tvoje vrijednosti. Duhovno prepoznavanje dolazi iz prisnog odnosa s Bogom za vrijeme dijeljenja svega što želiš s Njim u molitvi.

Rast u duhovnom prepoznavanju stvara glad za rastom u tvom znanju i razumijevanju Boga. Željet ćeš biti otvoren i iskren s Bogom, ne skrivajući ništa od Njega. Željet ćeš dati Bogu sve što jesi i sve što imaš. Radovat ćeš se nad svakom prilikom da mu služiš. Smatrat ćeš radošću i privilegijom da radiš žrtve za Njega. Ništa ti neće biti važnije od toga da hodaš s Bogom na način kako bi iskusio Njegovo blisko zajedništvo.

B. Nauči što stvara duhovnu zrelost

Tvoje razumijevanje onoga što je potrebno da duhovno rasteš produbljuje se u tvojim bitkama i pobjedama na tim područjima. Ako nisi rastao, tada nemaš nikakvog praktičnog iskustva o tome što "djeluje", a što ne. Što si više narastao: 1) to ćeš jasnije razumjeti koji ti je smjer potreban kako bi tvoji ljudi mogli nastaviti rasti, 2) to ćeš jasnije razumjeti kako se nositi s duhovnim preprekama u njihovim životima.

C. Razvij duhovni utjecaj

Prikazivanje duhovnog rasta u tvome životu bit će najbolje svjedočanstvo za tvoje učenike. Njihovo razumijevanje tih stvari će se produbiti dok će te promatrati. U drugu ruku, ako vide da ti samo pričaš, a ne radiš mnogo od onoga što govoriš, oni će brzo izgubiti motivaciju. Također mogu izgubiti poštovanje prema tebi kako duhovnom vođi, što će uništiti tvoju mogućnost da utječeš na njihove živote. Ti ćeš pričati, no nitko te neće slušati.

II. Demonstriraj ljubav kakvu je imao Krist prema svojim učenicima

Od krajnje je važnosti da ljubiš svoje učenike Kristovom ljubavi i da im pokazuješ tu ljubav na praktične načine. Ako će oni bez ikakve sumnje znati da i veoma voliš, tada će biti mnogo otvoreniji s tobom, mnogo otvoreniji da utječeš na njihov život, i lakše će prijeći preko tvojih slabosti i pogrešaka. Naučit će što znači voljeti druge na način na koji ti voliš njih.

A. Što znači voljeti svoje učenike?

To ima veze s tvojom željom - što tvoje srce zaista želi. **Voljeti jedan drugoga znači željeti jedan drugoga.** Ti čezneš za istinskim zajedništvom s drugima (Heb. 10:24-25). Želiš da provodite vrijeme jedni s drugima (Fil. 4:1, 1 Sol. 2:17-18).

To ima veze s tvojom radošću - u čemu se tvoje srce raduje. **Voljeti jedan drugoga znači radovati se jedan u drugome** (Fil. 4:1; 1 Sol. 2:19-20; 3:9; 2 Kor. 7:14-16).

Trebao bi željeti biti s drugom braćom i sestrama kako bi se mogli radovati jedni drugima. Vi uživate jedni s drugima i u tome što ste zajedno. Uživate u slici svog ljubljenog Spasitelja, koju vidite u najponiznijim i najskrušenijim ljudima. Raduješ se kada prepoznaš rad Oca u drugoj duši, kao što se majka raduje prvoj riječi ili koraku svoga djeteta. Prihvaćaš i cijeniš druge kakvi oni zapravo jesu. Primjećuješ i raduješ se kvalitetama drugih, te u njihovim postignućima. Strpljiv si s tuđim nesavršenostima i neuspjesima.

To sve ima veza s orijentacijom tvog srca i uma - s čime se tvoje srce i um poistovjećuju. Voljeti jedni druge kao što Krist voli znači imati iste misli i srca (Rim. 12:10,15; Fil. 1:27, 2:1-5; Heb. 13:3).

Temelj toga što si jedno s drugima je to što si jedno s Kristom. Ako je ono što je u Kristovom srcu i mislima i u tvome i kod drugih, onda dijelite isto srce i misli. U Kristu dijelite isto gledište, iste vrijednosti, iste ciljeve, iste patnje i terete, itd.

Ako si jedno u srcu i mislima s drugima tada više ne misliš u terminima samo "ja" ili "moje", već o "nama" i "naše". Tvoje radosti su njihove radosti i tvoje tuge su i njihove tuge. Tvoja potreba je njihova potreba. Tvoj uspjeh je njihov uspjeh, a tvoj neuspjeh njihov neuspjeh. Kada si ti blagoslovljen, i oni su blagoslovljeni. Tvoji problemi ih se tiču, i oni ti žele pomoći na svaki način na koji mogu kako bi se suočio s njima ili ih nadvladao. Tvoji ciljevi su od posebne važnosti za njih. Oni čeznu za tim da učine sve što mogu kako bi ti pomogli da ih ostvariš. Žele ti pružiti šansu kako bi i ti njima pomogao. Žele te blagosloviti i biti blagoslovljeni od tebe. Žele te bolje upoznati i razumjeti. I čeznu za tim da ih ti bolje upoznaš i razumiješ.

B. Kako se ta ljubav očituje u tvome životu

Biblija je puna opisa toga kako se ta ljubav treba manifestirati u tvome životu. Kada je prisutna takva vrsta ljubavi, ona će značajno utjecati na ono što radiš, kao što je na primjer opisano u 1 Korinćanima 13. (Vidi proširenu verziju 1 Korinćanima 13:4-7 u dodatku 2A "Karakteristike kršćanske ljubavi".)

Tebi je zapovjedbno da voliš sve ljude. Moraš izraziti takvu vrstu ljubavi svakome s kime te Bog dovodi u kontakt do stupnja do kojeg možeš. Međutim, ti si ograničen. Nemaš vremena ili izvora da pokažeš istu količinu ljubavi svima. Moraju postojati prioritete. Prvo je Bog. Onda Bog stavlja ostale u tvoj život s kojima ćeš doživjeti takvu vrstu odnosa na mnogo dublji način, kao što je tvoja obitelj, tvoja braća i sestre u mjesnoj crkvi, itd.

C. Neki praktični prijedlozi za demonstriranje ljubavi prema tvojim učenicima

- **Provedi vrijeme s njima, raduj se u njima i pokaži da imaš isto srce i misli kao i oni.** Pogledaj karakteristike drugih koje su opisane u Rim. 12:10-21, Fil. 2:1-8 i 1 Kor. 13:4-7.
- **Molite zajedno.** Molite o problemima koje ste doživjeli i odgovorima koji su dani u određenim situacijama. Molite Boga da vam pokaže kako pokazati takvu ljubav ljudima koje vam je dao, na načine na koji će oni isto tako odgovoriti i rasti.
- **Proučavajte zajedno.** Čitajte zajedno knjige i dijelite stvari koje ste naučili. Proučavajte zajedno Pismo, primjenjujući to na svakodnevne probleme.
- **Budite kreativni.** Koristite vrijeme kreativno kako bi ostvarili višestruke ciljeve. Radite zajedno, igrajte se zajedno, objedujte zajedno. Iznenadi vjernike koji rastu s tvojim iskrenim, neprestanim interesom prema njima.
- **Budi dostupan.** Veoma je važno da tvoji učenici znaju da si dostupan kako bi odgovorio na pitanja i savjetovao ih u vezi sumnji koje se javljaju u svakodnevnom životu.
- **Traži prijedloge i podršku drugih kršćana.** Ako si slab u tome području (tj. u demonstriranju ljubavi), traži potporu koja ti treba kako bi napravio napredak.

III. FOKUSIRAJ SE NA POTREBE LJUDI, NE NA PROGRAME

A. Održi stvari jednostavnima

Usmjeri se na jednostavne stvari, tj. na ljubav, vjeru i nadu. Ostalo će proizaći iz toga. Temeljna od ove tri je ljubav. Ako tvoji učenici ne uspiju u održavanju ljubavi prema Bogu i drugima, Sveti Duh će biti tužan i ugašen. Kada se to dogodi, Duh više nije u mogućnosti svjedočiti njihovim duhovima da su djeca Božja. Lako mogu početi gubiti vjeru i nadu. Lako mogu izgubiti pouzdanje da ih Bog zaista prihvaća, i mogu čak početi sumnjati u to da su spašeni. Ako dođu do te točke, sve tvoje riječi utjehe im neće pomoći. Moraš prepoznati djelo koje Sveti Duh želi napraviti u njihovim životima i surađivati u tom djelu s Njim. Pomozi osobi da riješi bilo kakav problem s grijehom. Ne pružaj lažnu nadu. Pomozi im da vide Božji konačni cilj za njih i kako on radi da se to ostvari u njihovim životima.

B. Osposobi ih da zadrže svoje prioritete

Nemoj opterećivati svoje ljude s programima i aktivnostima. Daj im slobodu da se ostave aktivnosti koje su manje važne da bi mogli zadržati svoje prioritete kako ne bi postali preopterećeni.

C. Budi strpljiv

Novi vjernici imaju ispred sebe dug put. Njihov se cijeli unutarnji život mora promijeniti: njihova razmišljanja, vrijednosti i želje (Rim. 12:2).

Moraš nastaviti pružati nadu kada padnu. Njihova prirodna tendencija ide prema očaju. Moraš biti kao roditelj koji ohrabruje svoje dijete kada ne napravi nešto dobro. Daj im vremena da dođu k sebi. Ohrabruj ih. Nikad ne odustaj od njih. Moraju znati da vjeruješ u njih i da im Bog može i hoće oprostiti. Moraju znati da ništa što učine ne može zaustaviti tvoju ili Božju ljubav prema njima. Ako ne uspiješ u prenošenju te poruke, naći će se u velikoj opasnosti od gubitka nade i pred odustajanjem od hoda s Bogom.

IV. CILJAJ NA OŽIVLJAVANJE I UMNOŽAVANJE

Bez obzira na oblik "forme" ili strukture koji koristiš prilikom činjenja učenika, moraš pronaći način kako bi umnožio one koji su uključeni u zadatak činjenja učenika. Ne možeš osobno sve podučavati. Tvoji izvori su ograničeni i stoga trebaš uključiti ostale u zadatak radi njihove koristi i rasta. Moraš planirati kako ćeš umnožiti svoje suradnike za službu, za veliku grupu, malu grupu i na nivou jedan na jedan.

Općenito, trebat ćeš osigurati sljedeće vrste potpore onima koje opremaš za zadatak činjenja učenika:

- Prilikom da promatraš ljude koji vrše službu za koju ih se pripremalo.
- Poduku i praktičan trening u veoma važnim vještinama.

- Ako je potrebno, pomoć u razvijanju praktične strategije da se napravi što je potrebno.
- Prikladne prilike da vježbaju ono što uče.
- Praktičan savjet i potporu dok razvijaju pouzdanje i vještine.

V. UČESTALO PROCJENJUJ SVOJU SLUŽBU I BUDI SPREMAN RADITI POTREBNE PROMJENE

Dobiva li svaka osoba ono što joj treba kako bi živjela život ljubavi, vjere i nade? Raste li svaka osoba u ljubavi i jedinstvu s Bogom i drugima? Je li svaka osoba učinkovito iskorištena od Boga da izgrađuje Tijelo Kristovo i njegovu/njezinu vlastitu obitelj? Je li svaka obitelj učinkovito iskorištena od Boga kao Njegov poslanik u svijetu? Koje se promjene trebaju dogoditi kako bi se svaka osoba osposobila da napravi stvaran napredak u svakom području?

Ne gubi vrijeme na održavanju programa radi samog programa. Tvoj cilj je taj da svaka služba služi ciljevima spomenutim u prethodnom odlomku. Uvijek se pitaj služe li tvoje "forme" učinkovito "funkcijama".

VI. UČI, UČI, UČI!

Nastavi koračati kao učenik. Ne prestaj postavljati pitanja. Otkrij koji su izvori dostupni kako bi ti pomogli rasti i kako bi mogao pomoći da drugi rastu u Kristu. Pitaj druge koji su izvori dostupni i od pomoći prilikom procesa činjenja učenika. Ako je neki izvor potreban, ali nije dostupan, napravi ga i podijeli s ostalima.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Kako se ti koncepti mogu primijeniti na podizanje naše djece za Krista?
- Razgovarajte o sljedećoj izjavi: "Ljudi ne mare koliko znaš sve dok ne spoznaju koliko ti je stalo." Ako je to istina, kako to može utjecati na načine na koje služimo drugima?
- Koja dobra sredstva su dostupna na tvome jeziku? Kakva sredstva bi se trebala prevesti ili napraviti da bi ispunila tvoje potrebe u činjenju učenika?

PLAN DJELOVANJA

- Pročitaj 1 Korinćanima 13:1-7 i opiši karakteristike kršćanske ljubavi u dodatku 2A. Selektiraj tri od pet specifičnih situacija u kojima trebaš primijeniti karakteristike ljubavi. Na tvom duhovnom putovanju piši kako si primjenjivao te karakteristike kao rezultate.
- Sakupi listu materijala o učeništvu koja dostupna na tvom jeziku ili izaberi jezik ljudi koje imaš namjeru doseći prilikom osnivanja crkve.

Karakteristike kršćanske ljubavi

(1 KORINĆANIMA 13:4-7)

Dok ćeš ovo čitati zatraži od Boga da ti pokaže specifične situacije u kojima trebaš primijeniti ove karakteristike ljubavi.

Ljubav je strpljiva

- Ljubav podnaša ozljede bez da se predaje ljutnji ili gorčini niti traži osvetu.
- Ljubav vjeruje Bogu da će raditi u životu njegove braće, ostavljajući osudu u Božjim rukama, a ipak i dalje čezne za braćom koja su napustila njegov put.

Ljubav je dobrotiva

- Ljubav čezne da blagoslovi druge, tražeći samo najbolje za svoju braću, suosjećajno razumijevajući slabosti braće i odgovara na povrede s djelima ljubaznosti.
- Ljubav uvijek očituje duh nježnosti i suosjećanja za svoju braću, bez obzira što je taj brat učinio, brinući neprestano za borbe i patnje svoje braće i čini sve što može kako bi pomogla braći da se nose s njima.

Ljubav ne zavidi

- Ljubav ne zamjera ako drugi imaju koristi ili prednosti koje ona nema i čak je spremna žrtvovati svoju poziciju i utjecaj radi njihovog dobra.
- Ljubav se raduje uspjehu i napretku drugih i uvijek ih ohrabruje, ne gledajući na druge kao na protivnike radi neke pozicije ili utjecaja, već kao na partnere kako bi se širilo Evanđelje. Ljubav uvijek pita: "Što mogu učiniti kako bi im pomogla da budu još korisnije sluge Kristove?"

Ljubav se ne hvasta i ne oholi se

- Ljubav se nikada ne prikazuje kao da je bolja, "više pravedna", mudrija ili nadarenija nego drugi, tražeći kako bi privukla pozornost na sebe; već zasluge, slavu i odobravanje daje drugima.
- Ljubav je, priznajući svoja ograničenja, uvijek otvorena za poduke drugih, želi da joj drugi pomognu kako bi imala dublje razumijevanje Božje riječi i kako bi živjela u vjernosti prema njoj, te je duboko zainteresirana za utjecaj koji njezine riječi i djela imaju na njezinu braću.

Ljubav ne traži svoje

- Ljubav ne interesira vlastita dobit, samoopravdavanje ili vlastita vrijednost, već je radije zanima dobrobit zajednice kao cjeline, i voljna je odustati zbog dobra ostalih i od onih stvari u kojima je ovlaštena.
- Kada se javi obeshrabrenje (što ne mora biti izravno pitanje grijeha), ljubav je voljna gledati na stvari s perspektive ostalih ljudi i podčiniti se prikladnom autoritetu i izraženoj volji tijela. Ljubav ne reagira na način koji može uništiti jedinstvo Tijela. Ljubav ponizno i nježno traži kako bi izrekla svoja uvjerenja na način koji će očuvati jedinstvo tijela i poštuje one koji su na vodstvu.

Ljubav se ne razdražuje

- Ljubav se teško vrijeđa ili postaje ljuta te teško primjećuje kada joj drugi rade krivo.
- Kada je ljubav ranjena, ona nikada ne uzvraća, ne traži osvetu ili izvikuje prijetnje; umjesto toga, ljubav uzvraća dobrim za zlo.

Ljubav zaboravlja i prašta zlo

- Ljubav nikada ne bilježi listu grijeha drugih i ne prebiva na pogreškama ostalih.
- Ljubav brzo oprašta svaku uvredu, bilo da se uzročnik pokaje ili ne, te odbija razmišljati o njima nakon toga.

Ljubav se ne raduje nepravdi

- Ljubav ne uživa ukazujući ili diskutirajući o pogreškama drugih i ne govori o bratu drugima na osuđujući način ili način koji nije ispunjen ljubavlju.
- Ljubav štiti ugled svoje braće, nikada ne širi glasine ili tračeve već ih pokušava zaustaviti.

Ljubav se raduje istini

- Ljubav čezne za tim da istina prevagne u svakoj situaciji, čak i kada je veoma bolno to učiniti, ili ako to znači dokazati da sam u krivu.
- Ljubav čezne za spoznajom istine, da hoda u istini, da prigrli istinu, te da zadrži istinu Božje riječi, tražeći od Boga da provjeri njegove riječi, djela i motive tako da mu Bog može otkriti sve ono što mu se ne sviđa.

Ljubav sve ispričava

- Ne postoji tako veliki grijeh da ga ljubav ne može oprostiti i odgovoriti dobrostivo.

Ljubav sve vjeruje

- Ljubav je uvijek voljna dati svome bratu priliku da posumnja, tako da bi uvijek mogla tumačiti riječi i djela druge osobe na najbolji način te da zaključi da taj brat nije učinio ništa krivo.
- Ljubav je spora na osuđivanje motiva iza leđa riječi i djela brata, jer zna da jedino Bog razumije srce tog brata.

Ljubav se svemu nada

- Ljubav se uvijek nada najboljem, i bez da je lakovjerna, želi oprostiti i pružiti svome bratu drugu priliku.
- Ljubav se uvijek nada potpunom oporavku brata koji je pao, nadajući se i moleći Boga da mu bude milostiv.

Ljubav sve podnosi

- Ljubav nikada ne doseže svoju granicu, ne dolazi do "točke slamanja".
- Ljubav nikada ne kaže: "To je bila zadnja slamka!"

Budi upoznat sa svojim ciljem i ljudima

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da razjasni ciljeve činjenja učenika i kako prepoznati duhovnu zrelost i učinkovitost jednog učenika u službi u svjetlu tih ciljeva.

☞ Glavne točke

- Dobar učitelj razumije biblijski kriterij za rast u poniznosti, duhovnoj zrelosti i učinkovitosti u službi.
- Dobar učitelj prepoznaje duhovno stanje svojih ljudi.
- Dobar učitelj ima određen cilj na umu za svoje ljude.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati primarne biblijske kriterije za duhovnu zrelost i učinkovitost u službi.
- biti uvjeren da je od temeljne važnosti usredotočiti se na srce, radije nego na vanjsko ponašanje.
- razumjeti kako početi procjenjivati duhovnu zrelost i učinkovitost u službi svojih učenika u svjetlu biblijskih kriterija.

☞ Dodatak

3A Vjera, Nada i Ljubav

☞ Prijedlog trenerima

Bilo bi od pomoći da sudionici prođu kroz dodatak 3A prije nego počnete podučavati ovu lekciju.

UVOD

Kao što je utvrđeno u lekciji 1 "Uvod u stvaranje učenika", postoje tri kritična koraka u razvijanju plana za stvaranje učenika za rad prilikom osnivanja crkve:

1. Shvati svoj cilj za činjenje učenika.
2. Shvati trenutno duhovno stanje svojih ljudi.
3. Utvrdi plan kako ćeš pomoći svojim ljudima da rastu s mjesta na kojem su sada prema cilju za stvaranje učenika.

U ovoj ćemo se lekciji fokusirati na korake 1 i 2.

I. SHVATI SVOJ CILJ ZA STVARANJE UČENIKA

Prvi korak u razvijanju učinkovitog plana za činjenje učenika je da jasno razumiješ konačan cilj.

Kao što je zaključeno u lekciji jedan, tvoj konačni cilj u činjenju učenika je da osposobiš ljude da žive živote poniznosti u skladu s cijelom voljom Kristovom. No, što to znači u praktičnom smislu?

A. Kriterij za duhovnu zrelost - Vjera, Nada i Ljubav

Dok čitamo Novi zavjet, vidimo da Isus sažima cijelo pitanje poniznosti u terminima "ljubavi" (Mt 22:36-40). Ova pretpostavka se nalazi u mnogo Njegovih učenja kroz Evanđelja (Mt. 5-7 –

Propovijed na Gori , Lk. 7: 36-50, Lk. 11:39-46, Iv. 14:21, itd.). Kasnije, vidimo da Pavle čini istu stvar (Rim. 13:8-10, 1 Kor. 13:1-13; Gal. 5:6, itd.).

Biblija cijelo vrijeme daje druga dva osnovna elementa poniznog života: vjeru i nadu (1Kor. 13:13). Radi više informacija, pogledaj dodatak 3A "Neki navodi iz Novog zavjeta za Vjeru, Nadu i Ljubav". Vjera, nada i ljubav su najvažnije značajke ljudi koji žive živote poniznosti prema cijeloj volji Kristovoj. One su jedino pravo mjerilo duhovne zrelosti.

Sve ostalo proizlazi iz ovih. Ako to tvoji učenici imaju, uskoro će imati sve ostalo što ćeš željeti vidjeti u njima. Iznad svega ostalog, željet ćeš da tvoji učenici budu ljudi vjere, nade i ljubavi.

B. Kriterij za učinkovitost u službi

Kada dođe u službu, ljubav je također ključ (Ef. 4:15-16 i 1Kor. 12-14). S obzirom na službu koju određena osoba može imati, cilj je izgraditi Tijelo Kristovo u ljubavi sve dok cijelo Tijelo "dosegne puninu Kristovu". Radi toga će, život ljubavi, vjere i nade biti neophodan rezultat u službi ostalih – bilo vjerenika i nevjernih. Sam Isus je rekao "... da nije došao da mu se služi, već da služi..." (Mt. 20:28) Mi moramo slijediti njegove korake.

Rezultat je taj da će Crkva iskusiti oboje – kvantitativan i kvalitetan rast (Mt. 13:31-32).

Kvantitativan rast znači da će crkva rasti brojčano, individualno i kao zajednica – to utječe na cijelo tijelo Kristovo širom svijeta. Kvalitetan rast znači da crkva raste u potpunoj zrelosti.

II. SHVATI SADAŠNJE DUHOVNO STANJE SVOJIH LJUDI

Kada jednom razjasniš cilj, tj. kakva vrsta učenika želiš da tvoji učenici budu, moraš ih procijeniti u svjetlu tog cilja. Ono što slijedi su neka pitanja da ti pomognu kako početi. Na kraju, tvoja sposobnost da procijeniš zrelost svojih ljudi ovisi o tvojoj vlastitoj duhovnoj zrelosti. Niti jedna lista, knjiga ili program za treniranje to ne mogu nadomjestiti. Što si zreliji, to ćeš jasnije moći raspoznati duhovnu stvarnost u životima onih kojima pomažeš. Što je dublje tvoje vlastito iskustvo i razumijevanje vjere, nade i ljubavi, to ćeš jasnije moći raspoznati prisutnost ili izbjavanje istih kod drugih. Dok se tvoje vlastito znanje Riječi Božje povećava u "srcu", biti ćeš sposoban koristiti Riječ vještije i s više uvida u činjenju učenika.

A. Fokusiraj se na srce, a ne na izvanjsko ponašanje

U odlučivanju duhovnog stanja tvojih ljudi, važno je fokusirati se više na stanje srca nego na izvanjsko ponašanje. Prisutnost i rast vjere, nade i ljubavi u srcu osobe je primarna stvar za koju se trebaš brinuti. Izvanjsko ponašanje (riječi i djela) otkrivaju što je u srcu (Mt. 12:34-35, 15:18-20; Lk. 6:43-45, 8:15). Gubitak vremena je pokušavati proizvesti željeno ponašanje ako postoji neki problem u srcu. Ako je srce promijenjeno, tada će i prikladno ponašanje to slijediti.

Ako primijetiš nešto što nije ispravno u ponašanju, pokušaj prepoznati razloge i motive takvog ponašanja. Npr., recimo da neki više ne dolaze na crkvene sastanke. Umjesto da se fokusiraš samo na njihovo ponašanje i staviš na njih pritisak da ih posjećuju, pokušaj prepoznati zašto su prestali dolaziti i služi im na tom nivou. Postoje tri osnovna pitanja koja se trebaš pitati:

- Što njihovo ponašanje otkriva o onome što vjeruju ili ne vjeruju?
- Što njihovo ponašanje otkriva o onome što razumiju ili ne razumiju?
- Što njihovo ponašanje otkriva o orijentaciji ili stavu njihovih srca?

U većini slučajeva, bit će neophodno razgovarati s osobama kako bi zaista otkrio što se događa u njima. Služba činjenja učenika koja se ne uspije fokusirati na srce će proizvesti ljude koji će možda biti dobri u izvanjskoj prilagodbi za ono što se očekuje. U međuvremenu, doći će do vrlo malog duhovnog rasta.

VAŽNO: Iako se orijentacija srca ne može direktno promatrati, može se procijeniti indirektno riječima i djelima osobe. Nauči gledati na načine ponašanja koji pokazuju njihove osnovne stavove srca u skladu sa sljedećim pitanjima.

B. Procijeni zrelost u ljubavi, vjeri i nadi

1. Kako procijeniti zrelost u ljubavi?

Ključna pitanja koja trebamo pitati u vezi kako učiniti ljude zrelima na području ljubavi su:

- a) Ljubav za Boga

- Žele li oni Boga iznad svih drugih stvari ili odnosa? Je li On njihov prioritet broj jedan u životu? Ako nije, što je onda zauzelo Njegovo mjesto u njihovim srcima? Što oni žele više od Njega?
- Raduju li se u Bogu više nego u svemu ostalom? Uživaju li u Njemu više nego u svemu ostalom? Ako ne, što je onda to u čemu uživaju više nego u Njemu? Što je zauzelo Njegovo mjesto u njihovim srcima?
- maju li isto srce, dušu i misao kao i Bog? Ako ne, što je onda zauzelo Njegovo mjesto u njihovim srcima? Prema kome ili čemu su oblikovana njihova srca i umovi? S čime ili kime se oni poistovjećuju? Čije vrijednosti oni odražavaju? Je li njihova odanost podijeljena?
- Kako konstantno hodaju u toj ljubavi? Kada padnu, koliko brzo se pokaju i počinju ponovno s Bogom?
- Imaju li ikakvu (neprikladnu) ljubav za ovaj svijet? Moramo shvatiti ozbiljnost tog problema. To je zapravo problem idolopoklonstva. Kome ili čemu je pojedinac dao svoje srce je najvažnije pitanje s kojim se suočavamo u životu. Mnogi će očitovati podijeljena srca, pokušavajući voljeti oboje u isto vrijeme – Boga i svijet. Pomozi svojim učenicima da shvate nemogućnost takvog stanja (Mt. 6:24, Jk. 4:4-5, 1 Iv. 2:15-17). Ljubav prema svijetu i ljubav prema Bogu nisu kompatibilne. Jedna ili druga će na kraju pobijediti. Jasni dokazi kontinuirane ljubavi prema svijetu indiciraju da je njihova ljubav prema Bogu ili mrtva ili umire, bez obzira kako se "religioznima" čine izvana. Duhovni rast je nemoguć dok se ne obračuna s time. Vidi listu koju je Pavao napisao opisujući plodove tijela. To su uobičajeni indikatori da je ljubav prema svijetu prisutna u njihovim srcima (Gal. 5:19-21; 1 Kor. 6:9-10; Rim. 1:28-32; Jk. 3:14-16).

b) Ljubav za druge

- Čeznu li za istinskim zajedništvom s drugim vjernicima (Heb. 10:24-25) i žele li provoditi vrijeme s njima? (Fil. 4:1, 1 Sol. 2:17-18)
- Raduju li se u drugim vjernicima? Uživaju li u njima? (Ef. 1:15-16, Fil. 1:3-8, 4:1, 1 Sol. 2:19-20, 3:9)
- Imaju li isto srce i istu misao s drugom braćom i sestrama u Kristu? Demonstriraju li na praktičan način svoje jedinstvo i ljubav? (Dj. 4:32-35, Rim. 12:10-21, 1 Kor. 13:4-7, Fil. 1:27, 2:1-4, Heb. 13:3)
- Vole li svoje obitelji? Služe li neprestano svoje obitelji u ljubavi, produbljujući svoje jedinstvo kao obitelj i izgrađujući svakog člana u Kristu? (Ef. 5:25 -6:4)
- Imaju li srce za izgubljene? Pokazuju li neprestano ljubav izgubljenima? (Gal. 6:10)

2. *Kako procijeniti zrelost u vjeri*

Ključna pitanja u vezi toga koliko su zreli tvoji ljudi nalaze se u području vjere:

- Razumiju li oni što je vjera?
- Razumiju li Božju milost?
- Je li njihova vjera duboko ukorijenjena u Pismu? Imaju li pravilno razumijevanje središnjih biblijskih istina (Rim. 10:17)?
- Imaju li pravo osvjedočenje o tim istinama?
- Imaju li pravo osvjedočenje o tome da ih Bog voli i da ih je potpuno prihvatio u Kristu?
- Žive li po vjeri, oviseći o Božjoj milosti u svakom području života?

3. *Kako procijeniti zrelost u nadi*

Ključna pitanja koja se trebamo pitati u vezi toga koliko su zreli naši ljudi se nalaze u području nade:

- Jesu li njihova srca usredotočena na Krista i Njegov poziv za njih? (1 Iv. 3:1-3) Je li to ono zašto zaista žive? (Fil. 3:7-14)
- Razumiju li Božja obećanja za njih? Vjeruju li Bogu da je vjeran svojim obećanjima? (Rim. 4:18-24)

- c) Jesu li uvjereni da Bog izvodi sve stvari na dobro za njih, pripremajući ih za sudbinu koju On ima za njih? (Rim. 8:28-30)

C. Procjeni učinkovitost u službi drugima

Dok tvoji učenici rastu u vjeri, nadi i ljubavi, postajat će sve više i više učinkoviti u služenju drugima. Ključna pitanja na koja se treba usredotočiti su:

- Koriste li oni učinkovito darove i sposobnosti koje im je Bog dao da bi druge izgradili u ljubavi, vjeri i nadi? (Ef. 4:11-13, 15-16)
- Ohrabruju li i osposobljavaju ljude da rastu u jedinstvu s Bogom i jedni s drugima? Osposobljavaju li druge da žive životima koji očituju tu božansku ljubav koja odražava to jedinstvo?
- (Heb. 10:24-25)
- Pružaju li svojoj braći praktičnu podršku koju trebaju kako bi nadvladali duhovne poteškoće u svojim životima? (Pogledaj lekciju 4 činjenje učenika "Pomaganje učenicima kako bi duhovno rasli".)
- Svjedoče li učinkovito Evanđelje izgubljenima? (1 Sol. 1:8)
- Vode li učinkovito izgubljene Kristu i uključuju li ih u Tijelo Kristovo?
- Ohrabruju li i osposobljavaju druge kršćane da učinkovito svjedoče Evanđelje izgubljenima riječima i djelima?

III. PRAKTIČNE VODILJE ZA ČINJENJE UČENIKA

- **Provodi redovito vrijeme s njima.** Raduj se s njima i pokaži da imate isto srce i misao. Pogledaj na karakteristike ljubavi za druge koje su opisane u Rim. 12:10-21, Fil. 2:1-8 i 1 Kor. 13:4-7.
- **Planirajte zajedničko vrijeme.** Duhovni rast u učeništvu se ne događa slučajno. Učenici su stvoreni, ne rođeni. Svaki učenik ima posebne potrebe i ti moraš ispunjavati te potrebe na organizirani način.
- **Dijelite svoje borbe.** Dijeleći svoje borbe i to što ste otvoreni za potrebe drugih je od pomoći radi stvaranja sveze između tebe i tvojih učenika.
- **Molite zajedno.** Molite za probleme koje ste doživjeli i odgovore koji su vam dani za određene situacije. Molite Boga da vam pokaže kako demonstrirati takvu ljubav ljudima koje vam je dao, na načine na koje će oni odgovoriti i rasti.
- **Proučavajte zajedno.** Čitajte zajedno knjige i dijelite stvari koje učite. Proučavajte Pismo zajedno, primjenjujući to u svakodnevne probleme.
- **Budite kreativni.** Koristite vrijeme kreativno kako bi ostvarili višestruke ciljeve. Radite zajedno, provodite vrijeme zajedno, zajedno objeđujte. Iznenadi vjernike koji rastu sa svojim iskrenim, neprestanim interesom za njih.
- **Budite dostupni.** Vrlo je važno da tvoji učenici znaju da si dostupan za odgovaranje na pitanja i savjetovanja u vezi sumnji koje se javljaju u svakodnevnom životu.
- **Traži prijedloge i podršku od drugih kršćana.** Ako si slab u tom području (tj. demonstriranju ljubavi), traži potporu koju trebaš kako bi napravio napredak.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- U svjetlu Božjeg krajnjeg cilja, što znači biti duhovno zreo? Što znači biti učinkovit u službi?
- Koliko su duhovni tvoji ljudi, kada se mjere sa vjerom, nadom i ljubavi? Gdje je rast najviše potreban? (Ako do sada nisi počeo raditi niti s jednim, primjeni ta pitanja na sebe.)
- Što misliš koliko su tvoji ljudi učinkoviti u službi drugima u svjetlu kriterija opisanih iznad? (Ako do sada nisi počeo raditi niti s jednim, primjeni ta pitanja na sebe.)

PLAN DJELOVANJA

- Dovrši radni list koji se nalazi u dodatku 3A "Vjera, nada i Ljubav – Radni list"

Vjera, nada, ljubav

RADNI LIST

Ispod je nekoliko odlomaka iz Pisma koji se odnose na različite novozavjetne crkve. Molimo da zaokružite svako pojavljivanje riječi "vjera", "nada" i "ljubav" u tim odlomcima, upotrebljavajući različite boje za svaku od riječi.

Rimljanima 5:1-5: "1Opravdani dakle vjerom, u miru smo s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu. 2Po njemu imamo u vjeri i pristup u ovu milost u kojoj stojimo i dičimo se nadom slave Božje. 3I ne samo to! Mi se dičimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa postojanošću, 4postojanost prokušanošću, prokušanost nadom. 5Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan! "

1 Korinćanima 13:13: "13A sada: ostaju vjera, nada i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav."

Galaćanima 5:5-6: "5Jer mi po Duhu iz vjere očekujemo pravednost, nadu svoju. 6Uistinu, u Kristu Isusu ništa ne vrijedi ni obrezanje ni neobrezanje, nego - vjera ljubavlju djelotvorna."

Efežanima 1:15-18: "15Zato i ja, otkad sam čuo za vašu vjeru u Gospodinu Isusu i za ljubav prema svima svetima, 16ne prestajem zahvaljivati za vas i sjećati vas se u svojim molitvama: 17Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac Slave, dao vam Duha mudrosti i objave kojom ćete ga spoznati; 18prosvijetlio vam oči srca da upoznate koje li nade u pozivu njegovu, koje li bogate slave u baštini njegovoj među svetima."

Efežanima 3:14-19: "14Zato prigibam koljena pred Ocem, 15od koga ime svakom očinstvu na nebu i na zemlji: 16neka vam dadne po bogatstvu Slave svoje ojačati se po Duhu njegovu u snazi za unutarnjeg čovjeka 17da po vjeri Krist prebiva u srcima vašim te u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni 18mognete shvatiti sa svima svetima što je Dužina i Širina i Visina i Dubina 19i upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju; da budete ispunjeni do sve punine koja dolazi od Boga."

Kološanima 1:3-5, 22-23: 3Zahvaljujemo Bogu, Ocu Gospodina našega Isusa Krista, svagda za vas moleći. 4Jer čuli smo za vašu vjeru u Kristu Isusu i za ljubav koju gajite prema svima svetima 5poradi nade koja vam je pohranjena u nebesima. Za nju ste već čuli u Riječi istine ... "22Sada u ljudskom tijelu Kristovu, po smrti, sa sobom izmiri da vas k sebi privede svete, bez mane i bezprigovorne. 23Samo ako ostanete u vjeri utemeljeni, stalni i nepoljuljani u nadi Evanđelja koje čujete, koje se propovijeda svakom stvorenju pod nebom, a ja mu, Pavao, postadoh poslužiteljem."

1 Solunjanima 1:2-3: "2Zahvaljujemo uvijek Bogu za sve vas i bez prestanka vas se sjećamo u svojim molitvama 3spominjući se vaše djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u Gospodinu našem Isusu Kristu, pred Bogom i Ocem našim."

1 Solunjanima 3:6: "6A sada kad se Timotej od vas k nama vratio i donio nam radosnu vijest o vašoj vjeri i ljubavi, i da nas se sveudilj ugodno sjećate i čeznete vidjeti nas, kao i mi vas."

1 Solunjanima 5:8: "8A mi koji smo od dana, budimo trijezni, *obucimo oklop* vjere i ljubavi i stavimo *kacigu*, nadu *spasenja!*"

2 Solunjanima 1:3-4: "3Zahvaljivati moramo Bogu uvijek za vas, braćo, kao što dolikuje jer izvanredno raste vaša vjera i množi se ljubav svakoga od vas prema drugima, 4tako da se mi sami po crkvama Božjim vama ponosimo zbog vaše postojanosti i vjere u svim progonstvima i nevoljama koje podnosite."

1 Timoteju 1:5: "5Svrha je te zapovijedi ljubav iz čista srca, dobre savjesti i vjere neprijetvorne."

2 Timoteju 1:13: " ¹³Uzorom neka ti budu zdrave riječi koje si od mene čuo u vjeri i ljubavi u Kristu Isusu."

Filemonu 4-7: " ⁴Zahvaljujem svagda Bogu svojem u spominjući te se u svojim molitvama ⁵jer čujem za tvoju ljubav i vjeru koju imaš prema Gospodinu Isusu Kristu i prema svima svetima. ⁶Nek zajedništvo tvoje vjere bude djelotvorno u spoznaji svakoga mogućeg dobra među vama poradi Krista! ⁷Uvelike si me doista obradovao i utješio svojom ljubavlju jer si, brate, okrijepio srca svetih."

Hebrejima 6:10-12: " ¹⁰Ta Bog nije nepravedan da bi zaboravio vaše djelo i ljubav što je iskazaste njegovu imenu posluživši i poslužujući svetima. ¹¹Želimo ipak da svatko od vas sve do svršetka pokazuje tu istu gorljivost za ispunjenje nade ¹²te ne omlitavite, nego budete nasljedovatelji onih koji po vjeri i strpljivosti baštine obećano."

Hebrejima 10:22-24: " ²²Pristupajmo stoga s istinitim srcem u punini vjere, srdaca škropljenjem očišćenih od zle savjesti i tijela oprana čistom vodom. ²³Čuvajmo nepokolebljivu vjeru nade jer je vjeran Onaj koji daje obećanje. ²⁴I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela."

Jakov 2:5: " ⁵Čujte, braćo moja ljubljena: nije li Bog one koji su svijetu siromašni izabrao da budu bogataši u vjeri i baštinici Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube?"

1 Petrova 1:3-9, 21-22: " ³Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista koji nas po velikom milosrđu svojem uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih nanovo rodi za životnu nadu, ⁴za baštinu neraspadljivu, neokaljanu i neuvelu, pohranjenu na nebesima za vas, ⁵vas koje snaga Božja po vjeri čuva za spasenje, spremno da se objavi u posljednje vrijeme. ⁶Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: ⁷da prokušnost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. ⁸Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikćete od radosti neizrecive i proslavljene ⁹što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša." ²¹Koji po njemu vjerujete u Boga koji ga uskrisi od mrtvih te mu daje slavu da vjera vaša i nada bude u Bogu. ²²Pošto ste posluhom istini očistili duše svoje za nehinjeno bratoljublje, od srca žarko ljubite jedni druge."

Pomaganje učenicima da duhovno rastu

☞ Svrha lekcije

Dvostruka je svrha ove lekcije da se osnivač crkve pripremi kako bi identificirao stvari koje kršćani trebaju (1) da znaju i rade u skladu s time da žive živote ljubavi, vjere i nade (2) kako bi ih pripremio da se suoče s najuobičajenijim uzrocima duhovne borbe.

☞ Glavne točke

- Svaki vjernik doživljava duhovnu borbu.
- Prava vrsta potpore u pravo vrijeme može spriječiti duhovnu stagnaciju i ohrabriti rast.
- “Znati” i “raditi” su temelji kako bi živjeli pobožan život i služili drugima.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti i biti sposoban prepoznati najuobičajenije uzroke duhovne borbe u novim vjernicima.
- biti svjestan prikladnih biblijskih načina koji se bave tim zaprekama kako bi se promovirao duhovni napredak.
- biti sposoban identificirati najhitnije stvari koje novi vjernici trebaju znati kako bi živjeli živote ljubavi, vjere i nade, te kako bi učinkovito služili drugima.

☞ Dodatak

4A Duhovni rast treba procjenu

☞ Prijedlozi trenerima

Temeljeno na tvom vlastitom iskustvu, ispuni dodatak 4A prije proučavanja i pripremi folije ili postere kako bi predočio sadržaj lekcije. Pokušaj razredu dati dobru ideju o onome što oni pokušavaju napraviti sa tim radnim listama.

Naglasni materijal koji se nalazi na Tabeli 4.1

UVOD

Kao osnivači crkava, dio našeg zadatka je da osiguramo da nova crkva duhovno raste. U ovoj lekciji ćemo razgovarati o nekim uobičajenim uzrocima i poboljšanjima duhovne borbe u životima novih vjernika.

I. IDENTIFICIRAJ UOBIČAJENE UZORKE DUHOVNE BORBE

Postoji važnija stvar koju treba razmotriti i s kojom se trebaš pozabaviti ako želiš prepoznati i izreći pravo duhovno stanje svojih ljudi. To ima veze s glavnim duhovnim zaprekama u njihovim životima. Koji su najuobičajeniji razlozi za duhovnu borbu? Što ih priječi da žive živote ljubavi, vjere i nade? Što ih priječi da učinkovito služe drugima? Kako bi tvoji učenici rasli, moraš pronaći načine kako bi im pomogao da nadvladaju te prepreke.

Neki od najuobičajenijih uzroka duhovne borbe su:

A. Novim vjernicima nedostaje razumijevanje

- Ne razumiju neke osnovne biblijske istine.

- Ne znaju kako napraviti ono što treba. Ne znaju što napraviti ili kako (Npr., svjedočiti Evanđelje s nekim, provoditi vrijeme s Bogom u Njegovoj riječi i molitvi, itd.)
- Nisu sigurni kako se uključiti u službu drugima.

B. Novim vjericima nedostaje volje da budu poslušni:

- Zaboravljaju ili im je lako odvući pozornost.
- Vole biti poslušni, ali jednostavno zaboravljaju što bi trebali. U gužvi u svijetu koji ih okružuje, zaboravljaju svoje prioritete i postaju preokupirani drugim stvarima.
- Razumiju istinu, ali zapravo ne vjeruju.
- Dopustili su da ih ljubav svijeta nadvlada ili da postanu robovi grijeha.
- Obeshrabreni su i odustaju.
- Razočarali su se u Boga ili druge kršćane i sada su ljuti na njih.
- Strah je ono što ih vuče natrag.
- Nedostaje im motivacije.
- Ako su izgubili motivaciju, pokušaj saznati zašto. Uzrok je manje-više jedan od problema spomenutih iznad.

Tabela 4.1 Bavljenje s izvorima duhovne borbe

PROBLEM	ŠTO IM TREBA
<p>Ne uspijevaju shvatiti neke ključne biblijske istine.</p> <p>Možda osoba ne uspijeva zbog toga što ne shvaća Boga niti Božju svrhu za nju, jer ne razumije što je prava vjera i zbog toga što ne razumije nadu koju ima u Kristu.</p> <p>Možda ne razumije što je Bog učinio za nju u Kristu i Kristovom Tijelu, zbog toga što ne razumije Kristovu ljubav za nju i što zaista znači voljeti Boga i druge, ili radi toga što ne razumije što znači biti dio Kristovog Tijela, itd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ispravak i uputa koja jasno komunicira biblijsku istinu koju oni ne razumiju i kako se to primjenjuje na njihove živote. • Prilike da dublje istražuju Pismo. • Ohrabrenje da postanu studenti Riječi i poduka u potrebnim vještinama. • Prilika da promatraju ljude koji demonstriraju značenje te istine u njihovim vlastitim životima.
<p>Ne znaju učiniti nešto kako treba.</p> <p>Nisu sigurni što treba učiniti ili kako. Možda to ima veze s njihovim osobnim hodom s Bogom (npr. molitva, proučavanje Riječi, tihi čas, itd.). Ili to možda ima veze s praktičnim služenjem drugima (npr. podučavanje, ohrabrivanje, vođenje obiteljske pobožnosti, davanje osobnog svjedočanstva, svjedočenje Evanđelje nevjernima, itd.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrabrenje da primjene ono što uče. • Prilike da promatraju ljude koji rade ono što se zahtijeva. • Poduku i praktičan trening u potrebnim vještinama. • Ako je potrebno, pomoć u razvijanju osobne strategije da rade što treba. • Prikladne prilike da prakticiraju što uče, s odgovarajućim odgovorom. • Praktičan savjet i potporu tijekom vremena razvijanja pouzdanja i vještine.
<p>Nisu sigurni kako se uključiti u služenje drugima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoć da vide različite prilike u služenju i ohrabrenje da se uključe. • Ljude koji pokazuju iskrenu zahvalnost za njihove napore. • Druge koji su voljni dopustiti da im se služi dok se razvijaju.

PROBLEM	ŠTO IM TREBA
<p>Brzo zaboravljaju ili im je lako odvući pozornost.</p> <p>Oni žele biti poslušni, no jednostavno zaboravljaju napraviti što bi trebali. U žurbi koja je oko njih, zaboravljaju svoje prioritet i postaju prezaposleni drugim stvarima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nепrestano podsjećanje što treba raditi. • Nепrestani poticaj i praktična potpora da rade ono što treba.
<p>Razumiju neku praktičnu istinu, ali je zapravo ne prihvaćaju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opomenu za nevjeru i ohrabrenje da bi vjerovali. • Razloge da bi vjerovali praktičnu istinu koju odbacuju. • Prilike da promatraju ljude koji cijelim srcem primjenjuju te istine u svoje vlastite živote.
<p>Dozvolili su da ih ljubav svijeta nadvlada ili su postali robovim grijeha.</p> <p>Svjetovne brige, teškoće, bogatstva i želja za svjetovnim stvarima mnogo puta mogu postati prevelike. Nezreo kršćanin, a čak i oni koji su zreliji, možda neće imati snagu volje da se odupru (Gal. 5:17; Mt. 13:22, 1 Tim. 6:8-10, Iv. 2:15-17).</p> <p>Grieh rezultira duhovnom smrću. Osoba gubi volju kako bi se oduprla grijehu. Gubi volju kako bi slijedila Krista. Osoba gubi želju za pravo duhovno zajedništvo i kušana je da se povuče od Boga i braće. Osoba postaje rob grijeha i više nije voljna ili sposobna da se sama oslobodi (Iv. 8:34, Jak. 1:14-15, Heb. 3:13).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktičan savjet i blisku podršku kako bi se bavili sa svojim slabostima i da izbjegnju kušnje. • Pomoć u prepoznavanju vlastitih grijeha ili bolnih točaka. • Opomenu i podsjećanje ozbiljnosti grijeha. • Ohrabrenje kako bi se pokajali za određeni grijeh. • Praktičan savjet i blisku podršku da nadvladaju grijeh. • Blisku podršku u razvijanju novih navika. • Nakon pokajanja, sigurnost da im je oprošteno. • Blisku podršku da ponovno počnu hodati u Duhu.
<p>Postali su obeshrabreni ili preplašeni.</p> <p>U Novom zavjetu je obeshrabrenje često rezultat patnji (od progonstva ili gubitka - Mt. 13:20-21, Heb. 12:3). Tvoji ljudi će možda doživjeti protivljenje svojih obitelji, prijatelja ili mjesnih svećenika. Strah od odbačenosti ili gubitka ih može obeshrabriti kako bi i dalje nastavili slijediti Krista. Obeshrabrenje također može biti rezultat lažnih očekivanja o tome kakav će biti kršćanski život, o tome što će Bog učiniti za njega ili o tome kakva je crkva ili kršćani.</p> <p>Obeshrabrenje također može biti rezultat osobnih duhovnih pogrešaka pojedinca. Kao rezultat, osoba može početi sumnjati da može uspjeti u kršćanskom životu ili može početi osjećati da je Bog više ne prihvaća u potpunosti. Čak može početi sumnjati u svoje spasenje. Na kraju može postati tako obeshrabrena da jednostavno odustane. Neuspjesi u pokušajima služenja mogu uzrokovati da osoba izgubi motivaciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podsjetnici Božjih obećanja. • Kontinuirana sigurnost ljubavi, prihvaćanja i opraštanja. • Sigurnost da nisu sami. • Kontinuirano ohrabrenje da streme naprijed. • Praktična pomoć da se suoče sa strahovima te da naprave što je potrebno usprkos njima. • Sigurnost Božje zaštite i blagoslova za vjernost. • Kontinuirano ohrabrenje da imaju nadu u Boga.
<p>Oni su se razočarali u Boga ili druge kršćane i sada su ljuti na njih.</p> <p>Ponekad novi vjernici imaju lažna očekivanja o tome kakav će biti kršćanski život. Kada njihova očekivanja nisu ispunjena, postaju ljuti na Boga. Ili, kada ih drugi kršćani iznevjere, postaju ljuti i više ne žele imati posla s njima. Ponekad također osuđuju Boga za ono što su im tzv. "kršćani" učinili.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uputa da svoja očekivanja usklade s Božjom Riječi. • Ohrabrenje da vide Božji veći plan u dopuštanju tih stvari u njihovim životima. • Opomena da ne osuđuju Boga radi pogrešaka drugih kršćana. • Opomena da oprostite ostalima kao što je Bog oprostio njima.

PROBLEM	ŠTO IM TREBA
U svim područjima iznad.	<ul style="list-style-type: none"> • Trebaju braću/sestre koja su im predana u ljubavi (Rim. 12:10). • Trebaju ljude koji će se moliti s njima i za njih. • Trebaju ljude koji će ih smatrati odgovornima pred Bogom. • Trebaju ljude koji će im pomoći stražariti nad njihovim srcima. • Trebaju ljude koji će napraviti što god je potrebno kako bi im pomogli da nadvladaju njihove duhovne probleme i kako bi rasli.

II. ODLUČI KOJU VRSTU POTPORE VJERNICI TREBAJU DA BI NADVLADALI DUHOVNE ZAPREKE

Kada si identificirao njihove najveće duhovne borbe, moraš se zapitati: Kakvu vrstu potpore ti ljudi primaju da bi nadvladali te zapreke? Kakvu vrstu pomoći moraju imati da bi ustrajno živjeli živote ljubavi, vjere i nade? Što moraju imati kako bi učinkovito služili drugima?

U ovom trenutku moraš biti krajnje realan. Svaki od tvojih ljudi se suočava s tim problemima. Nekoliko od njih će biti sposobni nadvladati te zapreke sami. Ako ne prime pravu potporu, u pravo vrijeme, njihovi duhovni životi će doći u stanje mirovanja. Tvoja je odgovornost da se pobrineš da prime podršku koju trebaju.

Pismo nam daje jasno do znanja da podučavanje i propovijedanje nije dovoljno. Koliko se uobičajenih problema naznačenih u Tablici 4.1. mogu nadvladati samo s podukom? Vrlo malo. Biblija govori o mnogim drugim temeljnim službama unutar Tijela Kristovog, kao što su:

- upozoravanje, međusobno pomaganje (1Sol. 5:14),
- ispravljanje i korenje (2 Tim. 4:2),
- opominjanje (Tit 1:9),
- odvratanje od grijeha (Jk. 5:19-20),
- govorenje istine u ljubavi (Ef. 4:15),
- međusobno poučavanje (Kol. 3:16),
- međusobno ohrabivanje i izgrađivanje (1 Sol. 5:11),
- stimuliranje na ljubav i dobra djela (Heb. 10:24),
- jačanje nakon slabosti (Heb. 12:12),
- tješjenje i zaklinjanje (1 Sol. 2:11-12),
- obnavljanje jedni drugih, nošenje bremena jedni drugih (Gal. 6:1-2),
- podnošenje jedni drugih (Ef. 4:2),
- opraštanje jedni drugima (Kol. 3:13),
- molitva jednih za druge (Ef. 6:18, Jk. 5:16, 1 Iv. 5:16),
- ispovijedanje grijeha jedni drugima (Jk. 5:16),
- služenje jedni drugima (Gal. 5:13),
- prihvaćanje jedni drugih (Rim. 15:7),
- davanje časti jedni drugima (Rim. 12:10),
- međusobno rađanje dobra (Gal. 6:10).

Ako je tvoj učenik zaista stavio svoje srce u slijeđenje Isusa, srdačno će prihvatiti takvu vrstu pomoći. Razgovaraj s njim o tome i dobij njegovo dopuštenje kako bi mu pomogao na te načine. Tada, kada će postati neophodno da mu pomogneš, pozabavi se sa nekim pitanjima i to neće doći kao iznenađenje.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Koji su neki od najuobičajenijih razloga za duhovni pad novih vjernika?
- Zbog čega oni ne uspijevaju učinkovito služiti drugima?
- Koje su najvažnije istine koje oni ne uspijevaju razumjeti ili vjerovati?
- Koje su najvažnije stvari koje oni ne uspijevaju napraviti ili ne znaju kako?
- Kakve vrste potpore su najvažnije za nove vjernike u svjetlu njihovih najuobičajenijih duhovnih prepreka?

PLAN DJELOVANJA

- Pažljivo pročitaj tablicu 4.1 "Bavljenje s izvorima duhovne borbe".
- Pročitaj i primjeni dodatak 4A "Duhovni rast treba procjenu". Ispuni listu za procjenjivanje i odgovori za sebe na pitanja i barem za jednog od svojih učenika.

Procjena potrebe za duhovnim rastom

_____ (Ime osobe)

	Nije problem				Veliki problem
	1	2	3	4	5
1. Ne uspijeva razumjeti neke ključne biblijske istine					
2. Ne zna kako napraviti ono što je potrebno					
3. Nije siguran kako se uključiti u služenje drugima					
4. Razumije neke određene istine, ali ih zapravo ne prihvaća					
5. Lako zaboravlja ili mu je lako skrenuti pozornost					
6. Dozvoljava da ljubav prema svijetu nadvlada ili postaje rob grijeha					
7. Obeshrabren je					
8. Plaši se					
9. Razočaran je u Boga ili druge kršćane i ljuti se					
10. Nedostaje mu motivacija					
11. Ostalo					

1. Ako tvoji učenici ne uspiju razumjeti neke ključne biblijske istine, koje određene istine trebaju naučiti?

2. Iako ne znaju napraviti što je potrebno, koje vještine posebno trebaju naučiti?

3. Ako razumiju neke određene istine, ali ih u stvari ne prihvaćaju, u koje određene istine trebaju vjerovati?

4. Koje oblike podrške tvoji učenici trebaju najhitnije?

Obrasci za obučavanje učenika

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da se osposobi pojedinac kako bi razumio neke osnovne "oblike" koji se mogu koristiti za činjenje učenika i kako bi se mogao početi pisati plan učenništva dizajniran za nove vjernike.

☞ Glavne točke

- Činjenje učenika nije limitirano niti na jedan model, svaki ima svoje prednosti i nedostatke.
- Glavna uloga osnivatelja crkve u ulozi činjenja učenika je podučavanje vođa koji će biti sposobni podučavati druge.
- Razvijanje plana za činjenje učenika je ključno za duhovni i fizički rast crkve.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti četiri osnovna oblika za obnašanje funkcija činjenja učenika.
- učestvovati u razvijanju plana za činjenje učenika koji će se koristiti u podučavanju drugih vjernika.

☞ Dodatak

5A Plan za činjenje učenika

☞ Prijedlozi trenerima

Budite sigurni da sudionici razumiju zadatak "Plan djelovanja". Oni moraju donijeti svoje planove za činjenje učenika sa sobom prilikom treninga iz priručnika 4. Ispunite prije vremena svoju kopiju dodatka 5A "Plan za činjenje učenika" kao da je za "tipičnog" novog vjernika. Pripremite je kako bi je pokazali na grafoskopu ili plakatu kao primjer razredu.

Neka treneri podijele što su našli učinkovitim iz svog vlastitog učenništva i iskustva u činjenju učenika. Pozovite trenirane da učine isto.

UVOD

Do sada smo se fokusirali na **funkcije** činjenja učenika. Vidjeli smo da najvažnije **funkcije** služe jednoj središnjoj svrsi: da osposobe ljude da žive živote ljubavi, vjere i nade. Na kraju, takvi životi su rezultat unutarnje duhovne transformacije, obnove srca. Ta unutarnja transformacija se manifestira u novom načinu razmišljanja i ponašanja. Uz to, moraju se apsorbirati nove istine i moraju se naučiti nove vještine. U isto vrijeme, potrebna je jaka podrška kako bi se nadvladale duhovne zapreke. Zbog toga, tri **funkcije** činjenja učenika koje su među najvažnijima su: 1) komunikacija vitalnih istina, 2) razvijanje osnovnih vještina i 3) osiguravanje potrebne duhovne potpore.

Sada se suočavamo s pitanjem **forme**. Koje strukture i metode trebamo usvojiti kako bi osigurali da se "funkcije" činjenja učenika efektivno ostvare? Postoje četiri osnovne forme ili strukture koje se mogu koristiti u činjenju učenika. Te forme se mogu koristiti simultano i ne znači da su jedine.

I. FORMA I: POJEDINAČNI RAST

Primjer: Isusova zastupnička molitva u Ivanu 17.

Mjesto radnje: Učenik sam radi. To uključuje da sam proučava i radi ostale stvari, kao što su svjedočenje, molitva, itd.

Veličina: Jedna osoba.

Stil služenja: Uči sam.

Funkcija: 1) komunikacija vitalnih istina, tj. produbljivanje razumijevanja istina koje su već doticane u većoj grupi, maloj grupi i sastancima jedan na jedan, 2) razvijanje osnovnih vještina.

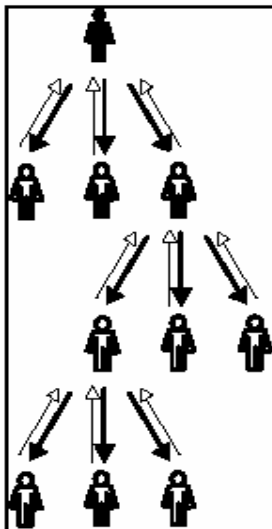
Prednosti:

- Veća količina znanja i iskustva se može steći mnogo brže.
- Čitanje se može usmjeriti na posebne potrebe osobe.
- Vođe su slobodne davati svoje slobodno vrijeme drugim potrebama služenja.
- Učenik može učiti u vlastitom miru i odvojiti vrijeme za razmišljanje i primjenu.

Nedostaci:

- Osim ako na neki način nije provjeravan, ne postoji način na koji se može saznati koliko je toga shvaćeno ili apsorbirano.
- Ne postoji prilika da se promatra učenika dok je uključen u služenje i na taj način mu pružiti savjete od pomoći.
- Potrebne su druge vrste duhovne potpore.
- Neosoban pristup koji modelira individualizam, a ne zajednicu.

II. FORMA 2: UČENIŠTVO JEDAN NA JEDAN

Primjer: Vidimo da je Isus koristio takvu formu u razgovoru s Nikodemom (Ivan 3) i Samarijankom na izvoru (Ivan 4).

Mjesto radnje: Vođa, ili mentor, nalazi se pojedinačno s raznim pojedincima.

Veličina: 2 osobe po sastanku.

Stil služenja: Mentorstvo.

Funkcije: 1) komunikacija vitalnih istina, 2) razvijanje osnovnih vještina i 3) osiguravanje potrebne duhovne podrške.

Komunikacija: Dvosmjerna komunikacija. Mentor prima odgovor od svojeg učenika.

Tko služi: Većinom mentor. Mentor treba učiniti prioritetnom stvari da trenira i uključi svog učenika u služenje drugima.

Multiplikacija: Svaki mentor bi trebao imati učenike koji uče kako podučavati druge jedan na jedan kao što je pokazano na slici. Ti učenici će učiti "promatranjem" i "djelovanjem" pod nadzorom. Također se trebaju napraviti seminari za treniranje.

Prednosti: U mnogo slučajeva, kontakt jedan na jedan je jedini način na koji ćeš saznati što se duhovno događa u osobi. Mnogi novi obraćenici će rasti samo onda kada im je pridana individualna pozornost.

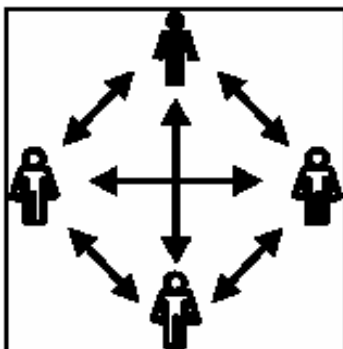
- Postoji maksimalna mogućnost da se osobi pruži potreba koju treba.
- Poučavanje i trening se mogu odvijati s posebno određenim planom za posebne potrebe pojedinca.
- Postoji maksimalna prilika za odgovor, kako bi se razumjelo koliko je shvaćeno i apsorbirano.

- Postoji maksimalna mogućnost kako bi mu se pomoglo da ono što uči stavi u praksu i da mu se pomogne da se uključi u služenje drugima.
- Vođa lagano može identificirati i trenirati one s potencijalom da služe drugima jedan na jedan. To dovodi do umnažanja službe jedan na jedan.
- To je predivna struktura za vještine podučavanja.

Nedostaci:

- Jedna osoba ne može ispuniti sve duhovne potrebe pojedinca. Međutim, to se može ispuniti kroz nekoliko različitih sastanaka jedan na jedan.
- Vođa može imati službu jedan na jedan sa samo nekoliko ljudi. Umnožavanje novih mentora postaje od ključne važnosti.

III. FORMA 3: Služba kućnih grupa

Primjer: Vidimo da Krist demonstrira takvu vrstu forme u gornjoj sobi. To se nalazi u Evanđelju po Ivanu poglavlja 13-16.

Mjesto radnje: Kućna grupa, mala grupa u Nedjeljnoj školi, male grupe za proučavanje Biblije, molitvene grupe, grupe u kućnim crkvama, sastanci, itd.

Veličina: Ne više od 10-15 ljudi.

Stil služenja: Olakšavanje. Cilj vođe grupe je da olakša drugima kako bi si zajednički služili. Podučavanje nije jedini oblik služenja.

Funkcije: 1) komunikacija vitalnih istina, 2) razvijanje osnovnih vještina i 3) osiguravanje potrebne duhovne potpore.

Komunikacija: Komunikacija je međusobna.

Tko služi: Svi u kućnoj grupi.

Multiplikacija: Svaki vođa kućne grupe trebao bi imati pomoćnika koji je treniran kako bi postao vođa kućne grupe. Taj pomoćnik će učiti "promatranjem" i "radom" pod nadzorom. Također se mogu organizirati seminari za poduku.

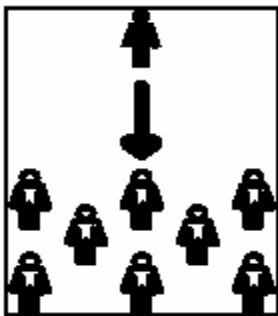
Prednosti:

- Manje kvalificirani vođe se mogu koristiti kako bi vodili grupu.
- Svatko se može uključiti. Komunikacija je u više smjerova. Svatko ima mogućnost da upotrijebi i razvije svoje darove za služenje.
- Oni koji imaju darove za podučavanje ili druge darove vodstva mogu se mnogo lakše uočiti i razvijati. To čini umnožavanje službenika lakšim.
- Postoji veća šansa za odgovore, kako bi se otkrilo koliko je toga shvaćeno i apsorbirano.
- Lakše je usmjeriti podučavanje i trening na prave potrebe članova grupe.
- Postoji mnogo veća šansa da se razumiju dublje duhovne potrebe ljudi u grupi i da se pruži potrebna duhovna pomoć. Postoji veća šansa da im se pomogne da ono što slušaju stave u praksu.

Nedostaci:

- Potrebno je mnogo vođa ako će se veliki broj ljudi uključiti u kućne grupe (to se može nadoknaditi ako će se kućna grupa koristiti kao temelj za poduku novih vođa).
- Mnogi ljudi neće podijeliti svoje najdublje duhovne potrebe, čak niti pred malom grupom. Ako je grupa pomiješana (muškarci i žene), može biti još manje otvorenosti.

IV. FORMA 4: SLUŽBA U VELIKOJ GRUPI

Primjer: Primjer iz života Gospoda može se pronaći u Mateju, poglavlja 5-7, Propovijed na gori. Petrova propovijed Židovima na dan Pentekosta u Djelima 2 je sljedeći dobar primjer.

Mjesto radnje: Propovijedi tijekom bogoslužja, nedjeljna škola, velika grupa za proučavanje Biblije, seminari, itd.

Veličina: 15, 30, čak i 100 ljudi ili više.

Stil služenja: Vođa većinom podučava.

Funkcije: Glavni fokus je komuniciranje onih vitalnih istina koje su relevantne većini ljudi u grupi.

Komunikacija: Većinom u jednom smjeru - od vođe prema slušaocima.

Tko služi: Vođa(e). Služenje teče u jednom smjeru - od vođe prema ostatku grupe.

Multiplikacija: Vođe bi uvijek trebale trenirati nove ljude za takvu službu. Podučavani će učiti od "promatranja" i "djelovanja" pod nadzorom. Također se mogu organizirati seminari za trening. Najsposobniji se mogu izabrati zbog još nekoliko formalnih treninga.

Prednosti: Potrebno je nekoliko vođa/suradnika kao bi podučavali veliki broj ljudi.

Nedostaci:

- Samo nekoliko ljudi pokraj glavnog govornika imaju šansu upotrijebiti i razviti svoje darove za služenje.
- Ovaj pristup nije veoma koristan u razvijanju budućih vođa. Osim ako se ne pronađu drugi načini, bit će veoma teško umnožiti službu u pokret za osnivanje crkava.
- Da sve bude u redu, trebamo nekoga tko će biti nadaren kao učitelj/propovjednik. Često je veoma teško pronaći dovoljno kvalificiranih ljudi.
- Jedan vođa nema sve darove koji su potrebni da se ispune sve duhovne potrebe grupe.
- Ima vrlo malo prilika za odgovore, tako da je veoma teško znati koliko je toga shvaćeno i apsorbirano.
- Malo je prilika da se shvate dublje duhovne potrebe ljudi u grupi i da se pruži potrebna vrsta potpore. Malo je prilike da im se pomogne da stave u praksu ono što slušaju.
- Postoji tendencija da će većina slušača postati pasivni.
- Nitko ne služi vođ(ama)i.
- Ako je to primarni oblik služenja, većina ljudi neće odrasti duhovno. Vođe obično postaju preopterećeni radi toga jer ima premalo suradnika.

V. PODSJETNIK

Vaš primarni cilj osnivača crkava je identificirati i podučavati potencijalne vođe. Isti će kasnije podučavati druge (2 Tim. 2:2). Dok razmišljate o potrebama svojih učenika, zapamtite da ljudi imaju različite stilove učenja. Npr., neki ljudi najbolje uče u grupama, drugi su dobri u samoukom učenju, dok ostali trebaju poduku jedan na jedan. Dio vašeg plana u činjenju učenika je da procijenite kako svaka osoba uči i onda osigurajte učeništvo.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- U svojem kontekstu, koje "forme" crkve najčešće koriste u podučavanju svojih ljudi? Koliko su učinkovite te forme bile u tome da provide ono što mladi učenici trebaju? Koje potrebe nisu ispunjene? Što misliš koje bi forme bile najprikladnije da se ispune te potrebe?
- Koje forme koristiš najslobodnije? Koje forme koristiš s najvećom nelagodom? Zašto?

PLAN DJELOVANJA

- Koristeći dodatak 5A "Plan činjenja učenika", pripremi poseban plan činjenja učenika za svaku osobu koju podučavaš u svojoj službi osnivanja crkve.
- Svoje dovršene planove moraš donijeti na sljedeću lekciju činjenja učenika, što će se dogoditi kada započneš trening iz priručnika četiri.

Plan za stvaranje učenika

Ovaj dodatak osigurava sredstva koja će ti pomoći u razvijanju praktičnog plana kako bi pomogao učenicima da rastu u duhovnu zrelost. Ta se duhovna zrelost mjeri unutarnjim osobnim rastom, rastom u odnosu s Bogom i u rastu u zajedništvu s drugima. U nadi da ste već započeli razmišljati o tome koje su najvažnije istine i vještine potrebne kako bi podučavali svoje ljude, posebno nove vjernike. Također smo razgovarali o tome koje vrste potpore su najvažnije za nove vjernike u svjetlu njihovih najuobičajenijih duhovnih borbi. Sada moraš planirati gdje i kako ćeš podučavati određene istine i vještine tijekom sljedećih dvanaest mjeseci, isto kao što ćeš osigurati potrebnu duhovnu podršku. Također ćeš trebati razmišljati o sredstvima za umnožavanje službe.

Trebao bi napraviti plan za svaku osobu koju podučavaš u tijeku osnivanja crkve. Ako je moguće, oni koji rade zajedno u timu za osnivanje crkve bi zajedno trebali napraviti taj plan.

Dva radna lista za razvijanje plana za činjenje učenika su osigurana na sljedećim stranama. Ispuni prvi radni list, 5A.1 "Što novi vjernici trebaju znati i činiti" kao općenitu vodilju za nove vjernike u službi tvog osnivanja crkve. Drugi radni list, 5A.2 "Individualni plan za činjenje učenika", se treba koristiti jednom za svaku osobu koju podučavaš. Tamo se nalaze određene istine i vještine koje tvoji učenici trebaju naučiti. Upotrijebi radni list 5A.2 da odlučiš kako te istine i vještine treba podučavati i kojim kronološkim redom.

U ispunjavanju tih radnih lista, zadrži sljedeće čimbenike na umu:

- Oluči koje su forme (velika grupa, kućna grupa, jedan na jedan, pojedinačno) najprikladnije za istinu/koncept/osvjedočenje ili naviku/vještinu koju želiš podučavati. Ne trebaš koristiti sve četiri forme učenništva.
- Često je mudro koristiti ponavljanje. To znači da će osoba biti izložena sličnim istinama ili vještinama nekoliko puta u različitim oblicima. Npr., možeš propovijedati o određenoj istini u nedjelju i onda se pozabaviti osobnom primjenom te istine u kućnoj grupi i na sastancima jedan na jedan.
- Oluči o redoslijedu na koji se istine i vještine trebaju podučavati. Često postoji logična sekvenca koju ćeš trebati slijediti.
- Pitanjima koja su najkritičnija za duhovno preživljavanje svake osobe treba se pozabaviti što prije.
- Oluči koji postojeći materijal o učeništvu, ako ima koji, želiš koristiti. Nakon što si napravio odabir, možeš odgovarajuću lekciju ili naslov poglavlja staviti na svoj radni list. Na sličan način, nabroji materijale koji će se koristiti za individualno proučavanje.
- Svaki redak na radnom listu 5A.2 predstavlja mjesec. U jednom dijelu možeš nabrojati nekoliko predmeta. Npr., u tvojim sastancima jedan na jedan u prvom mjesecu možeš nabrojati različite predmete koji trebaju biti pokriveni svakoga tjedna, kao što su: osobno vrijeme s Bogom, kako moliti i kako se nositi s grijehom. U drugu ruku, tijekom šest mjeseci, možeš odlučiti provesti cijeli mjesec na jednom predmetu, kao što je razvijanje osobnog svjedočanstva.

Sa svojim timom za osnivanje crkve, upotrijebi radne listove 5A.1 i 5A.2, kako bi prepoznao potrebe i razvio plan za svaku osobu koju želiš podučavati tijekom osnivanja crkve. U tablicama ispuni istine i vještine koje ćeš podučavati.

Radni list 5A.1 – Što novi vjernici trebaju ZNATI i činiti

UPUTE:

- *Nabroji one potrebe koje novi vjernici najhitnije trebaju ZNATI kako bi uspješno živjeli živote ljubavi, vjere i nade, te kako bi učinkovito služili drugima. Koje istine ili koncepte trebaju razumjeti? Mnoge od tih će naznačiti osvjedočenja koja trebaju imati pokraj intelektualnog znanja.*
- *Nabroji one potrebe koje novi vjernici najhitnije trebaju ČINITI kako bi uspješno živjeli živote ljubavi, vjere i nade, te kako bi učinkovito služili drugima. Mnogi od ovih predmeta uključuju navike koje bi trebali razviti. Mnogi će također primijeniti vještine koje će trebati naučiti.*

	Što trebaju ZNATI (Istine ili koncepte/uvjerenja)	Što trebaju ČINITI (navike/vještine)
Da žive živote u ljubavi i jedinstvu s Bogom		
Da žive živote u ljubavi i jedinstvu sa svojim obiteljima i ostalim vjernicima, te da ih izgrađuju u Kristu		

	Što trebaju ZNATI (Istine ili koncepte/uvjerenja)	Što trebaju ČINITI (navike/vještine)
Da žive živote vjere		
Da žive živote nade		
Da učinkovito služe izgubljenima		

Radna lista 5A.2 – Individualni plan za činjenje učenika

Ime osobe _____

Mjesec	Individualno	Jedan na jedan	Kućna grupa	Velika grupa
1				
2				
3				
4				
5				

Mjesec	Individualno	Jedan na jedan	Kućna grupa	Velika grupa
6				
7				
8				
9				
10				

Mjesec	Individualno	Jedan na jedan	Kućna grupa	Velika grupa
11				
12				

Stvari o kojim treba promisliti:

- Tko će podučavati/trenirati/propovijedati na nivou velike grupe?
- Tko će voditi kućnu grupu?
- Tko će raditi s osob(ama)om jedan na jedan?
- Kako ćeš razviti vođe tako da se svaka od službi navedenih iznad može multiplicirati?
- Nabroji koja podrška osim podučavanja može biti osigurana (kao ohrabrenje, molitva, odgovornost, itd.). Kako će takva potpora biti osigurana? Tko će to raditi?

DUHOVNA BORBA

Razumijevanje svjetonazora

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći osnivaču crkve da razumije koncept svjetonazora i da se pokaže koliko duboko pogled pojedinca utječe na njegov kršćanski život, kako služi i kako tumači situaciju u svojoj službi.

☞ Glavne točke

- Uobičajeno držani svjetonazori u suprotnosti s biblijskim svjetonazorom.
- Svjetonazor utječe na osnivanje crkve.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- biti svjestan važnosti držanja prikladnog svjetonazora.
- znati temelje pisma o Božjem području, području anđela, čovjeka i prirode.
- Osnivač crkve će biti sposoban istražiti svoju situaciju u službi u svjetlu biblijskog svjetonazora.

UVOD

Kada govorimo o svjetonazoru govorimo o jezgri vjerovanja i razumijevanja koja osoba ima o svijetu. Svaka osoba, bilo da ona to zna ili ne, ima vjerovanja duboko u svojoj duši koja odlučuju o njegovim akcijama i ponašanju, te mu pomažu da objasni svijet oko sebe. Svjetonazor pomaže ljudima da razumiju prirodu, druge ljude i natprirodni svijet. Kako ljudi rastu, rezultati njihovih iskustava formiraju svjetonazore koji mogu ili ne moraju točno interpretirati stvarnost.

Kada govorimo o biblijskom svjetonazoru, govorimo o onome što Pismo govori o svemiru, što je stvarno i što JEST. Logično je da može biti samo JEDNA stvarnost, jedna istina ili objašnjenje onoga što JEST. Mi vjerujemo da Pismo predstavlja takvo objašnjenje svijeta. I po toj istini mi mjerimo ili provjeravamo naše razumijevanje svijeta.

Veoma je važno da osnivači crkava imaju biblijski svjetonazor kako bi prikladno tumačili okolnosti svoje službe. To je posebno istina u vezi duhovnog ratovanja. Ako osoba nema biblijski svjetonazor, ona ne može prepoznati napade Sotone ili neće znati kako odgovoriti na napade. U ovoj lekciji ćemo istražiti uobičajene svjetonazore i kako je biblijski svjetonazor temeljan za razumijevanje duhovnog ratovanja.

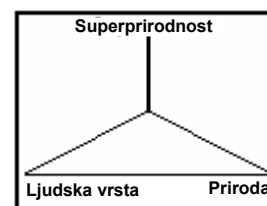
I. UOBIČAJENI SVJETONAZORI

Jedan način da se razumiju svjetonazori je da se pogleda na tri komponente svemira: natprirodno, priroda i čovječanstvo. Ove tri komponente ćemo koristiti kako bi objasnili tri uobičajena svjetonazora.

Recimo da je osoba bolesna. Kako tumačimo taj događaj? To sve ovisi o svjetonazoru. Dok opisujemo svjetonazore, vidjet ćemo kako svaki opisuje bolesti.

A. Svjetovni svjetonazor

U Svjetovnom svjetonazoru, prirodni svijet i prostor čovječanstva su kontrolirani "prirodnim zakonima", koje je možda uspostavio stvoritelj Bog, ali koji danas djeluju bez ikakvog nadnaravnog utjecaja. Postojanje natprirodnog svijeta, uključujući Boga i duhovna bića, od strane svjetovnih ljudi u potpunosti se može nijekati. Ili, ako natprirodno postoji,

svjetovni ljudi pretpostavljaju da je to odvojeno od prirodnog/ljudskog svijeta. Kakva god veza BILA, vjeruje se da je jako udaljena.

Svjetovni ljudi prihvaćaju premise da svaki fenomen ima prirodan ili ljudski uzrok. Za onoga tko je bolestan, klica, komarac ili druga bolest zaraze tijelo. Sve se može objasniti znanstveno. Osoba treba tražiti medicinsku skrb da bi joj bilo bolje, prema tome svjetonazoru.

B. Anamistički svjetonazor

Animistički svjetonazor je gotovo oprečan svjetovnom svjetonazoru. U ovom svjetonazoru natprirodan svijet je ekstremno blizu prirodnom i čovječjem svijetu. Duhovi iz natprirodnih svjetova mogu živjeti u prirodnim predmetima i ta duhovna bića imaju silu da kontroliraju stvari. Ako osoba udovoljava tim duhovima može im se svidjeti i zadobiti zaštitu i iscjeljenje. Ako je duh ljut to može prouzročiti veliku štetu.

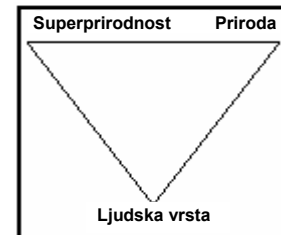

Bolestan čovjek je, prema tome svjetonazoru, uznemirio duhove ili je na njega stavljena čarolija. Kako bi ponovno bio zdrav, trebat će napraviti nešto da ugodu duhovima ili da slomi čaroliju. Tretman u ovom slučaju se može čak sukobiti s medicinskim znanjem, kojem se u animističkom svjetonazoru ne vjeruje.

C. Fatalistički svjetonazor

Fatalistički svjetonazor se temelji na vjerovanjima da čovjek ne može kontrolirati svijet. Natprirodne i prirodne sile usmjeravaju tok povijesti i čovjek živi što bolje može u već predodređenoj sudbini. Jedan Shinto pisac je to dobro sročio: "Život je kao list koji plovi po rijeci. List može zapeti u malenom vrtlogu ili može mirno ploviti u mirnoj struji, ili može naići na brzu vodu u kojoj je velika oluja. List nema kontrolu nad onim kamo ide. Tako su i ljudi uhvaćeni u svoju sudbinu."

Tretman za bolesnu osobu tada može biti takav da ništa ne radi. Može se dogoditi da mu se ne pruži nikakva njega isto kao i nikakav pokušaj da se odredi razlog bolesti.

II. BIBLIJSKI SVJETONAZOR

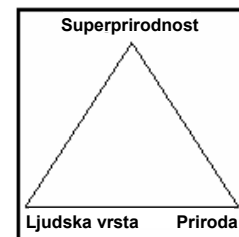
Biblijski svjetonazor, kao što smo već rekli, podučava pravilan svjetonazor. Pravilan svjetonazor vidi tri komponente koje međusobno djeluju jedna s drugom.

A. Natprirodno

1. Bog stvoritelj

Knjiga Postanka počinje ovim riječima: "U početku Bog..." Ovo je naš prirodan temelj za gradnju svjetonazora. Svemogući Bog, koji postoji izvan vremena, vječiti, samodostatan, Stvoritelj neba i zemlje, bez sebi ravnog, u svojoj suverenosti kontrolira događaje u povijesti.

- On je upravljao s povijesti Izraela u pripremi za Mesiju.
- Krist je došao u svijet i živio među ljudima.
- Krist je uzašao na nebo i poslao Duha Svetoga svojoj crkvi.

Biblija potvrđuje aktivno djelovanje Duha Svetoga u i kroz živote vjernika. Duh Sveti je i danas aktivan. On uvjerava svijet u pogledu grijeha, pravednosti i suda (Iv. 16:8-11). Vjerniku daje novi život (Rim. 8:11). Svjedoči da smo Božja djeca (Rim. 8:16). Duh Sveti nam pomaže moliti (Rim. 8:26) i podučava (Iv. 14:26, 1 Iv. 2:27).

Pismo ne uči da su Bog i Sotona jednake, a ipak suprotne strane. Prema biblijskom svjetonazoru, Bog je oduvijek, a Sotona je stvoren. Sotona nema silu jednaku Božjoj. Bog kontrolira Sotonu kao što se vidi u prvom poglavlju Joba. Prije nego što je Sotona mogao učiniti bilo što Jobu, morao je primiti Božje dopuštenje.

2. *Stvorena duhovna bića (Sotona i anđeli)*

Priča o stvaranju se nastavlja. Iako izvještaj o stvaranju u Postanku ne uključuje stvaranja anđela, u Kološanima 1:16 čitamo da je Bog (u Kristu) stvorio sve stvari, na nebu i na zemlji, vidljivo i **nevidljivo**. Iako Novi zavjet bilježi vrlo malo o anđelima, jasno je da su oni i danas aktivni u svijetu (Heb. 13:2). Mnogi evanđeoski kršćani vjeruju da se Otkrivenje 12:4 odnosi na činjenicu da je Sotona kad je pao uzeo sa sobom jednu trećinu anđela.

Ti "loši anđeli" su također poznati i kao demoni. Znamo da su i demoni također aktivni u našem svijetu (Jak. 3:15, 1 Tim. 4:1). Ponovno, to je u suprotnosti sa svjetovnim svjetonazorom, ali bliže animističkom u tome jer oba prepoznaju da postoji bitka između Boga i Sotone. Po animističkom svjetonazoru, pobjeda u bitki ovisi o tome čiji je "bog" jači. Ako dva plemena ratuju jedno protiv drugog, pleme s većim bogom će biti pobjednikom. Suprotno tome, Pismo uči da je Bog pobjednik. Slična suprotnost se nalazi u Jošui 7. Tamo je Božji narod pobijeđen. Pažljivo proučavanje pokazuje da se to nije dogodilo zbog toga što je neki drugi bog ili duhovi pobijedili Boga, već zato jer su njegovi ljudi snosili posljedice svog grijeha. Bog nije bio pobijeđen. On je dozvolio da Izrael bude pobijeđen zbog svoje neposlušnosti.

Razmotri svoje shvaćanje anđela i demona. Do koje mjere oni mogu djelovati u tvojim dnevnim aktivnostima? Jesu li oni limitirani do nivoa razuma i intelekta? Mogu li oni biti uključeni u fizičke aktivnosti? Možemo li biti sigurni u pobjedu nad Sotonom? O tim idejama ćemo razgovarati više u lekcijama što slijede o Duhovnom ratovanju.

B. **Priroda**

Izvještaj o stvaranju nastavlja se o tome kako je Bog stvorio materijalni svijet. Ovdje također imamo mnogo različitih svjetonazora ili shvaćanja o materijalnom svijetu. Neki kažu da nema veze - to je samo pojavljivanje (fatalisti); neki se identificiraju sa zemljom kao "majkom prirodom" i zadržavaju bogobojazno poštovanje za nju (animisti); neki smatraju da je to nešto što čovjek treba pobijediti i vladati nad njom (svjetovan).

Prema Bibliji, Božje stvaranje je bilo namijenjeno da objavi Božju slavu (Psalam 19). Ništa nije divnije, impresivnije ili ljepše nego sami svijet - visoke planine, veliki valovi, vodopadi, podzemne pećine, zelene poljane, drveće prekriveno ledom, polja cvijeća, izlazak i zalazak sunca; Božje stvaranje objavljuje njegovu slavu! Sotonin je cilj da uništi ili da pokvari Božje stvaranje. Ako Sotona ne može uništiti Boga onda će pokušati uništiti ono što proslavlja Boga. Zanimljivo je to da je Božji zadatak za Adama bio da obrađuje i čuva vrt (Post. 2:15). Naš svjetonazor će odražavati Božju namjeru za Njegovo stvaranje - da ga ono proslavlja. Proslavljaju li naše aktivnosti u materijalnom svijetu Boga?

C. **Čovječanstvo**

Konačno, dolazimo do stvaranja čovjeka u izvještaju u Postanku. Čovjek je stvoren iz materijalnog svijeta (tj. iz prašine), ali je Bog također udahnuo dah života u njega i stvorio čovjeka na svoju sliku. Na taj je način čovjek složeno biće; on je oboje - duhovan i materijalan. To je učenje Pisma. Čovjek nije samo fizičko biće - mješavina kemikalija i ćelija kao što neki drže (svjetovni). Čovjek nije samo duhovan, kao što to smatraju neki fatalistički svjetonazori s Istoka. Čovjek ima duh i fizičko tijelo (Post. 3:7). Dio velike tajne o čovjeku je da ima slobodnu volju. Bog ne tjera čovjeka na neko ponašanje ili razmišljanje. I nije ga programirao kao robota. Suprotno fatalističkom svjetonazoru, čovjek nije uhvaćen u "rijeku" života zvanu sudbina. Ima volju i donosi odluke. Može odlučiti voljeti Boga, a isto tako i odlučiti odbaciti ga (Još. 24:15).

III. **SVJETONAZOR I OSNIVANJE CRKVE**

Sveto Pismo nam jasno pokazuje da se Bog ne bori sa Sotonom. Sotona je već pobijeđen (1 Iv. 3:8, Kol. 2:15, Heb. 2:14-15). Kroz Evanđelje kako je to objavljeno od strane Crkve, Bog želi pomiriti čovjeka sa sobom, dok Sotona želi prevariti čovjeka (Otk. 12:9), proždire ga (1 Pet. 5:8), kuša ga (1 Sol. 3:5) i optužuje (Otk. 12:10).

Duhovno ratovanje se događa u čovječjem svijetu. Kao što to apostol Pavao tvrdi u 2 Korinćanima 10:3-5, Taj rat je za naše umove - naš svjetonazor:

"Jer iako živimo u tijelu, ne vojujemo po tijelu. To oružje našega vojevanja nije tjelesno, nego božanski snažno za rušenje utvrda. Obaramo mudrovanja i svaku oholost koja se podiže protiv spoznaje Boga i zarobljavamo svaki um na pokornost Kristu."

Zamijeti kako apostol Pavao radi vezu između rušenja utvrda i argumenata i zarobljavanja svake misli na pokornost Kristu. Na kraju, promotri Ivana 8:32: "Upoznat ćete istinu, i istina će vas osloboditi." Što više znamo istinu i djelujemo u skladu s njom, to ćemo više pobjeđivati. To će detaljnije biti objašnjeno u sljedećoj lekciji "Odnosi u duhovnom ratovanju".

Vrlo je važno da mi kao osnivači crkava imamo razumijevanje svijeta kao što on zapravo jest - a to je onaj koji je objašnjen u Pismu. Osnivanje crkve je duhovno ratovanje. Sotona će napasti na svaki mogući način kada se osnivaju crkve. Ako nemamo prikladan svjetonazor onda Sotona može napasti (npr. tako da pošalje bolest), a mi to čak nećemo niti prepoznati! Ispravno razumijevanje biblijskog svjetonazora pomaže osnivaču crkve da ispravno prepozna što se događa u njegovom životu i službi.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PREGLED I PRIMJENU

- Za vrijeme izlaganja o istini u ovoj lekciji, jesi li prepoznao ikakve stvari u svojem vlastitom životu koje nisu u skladu s biblijskim svjetonazorom? Što je s prakticiranjima onih koji se nalaze u tvom području?
- Kako neskladnosti u tvom životu utječu na tvoj odnos s Bogom, supružnikom, djecom ili izgubljenima?
- Ako osnivač crkve postane jako bolestan, znači li to da ga Sotona napada kroz bolest? Kada to može biti slučaj?

PLAN DJELOVANJA

- Sastani se s drugim vjernikom i objasni glavne ideje ove lekcije. Podijeli kako će se tvoje ponašanje promijeniti kao odgovor na nove istine koje si naučio.
- Razmisli o svjetonazorima ljudi koji se nalaze u tvom području rada. Na koje je načine njihov svjetonazor isti kao i biblijski? U kojim je stvarima različit? Kako će to utjecati na tvoju strategiju za evangelizaciju? Kako i što ćeš učiti nove obraćenike u skladu s time kako bi njihove svjetonazore doveo u sklad s biblijskim svjetonazorom?

IZVORI

- Warner, Timothy M. *Spiritual Warfare: Victory over the Powers of This Dark World*. Good News Pub. 1991.
- *Demon Possession*. Edited by John W. Montgomery. Minneapolis, MI: Bethany House, 1976.

Dinamike duhovnog ratovanja

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da pomogne osnivaču crkve razumjeti dinamike i odnose između Boga, čovjeka i duhovnih bića u duhovnom ratovanju te poziciju i autoritet vjernika nad Sotonom u Kristu.

☞ Glavne točke

- Ispravno razumijevanje odnosa između Boga, čovjeka i duhovnih bića je od temeljne važnosti za pobjedu u duhovnom ratovanju.
- Bitka za um je dobivena kada se primjenjuje Božja istina na Sotonine laži.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati da je osnivanje crkve duhovno ratovanje.
- biti jak u Bogu i u sili njegove moći znajući svoj identitet u Kristu.
- biti sposoban obraniti se od sotonskih napada.

☞ Dodatak

2A Induktivno proučavanje Biblije: Efežani 4:17- 5:21

☞ Prijedlozi trenerima

Ova lekcija sadrži mnogo doktrinarnih koncepata s mnogo citiranih redaka. Molimo proučite ih pažljivo prije nego počnete predavati sudionicima. Odaberite glavne točke i retke za koje želite da ih oni pogledaju tijekom treninga.

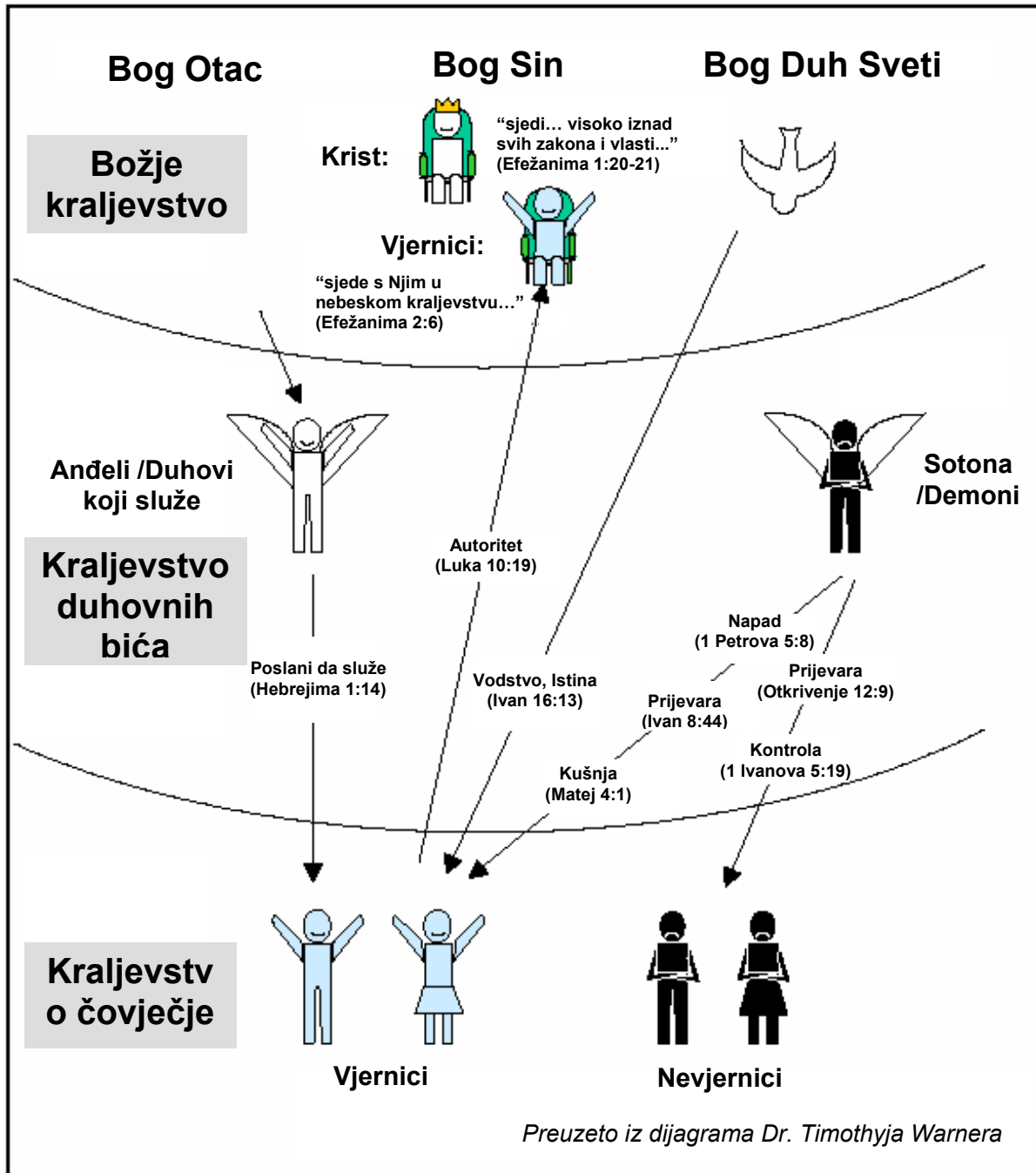
U ovoj lekciji je uključen dijagram (slika 2.1) koji pokazuje te odnose. Možda ćeš željeti staviti to na foliju ili plakat kako bi popratio svoje podučavanje.

UVOD

Osnivači crkve koji su u procesu izgrađivanja novih zajednica nalaze se u području zauzimanja teritorija neprijatelja. Sotona, "princ ovoga svijeta" (Iv. 16:11), ne želi da osnivač crkve otvori oči nevjernicima kako bi se mogli okrenuti od tame k svjetlu i pronaći oprost za svoje grijehove (Djela 26:18). Sada se odvija pravo duhovno ratovanje i osnivači crkve koji to ne uvide naći će se jedno pripremljeni kako bi se oduprli napadima koji dolaze na njih. Ne samo da oni trebaju biti osobno pripremljeni za duhovno ratovanje, već također trebaju znati kako pomoći novim vjernicima i ostalima u crkvi da se snažno odupru neprijatelju. Svaki general koji je kompetentan da planira svoju taktiku za bitku poznaje svoju vlastitu strategiju, snagu i slabosti, kao i one svojeg protivnika. On razumije kako njegov protivnik razmišlja i djeluje. Osnivač crkve također mora znati svoje vlastite snage i slabosti te mora razumjeti strategije koje će Sotona pokušati iskoristiti kako bi ga napao. U skladu s tim kako bi zadobio uvid u dinamiku duhovne borbe u kojoj se nađe, osnivač crkve mora shvatiti Božji prostor, čovjekov prostor, te prostor duhovnih bića u ovome svijetu, te kako su oni međusobno povezani jedni s drugima. Mora razumjeti i vjerovati istini onoga tko je u Kristu, budući da će ta istina biti najvažnije oružje u njegovoj duhovnoj borbi s kojom će se susresti.

Slika 2.1 pokazuje međusobni odnos između prostora Božjeg, duhovnih bića i čovjeka. Ovaj dijagram će vizualno pomoći kako bi se objasnili neki od koncepata predstavljenih u ovoj lekciji.

Slika 2.1. Odnosi u duhovnom ratovanju: Prostori Boga, duhovnih bića i čovjeka

I. BOŽJI PROSTOR

Bog je veliki "JA JESAM", samodostatan, ne stvoreni Stvoritelj svih stvari i suvereni vladar svemira. On je svemoćan, sveznajući, sveprisutan i uvijek sveti, pravedan, milostiv, ljubav, istina i vjernost. ON NEMA SEBI RAVNOG.

Bog je trojedini Bog, jedinstvo u različitosti. Tri člana Trojstva - Otac, Sin i Duh Svetit - zajedno dijele moralne pridjeve Božanstva. Oni se razlikuju jedino u svojim ulogama, no i to je ponekad teško razlikovati. Npr., rečeno je da je Otac stvoritelj (Pnz. 32:6). Ali Ivan 1:3, govori da su sve stvari stvorene kroz Riječ (Sina).

A. Bog Otac

Za ovo proučavanje, najvažnije uloga Boga Oca je usredotočena oko otkupljenja. On je ljubio svijet i poslao Sina da bude Spasitelj (Iv. 3:16; 1 Iv. 4:10). Uskrsnuo je Isusa iz mrtvih (Kol. 2:12). Spasio nas je iz "vlasti tame i prenio nas u kraljevstvo svog ljubljenog Sina" (Kol. 1:13) i štiti svoju djecu silom Njegovog imena (Iv. 17:11).

B. Bog Sin

Uloga Boga Sina, Isusa Krista, je prvenstveno fokusirana na njegov ulazak u vrijeme i prostor. On je bio jedno s Ocem (Iv. 10:30) u pridjevima koje je dijelio kroz cijelu vječnost (Iv. 1:1,2). Bio je "punina božanstva u tjelesnom obliku" (Kol. 2:9). Došao je u svijet da bude "Bog s nama" (Mt. 1:23). Kada je došao u svijet, uzeo je obličje sluge (Fil. 2:6,7). Uvijek je činio Očevu volju (Iv. 6:38). Umro je na križu kao žrtva prinostica za nas (Rim. 8:3) te je uskrsnuo treći dan (1 Kor. 15:4).

Uzašao je na nebo i sjedi Bogu Ocu s desne, gdje posreduje za nas (Rim. 8:34). On je davatelj vječitog života (Iv. 17:3). Sada u svojoj slavi (Iv. 17:24), ima svu silu (autoritet) na nebu i na zemlji (Mt. 28:18-20). On je "glava nad svim u crkvi" (Ef. 1:22).

U vezi s duhovnim svijetom, veći je od anđela (Heb. 1:5-2:9). On je glava iznad svake sile i autoriteta (Kol. 2:10). Jednog dana, svako koljeno na nebu i na zemlji će kleknuti pred Njim (Fil. 2:10).

C. Bog Duh Sveti

Uloga Boga Duha Svetoga je spomenuta prvotno u vezi s vjernikom. Njega se najčešće naziva Duh Sveti, ali također i Duh istine (Iv. 16:13), Duh života (Rim. 8:2) i Duh živoga Boga (2 Kor. 3:3).

On je onaj koji novom vjerniku daje novi život (Rim. 8:11), koji kontrolira vjernika (Rim. 8:9), koji svjedoči da smo Božja djeca (Rim. 8:16), pomaže nam da molimo (Rim. 8:26-27) i ukazuje svijetu na krivnju s obzirom na grijeh (Iv. 16:8-11). On je naš Savjetnik/Pomagač (Iv. 14:16) i naš Učitelj (Iv. 14:26). Živi u Božjoj djeci (Rim. 8:9). Svjedoči o Isusu (Iv. 15:27) i proslavlja ga. Veći je od "svijeta" (1 Iv. 4:4).

II. PODRUČJE ČOVJEKA

Kada je Bog stvarao čovjeka, stvorio je muško i žensko na svoju sliku: dvije osobe koje će biti jedna i na taj način će odražavati jedinstvo u različitosti Božanstva (Post. 1:26,27). Što se tiče duhovnih bića, čovjek je bio stvoren "malo nižim od nebeskih bića" ali je "bio okrunjen slavom i čašću" (Ps. 8:5). Učinjen je vladarom nad svim djelom ruku Božjih i sve je stavljeno pod njegove noge (Ps. 8:6).

Međutim, čovjek je odlučio slušati laži đavola, sagriješio je protiv Boga i pao u grijeh. Tako je cijelo čovječanstvo postalo grešno (Rim. 3:23), mrtvo u prijestupima i grijehu (Ef. 2:1), bez nade i bez Boga u svijetu (Ef. 2:12), te osuđeno na smrt (Iv. 3:17; Rim. 6:23). Čovjekovo pravo da vlada je bilo preuzeto od strane đavla, tako da on sada živi u svijetu kojim vlada Sotona (Mt. 4:8,9).

Kada osoba počne vjerovati u Isusa Krista, nastavlja živjeti u svijetu ali mu više ne pripada (Iv. 15:19). Krist ju je izbavio od sile tame i prenio u Kraljevstvo ljubljenog Sina (Kol. 1:13). Tu osobu svijet mrzi i progoni (Iv. 16:18-21), a također i Sotona i njegovi demoni (Ef. 6:11). Vjernik je dio duhovnog rata između Boga i njegovih sila i Sotone i njegovih sila (2 Kor. 10:3-5).

III. PODRUČJE DUHOVNIH BIĆA

A. Anđeli/Službujući duhovi

Iako Biblija učestalo govori o anđelima, ne postoji nikakav njihov sistematski opis. Znamo da su oni stvorena bića (Ps. 148:2,5; Kol. 1:16) koja su poslušna Bogu (Heb. 1:4), ali su jača od čovjeka (Ps 8:5). Imaju veliko znanje, ali nisu sveznajući (1 Pet. 1:12). Imaju veliku silu, ali nisu svemoćni (Dj. 12:7-11). Iako ih se obično ne vidi, kada ih se vidi opisuje ih se da su "svijetleći" i "bijeli kao snijeg" (Ez. 1:13,14; Mt. 28:3). Oni su Božji poslanici (Dj. 7:38) koji "uvijek izvršavaju savršeno Očevu volju" (Mt. 6:10). U odnosu s čovjekom, oni su "službujući duhovi koji se običavaju slati onima koji baštine spasenje" (Heb. 1:14).

B. Demoni/Pali anđeli

Iako nigdje nije jasno potvrđeno, prihvaćeno je od strane evanđeoskih kršćana da su demoni pali anđeli (2 Pet. 2:4). Vjerujemo da Otkrivenje 12:7-9 govori o Sotoni i njegovim anđelima koji su zbačeni s neba na zemlju. Juda 1:6 govori o anđelima koji nisu zadržali svoje mjesto autoriteta.

Kroz Evanđelja vidimo da je jedno od njihovih oružja da napadaju ljude različitim bolestima kao što su sljepoća, gluhoća, nijemost i epilepsija. Sotona je njihov vladar (Mt. 12:24).

Tako su ujedinjeni u svojim zlim planovima da je na izvještaj učenika koji su izvijestili o tome da su izgonili demone, Isus rekao: "Vidio sam Sotonu gdje pade kao munja s neba." (Lk 10:17,18)

C. Sotona

Tko je Sotona? On je stvoreno biće, vjerojatno pali anđeo. Grešnik čije je djelo Isus došao uništiti (1 Iv. 3:8). Naziva ga se princem ovoga svijeta (Iv. 16:11) i "bogom ovoga svijeta" (2 Kor. 4:4). Ostale titule koje su mu dane su ubojica i lažac (Iv. 8:44); ričući lav koji gleda koga da proždre (1 Pet. 5:8; 2 Tim. 4:17); zavodnik naroda (Otk. 12:9; 20:3,10); tužitelj braće (Zah. 3:1; Otk. 12:10); anđeo svjetla (2 Kor. 11:14); drevna zmija, đavao, zmaj (Otk. 12:7,9; 20:2); princ demona, Belzebul (Mt. 12:24; Lk. 11:15).

Što Sotona čini? Zavodi cijeli svijet da griješi (Otk. 12:9). Sotona ima cijeli svijet pod svojom kontrolom (1Iv. 5:19). Izvodi lažne znakove i čudesa (2 Sol. 2:9). Luta cijelom zemljom tražeći plijen koji će proždrijeti (Job 1:7; 1 Pet. 5:8). Vodi rat protiv Božjeg naroda (Otk. 12:17). Drži silu smrti (Heb. 2:14).

Koja su Sotonina ograničenja? Ne može ići dalje nego što mu Bog dopusti (Job 1:12). On je pobijeđeni neprijatelj! (Otk. 12:7-9). Koja je konačna sudbina Sotone? Bit će smrvljen od strane Boga (Rim. 16:20). Bog će uništiti Sotonu (Heb. 2:14) i baciti ga u ognjeno jezero (Otk. 20:10).

IV. PODRUČJE BORBE

Kada smo postali kršćani prebačeni smo iz kraljevstva tame u kraljevstvo svjetla (Kol. 1:13). Iako nastavljamo živjeti u fizičkom svijetu, kao stanovnici Božjeg Kraljevstva mi smo zajedno s Kristom na nebesima (Ef. 2:6). Mi smo stranci i tuđinci u svijetu (1 Pet. 2:11). Kao rezultat toga, više ne živimo po standardima ovoga svijeta (2 Kor. 10:12). Zato nas svijet i njegov vladar Sotona mrze (Iv. 17:14) i vode rat protiv nas.

U sljedećoj duhovnoj lekciji o Duhovnom ratovanju "Duhovne borbe" gledat ćemo na različita područja gdje Sotona napada vjernike. Ovdje gledamo na prvotno područje; razum.

"Iako, naime, živimo u tijelu, ne borimo se na tjelesan način. Naše borbeno oružje nije tjelesno. Naprotiv, ono je božanski jako za rušenje utvrda.

Mi obaramo mudrovanja i svaku oholost koja se diže protiv priznanja Boga, i zarobljavamo svaki razum da se pokorava Kristu (2 Kor. 10:3-5).

Primijeti da moramo koristiti nadnaravnu silu protiv argumenata i misli. Prvo područje Sotoninih napada je razum. Sotona je lažac (Iv. 8:44). Jedna od njegovih taktika protiv vjernika je da ih zavara kako bi vjerovali da su laži zapravo istina. Laž se može odnositi protiv prirode Božje i njegove Riječi, kao što je bilo slučaj s Evom (Post. 3:1-4; 2 Kor. 11:13). Isus je istina (Iv. 14:6). U svojoj molitvi Ocu u Ivanu 17, on je molio: "Posveti ih istinom. Tvoja riječ je istina." (Iv. 17:17) Mi moramo čvrsto stajati na istinama Božje Riječi.

Sotonina laž je kako bi nas često uvjerio da nismo sveti spašeni milošću, već grešnici koji su bez sile da nadvladaju svoje grešno stanje. Naša istina protiv laži je također istina. Isus je rekao: "Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi." Kada nas Sotona kuša da mislimo da smo ništa, da smo bespomoćni, da nemamo sile, itd. Mi moramo uzvratiti istinom. U Kristu, mi imamo autoritet nad Sotonom i njegovim demonima. Crkva, Tijelo Kristovo, već ima konačnu pobjedu nad silama tame. To je istina koju osnivač crkve mora živjeti i učiti. Ispod su neki redci koji govore o tome tko je vjernik u Kristu. Zapamtite te stihove i kada vas Sotona kuša da bi povjerovali laž, upotrijebite te istine protiv njega.

Tablica 2.1 Tko sam u Kristu

Kao vjernik u Kristu, ja:

- **nisam pod osudom, već sam prešao iz smrti u život** (Iv. 3:18, Rim. 8:1).
- **sam novo stvorenje** (2 Kor. 5:17).
- **sam oslobođen od zakona grijeha i smrti** (Rim. 8:2).
- **sam izabran od Boga** (Ef. 1:4).
- **sam usvojen od Boga. On je moj Otac** (Ef. 1:5).
- **sam prihvaćen od Boga** (Ef. 1:6).
- **sam izbavljen, kupljen i cijenjen od Boga** (Ef. 1:7).
- **sam subaštinik s Kristom** (Ef. 1:11; Rim. 8:17).
- **sam zapečaćen Duhom Svetim** (Ef. 1:13).
- **sam duhovno živ** (Ef. 2:1-7).
- **sam primatelj Božje milosti** (Ef. 2:8).
- **sam Njegovo stvorenje** (Ef. 2:10).
- **sam izbavljen preko Krista od sile tame i premješten u kraljevstvo Njegovog Sina** (Kol. 1:13).
- **sam hram živoga Boga** (2 Kor. 6:16).
- **savršen sam u Njemu** (Kol. 2:10).
- **sam sol i svjetlo u svijetu** (Mt. 5:13,14).
- **ću biti kao Krist kada se On vrati** (1 Iv. 3:1,2).

ZAKLJUČAK

Trojedini Bog je Stvoritelj i Vladar nad svim stvarima, uključujući čovječanstvo i duhovna bića (anđele, Sotonu i demone). On je vladar nad svim svojim stvorenjem.

Kada je Bog uskrsnuo "Krista iz smrti, on ga je postavio sebi s desne na nebesima, iznad svakog poglavarstva, vlasti, sile, gospodstva i iznad svakog imena koje se nazive na samo u ovome svijetu nego i u onome koji će doći. I sve mu je podložio pod noge, a njega dade za glavu nad svim u Crkvi... s njim nas i uskrisi i s njim postavi na nebesima, u Kristu Isusu." (Ef. 1:20-22; 2:6)

Naš identitet u Kristu je temelj za naš autoritet nad onima u području duhovih bića (Sotonom i njegovim demonima). Mi smo dionici božanske prirode, sveci koji ponekada pogriješe. Moramo se oduprijeti u borbi za naš razum i čvrsto držati istinu pobjede koja je već naša u Kristu. Kao osnivači crkava, moramo zapamtiti što je Isus rekao: **«Ja ću graditi moju crkvu i vrata paklena je neće nadvladati.»**

PLAN DJELOVANJA:

- Odvoji vrijeme za ponavljanje ove lekcije i pogledaj sve retke citirane u njoj. Zabilježi na svom duhovnom putovanju svaku novu ideju koju si naučio ili ideje koje su zauzele dublje značenje za tebe.
- Pročitaj na glas listu "Tko sam u Kristu" i zahvali Bogu za ono što ti je učinio. Zapamti retke iz Pisma za područja svojeg identiteta u kojima imaš sumnje ili strahove. Dok pamtiš te retke Pisma, Duh Sveti će učiniti da te istine postanu stvarnost u tvom životu.
- Napravi induktivno biblijsko proučavanje Efežana 4:17-5:21 koje se nalazi u dodatku 2A.

IZVORI

- Moreau, A. Scott. Essentials of Spiritual Warfare. Wheaton, IL: Harold Shaw Publishers, 1997.
- Anderson, Neil T. Victory over the Darkness. California: Regal Books, 1990.

Induktivno proučavanje Biblije

EFEŽANI 4:17 – 5:21

Ovo induktivno proučavanje u Efežanima je započeto za tebe. Pažljivo prouči ono što je već učinjeno. Nakon toga završi proučavanje, odgovori na sva pitanja, napiši sažetak kada je to naznačeno i ispuni sva prazna mjesta. Svakako napiši i primjenu.

I. OPAŽANJE

Prouči Efežane 4:17-24. Zapiši sljedeća opažanja:

A. Opiši kako žive pogani (17-19)

- rd.17 ispraznosti svojeg mišljenja
- rd.18 zamračeni u svom razumu
- rd.18 otuđeni od Božjeg života
- rd.18 zbog neznanja i okorjelosti njihovih srca
- rd.19 bez osjećaja
- rd.19 predaju se raspuštenosti
- rd.19 uključeni u svaku vrstu nečistoće
- rd.19 kontinuirano žude za još više (nečistoće)

Sažmi vlastitim riječima svoje razumijevanje kako žive pogani.

B. Opiši kako si ti (Efežani) došao do spoznaje Krista (20 - 23)

- rd.21 vi ste poučeni u Njemu prema istini koja je u Isusu
  - rd.22 da skinete i odložite starog čovjeka
  - rd.23 da se iz dana u dan obnavljate duhom u kojem mislite
  - rd.24 da se obučete u novoga čovjeka, stvorena na sliku Božju u istinskoj pravednosti i svetosti
- Sažmi vlastitim riječima kako su Efežani došli do spoznaje Krista.

II. TUMAČENJE

Odgovori na sljedeća pitanja za tumačenje:

- Kako su djelovanja osobe određena njezinim razmišljanjem (razumom) (rd.17, 22, 23)?
- Koje mjesto igra istina u mijenjanju djelovanja Efežana (21)?
- Opiši "novog sebe" (22). Na koji je način to novo stvorenje isto kao Božje originalno stvaranje čovjeka (usporedi Post. 1:27)?

III. PRIMJENA

Efežani 4:25-5:21 je Pavlova primjena. Nabroji stvari koje je on uključio u svoju primjenu. Nakon toga napiši izjavu na koji ćeš način ti primijeniti te stvari na svoj život i službu.

Redak	Primjena
4:25	Odbacite laž
4:25	
4:26	
4:26	
4:27	Kako ljutnja daje mjesta đavlu?
4:28	
4:28	
4:29	
4:30	Ne žalostite Duha Svetoga Božjega (Na koji ga način žalostimo?)
4:31	
4:32	
5:1	
5:2	
5:3	
5:4	
5:5	
5:6	
5:7	
5:8	
5:9	
5:10	
5:11	
5:12	

Primjena u mom životu i službi:

Duhovne borbe

OSNIVAČI CRKAVA POD NAPADOM

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije da pomogne osnivačima crkve kako bi prepoznali i kako bi se mogli obraniti protiv sotonskih napada i kako bi bili sposobni pomoći ljudima koji pate od demonskih nevolja.

☞ Glavne točke

- Sotonin napad može se dogoditi na fizičkom, materijalnom, mentalnom/emocionalnom ili duhovnom području.
- Da bi se pojedinac obranio od Sotone zahtijeva znanje Pisma i duhovnu zrelost.

☞ Željeni rezultati

Po završetku ove lekcije svaki sudionik bi trebao:

- znati kako prepoznati kada se nalaze pod sotonskim napadom.
- biti jaki u Gospodu i sili njegove moći.
- početi učiti kako se obraniti protiv sotonskih napada i kako poduzeti korake u ofenzivnom ratovanju.

☞ Dodatci

3A Biblijsko proučavanje: Kako se Isus obračunavao s demoniziranim ljudima?

3B Slučajevi za proučavanje iz cijelog svijeta

UVOD

Duhovni rat je realnost za svakog vjernika u Kristu. Kada osoba postane vjernik u Krista, njegov se odnos sa svime na emocionalnom, mentalnom, duhovnom i fizičkom prostoru značajno mijenja. Vjernik je novo stvorenje u Kristu (2 Kor. 5:17), stanovnik neba (Fil. 3:20) i Božje dijete (Iv. 1:12).

Zbog svog novog odnosa s Bogom, vjernik postaje meta za napade od strane Božjih neprijatelja - Sotone i njegovih sila koje se suprotstavljaju Božjoj osobi, planovima i svrhama.

Ova lekcija sadrži informacije koje su temeljne za razumijevanje toga kako osnivač crkve može doći pod duhovni napad, kako se obraniti i kako pomoći ostalima koji su pod utjecajem demonskih sila. U stalnoj bitki između Sotone i sila Božjih, svaki put kada nastaje nova crkva Sotona shvaća da gubi teritorij u svijetu koji on želi kontrolirati. Zbog toga će bezobzirno napasti nove crkve i nove vjernike i učiniti sve što može kako bi ih uništio.

Osnivači crkava ne samo da trebaju biti sami pripremljeni za duhovnu borbu (u oba slučaja defanzivno i ofenzivno), već i nove vjernike moraju podučiti na kućnim grupama i u crkvi o borbi koje su i oni dio, bilo da to znaju ili ne. Bez solidnog biblijskog razumijevanja o duhovnom ratovanju koje se događalo oko njih, nove crkve će biti ranjive na sotonske napade koji ih mogu oslabiti pa čak i uništiti. Osnivači crkava imaju odgovornost pomoći da se pripremi Božja "vojska" vjernika za duhovno ratovanje koje se nalazi pred njima.

I. PODRUČJA SOTONSKIH NAPADA

Sotona i njegove demonske vojske su u svijetu i bore se protiv Božjih planova i svrha. Ljudi mogu iskusiti sotonske napade na mentalnom, fizičkom i duhovnom području. U prijašnjoj lekciji Duhovnog ratovanja "Dinamike Duhovnog ratovanja" vidjeli smo da je prvotno područje razum. U ovom dijelu, govorit ćemo o drugim područjima. Sotona i njegovi demoni mogu napasti direktno ili koristiti druge.

Primjer ovog drugog se događa kroz progonošta u svijetu. Taj indirektni napad od Sotone ne bi trebao biti iznenađenje vjernicima, budući da apostol Pavao piše Timoteju: "... svatko tko želi živjeti pobožno u Kristu Isusu će biti progongen." (2 Tim. 3:12) Petar je napisao svoju provu poslanicu da bi vjernicima rekao kako da žive pod progonoštima. Isus je rekao da će svijet mrziti njegove sljedbenike (Iv. 15:18-19). Stoga, vjernici se ne bi trebali iznenaditi ako dođe progonoštvo, već shvatiti da je to indirektni napad od Sotone.

A. Napadi na fizičkom području

1. Fizičko zdravlje

Svaka bolest nije rezultat sotonskog napada. Međutim, vidimo u Evanđeljima da su postojali slučajevi kada je to bila istina (Mt. 9:32-33; Lk. 13:16; Mk. 5:1-13). Vidi dodatak 3A "Kako se Isus obračunavao s demoniziranim ljudima?"

2. Fizičke želje poput hrane i seksa

Bog je stvorio ljude s fizičkim potrebama i željama. Kada se ispravno ispunjavaju, one su dobre. Sotona voli uzeti ono što je dobro i kušati čovjeka da to iskoristi na načine koji su štetni. Kada je kušao Adama i Evu, Sotona je iskoristio nešto što se činilo primamljivo njihovim očima (hranu) kako bi ih naveo na grijeh. Grijeh nije bio u tome što su oni željeli ili trebali hranu, već u tome što su zloupotrijebili hranu - u ovom slučaju hranu koju im je Bog zabranio jesti (Post. 3:1-6).

Na isti način, nakon što Isus je postio četrdeset dana i noći, Sotona ga je kušao da utaži svoju glad tako što bi iskoristio svoju nadnaravnu moć nezavisno od svog oca (Mt. 4:2-4).

Sotona kuša ljude kako bi zloupotrijebili ono što je Bog stvorio dobrim. Ivan opisuje dijelom svijeta (koji kontrolira Sotona) požudu očiju (1 Iv. 2:15-16). Mnoge suvremene priče govore o mnogim kršćanskim vođama širom svijeta koji su pali u seksualne grijeh. Osnivači crkava su na "prvim linijama" službe i kao takvi se trebaju pažljivo čuvati kušnji koje će im Sotona gotovo sigurno ponuditi.

B. Napadi na materijalnom području

Sljedeći način na koji Sotona napada je tako da stvori nezdrave želje za dobrim stvarima koje nam je Bog dao. Sotona je kušao Isusa na tom području ponudivši mu sva kraljevstva svijeta sa svim njihovim sjajem ako mu se pokloni (Mt. 4:8).

Blisko povezano s tim je želja za moći. U Postanku 1:28-29, Bog je rekao Adamu i Evi da će oni vladati nad svim živim stvorenjima. Ali rezultat njihovog grijeha je bio taj da će čovjek vladati nad ženom (Post. 3:15). Tako je započela borba za vlašću među ljudima.

Osnivači crkava trebaju biti pažljivi da nezdrave želje za stvarima i moći ne uzrokuju micanje njihovih očiju od Isusa.

C. Napadi na mentalnom/emocionalnom području

Kušnja da budemo obeshrabreni ili u očaju može biti direktan napad od neprijatelja. Vidi Mk. 5:1-10 i Lk. 9:37-42.

D. Napadi na duhovnom području

Danas postoji rastuće zanimanje za okultnim. Mnogi ljudi traže spiritiste, medije, fizičke iscjelitelje, čitače dlanova, fizičke savjetnike ili vodiče, horoskope, itd. Kroz te okultne prakse, Sotona može držati u vlasti ljudske živote.

Osnivači crkava moraju biti oprezni kako bi izbjegavali okultne prakse i druge moraju učiti na kućnim grupama i u crkvama o opasnostima koje se javljaju zbog prakticiranja toga. Uobičajeno je da novi vjernici u potpunosti ne shvate ozbiljnost takvih tipova okultnih praksi. Moguće je da su posjetili prorocateља budućnosti, duhovnog iscjelitelja ili nekoga drugog tko je uključen u okultne aktivnosti prije nego su što postali vjernici, i ne vide opasnost da bi se mogli tome vratiti.

II. KAKO PREPOZNATI JE LI PROBLEM PRIRODAN ILI JE UZROK SOTONSKI NAPAD

Nije uvijek lako prepoznati izvor problema. Npr., nije neobično da se čuje da se kršćanski radnici susreću s ovakvim pričama:

"Bio sam sam u sobi i spavao sam. Iznenada sam se probudio zbog nekog posebnog razloga. Tama u sobi se činila kao da me pritišće i osjetio sam da mi srce divlje lupa, moj dah je bio ubrzan i tijelo pokriveno znojem. Osjetivši da je to sotonski napad, sjeo sam na krevet, upalio svjetlo i glasno

počeo priznavati Isusa Krista kao GOSPODA i tražio njegovu zaštitu od zlih duhova koji su mi pokušali nauditi. Dok sam molio, pritisak se podignuo i ja sam legao i ponovno mirno zaspao."

Osoba u ovoj priči je posumnjala da je bila pod napadom Sotone i odmah je krenula u protunapad. Ako ti sumnjaš da si pod sotonskim napadom, ovdje su neki biblijski principi koje bi morao razmotriti. Oni nisu nabrojani po nekom posebnom redoslijedu:

- Provjerite duhove da vidite jesu li od Boga (1 Iv. 4:1-3).
- Tražite pomoć od nekoga u Tijelu s darom razlikovanja duhova (1 Kor. 12:10).
- Kušanje može biti od Boga da nas učini zrelima i potpunima (Jak. 1:2-4).
- Napastovanja su od đavla; ako dozvolimo svojim vlastitim zlim željama da nas navedu na popuštanje, rezultat je grijeh (Jak. 1:13-14).
- Sotona napada kako bi nas naveo da sagriješimo, ali Bog donosi dobro (Post. 50:19-20).
- Sotona donosi stvari u naš život koje Bog koristi kako bi pokazao svoju snagu u našoj slabosti (2 Kor. 12:7-9).

III. KAKO SE OBRANITI OD SOTONSKIH NAPADA

A. Stavite svaku misao da se pokorava Kristu (2 Kor. 10:3-5)

Dok pamtimo i razmišljamo o Pismu, to nam dopušta da procjenjujemo misli i ideje koje nam dolaze na um, te da odbacimo one koje su protiv istine Pisma. Pamćenje Pisma nam također pomaže da istreniramo naš način razmišljanja tako da možemo postati disciplinirani da mislimo i djelujemo više kao Krist.

B. Obnovite svoj um (Rim. 12:1-2)

Traži od Boga da istraži tvoje misli i da ti otkrije svaku koja je nečista ili zla. Ispovijedi to Gospodu i odvrti se od njih (Ps. 139:23-24). Misli o stvarima koje su istinite, plemenite, pravedne, čiste, ljubazne, na dobru glasu, kreposne, hvale vrijedne (Fil. 4:8).

Čuvaj se poplave seksualnih laži i napastovanja koje će ispuniti tvoj um s bezbožnim mislima.

"Sotona nema vlasti nad tobom osim onoga što mu ti dozvoliš ne uspjevši staviti svaku misao pod pokornost i na taj način bivaš zaveden vjerujući u laži." (N. Anderson, Victory over the Darkness (Pobjeda nad tamom), str. 169. i 170.)

C. Obuci cijelu opremu Božju (Ef. 6:10-18)

Priznaj svoje spasenje vjerom u Krista, svoju pravednost pred Bogom uz pomoć krvi Kristove, i mir koji imaš s Bogom jer si njegovo dijete. Odvoji vrijeme za slavljenje Oca zbog pobjede nad zlim i činjenicom da kroz Krista imaš pobjedu nad zlim. Jedino oružje za napad koje vjernik ima je Riječ Božja - "mač Duha" (Ef. 6:17). Vjernike se ohrabruje kroz cijelo Pismo da čvrsto stanu na istinu Riječi Božje (Iv. 8:32, 1 Pet. 5:9).

D. Priznavajući zaštitu krvi Jaganjca (Otk. 12:11)

Jedini temelj pobjede nad tijelom, svijetom i Sotonom je prolivena krv Isusa Krista na križu. Njegova žrtva je slomila silu Sotone i dozvolila čovjeku da uđe u zajedništvo s Bogom. Vrlo je važno da vjernici shvate da oni sami ne mogu nadvladati Sotonu u svojoj snazi, već jedino kroz prolivenu krv Isusa Krista.

E. Ne dozvolite da grijeh vlada u vama (Rim. 6:12)

Vjernici su ohrabreni da se fizički uklone iz situacije koja može rezultirati predavanjem grijehu (2 Tim. 2:22). Također, vjernici bi trebali "izbjegavati svako spominjanje zla" (1 Sol. 5:22; Ef. 5:3).

IV. VODILJE ZA SUOČAVANJE S NEVOLJAMA PROUZROČENIM OD STRANE DEMONA

Kroz cijeli Novi zavjet i iz primjera širom zemlje (vidi Dodatak 3B "Slučajevi za proučavanje iz cijeloga svijeta"), vidimo ljude koji su opsjednuti. Dmonska opsjednutost je realnost u svijetu u kojem živimo.

Također je vrlo jasno iz Pisma da se vjernici mogu otvoriti za demonsko tlačenje ili demonski utjecaj. Efežani 4:27 govore da vjernici ne prepuste Sotoni "mjesto" u svojim životima. 1 Petrova 5:8 je napisana vjernicima i govori nam da imamo neprijatelja koji se šulja uokolo gledajući koga da proždre. U 2 Korinćanima 2:11 Pavao nam govori da Sotona planira protiv nas, i da želi da padnemo u zamku tako da on može zadobiti pravo da nas napadne sa svojim demonima.

Svaki bi kršćanin trebao biti sposoban obraniti se od sotonskog napada, budući da nam je Bog dao jasne vodilje iz Pisma kako živjeti i kako nositi njegov oklop kao štit. Očito je da nevjernici ne razumiju kako se obraniti i da nemaju silu Svetog Duha u svojim životima koja bi im dala snagu da to učine. Nažalost, postoje neki vjernici koji iz različitih razloga izabiru da se otvore za sotonske napade u svojim životima.

Zbog toga je važnost rada s ljudima koji pate od demonskog tlačenja i opsjednutosti trenutak **istine**, a ne trenutak **sile**. Neki kršćani neispravno vjeruju budući je Bog mnogo moćniji od Sotone, da u Isusovo ime mogu maknuti svaki demonski utjecaj u životu nekoga tko pati. Budući da je Bog svemoćan, a Sotona nije, Bog je ljudima dao slobodnu volju da izaberu hoće li ili neće dopustiti "princu ovoga svijeta" (Iv. 16:11) da ima utjecaj u njihovim životima. Bog nam je dao sve što nam je potrebno da se obranimo protiv nakana đavla, no još uvijek možemo izabrati da ignoriramo te stvari i dozvolimo Sotoni da ima istu količinu kontrole u našim životima. Ono što vjernicima daje sposobnost da se odupru grešnim aktivnostima je realizacija istine o identitetu vjernika u Kristu, jer bi inače dali Sotoni pravo da ih muči.

Sljedeće vodilje se mogu koristiti kako bi služile onima koji pate od neke vrste demonskog utjecaja u njihovom životima.

A. Moli i traži mudrost od Duha Svetoga

Suočavanja s demonskim utjecajima zahtijevaju veliku duhovnu mudrost i ovisnost o Duhu Svetom. Sotona je moćan neprijatelj i u suočavanje s njim ili njegovim silama se ne bi trebalo olako upuštati. Potreba za vodiljama i vodstvom Duha Svetog se ne može dovoljno naglasiti, budući da ne postoji "formula" za rad s ljudima koji pate od demonskih aktivnosti u svojim životima. Svaka osoba je jedinstvena, svaka situacija drukčija, i iako postoje općeniti principi, svaka situacija zahtijeva ovisnost o mudrosti od Duha Svetoga. Vrijeme u molitvi bi se trebalo provoditi prije bilo kakve službe u koju su uključene demonske aktivnosti.

B. Radi s drugima

Takav tip službe bi se uvijek trebao raditi s barem jednim ili više zrelih vjernika u Krista. Ako je moguće, okruži se ljudima koji imaju dar razlikovanja i koji su imali prethodna iskustva s demonskim tlačenjima/opsjednutičima. Provedite vrijeme zajedno kao grupa u molitvi (i postite ako je potrebno) dok se bavite s osobom koja pati. Ako je ikako moguće, osnivači crkava i ostali kršćanski suradnici bi trebali izbjegavati takvu vrstu služenja sami.

C. Otkrij uzrok

Ponekad će se demonske manifestacije dogoditi neočekivano na javnim mjestima kao što su službe slavljenja, biblijska proučavanja, sastanci kućnih grupa ili drugi javni sastanci. U tim slučajevima kršćanski vođe koji su prisutni neće imati izbora nego se istog trena suočiti sa situacijom, oslanjajući se na silu i prisutnost Duha Svetoga da ih vodi.

Učestalije je da se demonski utjecaj manifestira tijekom vremena u životu osobe, i na taj način da je problem očit njima i ostalima koji se nalaze pokraj njih. U takvim slučajevima je potrebno da se organizira sastanak između te osobe i onih u crkvi koji su sposobni pomoći da ta osoba postane slobodna od demonskih utjecaja u svome životu. Svrha sastanka je da se pokuša razumjeti što se dogodilo u životu osobe da je dalo Sotoni pravo da je napadne. To je također vrijeme da se odluči je li problem demonske naravi ili su uključeni ostali prirodni uzroci.

Postoji mnogo načina na koje se ljudi mogu otvoriti za Sotonu i da mu pruže šansu da ih muči. Neka od uobičajenijih područja uključuju:

- Okultne aktivnosti: idolopoklonstvo, istočnjačke religijske vježbe (kao što je transcendentalna meditacija), spiritizam, tajni "krvni" savezi, učestvovanje u kultovima, astrologija, proricanje, neke vrste hipnoze, fizičko iscjeljenje, izvantjelesna iskustva.
- Vračarstvo i sotonizam: vračanje, čaranje, sotonski rituali, prinošenje djece Sotoni, ritualna zlostavljanja, magija (bijela i crna).
- Svojevoljan, kontinuirani i ne ispovjeđeni grijeh: droge, ovisnosti, ljutnja, seksualni grijehovi, mržnja, ne opraštajući duh, itd.

Od vitalne je važnosti da ljudi koji pate budu potpuno iskreni s vjernicima koji im žele pomoći. Jesu li trenutno ili su bili u prošlosti uključeni u okultno? Što je s njihovim roditeljima ili rođacima? Ako su vjernici, imaju li neki "skriveni" grijeh u svome životu koji ne žele ispovjediti? Razluči što je više moguće sve što bi moglo doprinijeti demonskim manifestacijama u njihovom životu.

D. Pozabavi se pitanjima grijeha

Bilo da je ili nije osoba koja je pod utjecajem vjernik, ona mora željeti biti slobodna od demonskog utjecaja. Temeljeno na onome što smo naučili o prijašnjim ili sadašnjim okultnim aktivnostima, neispovjeđenom grijehu, itd., ta se osoba mora pokajati od grijeha i svake aktivnosti koja može Sotoni dati oslonac u njenom životu. Svaka stvar se mora ispovjediti na glas i tražiti oprostjenje od Boga. Osoba mora opovrgnuti svaku prošlu sotonsku praksu i prepreku(e) koje su iste dale Sotoni u njenom životu.

Vrlo je važno za shvatiti da ta osoba ne mora biti kršćanin kako bi bila oslobođena od demonskih sila u svojem životu. Bez zaštite i mjesta koje vjernik ima u Kristu nad Sotonom, ta osoba je otvorena za ponovno djelovanje sotonskih aktivnosti u svom životu, ponekad čak i s jačim intenzitetom (vidi Mt. 12:43-45). Kad je sve napravljeno po pitanju grijeha, trebalo bi se jasno predočiti Evanđelje i pružiti prilika da ta osoba prihvati Krista kao Spasitelja.

S obzirom na duhovno stanje osobe, ona mora razumjeti da će se, ako se vrati u okultne prakse ili svojevoljni grijeh, ponovno otvoriti za sotonske demonske aktivnosti u svom životu.

E. Izbavljenje

U ovom trenutku, vjernici koji su uključeni trebali bi se moliti i tražiti da im Duh Sveti pokaže na koji način želi da se obračuna s demonskom aktivnošću u životu osobe. To može biti jednostavno kao istjerivanje demona u ime autoriteta Isusa Krista. Drugi se put može zahtijevati produžena molitva i post kako bi se probio duhovni otpor demonskih sila koje su uključene.

Ponekad, u slučajevima kada je osoba koja je pod utjecajem vjernik, Duh Sveti će je voditi da prizna svoj položaj u Kristu, pokaje se od grijeha koji je rezultirao demonskim tlačenjem, i zaniječe Sotonu. Tijekom postupka oslobađanja osobe od demonske aktivnosti, najbolje je da ne komuniciraš ni na koji način direktno s demono(ima)m koji je prisutan. Ivan 8:44 nam govori da je đavao lažac i otac laži, i nema nikakvog razloga da demoni kažu nešto drugo nego poluistinu. Mnogi kršćani u službi s potlačenim ljudima nalaze da razgovaranje s o demonima i traženje da se očituju uzrokuje više svetogrđa, fizičke agresivnosti, nasilja i uvelike produžava i komplicira proces oslobađanja od demona u koji su uključeni.

Na isti način na koji nema "magične formule" za oslobađanje nekog od demonskog utjecaja u njegovom životu, ne postoji niti garantirani rezultat od vremena posredovanja i službe oslobađanja.

Ponekad će osoba koja je pod utjecajem biti kompletno i totalno oslobođena od svih sotonskih aktivnosti. Drugi put će biti malo ili gotovo ništa oslobođena. Ponekad Duh Sveti želi da se nekoliko područja problema u životu pogođene osobe riješe jedan po jedan tijekom određenog perioda. Ponekad je potrebno više molitve i posta. U svim slučajevima, vjernici bi trebali moliti i tražiti za neprestano vodstvo i usmjerenje od Duha Svetog.

F. Podrška

Ako je moguće, trebao bi se odrediti jedan zreli kršćanin kao savjetnik za tu osobu da odgovori na pitanja koja će ona možda imati i da "bdije" nad njom nekoliko mjeseci. U slučajevima gdje nije ostvareno potpuno oslobađanje, savjetnik može nastaviti djelo s tom osobom da pogleda na područja u svojem životu gdje je moguć još neki neispovjeđeni grijeh, okultna praksa, itd. Iako se demonska aktivnost može umanjiti nakon vremena posredovanja ili istjerivanja demona, ako se ne pozabavi sa svim područjima u kojima je Sotoni dano mjesto, prije ili kasnije će se nastaviti demonsko tlačenje i ponovno se očitovati.

Ako je osoba primila Krista kao Spasitelja tijekom procesa oslobađanja, savjetnik također može pomoći učeći tog novog vjernika i podsjetiti ga na istinu njegovog identiteta u Kristu. Ako se primijete drugi znakovi demonske aktivnosti, proces oslobađanja bi se trebao ponoviti, tražeći drugo "tlo" koje je ta osoba dala Sotoni u svom životu. Konačna sloboda će se steći kada se maknu svi oslonci za Sotonu, kada osoba razumije tko je u Kristu i kada se Kristu dade potpuna kontrola nad svakim područjem života.

PLAN DJELOVANJA:

- U svojem životu i službi osnivača crkve, doživljavaš li bilo što za što misliš da može biti direktan napad od zloga? Ako je tako, nabroji načine iz ovog proučavanja koji naznačuju što bi trebao učiniti da se odlučno odupreš tim napadima. Podijeli to sa zrelim kršćanima koji će se moliti s tobom.
- Dovrši tabelu u dodatku 3A.
- Pročitaj slučajeve za proučavanje u dodatku 3B.

IZVORI

- Anderson, Neil T. The Bondage Breaker. Eugene, Oregon: Harvest House Publishers, 1990.,1993.
- Anderson, Neil T. Victory over the Darkness. California: Regal Books, 1990.
- Arnold, Clinton. Power and Magic. Grand Rapids, MI: Baker Books, 1989.,1992.
- Moreau, A. Scott. Essentials of Spiritual Warfare. Wheaton, IL: Harold Shaw Publishers, 1997.
- Moody Bible Institute. Demon Experiences in Many Lands; A Compilation. Chicago, IL: 1960.

Biblijsko proučavanje

KAKO SE ISUS ODNOSIO PREMA OPSJEDNUTIM LJUDIMA?

Sljedeća tablica pokazuje mjesta u Evanđelju gdje se Isus susreće i obračunava s demoniziranim ljudima. Ispuni tablicu i napiši kako se te istine primjenjuju na tvoj život i službu. Nešto od posla je već učinjeno za tebe.

Navod	Pozadina i demonizirana osoba	Kako je Isus reagirao?	Kakvi su bili rezultati?	Tumačenje:
Mt. 4:24-25	Iz "... cijele Sirije ljudi su dovodili k njemu... opsjednute."	On ih je iscjeljivao	Veliko mnoštvo ga je slijedilo.	
Mk. 1:21-28	U Kapernaumu u subotu. Čovjek u sinagogi... "Što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas uništiš? Znamo tko si: "Svetac Božji!"	Naredio je demonu: Umukni i iziđi iz njega!	Nečisti duh žestoko omlati njime i uz veliku viku iziđe iz njega.	Isus naređuje zlim duhovima i oni ga slušaju. Demoni znaju da je Isus Bog i da ima silu da ih uništi. Kada je govorio, demoni su se pokoravali. Kada Njegova djeca govore pod njegovim autoritetom, demoni se također pokoravaju.
Mk. 1:32-39 (Lk. 4:40 – 41)	Istoga dana kao iznad. Večer; kuća Šimuna i Andrije. Ljudi su doveli opsjednuto g k Isusu.	Istjera mnoge zle duhove, ali im ne dopusti da govore, jer su znali tko je on.		Isus nije želio da ga ljudi prate kao Mesiju, ako ga prije nisu priznali kao Spasitelja.
Mk 3:15; 6:7 (Mt 10:2-4) (Lk 6:14-16)		Isus izabire 12 apostola; daje im autoritet da izgone zle duhove		
Mt 8:16-17		Istjerivao je riječju zle duhove.		
Mt 8:28-34	2 opsjednuta čovjeka koja su došla iz grobnice bila su nasilna i vikali su Isusu: "Što hoćeš od nas, Sine Božji?"... jesi nas došao mučiti prije vremena?"			Isus će suditi zlim duhovima. Oni će biti bačeni u pakao.
	Molili su Isusa: "Ako nas izbaciš van, pošalji nas u krdo svinja.»	Rekao je: "Idite."	Demoni su ušli u svinje; cijeli grad je izašao u susret Isusu; zamolili su ga da napusti njihov kraj	

Navod	Pozadina i demonizirana osoba	Kako je Isus reagirao?	Kakvi su bili rezultati?	Tumačenje:
Mk 5:1-17	Jedan opsjednuti čovjek je pokidao lance i okove. Niti jedni nisu bili dovoljno jaki da bi ga ukrotili. Danju i noću je vikao i udarao se.			
	Demon je molio Isusa da ga ne muči.	“Iziđi iz ovoga čovjeka, nečisti duše.”		
	“Legija, jer nas je mnogo.”	«Kako se zoveš?»		
	Molio je da ga pošalje u svinje.	Dao im je dopuštenje da idu u svinje.	Svinje su otrčale u jezero i udavile se.	
	Čovjek je molio da ide s Isusom.	“Idi kući, svojima, pa im javi što ti je sve učinio Gospodin u svome milosrđu.»		
Lk 8:26-37	Dugo vremena nije nosio odjeću ili živio u kući.		Nakon što su zli duhovi istjerani, čovjeka su obukli i bio je pri zdravoj pameti.	
	Ustrajno su ga molili da im ne naredi da idu u bezdan.			Zli duhovi su shvaćali da Isus ima silu da ih pošalje u bezdan.
Mt 12:22-28	Nijem i slijep.	Isus ga je iscijelio tako da može vidjeti i govoriti.	Ljudi su se divili: “Je li to Davidov Sin?” Farizeji: On to čini uz pomoć Belzebula. Slijede Isusova učenja: Mt 12:25-29 Mk 3:23-30 Lk 11:14-26	
Mt 15:21-28	Isus se povukao u Tir i Sidon; Kanaanka: “Gospodine, Sine Davidov, smiluj mi se! Jer kćer mi muči zli duh.”	“Ja sam poslan samo izgubljenim ovcama doma Izraelova.”		
Mk 7:24-30	Gospodine, pomози mi.	“Nije pravo oduzeti djeci kruh i baciti ga psićima.”		

Primjena u mom životu i službi:

Slučajevi za proučavanje iz cijelog svijeta

Ono što slijedi su slučajevi za proučavanje koji pokazuju kako su neki misionari postupali sa zlim duhovima u službi. Osim misionara u prvom proučavanju, sva ostala imena su promijenjena. To ti može pomoći da se suočiš sa sličnim situacijama s kojima se možeš susresti dok ćeš biti uključen u napredovanje crkve.

I. SLUČAJ ZA PROUČAVANJE JEDAN: DICK HILLIS PRIPOVIJEDA PRIČU IZ KINE

Mladi vojnik je doveo svoju ženu k meni da istjeram demona govoreći: "Moja žena je u dvorištu i ona je opsjednuta. Zli duh joj je dva puta naredio da se ubije, jednom vješanjem, a drugi put da skoči u jarugu. Oba puta ga je poslušala, no ja sam je uspio spasiti."

"Otišli smo do ograđenog prostora da molimo kako bi žena bila oslobođena. Priznajem da sam molio s nevjericom, razmišljajući hoću li trebati neki poseban dar iscjeljenja. Kako smo molili, opsjednuta žena bi uzimala riječi iz naših molitava i radila pjesme s kojima se ismjeivala. Vrištala bi i derala se, te se ismijavala onome što smo radili. Nažalost, naše molitve nisu bile od koristi."

To se nastavilo tri godine. Rekli smo vojniku da uništi bilo kakav idol u njihovoj kući, što je on učinio. Još uvijek demon nije odlazio. Onda je Bog pokazao mojoj ženi da trebamo obznaniti svoj položaj u Kristu i zapovjediti demonu da izađe. Kada smo to učinili, ona je bila oslobođena istog trenutka.

Njezin zaključak je bio: "Naučili smo da nije dovoljno moliti ili pjevati, iako ja vjerujem da Sotona mrzi i molitvu i pjesmu. Moramo se oduprijeti đavlu i zapovjediti mu da se udalji." (*Iz iskustva o zlim duhovima u mnogim zemljama, str. 37.-39.*)

II. SLUČAJ ZA PROUČAVANJE DVA: BRAČNI PAR MISIONARA GOVORE PRIČU IZ ZEMLJE U SREDIŠNJOJ/ISTOČNOJ EUROPI

Fatima, majka četvero djece, potječe iz obitelji s mnogo problema, od kojih je većina svoje korijene imala u demonskim aktivnostima.

S 15 godina se udala za Hysena, čovjeka čiji je otac bio mentalno bolestan. Nakon nekoliko godina braka, on je također postao mentalno bolestan. Moglo ga je smiriti jedino uzimanje lijekova. Iako je još uvijek bio musliman, zatražio je molitvu u ime Isusovo za oslobođenje od prokletstva koje je bilo stavljeno na njega.

Fatimina punica je stavila prokletstvo na nju "da umre prije svog vremena". Sada s 39 godina, umirala je od raka. Misionar je rekao: "Kada sam otišao kod nje, rekla mi je da je imala nepodnošljivu bol cijeli dan. Kada bol postane veoma jaka ona vidi svoju mrtvu punicu odjevenu kao vješticu sa štapom u svojoj ruci." Iako je sada bila kršćanka, bila je preplašena. Misionar je odlučio uzeti autoritet imena Isus. Fatimu se savjetovalo da moli na isti način. Duhovno je napredovala, no fizička bol se nastavila.

Usprkos molitvama, Fatima je umrla. Na njezinom sprovodu, Hysenov brat je preuzeo obitelj. Taj brat je bio uključen u okultne prakse (proricanje sudbine, pravljenje amajlija, itd.). Doveo je muslimanskog svećenika koji je neka vrsta vrača kako bi vodio ritual.

Tjedan dana nakon sprovoda, žena misionara je otišla posjetiti njezin grob. Nakon toga, bila je pozvana u dom obitelji na večeru. Fatimina najstarija kći, vjernica, zamolila ju je da se pomoli zato što je vidjela neke rođake kako stavljaju zemlju iz groba u obiteljsku hranu. Prema tradiciji, to bi prouzrokovalo da isto prokletstvo koje je palo na Fatimu padne na njezinu obitelj.

Da si ti bio misionar u ovom slučaju, kako bi pomogao toj obitelji dok prolaze kroz krizu?

III. SLUČAJ ZA PROUČAVANJE TRI: MISIONARSKI PAR GOVORI PRIČU IZ RUMUNJSKE

Par u svojim kasnim tridesetima je rekao misionarima kako je na njih stavljeno prokletstvo. Kada su se vjenčali, sestra od muža (bijela vještica) sašila je malene komadiće papira s prokletstvima u njihovu odjeću. Prokletstvo je bilo takvo da nikada ne mogu imati djecu. Iako su uništili sve papire, još uvijek nisu mogli imati djecu. Sada, na kraju godina kada mogu imati djecu, par je zatražio pomoć. Rekli su da nisu u mogućnosti imati normalne odnose, jer svaki put kada započnu to raditi čuju glasove koji im se ismijavaju i govore im da ne mogu.

Misionari su s njima čitali retke koji su im pokazivali da mogu biti slobodni od tih prokletstava uz pomoć sile Kristove. Potvrđujući svoj autoritet u Kristu, oni su zanijekali djelo i silu Sotone u svojim životima i zatražili oslobođenje od Boga. Sljedeći put kad su govorili s misionarima, rekli su da su potvrdili taj autoritet i više nisu čuli glasove. Njihov brak je postao mnogo jači. Mislili su da je žena trudna, što se pokazalo netočnim.

Da ste vi bili misionari u ovoj priči, biste li nešto učinili drukčije? Što bi im ti rekao kada bi došli i rekli da još uvijek ne mogu imati djecu?

IV. SLUČAJ ZA PROUČAVANJE ČETIRI: MLADI MISIONAR U AFRICI JE IMAO OVO ISKUSTVO DUHOVNOG RATOVANJA

1986. godine sam otišao na kratkotrajan put u Senegal, u Zapadnoj Africi. Moja druga noć u zemlji mi je bila dovoljna da me nauči da smo zaista u borbi protiv sila tame.

Boravio sam s misionarima koji su živjeli u Ouakami, selu poznatome po svojoj duhovnoj tami. Nakon jutarnje službe u drugom gradu dan nakon što sam došao, odlučili smo održati prvo ikada održano bogoslužje u Ouakami te iste noći. To je bilo blagoslovljeno vrijeme, i nakon toga, razgovarali smo do kasno u noć. Ostatak obitelji je otišao gore u krevet, a ja sam se spremao za krevet u prizemlju.

Bacao sam se i okretao do 3:00 ujutro, te sam konačno utonuo u duboki san. Bilo je vruće i sparno, i ventilator mi je puhao iznad kreveta. Nakon kratkog vremena, postalo mi je izuzetno hladno. No, kada sam pokušao ustati kako bi ugasio ventilator, nisam se mogao pomaknuti. Moj mozak je bio pod uzbuđenom, ali je moje tijelo bilo paralizirano. Pokušao sam dozvati u pomoć, ali moj jezik je bio napuhnut u ustima.

Budući da je to bilo tijekom muslimanskog praznika Ramadana, vani je bilo bučno. Vračari su bacali prokletstva, a šamani su se molili zlim duhovima. Bilo je poznato da je kuća u kojoj smo živjeli bila posječena od vrača koji je pokušao staviti prokletstva na nju kako bi misionare natjerao da napuste selo.

Čuo sam korake nekoga kako silazi niz stepenice, no nitko nikada nije došao iza ugla. Vidio sam sjenu kako mi prilazi iz udaljenog dijela sobe. Izgledala je kao silueta čovjeka koji nosi taman ogrtač. Tada sam čuo zvuk životinje kako zubima trga meso druge životinje.

Strah koji je rastao u mom srcu se smirio jednom mišlju: "Ovo je djelo zloga, a Isus je moja zaštita." Tako sam pokušao uzviknuti ime Isusa. Rekao sam ga jednom, dvaput i treći put, moja usta su se oslobodila, sjena je nestala, buka je prestala, i ja sam sjedio u krevetu slobodan od nevidljive sile koja me držala. Munjevito sam se popeo gore, probudio stariju misionarku i objasnio joj što se dogodilo. Ona je pitala jesam li sanjao. Uvjerio sam je da to nije bio san. Molili smo se 30 minuta prije nego što sam bio opet spreman za spavanje.

Od te noći, mogu osjetiti zlo u sobi u mnogo prilika, no kada bi stavio oklop Božji i rekao duhovima da odu u Isusovo ime i uz njegov autoritet, mogao sam spavati u miru.

Sada razumijem Božju silu usred tame. Znam da se nalazimo u duhovnoj borbi za duše muškaraca i žena, ali sam siguran da je onaj koji je u nama veći od bilo kojeg duha. Isus u nama je nada slave.

Da se ovo iskustvo tebi dogodilo, bi li znao išta o autoritetu koji imaš kako bi ukorio demone? Što govori o sili molitve?